

PC
821
.G5

C
21
54

DIN PUBLICAȚIUNILE CASEI ȘCOALELOR

DELA ROMÂNII DIN SERBIA

CULEGERE DE LITERATURĂ POPULARĂ

Cu Hartă, Fotografii, Note, Glosar

DE

G. GIUGLEA G. VÂLSAN

PROFESORI SECUNDARI

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, F. GÖBL FII

19, — Strada Regală, — 19

1913

DELA ROMÂNII DIN SERBIA
CULEGERE DE LITERATURĂ POPULARĂ

cultură națională în limba sa proprie, nu s poate evidenția ea însăși în mod conștient.

Iată un motiv, pentru care publicăm această colecție.

Din punct de vedere estetic, cum s'a mai spus literatura populară, cel puțin așa cum se mai găsește astăzi, nu prezintă decât rare ori interese deosebite.

Importanța capitală a acestei culegeri de „Cântări bătrâne“ (balade), „frângurele“ (poezii lirice), și câteva povești nu stă atât în frumuseți literare. Pentru momentul de față mai cu samă, însemnătatea lor o vedem în împrejurarea fericită de a da publicului mare prima dovadă de viață puternică a unui grup de peste 300.000 Români, pe care i-am ignorat până acum.

În războiul actual, după știrile ce le cunoaștem cu toții, și-au vărsat sângele printre cei dintâi trimiși în luptă. În această privință este interesant de văzut cum ei înșiși își cântă bravura cu care au luptat și altădată pentru steagul (zăstava) sârbesc:

Pe Costăndin îl prindea . . .
 Și-l băga în bătălie,
 Zăstava 'n mână i-o da . . .
 Și nainte că-l pune . . .
 Și-un tuc că-mi pognia,
 Pe Costăndin îl lovia,
 Picioarele-i răteza
 Și zăstava că n'o da . . .
 Da 'măratu că zicea:
 «Bravos, bravos, ce voinic!
 Da zău ține cu Sârbia,
 Ca să-mi bată Bulgaria!»

(Din balada „Costăndin“ p. 291)

Iată o mărturie vie — desigur din războiul bulgaro-sârb din urmă — în versuri, care spun așa de mult în simplitatea lor.

Românilor pieriți făcându-și datoria, cum spune și cântecul lor, în actualul războiu balcanic, pentru mărirea Serbiei, închinăm această colecție, singura mângâiere ce li se poate trimite acum din țara liberă românească.

**BALADE „VOINICEȘTI” (HAIDUCEȘTI)
 („CÂNTĂRI BĂTRÂNE”)**

STĂNISLAV VOINICU

Pe cea mică Dunărică
Fuge-o şaică mititică,
Caicu lu Stănislav
Cu cernuţi ¹⁾ de aurei.

5 Da Stănislav că-mi mergea
Şi la margine că-mi da
La cea salcă cocoşată,
Cam pe Dunăre-aplecată.

Da la Sălcuţă mi-era -re ²⁾
10 Bordeiu lu Stănislav.
Dară 'n iel cine-mi şedea -re ?
— Savai moichiliţa lui,
Moichiliţa lui a bună
Şi-i spăla iliecile- re
15 Toate dimineţile -re.
Când iliecile-i spăla -re
Apa, frate, că-i roşa -re,
Savai de sânge de turc

---

¹⁾ Piroane.

²⁾ *Re* vine numai când se cântă versurile, nu şi când se recitează, ceeace presupune că înlocuieşte o silabă din versul vechiu românesc. Dispărând silaba, ca sunet, o păstrează, ca notă, muzica.

Și mai mult de arnăut.

- 20 Caicu'n margine-mi da -re,
De sălcuță mi-l lega,
Puținel ca să culca,
Dară Turcii mi- auzia -re
Și la iel, frate -mi venia -re,
25 Pe maică-sa mi-o întreba -re.
— Maica, măiculeana mea -re
Nu-i Stoian aicea -re?
Dar maica că-mi zicea:
«Ce -ntrebați (voi) de Stoian
30 D'aveți moșii de 'npărțit,
Au livezi de hotărât?
Da Turculeț mititel
— Trei cât iel din bumbăzel ¹⁾,
Nepotu lu Ciupăgel,
35 De temea Giurgiu de iel;
Iel așa când auzia,
Că maică-sa l'întreba,
Ia așa că-l întreba,
(Iel din gură că zicea :)
40 «N'avem moșii de 'npărțit,
Nici livezi de hotărât,
Numa nouă ani am haiducit,
Mult puțin ce-am folosit,
Noi, frate, n'am împărțit.»
45 Și la Stănilav să ducea
Și di pe somn că-l luva
Și frumos că mi-l lega
Cu trei frâmbii ²⁾ de mătasă

¹⁾ Vers neînțeles de lăutar. Probabil trebuie să înțelegem așa: Turcul este atât de mic, încât faci trei ca el din «bumbădzel», cuvânt neexplicabil.

²⁾ Frâmbii.

Impletită'n viță 'n șasă,
 50 Taie carnea pân la oasă.
 Ș'alte trei de Brașou,
 De taie carnea pân la șold.
 Mi-l lega, mi-l fereca -re,
 'N mâna Turcilor că-l da -re;
 55 Sta Turcii și mi-l căznia.
 Unde Frate-l atârna -re?
 — La cotacu ¹⁾ coșului,
 'N bălbătaia ²⁾ focului,
 Unde-i păs voinicului.
 60 Din iei trei ca s'alegea
 Și'-n țară că să ducea,
 In țara Moldoviei
 Să ia piatra moșiei,
 De șaisprece palme 'n lat,
 65 Puico și de opt în dungă,
 Lui Stănilav să-i ajungă.
 Și vânzop ³⁾ că mi-l făcea -re
 Și de gât că mi-o atârna -re.
 Tumba ⁴⁾ 'n Dunăre că-l da -re,
 70 Savai la vârtopu ⁵⁾ -ăl mare,
 Unde apa fund că n'are
 Și la vârtopu -ăl mic,
 Unde-i, frate, mai adânc.

Tot trei zile că-mi ședea -re,
 75 Da Stoian ce -mi făcea -re?
 — Odată să opintia,
 Cu piatra de gât pleca -re,

¹⁾ Lemnul de care se atârna căldarea, la vatră.

²⁾ Vălvătaia.

³⁾ Grămadă, ghem.

⁴⁾ L'a dat afund.

⁵⁾ Vârtej, vârtoare.

'Ntr'al mic prunduleț ieșia -re,
 La margine să uita -re.
 80 Da iel frate că -mi vedea -re
 Tot o fetiță -mi vedea -re
 La apă, când doboră ¹⁾ -re.
 Da iel din gură striga -re :
 «Fa fetiță Livezeancă,
 85 Să te duci la taica meu,
 Să ia cârma și luntriia -re
 Și la mine ca să -mi vină,
 Că mă nec rău vai de mine»

Fetița cum auzia -re,
 90 Pe iel că mi-l cunoștea -re,
 Fuga la taică-său da,
 La fereastră că -mi striga:
 «Taică, taică, Livezene,
 Ia cârma și luntriia -re
 95 Și noi taică să mergem,
 Pe Stoian să-l luvăm,
 Că se neacă tinerele,
 Că rău -mi pare de iel.»
 Da taică-su că -mi zicea -re:
 100 «Las' să să ²⁾ nece.....
 Că, cât a fost iel pe lune,
 Nu mi-a făcut nici un bine.
 Dunerea l'o arănit ³⁾,
 Iar Dunerea să-l mănânce,
 105 Că mai bine nu i-oi zice»
 Fetița-așa, când auzia,
 Fuga la frate-su da,

¹⁾ Cobora.

²⁾ Lasă să să înnece.

³⁾ Hrănit (hărănit).

- La fereastră că -mi striga :
 «Frate, frate Livezeane,
 110 Ia cârma și luntriia
 Și noi naică să mergem,
 Pe Stănilav să-l luvăm,
 Că se neacă tinerel,
 Da rău -mi pare de iel.»
- 115 Frate-su când auzia,
 De pe somn că se scula
 Desculțat și desmoțat ¹⁾
 Și fără căciulă 'n cap,
 Loa cârma și luntriia.
- 120 Fata la cârmă -o punea,
 Iel la vâslă că -mi trăgea,
 La Stănilav mi-ajungea.
 Da Stănilav că -mi zicea :
 «Da știi frățioru meu,
 125 De-oi avea v'un bricegel,
 Ori îmi ai v'un cuțitaș,
 Să -mi tai peatra dela gât.»
 Da frate-su că 'mi zicea :
 «Da știi frățioru meu,
 130 Tu mă 'ntrebi de cuțitaș,
 Nu mă vezi cum am plecat,
 Desculțat și desmoțat,
 Și fără căciulă 'n cap.
 Dar Stoian că -mi zicea :
 135 «Bagă mâna jos la cizmă,
 Că aveam un cuțitaș,
 Un cuțitaș ruginit,
 De când lumea ie făcut,
 De taica-l meu cumpărat

---

¹⁾ Desbrăcat.

140 De când am fost io dănac ¹⁾.
 Rugina l'o fi mâncat,
 Pe la iel n'am mai umblat.»

Peatra dela gât tăia,
 Iel în luntrie-mi săria
 145 Și la vâslă s'așeza,
 De trei ori să opintia,
 Luntriia 'n sac ²⁾ o arunca.
 Cred că dai cu praștiia.
 Și acasă să ducea
 150 Și puneă masa și mânca
 Și, după ce să sătura,
 Luvă mică săbioară
 Și luvă mică trâmbicioară
 Și-mi pleca la căfenea
 155 Și-ncepea de mi-a cânta
 Ca toată șturligaia ³⁾,
 Când cântă primăvara,
 De'nfloare ⁴⁾ tămâioara !

Da sta Turcii să vorbia
 160 Ia vez,..... mumă-sa
 Da nu știm: v'un cumnățel,
 Au ieste un frățior,
 Că prea samănă cu iel
 — «Bacas inghir ghiaoru» —
 165 Mi-a înviiat Stănislavu,
 Ni s'a dus nouă capu.
 Da Stănislav ce-mi făcea ?
 — Căciula din cap luvă

¹⁾ Flăcău.

²⁾ Pe uscat, pe țarm.

³⁾ Pasărea.

⁴⁾ Inflorește.

Pe la hastale ¹⁾ pleca,
 170 Câte-o păra că cerea,
 Câte-o păra câte două,
 Să-i ia o chitiie nouă»
 Da Turcii să punguia,
 Care-o para că mi-i da,
 175 Care-o para care douo,
 Să-și ia o tichie nouă.
 Da Stoian că-mi zicea :
 ..... maica ta de Turc
 Tu mă glivești ²⁾ cu păraua,
 180 Io o să vă iau cu chesaua ³⁾.
 Și trăgea mică săbioară,
 Când începea a-i tăia.
 Și mi-i taie ca pe grâu
 Și mi-i chichește ⁴⁾ snopește,
 185 Să nu le mai tragi nădejde
 Atunci :
 Imi pleca pe drum la vale,
 Cu'n călugăr să 'ntâlnia,
 Sta în drum și-l judeca :
 190 «Călugăre, pează rea,
 Ce ieșiși naintea mea ?
 Tu — zice — mie mi-ai luvat
 Paloșu meu cel ferecat,
 De taica-al meu cumpărat,
 195 De când mi-am fost io dănac.
 Tu, frate, l-ai atârnat
 La cea mică cumpăioară,
 Ca să mă faci de ocară.

¹⁾ Astale, mese.

²⁾ Incureci, momesti.

³⁾ Punga.

⁴⁾ Chitește, ocheste, îi culcă la pământ.

Să mă vadă multă țară,
200 Că m'ai făcut de ocară.»

Săbioara mi-o trăgea
Frumos capu că-i tăia,
203 De să ducea pomina.

Culeasă dela **Iovan Blagoe**, 70 ani, din *Costol*.

Iel a învățat-o dela un maistor rumân din Geanova. «O cântă Cladova în căfenea. Am audzît de-afară, în varoș» ¹⁾.

---

¹⁾ Oraș.

CÂNTECU LU ISIRIM BOGATU

Foiețiță peleniță,
Colea'n vale'n poeniță
Ieste-o mică fântăniță,
Fântână de marmurel,
5 Da jghiabu-i de aurel,
Da țutur ¹⁾ de argințel,
De mi-și bea voinici din iel.
Foiețiță ș'o lălea
Da la ea, frate mi venia -re,
10 Venea mică Rusculiță,
O maramă mi-o nălbăia -re.
Da de ²⁾ cine mi-o spremia ³⁾ -re?
— Tot de Isirim Bogatu !
Când mărăma mi-o nălbăia
15 Apa, frate, că-mi roșă
Savai de sânge de Turc
Și mai mult de Arnăut.
Ș'arunca ochii la vale

---

¹⁾ Tubul prin care curge apa.

²⁾ Pentru.

³⁾ Gătia, pregătia.

Din cotro soare răsăre :
 20 Tare -mi venia și-mi roșă
 Tot o ceață, mogândeată ¹⁾ !
 Aia ceață nu-mi iera
 Și mi-e sânta Vinerea
 Și cu sânta Sâmbăta
 25 Și sânta Dumineca
 Și trei mânzați
 Și trei cazaci.
 'Nainte cine mergea ?
 — Savai Mârzacu-ăl bătrân,
 30 Ăl cu arcu cât mârtașu, ²⁾
 Par'că mi-l învăța dracu.
 La Rusculița -mi venia,
 Mi-o bătea mi-o chinuia,
 De Isirim mi-o 'ntreba.
 35 Pe cărarea capului.
 Cu sfârceu gârbaciului.
 Da Rusculița -mi zicea :
 « Voi Mârzaci și trei Cazaci,
 Pe mine ce ³⁾ mă băteți
 40 Și frate mă chinuiți,
 De Isirim mă 'ntrebați ?
 Aruncați ochii la vale,
 Din cotro soare răsăre,
 Cășile lu Isirim
 45 Astrucate ⁴⁾ cu argint
 Varsă rază pe pământ,
 Par'că soare-a răsărit,
 Ce n'am văzut de când sânt. »
 Ea așa că le spunea

¹⁾ Mogâldeată, făptură abia vizibilă în zare.

²⁾ Stâlp mare, par mare.

³⁾ Pentru ce.

⁴⁾ Acoperite.

- 50 Și la ocol să ducea,
Lui Isirim că-i spunea :
«Isirime, Isirime,
Păzește-te, frate bine,
Vezi ce vine pestă tine!»
- 55 Mârzacii, când auzia,
Arcurile le-ntindea,
Odată le slobozia,
Pe Isirim mi-l tăia,
Multă blagă rădica,
- 60 Cât putea iei de ducea.
Și alta ce-i mai luva?
Un călăior ¹⁾ gălbior,
Otrocoale ²⁾ pe su ³⁾ poale,
Pintinog de trei picioare
- 65 Și mi-e strămut ⁴⁾ la o nare :
Șargă mare pe spinare,
Când îl vede naica moare,
Să s' vadă pe iel călare,
'Nbuestrând în fuga mare.
- 70 Iei, frate, ce mi-ș luva,
Mult puțin ce căpăta,
Sta în drum și-mi împărția.
Da printre ei ce trecea?
— Ceal călăior gălbior.
- 75 Iei sta și să certa,
Nu putea calu 'mpărția ⁵⁾
Altu zicea «să-l tăiem»,
Altu zicea «să-l vindem»,
Și iei așa să certa

---

¹⁾ Călușor.

²⁾ Pete.

³⁾ Pe supt.

⁴⁾ Se zice despre calul care are un semn la nare.

⁵⁾ Impărți.

- 80 Ș' arunca ochii la vale:
 Vine-un voinicel călare,
 Vine-un voinic otoman,
 Scurt de mână,
 Bun de vână,
 85 Gros la os
 Și bun de dos ¹⁾,
 Și pe Mârzaci întreba :
 — Voi Mârzaci și trei Căzaci,
 Stați, călăioru nu-l taiati
 90 Și mie, frate, mi-l dați,
 Că ieu vouo multă blagă voi da,
 Cât v'o cere inima.
 Da să-i văd umblătura !
 Sta voinic de-ncăleca
 95 Și da dosu, să 'nfunda, ²⁾
 Merge voinic fluerând
 Și nici-o grijă purtând
 Mârzacii'n urmă plângând.
 Lua calu să ducea,
 100 Frate de să pomenia.

Iovan Blagoe din *Costol*.

El l'a auzit dela un țigan din Urovița (sat în Craina, v. harta)
 numit *Ghiță Zăpac*, mort în 1909 în vârstă de 70 ani.

¹⁾ De dosit, de fugit.

²⁾ Dispărea

R Ă D O I Ț Ă

- D'ascultați boieri la mine
Să vă spun o istorie
Istoria -a cui iera ?
Istoria lu Rădoiță.
- 5 Rădoiță ce -mi făcea -re ?
— La cojocar să ducea-re
Și-și croia un cojocel
De cinzăci de piei de miel ;
Și-și croia căciulă 'n cap
- 10 De cinsprece piei de țap.
Rădoiță ce -mi făcea -re ?
— Mare haiduc să făcea -re
Și'n tufă că mi-apuca -re.
Da 'mpăratu ce-mi făcea ?
- 15 — Iel, frate, că mi-auzia
Gentrămeriia ¹⁾ o rădica,
Pe Rădoiță -l prindea
Și 'n pușcăriie -l băga -re,
De să ducea pomina -re.
- 20 Rădoiță ce-mi făcea -re ?

---

¹⁾ Jandarmeria.

- Iel mort frate să făcea -re.
 Da geandarmii că-mi mergea -re
 Și de mâncare că-i da -re
 Și mort, frate, mi-l vedea -re.
- 25 La 'mpăratu să ducea -re
 Ș'asa frumos că-i spunea -re :
 «Mă 'mpărate, dumneata -re,
 Rădoiță -mi iestă mort !»
 Când împăratu- auzia -re,
- 30 La iel, frate, să ducea -re
 Ș'asa mort ce mi-l vedea -re,
 La gendari că mi-i spunea -re :
 «Pe Rădoiță să-l loați
 Și, frate, să-l lăpădați.»
- 35 Da 'mpărăteasa, auzia -re
 Și ia, frate, că-mi venia -re
 Și la iel că să uita -re.
 Și-mi vedea că viu iera -re.
 Da 'mpărăteasa-mi zicea -re :
- 40 «Mă 'mpărate, dumneata, ¹⁾
 Ia s'ascult ș'o vorba a mea -re,
 Că Rădoiță nu-i mort.»
- Impăratu de-auzia,
 Un bălaor mi-aducea
- 45 Și pe piept că i-l puneă,
 Rădoiță nu mișca,
 Nici o floare n'avea
 Și iel, frate, nu mișca.
- Impăratu când vedea,
- 50 Iel la gendar că spunea :
 Iar, frate, să mi-l luvați,
 Pe Rădoiță să-l lăpădați, ²⁾

¹⁾ La repetirea versului a înlocuit pe «dumneata» cu «luminate».

²⁾ Să-l aruncați ca pe un stârv.

Că Rădoiță ie mort»

Impărăteasa iar zicea :

- 55 «Mă 'mpărate, dumneata,
Iar ascultă vorba mea,
Că Rădoiță nu-i mort.
La țigan că să te duci,
Multe piroaie ¹⁾ să -mi faci
60 Și tu frate ca să -i bați,
Pe su ²⁾ unghii să le bați
Și la mâni și la picioare.»
Și iel iar că n'a mișcat.

Iar împăratu zicea :

- 65 «Mă gendare dumneata,
Pe Rădoiță să-l iai
Și tu afar să mi-l lapezi,
Că Rădoiță ie mort.»

Impărăteasa iar vedea,

- 70 Că Rădoiță viu iera :
«Mă 'mpărate, dumneata,
Iar ascultă -o vorbă -a mea,
Că Rădoiță ie viu.»
Impăratu când auzia,
75 Bandașii ³⁾ că-i aducea
Și 'ncepea de mi-a cânta.
Hora pestă iel trecea
Și puțintel din mustață da.
Atunci împăratu de vedea,
80 Ladă de fier că-i făcea
Și 'n ladă că mi-l băga,
Pe Dunere l'arunca.
Rădoiță să ducea

¹⁾ Cuie mari, piroane.

²⁾ Supt.

³⁾ Lăutarii (Banda de lăutari).

Pân la Marea ajungea
 85 Și lada să dăscuia,
 Rădoiță că-mi ieșia
 Și 'n codru ¹⁾ că mi-apuca,
 Mare haiduc să facea
 Și la apsănici ²⁾ mergea
 90 Și pe toți că mi-i luva
 Și la 'mpăratu să ducea
 Și-l lega și-l fereca
 Și sta și-l judeca :
 «Mă 'mpărate luminate,
 95 Ce n'a lăsat Dumnezeu,
 Să să taie și 'mpărații ³⁾,
 C' acu Ț-aș mânca ficiații!»
 Da 'mpăratu că zicea :
 «Rădoiță, dumneata,
 100 Du-te, frate, sănătos,
 Că tu la mână mi-ai fost
 Și harnic ieu nu Ț'am fost.
 Du-te, frate 'n haiducie.
 Cât oi fi 'n împărăție,
 105 Cât oi fi ieu la picioare,
 Di nima să n'ai fioare.»

Iovan Blagoe din *Costol* (Craina).

¹⁾ Sau «tufă» (spus la repetirea viersului).

²⁾ Apsă, apsănia = pușcărie.

³⁾ Concepție importantă : persoana împăratului e sacrosanctă.

NOVAC CEL BĂTRÂN

- Pe cea mică Dunărică
Fuge-o şaică mititică
Cu postav verde 'nvălită.
Şaica nouo cărma nouo,
5 De-mi taie Dunărea 'n douo.
Da şăicuţa că-mi mergea
Tot din fântână 'n fântână,
Puico, şi din vad în vad,
Până 'n schelă 'n Țaligrad,
10 Une ie Corbu 'nţăpat
Şi stă Gruîta legat,
In temnicioară băgat,
Cu butuce la picioare,
Nevăzut de Sfântu Soare.
15 Da şăicuţa când mergea
Dar în ea cine-mi şădea?
Tot Novac, Baba Novac
Şăde 'n şaică mort de beat
Şi merge la Țaligrad.
20 Sta Turcii pe mălurele
Ca cioară pe gărdurele,
Să vorbia, să tăinuia,

Asta şaică a cui iera :

A lui Novac, Baba Novac,

25 Şăde 'n şaică mort de beat,
Să duce la Țaligrad.

La Țaligrad mi-ajungea,

Şaică 'n margine că-mi da

Şi-mi trăgea la căfenea

30 *Salamilichi* ¹⁾ că-mi da

Şi de Gruia mi'ntreba,

Tot de fiu- su Gruia.

Dară Turcii nu spunea,

Că -mi iestă Gruia aicea.

35 Turcii așa mi-și zicea :

«Noi, frate, nu l-am văzut,

Nici de iel n'am auzit.»

Iel așa când mi-auzia,

Desagi de galbini umplea

40 Şi pe-al munte că -mi pleca,

Pe-i munți cărunți îmi pleca,

Mergea la o căfenea

Şi-mi striga la crâșmăriță :

«Fă leliță crâșmăriță

45 Ia dă-mi o vadră de vin»

Şi la gură mi-o punea

Şi dintr'un stău ²⁾ că mi-o bea,

Inc'odată că-mi striga :

«Fă leliță, crâșmăriță,

50 Ia mai dă-mi o vadră rasă,

C' am o măsea găunoasă !»

Şi mai prinde-o vadră rasă

Şi pe aia că mi-o bea,

Inc'odată că-mi striga :

¹⁾ Cuvânt de salutare în limba turcească.

²⁾ Dintr'o dată

- 55 «Fă leliță, crâșmăriță,
 Ia mai dă -mi o vadră rasă,
 Că -mi veni un dor de-acasă
 De copii (și) de nevastă
 Și de mândră, că mi-adastă
- 60 Cu fripturea pe masă,
 Cu ocaua plină rasă.
 Și, când vadra c'o golia,
 Da Turcii ce mi -și făcea?
 — Pe Gruia din temniță -l scotea
- 65 Și cu un ochi 'n soare -l lega,
 De țapa lui că-l lega,
 Sta numai de -l chinuia.
 Da o corboaică -l vedea,
 Tot pe iel că croncănia.
- 70 Dar Gruia ce -mi zicea:
 «Cea pasăre, coarbă neagră,
 Ce tot croncănești pe mine,
 Nu-i atâta carne 'n mine,
 Să mănânci două trei zile
- 75 Și mai mult o săptămână.
 Na, tu, inelușu meu,
 Să te duci la taic' al meu,
 Să i-l dai la taic' al meu,
 Că ieu ție Ț-oi făcea,
- 80 Carne ție Ț-oi făcea,
 Puico de-i mânca cinci ani,
 Tot pânduri și căpitani.
 Corboaica când mi-auzia,
 Inelușu 'n cioc îl loa
- 85 Și pe -i munți cărunți pleca
 Și pe Novac îl găsia
 La cea mică căfenea,
 Imi bea vinu cu vadra

- Și răchiu cu polomița ¹⁾
 90 Și nu da nici o păra.
     Ia de trii ori croncănia,
     Inelușu-l slobozia
     Și'n vadră, frate, pica.
     Când Novac că mi-l vedea,
 95 Fuga calu 'ncăleca
     Și la Țăligrad pleca,
     La o fântână c'ajungea,
     Fete mari că mi-și găsia,
     Pânzele că le nălbăia,
 100 Iel bună ziua le da,
     Sta, frate și le 'ntreba :
     Fetilor, Jiencilor,
     Ieu pe voi ca să vă 'ntreb,
     Da nu l-ați văzut pe Gruia ?
 105 Da fetile ce-mi zicea ?,
     «Noi pe iel nu l-am văzut,
     Da de iel am auzit,
     Că ie 'n Schelă 'n Țăligrad,
     Unde ie Corbu 'nțăpat ²⁾,
 110 In temnicioară băgat,
     Șăde Gruia la 'nchisoare
     Cu butucii la picioare,
     Nevăzut de Sfântu Soare.»
     Dară Novac ce-mi zicea :
 115 «Fetilor, Jiencilor,
     Voi de veți spune drept,
     Pânzăle să vă albească
     Ca cum floarea de troacă! ³⁾
     De nu veți spune drept,
 120 Pânzăle să vă negrească

¹⁾ Jumătatea de vadră.

²⁾ Unde este corbul în țeapă.

³⁾ Tigvă.

Ca țoalile di pe mine!
 Cum iel în Țăligrad ajungea
 Și Turcii de iel auzia,
 Fuga pe Gruia 'nchidea.
 125 Doar Novac ce -mi făcea,
 Când așa frate -mi vedea.
 — Mâna 'n desagi că băga
 Și galbini, frate, scotea
 Și 'ncepea a -i lăpăda,
 130 Sta Turcii și mi-aduna.
 Dară Novac ce -mi făcea?
 — Fuga la temniță -mi da,
 Odat cu picioru da,
 Răzele ¹⁾ că să frângea,
 135 Lacătile să spărga.
 Și pe Gruia mi-l scotea.
 Păloasăle ²⁾ le trăgea
 Și prin Turci, frate, pleca.
 Și 'ncepea, frate -a tăia.
 140 Când soarile la chindiie
 Tăia Gruia șapte mie, —
 De Novac nu se mai știe!
 Când soarele -a scăpătat,
 Calu 'n sânge mi-a notat.....
 145 De să ducea pomina.

Iovan Blagoe, Costol.

---

¹⁾ Incuetorile.

²⁾ Paloșile.

G O L E A

Departe, vere, departe,
Nici departe nici aproape,
La cea salcă cocoșată
Cam pe Dunăre- aplecată
5 Mare gomot ¹⁾ mi s'aude.
Da gomotu cine -l face?
— Savai cinzăci de voinici,
Da din cinzăci lipsă cinci,
Savai, patru zăci și cinci.
10 Da gomotu ce ²⁾ făcea -re?
— Arămbașă ³⁾ nu -mi avea -re.
Daiei, frate, să vorbia,
Diniei trei că s' alegea,
La maică -sa să ducea -re,
15 Tot pe Golea mi -l cerea,
Iei, frate, ca să mi -l ia,
Arămbașă ca să -l pună,
Că ie voinic cu năroc ⁴⁾

---

¹⁾ Sgomot.

²⁾ De ce.

³⁾ Căpitan, șef.

⁴⁾ Noroc.

- Poate cuteza la foc.
- 20 Da iei, frate, să ducea -re,
La maică -sa mi -l cerea -re :
«Maică, Măiculeana noastră,
Știi maică la ce-am venit ?
Noi de tine ne rugăm,
- 25 Tot pe Golea să ni -l dai
Arămbașă să -l punem,
Că mi-e voinic cu năroc,
Poate cuteza la foc.
Da maică -sa ce -mi zicea -re?
- 30 — Io pe Golea nu vi -l dau,
[Că] șapte feciori mi-am avut
Toți în codru mi-a murit
Numa cu Golea -am udit.
Și pe Golea să -l însor,
- 35 Să ia o friptă de nor,
Să-mi facă -un focșor în vatră,
S' aduc' o troacă ¹⁾ de apă,
La vreme de slăbiciune,
Să -mi facă o azimă de pâne.
- 40 Dară Golea de-auzia
Așa din gură -mi zicea :
«Maică măiculița mea,
Ado muică cheile
Și să deschid lăzile,
- 45 Să iau nădrăgeii miei.
Verde ca frunza de tei
C' ajuns frunza 'n patru dungi,
Geme codru de haiduci.
De haiduci, de oameni răi
- 50 D'alto ce să [mă] fac cu iei.
Ș' ado pe boamba ²⁾ mea

¹⁾ Vas de apă făcut din tigră.

²⁾ Pușca, «harma».

- A de da tata cu ea -re,
 De bag prau ¹⁾ cu chilvăra ²⁾
 Și gloanțele cu poala.
 55 Ș' odată mi-o slobozia,
 Nouo mie -mi doboră.
 [Ș' așa] de maică-sa n' asculta
 Și 'n codru că mi- apuca
 Și la haiduci să ducea.
 60 Haiducii când îl vedea -re,
 Iei de drag nu mai putea -re,
 Mare cinste că -i făcea.
 Și 'n scaun că -l așeza,
 Arămbașă mi -l puneă -re
 65 Pistă patruzăci și cinci.
 Dară Golea ce -mi zicea :
 «Iară voi ficiorii miei,
 Puțințel să -mi străjuți,
 Că io frate să mă culc,
 70 Ca să văd ce vis visez,
 Vouo să -l adeverez.
 Iel, frate, că să culca -re,
 Potera că -l cuprindea -re.
 Da Golea când să scula
 75 Ș' odată că mi -i striga :
 — Iară voi ficiorii miei,
 Aduceți bomba mea -re,
 A de da taica cu ea -re,
 De bag prau cu chilvăra
 80 Și gloanțele cu poala.
 Ș' odată mi-o slobozia,
 Nouo mie doboră.
 D- un căplar de Meedint

---

¹⁾ Praf.

²⁾ Chivăra.

De luva sabiia 'n dinți,
 85 Nu mai gândia la părinți,
 Vez- al dracului ce -mi iera,
 Ochii 'n piept că -i arunca
 Ș' un bomb de argint rupea
 Și 'n pușcă l' aghintuia ¹⁾
 90 Și pușca la ochi mi-o loa,
 De-un genuche 'ngenuchia -re
 Și pe Golea mi -l lovia
 Dela vale de buric,
 Une -i puterea 'n voinic;
 95 Sus la capu pieptului,
 Prin foaia ilecului, ²⁾
 La casa sufletului.
 Mațale i le vărșa -re,
 Da ficiorii când vedea -re,
 100 Fuga, frate, mi- alerga,
 Mațale i le-aduna -re,
 Cam cu paie cu gunoaie
 Și -n burtă i le băga
 Și frumos că mi -l cusa,
 105 La maică -sa mi -l ducea.
 Dar maică -sa când vedea -re
 Da din gură așa zicea -re:
 Da știi Golea, Golea -al muichii
 Las' să -ți fie rău nu bine,
 110 Că n' ai ascultat de mine.
 Că șapte feciori mi-am avut,
 Toți în codru mi-a murit,
 Numa cu tine am udit.
 Și io muică mi-am gândit,
 115 Că pe tine să te 'nsor

---

¹⁾ Băga.

²⁾ Haina (ilic).

Să iau o friptă de nor,
 Să facă un focșor în vatră,
 S' aducă o troacă de apă ;
 La vreme de slăbiciune
 120 Să fac' o azimă de pâne.
 Tu n' ai ascultat de mine,
 Las' să -ți fie rău nu bine.
 Tu 'n codru când ai plecat,
 Io muică te-am blestemat,
 125 Să -mi hoțști două trei zile
 Și mult muic' o săptămână
 Și potera să te prindă.
 Potera a Banului
 Și cu-a Măgureanului
 130 Și cu-a Meedințului,
 Crez, câinii pământului.
 Și tu muică că -mi plecași
 Și pe mine mă lăsași,
 Și muica te-a blestemat
 135 Blăstămu te-a vătămat.
 Las' să -ți fie rău nu bine,
 Că n' ai ascultat de mine.»

* * *

Mă plătii cu cântecu
 Ca lupu cu chiotu,
 140 Ma dați-mi câte-o păra,
 Să vă mai spui și alta,
 O poveste voinicească
 La boieri, la dumneavoastră
 Și la cinstita de masă.

Iovan Blagoe, Costol.

DOICIN BOLNAVU

Intr' al mijloc de Țăligrad
Ieftătu- s'a s'a ieftat ¹⁾
Mare hală ²⁾ de arap ;
Toată lumea -a 'nfiorat.
5 Șalu lui și capu lui,
Crez, cât roata carului,
Buzăle ca râșnițele,
Dinți 'n gură tezlăle,
Ochii -n cap ca sitile.
10 — Iel la mâncare ce-avea ?
Tot nouo cuptori de pâne
Și nouo vaci grasă,
Din cireadă sânt aleasă ;
Și nouo buți de răchiu bea,
15 De răchiu de-l mermeziu,
De omoară-omu de viu.
Și nouo buți de vin bea.
Și la culcare ce-avea ?
La culcare-o fată mare,

---

¹⁾ Ivit.

²⁾ Balaur, șearpe mare.

- 20 De era noaptea 'n așternut,
 Dimineața în pământ.
 Câte fete 'n Țaligrad,
 Toate rându ș' a făcut,
 La Mădgălin' a udit, ¹⁾
- 25 La sora lui Doicin Bolnavu.
 Da ea frate, de-auzia,
 Tună ²⁾ 'n casă suspinând
 Și iasă 'afară plângând.
 Dar frati-su Doicin zicea,
- 30 — Nouă ani de când zăcea,
 Tot pe-o parte că 'mi zăcea,
 Până carnea -i putrezia
 Ș' așa pe ea când vedea
 Că tună 'n casă plângând
- 35 Iasă-afară suspinând,
 — Foiliță ș' o lalea —
 Ș' așa din gură -mi zicea :
 «Soru-mea, Măgdălina,
 Ce tui 'n casă plângând,
- 40 Ieș' afară suspinând ?
 Au naică ³⁾ ți s'a urât,
 Tot țoalile scuturând
 Și căpătâie mutând
 Dila umbră pân la soare,
- 45 Pân la dalbe brățișoare ?
 Au pe mine tot păzind ? »
 — Ba naică nu mi s'a- urât
 Nici țoalile scuturând,
 Nici căpătâie mutând,
- 50 Nici pe tine zău păzind.
 Numa ieri alaltăieri,

¹⁾ A rămas, s'a oprit.

²⁾ Intră.

³⁾ Neică.

- Au asară alaltă sară.
 Intr 'al mijloc de Țăligrad
 Ieftatu- să s'a ieftat
 55 Mare hală de arap,
 Toată lumea 'nfiorat.
 Șalu lui și capu lui
 Cresc cât roata carului,
 Buzăle ca răsnițele,
 60 Dinți 'n gură ca tezlăle,
 Ochii 'n cap ca sităle!
 Așa mare ce -mi iera,
 Toată lumea 'nfiora.
 Da la mâncare ce-avea?
 65 Tu nouă cuptori de pâine
 Și câte-o vacă grasă
 Din cireadă aleasă;
 Și nouo buți de răchiu bea,
 De răchiu de -l mărmeziu,
 70 De omoară omu de viu.
 Și la culcare ce-avea?
 La culcare-o fată mare,
 D-iera noaptea 'n așternut
 Și dimineața 'n pământ.
 75 Câte fete 'n Țăligrad,
 Toate rându ș- a făcut,
 Numai la mine -a udit
 Și birău mi-a venit,
 Ca și ieu naică să mă duc.
 80 Dară Doicin d' auzia,
 Odată că mi -și răcnia,
 Soba se cutremura
 Și din gură-așa zicea:
 Nu ti teme soru-mea,
 85 Că cât oi fi 'n picioare

De nima să n'ai fioare.¹⁾
 Dac' oi sta²⁾ de m'oi scula,
 L'o... pe maică-sa.
 Ia na, naică, cheile
 90 Și deschide grajdurile
 Și 'ntreabă pe Galbinu,
 Poate-acu la bătrâneță
 Ce-a putut la tinereță?
 Măgdalina ce -mi făcea?
 95 — Cheile că le luva
 Și la grajduri să ducea,
 Grajdurile -mi deschidea
 Și pe Galbin l- întreba:
 «Măi Galbine, dumneata,
 100 — Foiliță lemn de sus —
 Vezi frati -mieu ce mi-a spus:
 Ieu pe tine să te 'ntreb,
 Poți acum la bătrâneță,
 Ce-ai putut la tinereță?»
 105 Dar[ă] Galbin că -mi zicea:
 «Stăpână, stăpâna mea,
 Ieu am putut la tinereță,
 C' a fost carnea ca fraga,
 Și osu ca fieru.
 110 Dar acu la bătrâneță
 Că mi-i carnea ca fieru
 Și osu ca oțelu!
 Ce-am putut la tinereță,
 Două³⁾ poț la bătrâneță.
 115 Ia așa când mi-auzia,
 La Doicin că să ducea
 Ș' așa frumos că -i spunea;

¹⁾ Fiori, frică.

²⁾ Dacă va fi să mă scol.

³⁾ De două ori.

Dar Doicin că -mi zicea :
 Când așa, frate, auzia,
 120 Așa bine că-i părea
 Și din gură așa -mi grăia :
 «Soru-mea Măgdălina !
 Iar tu naică să te duci,
 Și pe Galbin să mi-l iai,
 125 La potcovar să mi-l duci,
 Pe Galbin să -l potcovească
 Cu potcoave de argint,
 Să prindă bine 'n pământ ;
 Cuiele de sârma aleasă,
 130 Să țină bine la coastă, —
 Tot la frati-mieu Nălbantu»²⁾.
 Măgdălina de-auzia,
 Pe Galbin că mi -l luva,
 La Nălbantu să ducea
 135 Și din gură așa -mi zicea :
 «Măi Nălbante, dumneata,
 — Foiliță lemn de sus —
 Vezi frati-mieu ce mi-a spus :
 Pe Galbin să -l împotcovești
 140 Cu potcoave de argint,
 Să prindă bine 'n pământ ;
 Cuiele de sârm' aleasă,
 Să țină bine la coastă !»
 Da Nălbantu de-auzia,
 145 Așa din gură zicea :
 «Nepoată, nepoata mea,
 Apleacă gura s'o sărut,
 Să fie cui te-a făcut
 Și cui te-a scăldat mai mult
 150 Și pe Galbin să -l împotcovesc

²⁾ Să se ducă la *Nălbantu* (= *Faur*).

- Ia așa de mi- auzia,
 Incepea de mi-a plângea,
 La frati-su [Doicin] să ducea
 Ș' așa frumos că -i spunea.
- 155 Dară Doicin de-auzia,
 Odată că mi-și răcnea,
 Soba se cutrumura
 Și din gură-așa zicea :
 «Iar tu, naică, să te duci
- 160 Și gura să mi-o pleci,
 Iel pe tine să te sărute
 Și pe Galbin să -l împotcovească.
 «S'a dus, (calul) l'a împotcovit». La întoar-
 cere Doicin îi spune :
- Soru-mea Măgdălina,
 Iar pălosu meu să -l iai,
- 165 La pălosar să te duci
 Pălosu să mi -l ascută,
 Să lasă călitura iută,
 Să taie bine din fugă!»
- Ea așa când să ducea,
- 170 Pălosaru că -i zicea,
 — Nepoată, nepoata mea,
 Apleacă gura s'o sărut,
 Să fie cui te-a făcut
 Și cui te-a scăldat mai mult,
- 175 Pălosu să ți -l ascut.
 Să las călitura iută,
 Să taie bine din fugă.
 Și pălosu l'ascuția
 Și acasă l'aducea.
- 180 Atuncea Doicin zicea :
 «Soru-mea Măgdălina,
 Fuga 'n târg ca să te duci
 Și tu naică ca să -mi iai

Tot nouo valuri ¹⁾ de pânză,
 185 Ca trupu să mi -l încing.

Când pânza că i-o-aducea
 Și iel din pat să scula,
 De-o parte carnea lega,
 Iar din una că pica
 190 Și pe Galbin încăleca
 Și la Harap să ducea.

Arapu când mi -l vedea,
 Buzăle 'n gură -i pleznia
 Așa frică ce -i iera.

195 Și din gură-așa zicea :
 «O frate, frate Doicine,
 Io frate că mi-am gândit :
 Că nici vântu perișoru,
 Da nici că cioara oșcioru.

200 [Da zice] Doicin zicea :
 «Măi Arape, dumneata,
 — Să-i . . . . . pe maică-sa —
 Ia poftiți la mine 'ncoa,
 Să ne -ncercăm puterea,
 205 Puterea și vitejia.»

Da Arapu că ieșia
 Sta, frate, și -l întreba :
 «Măi frate, frate Doicine,
 Da vrei la luptă ? — Ne luptăm !
 210 Au la săbii ne tăiem,
 Au în fugă ne 'ntrecem ?
 Da Doicin din gură zicea :
 «Măi Arape, dumneata,
 — Să-i . . . . . pe maică-sa —
 215 Da la săbii să ne lom,
 Și la luptă să ne luptăm

¹⁾ Teancuri. suluri.

Că ie lupta mai direaptă,
Dila Dumnezeu lăsată !

Arapu să spămânda,

220 Așa frică că-i iera

Și din gură așa -mi zicea :

«Măi frate, frate Doicine,
Ba la fugă să ne lom !»

Când pe fugă să punea,

225 Da Doicin mai hoț iera,

Odată calu-l opria,

Arapu nainte-i da,

Când Doicin odată cu pălosu da,

Pestă mijloc că -l tăia.

230 Arapu din gură zicea :

— Să-i . . . . . pe maică-sa —

Că n'avusăși ce -mi făcea.

Da Doicin îi zicea :

— Să-i . . . . . pe maică-să —

235 Ia fă din capu așa ! ¹⁾

Când iel face la o parte.

Și de pe cal că -mi cădea,

Jumătate că -mi cădea,

Jumătate 'n scară udia

240 Și pe Arap mi -l tăia,

Frate, de să pomenia.

Fuga acasă să ducea

Și pe Nălbantu-l tăia.

Și la Pălosar mergea

245 Și pe aăla mi -l tăia,

De mi să -mplinia voia.

S'acasă să ducea

Și din gură așa zicea :

«Soru-mea Măgdălina,

¹⁾ Adecă într'o parte.

- 250 Nu te teme soru-mea,
 Că de cine te-ai temut
 Jos la pământ mi-am văzut.
 Și -mi-așterne-un așternut,
 Săvai cât în lung și -ngust.
- 255 Și mi-aprinde-o lumânare,
 Să -mi fie de răposare!
 Și dă -mi un pahar de vin,
 Să mă cuminic¹⁾ de viu,
 — Foiliță ș'o lalea —
- 260 C'am împlinit voia mea.»
 Frate, de să pomenia
 Și, frate s'o pomeni,
 Cât soare pe cer va fi,
 Și soarele s'o apune
- 265 Și cântecu tot s'o spune.
 Ia mai dați și cu olbița,²⁾
 Să mai ude maistoru gurița!

Iovan Blagoe, Costol.

¹⁾ Înțelesul lui «a se cumincea» nu-l cunoaște lăutarul și-l traduce vag ca «să moară».

²⁾ Probabil pahar de băutură. Înțelesul necunoscut de lăutar.

STOIAN BULIBAȘA

Verde frunză de-o lălea,
N'avea Begu ce -mi făcea ¹⁾
(In căruță să punea
Iar Begu din Cladova, ²⁾
5 Din Cladova să scula
Și 'n căruță să punea,
La Negotin că 'mi pleca -re,
Nouo conace -mi făcea,
Cu conacu ăl zăcea ³⁾
10 Tomna ⁴⁾ la Dii ⁵⁾ mi-ajungea.
De conac unde -i gătia?
Aci la Omir Aga.
Omira Aga când vedea
Și bun plocon că -mi făcea
15 Și nainte că ieșea

---

¹⁾ Ce -mi face.

²⁾ Până a prinde bine firul povestirii, lăntarul a spus aceste două versuri de prisos, pe care le-am pus totuș, ca să redăm textul cât mai fidel.

³⁾ Zecelea. Prescurtare cerută de rimă. De aceea nu s'a făcut nici hiatul în cuvintele *conacu ăl*, unde *a* accentuat formează silabă aparte.

⁴⁾ Toemai.

⁵⁾ Vidin.

- De departe 'ngenuchia,
 Di de-aproape -l săruta.
 Dar Begu că -mi zicea -re:
 «Omira Aga, dumneata,
 20 Ce, măre, te-ai cheltuit,
 De bun plocon ai făcut
 Și nainte mi-ai ieșit?
 Dar mai rău mi-ai sărăcit,
 Dar mai bine -ai 'mbogățit.
 25 Ai v'o tujbă ¹⁾ de tujit ²⁾?»
 Omira Aga că -mi zicea:
 «Beg Afende, dumneata,
 Să-ți traiască cadâna,
 Cadâna și fetița!
 30 Nici mai rău n'am sărăcit,
 Nici mai bine n'am bogățit,
 Am o tujbă de tujit:
 Tu ieși Beg în Cladova
 Și Stoian ie pe Craina.
 35 De când s'a bulibășit,
 Turci Timoc n'a mai trecut,
 Cădânila au văduvit,
 Fete mari a 'mbătrânit,
 Rău Turcii c' au sărăcit.
 40 Turcii dela Niș încoace
 Trag potcoave dila cai
 Și le vinde pe malai.
 Dar știi măre, dar nu știi?
 — Tu ieși Beg în Cladova -re
 45 Și Stoian ie pe Craina.
 De când s'a bulibășit,
 De 'ntâlnește turc bătrân

¹⁾ «Lăcrămare».

²⁾ A jelu!, a lăcrăma.

De frică mănâncă fân ;
 De 'ntâlnește ture cu barbă,
 50 De frică paște la iarbă.
 Beg Afendi dumneata,
 Să-ți trăiască cadâna -re,
 Cadâna și fetița,
 Dar știi mare, dar nu știi ?
 55 Tu iești Beg în Cladova
 Și Stoian ie pe Craina -re ;
 De când s'a bulibășit,
 De trii ori Timoc a zătonit, ¹⁾
 Odată cu Turci bogați,
 60 Adăoară de mijloc, ²⁾
 A treioară cu săraci ;
 Judicată să i-o faci ! »
 Dar Begu ce -mi zicea ?
 — Omir Aga dumneata,
 65 Dacă iestă frate-așa,
 Da tu mie ca să -mi dai
 Nouo pungi să -mi dai,
 Pe Stoian să -l prăpădesc.
 Omir Aga mi-auzia,
 70 Cată-i ³⁾, ... mumă-sa, ⁴⁾
 O pungă nu -i ajungea !
 Omir Aga ce -mi făcea ?
 — Tăieru 'n mână că -mi lua,
 La cadâne că -mi pleca,
 75 Care-o para că mai da -re,
 Până punga mi-o umplea.
 Nouo pungi de bani făcea,
 'N mână Begului le da.

¹⁾ A oprit apa în loc prin mulțimea de Turci înecată, a inundat.

²⁾ Cu avere de mijloc.

³⁾ Privește numai, să vezi numai !

⁴⁾ Obicinuita înjurătură din balade.

Dară Begu ce -mi făcea -re ?
 80 — Bănișorii că -i primia !
 Dar Begu ce -mi făcea ?
 Mică săcsăna ¹⁾ -mi făcea
 De căfea și de zahar.
 Verde frunză de pelin,
 85 Pleca Begu 'n Negotin,
 De conac unde -i gătia ?
 Aci la Cărăpancea ²⁾,
 — Cărăpancea de colea —
 Și pe Begu mi -l primia.
 90 Dară Begu ce -mi făcea ?
 — Cu Cărăpancea -mi vorbia,
 Să vorbia să tăinuia,
 Dară Begu ce zicea ?
 — Cărăpancea dumneata,
 95 Să te duci pân la Stoian,
 Să meargă la Cladova,
 Să mă duc cu v'o hazna, ³⁾
 Că bun bacșiș că i-oi da -re,
 De s'o duce pomina.
 100 Nu-s voinici de sama lui,
 Să -i sară săritura,
 Să -i calce călcătura,
 Că mi-e frunza 'n patru dungi,
 Geme codru de haiduci,
 105 Și mi-e frunza 'n patru foi,
 Geme codru de mișăi, ⁴⁾
 De mișăi, de oameni răi,
 De nu poți mergea de ei.
 Cărăpancea mi-auzia

¹⁾ Grămadă.

²⁾ Nume de om.

³⁾ Marfă, provizie.

⁴⁾ Oameni răi.

- 110 La Stoian că să ducea,
Dila poartă că -mi striga :
«Mă fine, fine Stoiane,
Scoală că te chiamă. Begu,
Să mi -l duci la Cladova,
115 Să mi -l duci cu v'o hazna,
Că bun băcșis că Ț-o da,
De s'o duce pomina.»
Stoian aci nu -mi iera,
Fira afară că -mi ieșia
120 Ș' așa din gură zicea :
«Nu ie Stoian — crez — aicea
Și ie Stoian dus pe Craina,
Să -mi astrângă vèrghiia, ¹⁾
Verghiia rămășița,
125 Ce-a rămas pila Răiă,
Tomna 'n vale 'n Ieloviță
Mi-a rămas o rămășiță,
Trii costande ²⁾ ș' o lăiță ³⁾
— Sufletu meu Neiculiță!»
130 Aga când mi-auzia
Și 'ndărăt că să 'ntorcea
Și la Begu că mergea
Ș' așa din gură -i spunea.
Dară Begu ce -mi făcea?
135 — Carte albă că -mi scria
Și 'n proțap că mi-o punea
Și Tătarii -mi trimetea.
Dar Stoian ce mai făcea?
— Puțintel somn că 'nsomna -re
140 Și greu vis că mai visa
Și din somn că să scula

---

¹⁾ Birul.

²⁾, ³⁾ Monede.

Și visul că -l povesta
 Ș' așa din gură zicea:
 «Da știți fraților, nu știți,
 145 Puținel somn că 'nsomnai
 Și greu vis că îmi visai.
 Visai pistoalele mele,
 Șăd în cui fără oțele;
 Visai flintulicea mea -re,
 150 Șăde 'n cui făr de vergea;
 Ș' un val de pânză neagră,
 Zilele mele să -mi piardă.
 Și iar frunză, mare, ce -mi visai?
 Un șarpe cu paiu 'n gură,
 155 — Gâde-al meu cu ștreang în gură!»
 Și visu că -l povesta
 Și tătarii mi-ajungea,
 Cartea 'n mână că i-o da.
 Dar Stoian ce mai făcea -re ?
 160 — Iel pe carte să uita
 Ș' așa din gură -mi zicea :
 «Cată-l, ... mumă-sa,
 Să -i fie visu de cap !
 Mă chiamă la Cladova,
 165 Să -mi răpuie vieața.
 Și visu că -l povesta
 Și pe cal să -ncăleca,
 Pistoalele le trăgea,
 Și mai bine le umplea,
 170 La chiobur ¹⁾ le așeza,
 Scări hatului ²⁾ că -i mai da
 Și mai mult că îmi mergea.
 Și nu merge cum să merge.

¹⁾ «Șarpar», chimir.

²⁾ Calului.

Din copite da schintei,
 175 Din gură da văpăi,
 Par' că merg alte bătaï.
 Și mai mult că nu mergea,
 La Bucovcea ¹⁾ mi-ajungea
 In Balta Negotinului. ²⁾
 180 Pistoalele le trăgea,
 Odată le slobozia -re,
 Negotinu -mi tremura -re,
 Geamurile -mi tremura,
 Geamurile să spărga,
 185 Rău Begu să spământa.
 Cărăpancea că -mi zicea :
 «Beg Afendi dumneata,
 Nu te spământa așa.
 Asta -i Stoian Bulibașa,
 190 Care -mi judecă Craina,
 Ficiorașu Sârbului,
 Baș mărghiolu ³⁾ Târgului,
 Târgu Negotinului.»
 Da Stoian ce mai făcea ?
 195 — Iel acasă că -mi mergea,
 Dila poartă că -mi strâga :
 «Firo, Firo, soțul meu,
 Ia ieși Firo de mă vezi,
 Au mă vezi, au (nu) mă vezi,
 200 Din ochi negri lăcrămez,
 Că mă chiamă — crez — Begu,
 Să mi -l duc la Cladova,
 Să -l mai duc cu v-o hazna,
 Că bun băcsiș că mi-o da

¹⁾ Sat în Craina (v. harta). De altfel toate localitățile sunt din Craina, încât este evident că balada aceasta își are origina aici.

²⁾ V. harta.

³⁾ Frumosul.

205 De s'o duce pomina.

A a. ....

Da Fira când mi-auza -re,
Poarta lui că -i deschidea,
Iel înluntru să băga,
Pe Fira 'n brață o loa,
210 De trii ori mi-o săruta.
Dară Fira ce -mi făcea ?

Pe Stoian mi -l premenia,
Mi -l făcea tablă argint,
Din creștet până 'n pământ :
215 Cum ie pe iel și pe murg.
Și pe hat să 'ncăleca,
Scări hatului că -i mai da
Și la Begu că mergea.
Da Begu când mi -l vedea,
220 In căruță să punea
Și 'nainte că-mi pleca,
Stoian după iel să loa.
— Să-i. .... cadâna

Cadâna și fetița. —

225 Tu mă duci la Cladova,
Să -mi răpui vieața mea,
Mai bine ieu — crez — pe-a ta.
De nași-su di colea :
— Măi fine nu face-așa !
230 De vo fi, fine ceva,
Da-voiu hatu de su mine
Și nu te-oiu lăsa pe tine ;
Da-voiu blaga ¹⁾ mea ș'a ta,
Pe tine nu te-oi lăsa.
235 Da Stoian când mi-auzia,

¹⁾ Averea, belșugul.

- De nași-su mi-asculta,
 Iel gândia c'o fi așa.
 Și mai mult că nu mergea,
 La Gabrovița ¹⁾ ajungea.
- 240 Dară Begu ce -mi făcea,
 La căfenea că mergea,
 Cebucelu ²⁾ ș'aprindea,
 O căfea dulce că bea.
 Da Stoian ce mai făcea ?
- 245 — Un ciubăr de vin scotea
 Și da la Raiă ³⁾ de bea
 Și din gură povesta —
 Șa visul că povesta :
 «Eu mă duc în Cladova
- 250 Să -mi răpuie vieța.»
 De-aci Begu că -mi pleca,
 In căruță să punea,
 Stoian nainte-o lua.
 — Să-i. . . . , cadânuța : —
- 255 — Tu mă duci la Cladova,
 Să -mi răpui vieța,
 Mai bine ieu pe-a ta !
 Dar nași-so de colea :
 — Stai fine nu face-așa !
- 260 Măi fine, fine Stoiane,
 Ce nu te mai lași de rele ?
 — Cum o să mă las de rele,
 Că sânt învățat cu iele.
 — Stai fine nu face-așa,
- 265 Că de-o fi, fine ceva,
 Da-voi toată averea.
 Da Stoian când auzia

---

¹⁾ Sat în Craina (v. harta).

²⁾ Ciubucel.

³⁾ Turcime.

Cu inima să 'ntorcea,
Iel gândia c'o fi așa.

270 Și mai mult că nu mergea,
Jos la Coasta Părului,
Di-asupra de Cladova,
C' un Arap că să 'ntâlnia,
Frați de cruce iei iera.

275 Dar Arapu ce făcea?
Mâna pe Stoian punea
Și de-o parte mi -l trăgea
Ș' așa din gură zicea :

« Măi frate, frate Stoiene,
280 De când frate ne-am văzut
Și, măre, ne-am cunoscut,
Nici-un rău nu ne-am făcut,
Nici tu mie,
Nici ieu ție,

285 Dar să -ți povestesc ceva :
« Tu te duci la Cladova,
Să -ți răpuie vieața.

Asară la căfenea
Am auzit taina,
290 C-o să -ți răpuie vieața. »

Da Stoian când auzia,
Așa că să năcăjia,
Săbioara că -mi trăgea,
După Begu să luva.
295 — « Să-i. . . . cadânuța : —
« Tu mă duci la Cladova,
Să -mi răpui vieața mea,
Mai bine ieu, crez, pe-a ta. »
Da nași-su di colea :
300 « Stai fine, nu face-așa !

De vo ¹⁾ fi, fine ceva,
 Da voi hatu de su mine
 Și nu te-oi lăsa pe tine. >
 Da Stoian când mi-auzia,
 305 Cu inima să 'ntorcea,
 Iel gândia c'o fi așa.
 Și mai mult că nu mergea,
 La cetate ²⁾ mi-ajungea,
 Toți caii pe pod intra,
 310 Dar a lui Stoian nu vrea,
 Par' că -i spunea inima !
 Da Stoian să năcăjia
 Odat[ă] calu -l pălia
 Și 'ndărăt că mai trâgnia, ³⁾
 315 Șapte grinzi din pod rupea,
 Pistă cetate -mi săria,
 Da pe poartă nu mai vrea.
 In cetate să băga.
 Când Turcii că mi -l vedea,
 320 Friguri de moarte -i prindea,
 Care 'n Dunăre săria,
 De frică lor ce le-era :
 Asta -i Stoian Bulibașa,
 Care judică Craina,
 325 Ficiorașu Sârbului,
 Baș mărghiolu Târgului,
 Târgu Negotinului.
 Dară Stoian ce făcea ?
 Iel la căfenea mergea
 330 Și frumos că mai cina
 Și mai bine să culca.
 Când cocoșii că -mi cânta

1) Va.

2) Cetatea Cladovii.

3) A izbit îndărăt.

Și nașu-so că venia,
 La fereastră că venia :
 335 — Mă fine, fine Stoiene,
 Să mergi că te chiamă Begu.
 L'ai adus la Cladova,
 Să -ți plătească sâmbria.
 Da Stoian când mi-auzia,
 340 Iel din somn că să scula
 Și mai bine să 'mbrăca
 Și frumos că să 'nharma ¹⁾.
 Da nașu-șo di colea
 Așa din gură -mi zicea :
 345 «Mă fine, fine Stoiene,
 Nu merge fine 'nharmat.
 Rău mi-e Begu măniat.»
 Da Stoian când mi-auzia
 De nașu-șo [că] mi-asculta,
 350 Armele le lăpăda,
 Un mola ²⁾ briceag avea
 Și pe ala mi -l lăsa,
 Ca muierile pleca
 Și la Begu că pleca.
 355 Da Begu când mi -l vedea,
 Top ³⁾ de galbini că-mi vărsa,
 Pământu că 'ngălbenia,
 Incepea Stoian de-aduna,
 Turci pe iel că năvălia,
 360 Da Stoian ce mai făcea ?
 Odată să scutura,
 Turci ca pearăle ⁴⁾ -mi cădea
 — Să-i, ... pe mumă-sa --

¹⁾ Înarma. Armă se pronunță aici harmă.

²⁾ Mic (cuvânt sârbesc).

³⁾ «Modalcă», pungă.

⁴⁾ Perele.

Asta-i sâmbrioara mea,
 365 Care-am slujit ieu pe ea.
 Mi-aduna de isprăvia
 Ş' afară că pleca,
 Iară din Turci s'alegea.
 Iar Sălii ¹⁾ din Râtcova
 370 O boată ²⁾ de corn avea,
 După uşă să băga,
 Când Stoian de mai trecea,
 La ureche mi -l lovia
 Şi mai bine -l ameţia.
 375 N'avea Stoian ce făcea,
 Indărăt că -l întorcea
 Şi la Begu mi -l ducea.
 Da Begu când mi -l vedea,
 Pe Stoian îl judeca
 380 Ş' așa din gură zicea :
 «Mă frate, frate Stoiene,
 De când te-ai bulibăşit,
 Turci Timoc n'au mai trecut,
 Cadânila -a văduvit,
 385 Fete mari a 'mbătrânit,
 Rău Turcii c' au sărăcit,
 De când te-ai bulibăşit.
 De 'ntâlneşte Turc bătrân,
 De frică mănâncă fân;
 390 De -ntâlneşte Turc cu barbă
 De frică mănâncă iarbă!
 Măi Stoiene, dumneata,
 Da ştii, mare, da nu ştii,
 Pe toate le obignesc
 395 Numai una n' obignesc, ³⁾

---

¹⁾ Nume.

²⁾ Măciucă.

³⁾ Iert.

Nu te porți bulibăsește
 Și te porți tot begește.
 Te-ai făcut tablă argint
 Din creștet până 'n pământ,
 400 Cum ie pe tin' și pe murg,
 Nu Ț-e frică de-un perit?»
 Da Stoian că mai zicea :
 «Beg Afendi, dumneata,
 ..... cadânuța
 405 Cadâna și fetița !
 Mult puțin ce-am câștigat,
 Tot pe mini-am aruncat,
 Tot pe mine și pe hat.»
 Cân cocoșii că -mi cânta
 410 Și ștreangu i să gătia
 Da Stoian că mai zicea :
 «Beg Afendi, dumneata ..... 1)
 Nu mă spânzura noaptea
 Și spânzură-mă zioa
 415 Să mă vadă răiaua
 Care mi-am trăit cu ea -re
 Din copilăria mea.
 Dară Begu că -mi zicea -re :
 «Mă Stoiene, dumneata ;
 420 Tu n' ai haiducit zioa,
 Ci mi-ai aiducit noaptea,
 Niminea nu te-a văzut.

 Când soarele să vărsa 2),
 Ștreangu 'n gât că -i arunca,
 425 Pe Stoian mi -l spânzura.
 Aci la păru -ăl rotat

1) Urmează obicinuitele versuri cu înjurături.

2) Răsăria.

Unde -i Stoian spânzurat.
 Când zioa că să făcea
 Și răiaua ¹⁾ mi-ajungea,
 430 Stoian spânzurat mi-era.
 Turcii bea să veselă,
 Frică de nima n' avea -re.

Păun Florescu al Florii, Râteora.

---

¹⁾ Raiaua dela Turnu-Severin cuprindea și ținutul Cladovii, de
 aceea vine vorba aici de ea.

IENCIU VITEAZU

- Plimbă -mi-se Ienciu beat
Pin oraș, pin Țăligrad
Cu săiaua ¹⁾ 'nfiptă 'n brâu,
Cu murgu 'nfipt de brâu,
5 In toate căfenelile -re
Zdrăncănind chesalile ²⁾ -re,
Să nu -l vadă mândrile -re.
Câte fete 'n Țăligrad
Și -n pustiu de Beligrad,
10 Pe toate le-a sărutat
Și pe păpuc le-a călcat,
Numa Stanca i-a scăpat,
Baș fata 'mpăratului,
Nepoată vizirului,
15 Sora Ofițirului.

Dară Ienciu ce -mi făcea -re?
— Cu Stanca să rămășa
Pe cin ³⁾ sute de florinți,

---

¹⁾ Săia, armă.

²⁾ Chesale.

³⁾ Cinci.

- Cari pe cari s'o 'nșela -re,
 20 Ala florinții să -mi ia.
 Dară Ienciu ce -mi făcea -re,
 Lui de năcaz ce -mi era -re,
 Iel acasă că mergea
 Și 'n grădină să culca -re,
 25 Mănios cu fața jos.
 Dar muică-sa de -l vedea,
 Numa sta, de -l întreba :
 «De când muică ¹⁾ te-am văzut,
 Așa trist nu te-am văzut.
 30 Dar calu Ț-a 'mbătrânit,
 Dar mândrile te-au urât,
 Dar banii i-ai isprăvit?»
 Dar Ienciu că -mi zicea:
 «Muică, muichilița ²⁾ mea,
 35 Dar știi muică, dar nu știi,
 Calu nu mi-a 'nbătrânit,
 Ieu banii nu i-am fârșit,
 (Mândrile) nu m'au urât.
 Ieu muică m'am rămășit,
 40 Cu Stanca m'am rămășit
 Pe cin sute de florinți,
 Cari pe cari ne-om înșela,
 Ala florinții să -mi ia!»
 De muică-sa mi-auzia
 45 Ș' așa din gură că zicea :
 «Ienciu, Iencio Săbiencio,
 Dacă iestă muică-așa,
 Muică, nu te întrista;
 S'ascuți de-o vorbă-a mea :
 50 Lapădă Țoale domnești ³⁾

¹⁾ Muică.

²⁾ Muichilița, măiculita.

³⁾ Domnești, bărbătești.

'Mbracă Țoale fomeiești.
 Și ia cârpă ¹⁾ albă 'n cap
 Și fă-te că ai bărbat.
 Și tu muică să te duci,
 55 Tot la Stanca la fereastră
 Și tu muică ca să -mi strâgi :
 «Cumnată, cumnata mea,
 Deschide soro ușa
 Că nu iestă niminea, ...
 60 O nevastă tinerea.
 Că mi-a venit pușu ²⁾ beat,
 M'a bătut, m'a fărâmat ;
 De n'aș fi dat fuga 'n sat,
 Te miri, c'aș fi răposat».
 65 Da Ienciu când mi-auzia,
 De muică-sa mi-asculta,
 Lăpăda Țoale domnești,
 Imbrăca Țoale fomeiești.
 Și loa cârpă albă 'n cap,
 70 Să făcea că-i cu bărbat.
 Și Ienciu să ducea
 Tot la Stanca la fereastră
 Ș' așa din gură că zicea :
 «Cumnată, cumnata mea -re,
 75 Deschide soro ușa.»
 Dară Stanca că -mi zicea:
 «Soră, surioara mea,
 Nu pot ușa să-ți deschid,
 Că sânt fată rămășită,
 80 Mi-e frică de v'o ispită.
 Dar Ienciu că -mi zicea:
 «Cumnată, cumnata mea -re,

¹⁾ Cărpă, basma.

²⁾ Bărbatu, cu o nuanță de ironie.

Deșchide soro ușa,
Că nu -mi iestă nimenea. ....

85 O nevastă tinerea,
Măritată de toamna,
Că mi-a venit pușu beat,
M'a bătut, m'a fărâmat.
De n'aș fi dat fuga 'n sat,
90 Te miri, c'aș fi răposat.»

Stanca nu-i deschide și repetă aceleași cuvinte de refuz ca mai sus. Cealaltă însă nu se lasă și continuă :

«Cumnată, cumnata mea -re,
Deșchide soro ușa,
Că nu-m iestă nimenea.

Dacă nu mă crezi pe mine,

95 Bagă mâna pe fereastră,
Ca să vezi că sânt nevastă»
Dară Stanca ce făcea ?

Băga mâna pe fereastră
Ș'o vedea că ie nevastă,

100 Vedea cârpa albă 'n cap
Ș'o vedea că -i cu bărbat.

Dară Stanca ce făcea ?

— Ușa lui că-i deșchidea -re,
Ienciu 'n casă să băga -re

105 Și cu Stanca iel vorbia.

Foaie verde sămulastră,

Ea gândia că ie nevastă.

Dară Stanca ce făcea ?

Lui masă că mi-i puneă,

110 Amândoi că mai cina. ¹⁾

Dară Stanca ce -mi făcea -re ?

Ea lu Ienciu -i așternea -re

¹⁾ Era noapte.

- Și -i așternea pingă ¹⁾ foc,
 Dară Ienciu că-mi zicea :
 115 «Cumnată, cumnata mea -re,
 Nu mi-așterne pingă foc,
 Că sânt lemnele de pleop, ²⁾
 Săr schinteile și mă coc
 Și mi-arde trupu cu tot.
 120 Cumnată, cumnata mea -re,
 Și mi-așterne pingă tine,
 Să-ți dea Dumnezeu mult ³⁾ bine. •
 Dară Stanca că -mi zicea -re :
 «Soro, surioara mea,
 125 Nu poți cu mine să dormi,
 Că mi-e patu micuțel,
 De-abia am ⁴⁾ ieu loc în iel.»
 Dacă Ienciu mi-auzia -re,
 Iel pe-afară că -mi ieșia,
 130 Niște blăni ⁵⁾ că mai căta -re
 Și patu că mi-l măria,
 Încă doi trii loc avea.
 Iei în pat că să culca -re,
 Dar Ienciu ce -mi făcea ?
 135 — Iel în pat că să culca
 Și să culca la părete,
 Măcar de-o muri de sete.
 Dară Ienciu ce -mi făcea ?
 Pistă noapte să scula,
 140 Pingă Stanca că să da,
 Incepea de-o săruta,
 Cum îi cerea inima.

¹⁾ Pe lângă.

²⁾ Plop.

³⁾ Mult.

⁴⁾ Cuvintele începătoare cu *a* se pronunță aspirat (ham).

⁵⁾ Scânduri groase.

Când ziua că să facea,
 Dară Stanca ce -mi zicea:
 145 «Iencio, Iencio Săbiencio,
 Ce fecior de curvă-ai fost,
 De mă sărutași pe post.
 Să te duci în Țaligrad,
 Să -mi iai cârpă albă 'n cap,
 150 Să mă știu că am bărbat.»
 Dară Ienciu mi-auzia -re,
 Calu că -l încăleca -re,
 La Țaligrad să ducea,
 Cârpă albă -i cumpăra,
 155 Cumu-i cerea inima.
 Iei de nuntă s'apuca,
 Mare nuntă că făcea,
 Zi de vară până-n sară,
 Săptămăuă, lună plină.

Culeasă dela **Păun**, din *Râtcova*, de 56 ani, care numește acest fel de cântece «cântece bătrâne», pe care «le furăm unu dela altu, dela Sârbu¹⁾. Rumâni din sat»... Lăutarul acesta mai e numit și *Păun Florescu*, al *Florii*; sârbește *Paun Florici*²⁾.

¹⁾ Numele lăutarului din Văiuga.

²⁾ În actele administrative, școlare, militare etc., toate numele rumânești se sârbizează, adăugându-li-se sufieșe sârbești. E acelaș sistem ca în Ungaria.

AIDUC VELCU

Lină verde de-un pelin,
D'Aiduc Velcu 'n Negotin
Cu frati-su Milotin
Să vorbia să tănuia -re,
5 Să s[ă] ducă la Praova ¹⁾ -re,
Pește de morun să -mi ia -re,
Pește de morun de-al bun,
Ca să bea cu vin de-al bun,
Vin de-al bun din Visoca -re.
10 Și iel doamne că -mi pleca -re.
Când la calea jumătate
Un pâlc de Turci că 'ntâlnia,
Bună calea că le da -re.
Da toți Turcii mulțamea -re,
15 Dară Turcii că -mi zicea -re:
De unde iești dumneata -re?
Aiduc Velcu că -mi zicea -re:
«Ieu sânt dila Craiova -re.»
Dară Turcii d'auzia -re,
20 Frate cuiei că -l prindia -re

---

¹⁾ Sat în Craiana (v. harta).

Și -ndărăt că -l întorcea -re,
Indărăt la Negotin.

La căfenea ¹⁾ să ducea -re,
Tot la căfeneaua mare,
25 Unde beau Agale tare
Cu mânila 'n pozânare. ²⁾

Verde verde ca nălba -re
Și iei bea și să cîntea -re.
Iacă sara că 'nsăra -re
30 Și pe cină că -mi punea -re
Și toți Turcii că -mi cînta -re
Și iei bea să 'nveselia -re
Și toți Turcii să culca -re.

D'Aiduc Velcu ce -mi făcea -re ?
35 Pistă noapte să scula -re
Și cu pușca când pognia -re
Și toți urbuguia -re. ³⁾

Turc pe Turc că să tăia -re,
Nici picior că nu-mi udia -re.
40 D'Aiduc Velcu ce -mi făcea -re ?
— Și iel, doamne, să ducea -re,
Iel la șanț că să suia -re,
Toată voisca ⁴⁾ mi-aduna -re
Și bine că mi-o-așăza -re
45 Și tunurile-așăza -re.

Verde, verde, viorea -re,
Mai trăcea v'o câtă-va -re,
Iată Turcii că -mi venia -re
Ca frunza și ca iarba -re.
50 D'Aiduc Velcu de -mi vedea -re,
Pila tunuri să plimba -re

¹⁾ Locul de întîlnire al tuturor, care e și cărciumă în acelaș timp.

²⁾ Buzunare.

³⁾ Orbăcăia.

⁴⁾ Armata (cuv. sârbesc).

- Și pe tunuri să uita -re,
 Vedeă, bine nu-i era.
 Și iel tare să năcăjia,
 55 La un soldat să ducea
 Ș'o palmă că -i trăgea.
 Dară Stana ce -mi făcea
 Ia din gură îmi zicea :
 «Aiduc Velcu dumneata,
 60 De ce făcuși, frate-așa,
 De-o palmă, de-i dideși?
 — Când-oi zice trii măslina —
 Rămâne Craina de tine.»
 Aiduc Velcu îmi zicea :
 65 «Nu te teme, Stano-așa,
 Capu-oi da,
 Craina n-oi da.»
 Da Voinucu ce -mi făcea?
 — Iel, frate, fuga -mi da
 70 Și la Turci că să ducea
 Și la Turci le spunea :
 «Pe-Aiduc Velcu să -l păziți,
 Când o fi soarele -n șasă,
 Aiduc Velcu iasă
 75 Și tunurile le-așază.»
 Și Turcii de-auzia,
 Pe-Aiduc Velcu -l păzia,
 Până iel că -mi ieșia,
 Pe-Aiduc Velcu -l lovia
 80 Și Stana mi-alerga,
 Da din gură -mi zicea :
 «Aiduc Velcu, dumneata,
 Da nu-ți spuneam frate-așa,
 — Când-oi zice trii măslina —
 85 Rămâne Craina de tine!»
 Iară Stana ce -mi făcea ?

In ȝoale' lui să 'mbrăca
 Și la voiscă să ducea,
 Pe-Aiduc Velcu l-îngropa.
 90 Și Stana ce -mi făcea?
 — Toată voisca că mi-o loa
 Și cu Turcii să bătea
 Și pe Turci că-i bătea.
 Și când prin Turci că mergea
 95 Ca un vânt vivorât ¹⁾
 Printr'un pomet înflorit;
 Cum mai cad florile,
 Așa le sār celmile ²⁾.
 Și nu mi-i taie, cum să taie
 100 Și mi-i taie ca pe grâu
 Și mi-i chichește snopește,
 Să nu le mai tragi nădejde.

Gh. Sârbu, Văiuga.

In sārbește, după spusele lui, această baladă e mai lungă. După Sârbi eroul ca și balada este de origină sārbească. Haiduc Velcu e un personaj real din veacul trecut, care a luptat împotriva Turcilor, în ȝinutul Crainei. După Românii de aici, iel ar fi fost de-al lor.

¹⁾ Cu furtună, cu vifor.

²⁾ Cealmalele Turcilor.

MIU ZNOBIU

Pe cel crac de munte
Trage, mi să duce
Tot Miu Znobiu,
Ioltoman ¹⁾ de lotru,
5 Știe sama 'n codru.
La umbră de fag,
Un pat încheiat,
Cu popii de fag,
Scândure de brad.
10 In pat m-est' așternut.
Floare de crin
Și de rozmalin.
In pat cin' durmia?
— Tot Miu Znobiu.
15 Murgu -l priponia
L'ale livezi verzi,
L'ale ape răci.
Murgu furuia ²⁾,
De mi -l pomenia.

---

¹⁾ Ortoman.

²⁾ Sforăia.

- 20 Iel atunci zicea :
 «Murgulețu meu,
 Dat de Dumnezeu,
 Furu să te fure,
 Lupi să te mănânce,
 25 Mai bin' nu ț'oi zice
 Cum tu te 'ndurași,
 De mă deșteptași,
 Că ieu visam
 Că mă logodiam
 30 C-o fată de crai
 D-ici di peste plai,
 Cu-a lu Pop Miai»
 — Hai dorule hai! —
 Murgu-atunci zicea :
 35 «Taci stăpâne, taci,
 Taci, nu blăstăma,
 Că bine ți-am gândit,
 De te-am pomenit.
 Că ieu c'am văzut
 40 Pe cel crac de munte
 Tot voinici velenți¹⁾
 Cu căciule nălți,
 Coade 'mpletoșate,
 Date la o parte,
 45 Cam a strinătate, —
 Cătră pat venind,
 Săbii strălucind,
 Papuci tropăind,
 Bine ți-am gândit,
 50 De te-am pomenit.»
 Atunci Miu zicea :
 «Murgulețu meu

---

¹⁾ In baladele din țară «levinți».

Paști de te mai îngrăși,
 Fă-ți spata lată
 55 Și coama călcată,
 Că io oi să te vând,
 Tot din jos de Dii,
 La Turci cârjălii.
 Tu o să le porți
 60 Berea și mâncarea
 — Tot din sat în sat
 Tot legat de gard —
 Cu săhane¹⁾ albe.»
 Atunci Murg zicea :
 65 «Taci stăpâne, taci,
 Taci nu blăstăma.
 Când m'ai cumpărat,
 Tinerel de-un an,
 Carnea mea a fost,
 70 Carnea ca roua
 Și osu ca fraga.
 Acum' am îmbătrânit :
 Carnea mea ca fteru²⁾
 Osu ca oțelu.
 75 Iar mă rog de tine,
 Incalică pe mine,
 Du-mă la Nălbantu,
 Să mă potcovească,
 Cu sârmă de-a întoarsă.
 80 Să -mi țină la coastă.»
 Miu că făcea,
 Pe Murg încălica,
 La Nălbant îl ducea,
 De mi-l potcovia ;

---

¹⁾ «Turbane».

²⁾ Fieru.

- 85 Cu sârmă de-a 'ntoarsă,
De -i ținea la coastă.
Când îl potcovia,
Pe iel încălica,
Murgu-atunci zicea :
- 90 «Stăpân, stăpâior al meu,
Incalică pe mine
Și leagă-ți oichii bine,
Că de-oi sta a fugi,
Oichii -ți va sări».
- 95 Miu de-auzia,
Oichii că -și lega
Și Murgu fugia
Pe ceal crac de munte,
Un' să pomenia,
- 100 La ăl mijloc de noapte,
Cu sudori de moarte.
Mâna la brâu puneă,
Fluerel scotea,
Fluerel de os
- 105 Zău cântă frumos ;
Cu dopu de sârmă,
Inima fărâma.
'Ncepea de-a cânta,
Pe iel l-auzia
- 110 Ianuș Unguru,
Ceala Bătrânu,
Ceala Voinicu,
Îi temea ținutu.
Ianuș că-mi avea
- 115 Cinzeci de slugi.
Din gură zicea :
«Voi slugile mele,
Da voi ce durmiți,

- De vă osfăiți ? ¹⁾
 120 Sculați, de-ascultați,
 Drumuri împănați,
 Pe iel să-l prindeți.
 De-o fi v'un sărac,
 O palmă să-i dați,
 125 Drum să-i arătați.
 De-o fi v'un viteaz,
 La min' să-l aduceți,
 Cu min' să se lupteze,
 Să nu-și mai bănuieze».
- 130 Slugile să scula,
 Drumuri împăna,
 Pe Miu -l prindea
 Și îl ispitia ²⁾.
 Miu atunci zicea :
 135 «Ba sânt un viteaz»
 Da io ce mai cat ?
 — Om potrivea mea,
 Cu iel să mă luptez,
 Nu-și mai bănuieze.
 140 Da io să mă cerc,
 Mâni albe vârtoasă
 Și iapă fugoasă
 Și sabia tăioasă».
- Ianuș atunci spunea :
 145 «Miule, znobiule,
 Copilașule,
 Frumușelule,
 La mine la ce-ai venit,
 Pe lume ți s'a urât ?
 150 Ce vrei tu acum,

¹⁾ Moleșiți.

²⁾ Il întrebau, cercetau. Cuvântul are în această regiune înțeles mai apropiat de prototipul slav.

La lupta ne luptăm,
 Au la săbii ne tăiem,
 Au la cai să ne-ntrecem» ?

Miu că-i spunea :

155 «Ianuș Ungure,
 Hai la luptă ne luptăm,
 Că-i lupta mai dreaptă,
 Dela Dumnezeu lăsată»

Ianuș nu vrea,
 160 Numai la cai să 'ntrecea.

Miu l-întrecea
 Și când să 'ntorcea,
 Capu că-i tăia,
 Poteca apuca,
 165 Pe-o potecă strâmtă,
 Strâmtă și boltită,
 De ciocan făcută,
 De cui e făcută,
 De Barbu Țiganu

170 . . . și mormanu.
 Și iel să ducea
 Tot la muică-sa,
 Din gură zicea :
 «Muiculița mea,
 175 Cine mi-a fost tăiculița» ?

Muică-sa-i spunea :

«Ț-a fost tăiculiță
 Ianuș Unguru,
 Ceala bătrânu,
 180 Îi temea ținutu
 . . . sufletu.
 Iel te-a mai bătut,
 Când tu ai fost mic,
 Codri' ai pribegit,
 185 Io muică am gândit,

Că tu mi-ai pierit».
Miu atunci de-auzia,
Rău mi-i părea,
Că taică său iera,
190 Și la iel să ducea,
Și capu i-l cosa,
Acasă l ducea
Și mi-l dichisa
Și-l îngropa
195 La bisărică,
La a domnească,
Să să pomenească.

Stancu Grecu, Gleanova.

NEACȘU HAIDUCU

La polata codrului,
La tulpina nucului
Frumoasă masă mi-e 'ntinsă,
Tot de voinici mi-e cuprinsă,
Da la masă cine șede ?
— Șede Neacșu Haiducu
Și cu frati-său Lupu
Și cu Pătru lu Ispas,
Care sare șapte pași,
10 Mor ailalți de năcaz.
Și iei bea să veselia,
Da de nima nu 'ngrijia.
Streajă cine le-o păzia ?
— Tot Neacșu Haiducu
15 Și cu frati-său Lupu,
Cu-ăl voinic mustăcios,
Cu-al cojoc mare lățos,
De-l poartă iarna pe dos,
Ca să fie sănătos ;
20 Și vara pe pielea goală,
Ca să-i țină de răcoare.
Streaja c'o păzia

- O țară 'n mână să răzma,
 Puținel somn că somna,
 25 Da urât vis visa.
 Și începe de-a povestia,
 Lu frati-său Lupu ce visa :
 «Naică Lupule,
 Cum beți vă veseliți
 30 Și de nima nu 'ngrijiți.
 Voi pe mine că m'ați lăsat,
 Streaja 'n deal să vă păzesc.
 Ș-ieu streaja am păzit-o,
 'N durduliță m'am răzmat,
 35 Puținel că am somnat
 Și urât vis am visat.
 Io naică c'am visat :
 De la vale de masă
 Douo lemne 'mpreunate
 40 Și cu vârfurile uscate
 Și cu crengile curate ;
 Și dela vale de lemne
 Am visat doi corsuri ;
 Și dela vale de corsuri ¹⁾
 45 Am visat o purcea mare sură
 Cu'n șerpe mare'n gură ;
 Dela vale de purcea
 O babă bătrână
 Cu cârpa pe mână» !
 50 Atunci frati-său Lupu-i spunea:
 «Nu te teme naică'asa,
 Că visu ce l-ai visat,
 Nu n'e visu de bun,
 Că tu naică visași
 55 Douo lemne 'mpreunate

---

¹⁾ Corbișori.

Cu vârfurile uscate,
 Nu sânt lemne uscate
 Cu vârfurile 'mpreunate,
 Numai iestă spânzurătoarea noastră.
 60 Și dela vale de lemne
 Visăși doi corsuri,
 Numa aia nu-s corsuri,
 Numai sânt,
 Cin' pe noi ne-o spânzura,
 65 Corbii aia ne-o mânca.
 Da de la vale de corsuri
 Visăși o purcea mare sură
 Cu'n șerpe mare-n gură,
 Ala nu ie șerpe mare,
 70 Numa iestă ștreguleț
 Atârnat la gâtuleț.
 Da dela vale de purcea
 O babă bătrână
 Cu cârpa pe mână,
 75 Aia nu-i babă bătrână,
 Numa ie muma noastră a bună.
 Când pe noi ne-o spânzura,
 Corbii aia ne-o mânca,
 Ia pe noi ne-o cânta» ¹⁾.
 80 Atunci Neacșu de-auzia,
 Neacșu Haiducu
 Cu frati-său Lupu
 Geștile ²⁾ 'n gură pune
 Ș'odată, de șuera,
 85 Toți frații lui venia.
 Și, când aci venia,
 Toți șasă să 'ncârduia

¹⁾ Plânge, boci.

²⁾ Degtile.

Și să ducea în sat în Inoveni ¹⁾,
 Une sânt voinici icleni ²⁾,
 90 Acolo trăgea la căfenea
 La Nița birtășița,
 ..... morții talaimița ³⁾,
 'Ncepea Neacșu de-a strâga:
 «Fa leliță crâșmăriță,
 95 Scoate vin încoa să beau,
 Ca vinu mi-o plăcea,
 Oi ședea de-oi bea.
 Nița birtășița când așa auzia,
 Ciobu ⁴⁾ cu fermece-l loa
 100 Și-n podrum că tuna ⁵⁾
 Și butoiului descânta,
 De vinu să 'ndulcia
 Și ședea Neacșu de bea
 Și bea Neacșu să'mbăta,
 105 Atunci crâșmărița l-întreba:
 «Măi Neacșule, dumneata,
 Plătește-mi vinu,
 Că ie vinu 'mpărătesc
 Și n'am cu ce să-l plătesc».
 110 Atunci Neacșu nu-i plătia.
 Crâșmărița afar ieșia,
 Veriga o punea
 Și lacătu l-arunca
 Și-ncepea de-a strâga
 115 Lume, țară,
 Cu pari cu topoară,
 Că hoți a venit

¹⁾ Necunoscut de lăutar.

²⁾ Vicleni.

³⁾ Hoțoaica, vicleana.

⁴⁾ Oala.

⁵⁾ Intra în pivniță (podrum).

- Și rachiu, vin a beut
 Și nimic nu mi-a plătit.
 120 Lumea venia,
 Căfeniaua ocolia.
 Atunci ala voinic mustăcios,
 Cu cojoc mare lățos,
 Cu frati-său Lupu
 125 Pe coș că să urca,
 Cuțitu'n gură-și loa
 Și numa din cap clătina
 Și lumea să depărta
 De căfenea.
 130 Atunci iel pe căfenia ieșia
 Și jos săria
 Și un băicon ¹⁾ în brață loa
 Și veriga o frângea,
 Da lacătu-l spărgea
 135 Și lu Neacșu drumu-i da.
 'Ntra 'n mică căfenia,
 Lumea să depărta
 Și-ncepea iei de-a fugea
 Și pe iei -i prindea.
 140 Îi prindea și-i lega.
 Dar ăl voinic mustăcios
 Cu cojoc mare lățos
 Să trăgea cam pe cioate,¹⁾
 Pe gienoate ²⁾,
 145 Geștile'n gură punea
 Și odată șuera
 Și lumea toată fugea.
 Iel atuncia alerga,
 La Neacșu să ducea
 150 Și la frati-său Lupu

¹⁾ ²⁾ Pe coate și pe genunchi.

Și mola ¹⁾ briceag scotea
 Și ștreangurile tăia
 Și drumu lu Neacșu-i da.
 Când de-acia pleca
 155 Pe munții Cătrinului ²⁾
 Și câți șapte să-ncârduia,
 Stăpânia țara'n pace,
 De n'avea nima ce le mai face.

Stancu Grecu, *Geanora*

---

¹⁾ Mic.

²⁾ Nu-i cunoaștea lăutarul.

MIU AIDUCU

In curte la Ștefan Vodă
Mari boeri s'a strâns la vorbă,
Tot boieri ai țării,
A doile'a Moldoviei,
5 A triile'a Craiovei,
A patrulea a Diului,
Ca stâlpii pomântului !
Da boierii ce mănâncă ?
— Săvai cigă și păstrugă
10 Și plătică să-i dea murgă ;
Da mânca carne de capră,
De nouă ori mi-estă starpă.
Cu păharile slujia
Ia vezi colea fată mare
15 Cu cosița pe spinare,
Părdosită cu părăle,
Săvai sora Miului,
Miului haiducului.
Și pe boieri că-i slujia,
20 Cu paharu că-i slujia.
Toți boierii să'mbăta -re ;
De cine vorbă l'era -re ?

Tot de Miu haiducu,
 Ca să-i facă facerea,
 25 Ca la iel la nimenea.
 Da iei, frate, să să ducă,
 Tot la fagu Miului,
 Miului haiducului,
 La fagu-ăl dărâmat
 30 De scumpe arme 'ncărcat.
 Tot de săbii și pistoale
 Cu coifoaie gălbioare
 Strălucesc ca mândru soare.
 Fata Calea, fată mare,
 35 Când pe boieri că-i culca
 Și lămpile le stângea -e,
 Ia, odată sfulgera
 Pe munții Catrinului
 Și pe-ai Rozmarinului,
 40 Tot la fagu Miului.
 Geștile ¹⁾ 'n gură punea
 Și odată șuera
 Ca toată șurligaia ²⁾.
 Da Miu când auzia,
 45 Ceal mai cul că venia,
 Că pe soru-sa cunoștea
 Pe cântec cunoștea
 Și la soru-sa venia
 Și o întreba :
 50 «Soro, sorioara mea,
 La mine ce-ai alergat
 Pintru-așa punere de cap» ?
 Ia atunci-i spunea :
 «Naică Miule

---

¹⁾ Degetile.

²⁾ Pasărea.

- 55 Ieu la tine-am alergat :
 Ieu slujesc la Ștefan Vodă
 Și s'a strâns boierii țării
 Și ai Moldovii
 Și ai Craiovii
 60 Și tot de tine l-e vorba,
 Cum să-ți faci facerea
 Ca ție la nimenea.
 Ieu cu paharu i-am slujit
 Și pe toți i-am adurmit
 65 Și la tine c'am venit»
 Atuncia Miu spunea :
 «Nu ti teme sora mea,
 C-oi vedea ce le-oi lucra
 . . . . . muică-sa».
 70 Atunci Calea, fată mare
 De acia să 'ntorcea
 Și iut la boieri alerga
 Și pe boieri-i pomenia,
 Apă răce pe-ochi le da
 75 Și boierii să spăla,
 Tot pe cai să 'ncăleca
 Și de-acia că pleca,
 Dela Ștefan Vodă că pleca,
 Cu Ștefan Vodă pleca
 80 Și de Miu întreba.
 Da Miu
 De-al naibului ce iera,
 Iel din codrii că ieșia
 Pe marginea drumului.
 85 Ș-un cioban cu oi găsia
 Și țoalile după iel loa.
 Lua țoale ciobănești
 Și-i da pe-ale boierești.

- Boata ¹⁾ 'n mână o lua
 90 Și oile păzia.
 Când Ștefan Vodă venia
 Cu Miu [că] vorbia
 Și nu-l cunoștea:
 «Măi ciobane, dumneata,
 95 Păzind oile pe-aicea,
 Da n'ai văzut fagu Miului,
 Fagu-ăl dărâmat
 De scumpe arme 'ncărcat?
 Atunci ciobanu-i spunea:
 100 «Ba l-am văzut Ștefan Vodă»!
 Ștefan Vodă îi spunea:
 «Bine noo ne ceri,
 Să ne duci să-l vedem»?
 Iel atuncia-i spunea:
 105 «Da știi doamne Ștefan Vodă,
 Ieu nimica nu vă cer,
 Decât să lași boierii tăi,
 Să păzasc' oile mele».
 Ștefan Vodă de-auzia — e
 110 Toți boierii că-i lăsa,
 Caii îi priponia
 Și oile le păzia.
 Ștefan Vodă că pleca
 Săvaî cu Miu Aiducu:
 115 Da iel că-l cunoștea,
 Ca când merge lupo cu oaia.
 Când de fag s'apropiia,
 Dar Miu Aiducu — e
 Puținel că ș'ajungea,
 120 Un pălos ș'ajungea.
 Da Vodă Ștefan vedea,

---

¹⁾ Bâta, măciuca.

- Buză roșe că-i pleznia,
 Singile că-l podidia.
 Da știi Doamne Ștefan Vodă,
 125 Asta-i fagu Miului!
 Ieu la fag că te-am adus,
 Ca să vezi tu fagu meu,
 Săvai fagu-ăl dărâmat,
 Cu scumpe arme 'ncărcat.
 130 Ține căne inima,
 C-oi vedea ce Ț-oi lucra,
 Asta-i fagu Miului»!
 Ștefan Vodă de-auzia,
 Câta scăpare-i făcea.
 135 Ștefan Vodă fugea,
 Pin hațiș pin curpiniș
 Fuge Ștefan Vodă pitiș.
 Tot mărăcinile-l sgârâia
 Și de singe să umplea.
 140 Când la boieri să ducea,
 Boierii nu-l cunoștea
 De om ie, dracu iera?
 Atâta le spunea:
 «Fugiți boieri nu glumiți.
 145 Cât am fost cât am văzut,
 Așa fag n'am mai văzut.
 Cât oi fi cât oi trăi,
 Tot de Miu-oi povesti,
 Tot de Miu Aiducu.
 150 Boierii de auzia,
 Toți pe cai să'ncăleca
 Și'mpedecați că-i mâna
 Și de-a fuga să punea,
 De zor ce le iera,
 155 Să nu-i ajungă
 Miu Aiducu

Să le răpuie vieața,
 Să să ducă pomina.
 Când la Ștefan Vodă mergea,
 160 Sora Miului i-aștepta,
 Pe Ștefan Vodă pe-ochi-l spăla.
 Da iel povestia:
 «Cât oi fi cât oi trăi,
 Tot de Miu-oi povesti,
 165 Tot de fagu Miului,
 Fagu ăl dărâmat,
 De scumpe arme 'ncărcat.
 Da Calea fată mare,
 Sora Miului,
 170 Numai sta, de să râdea,
 Paharele le umplea,
 De să pomenia.

Stancu Greco, *Geanova*

Cum vedem, nu-i de cât o simplă farsă, din care Ștefan Vodă
 s'alege cu spaima. Balada a pierdut deci acțiunea tragică pe care-o
 cunoaștem din variantele de până acum. Elementul local, în afară
 de limbă, se vede mai ales în numele de localități, unde poporul
 pune acțiunea (Diul etc.).

COPILAȘ DE TURC

Sus la munții Mamului,
La umbrița fagului
Mi-estă-un copilaș de Turc,
De trei zile mi-e făcut,
5 Numa-odată țâț-a supt.
Copilu că-mi avea,
Un toporaș că-mi avea
De nouă zăci de oca.
Nouă pene că-mi avea,
10 Toată pana nouă oca.
Capilu'n fag l-atârna,
Puținel că să culca,
Când sufletu că-l trăgea,
Crengile din fag rupea
15 Și pe iel toate cădea.
Când cu sufletu sufla,
Crengile după iel le lua,
Cu noori le mesteca.
Impăratu că-l afla
20 Și la iel că trimitea
Patruzăci de viteji,
La copil că mergea,

- Toporu să i-l fure.
 Copilu-i simția
- 25 Și topor pe umăr lua,
 După viteji să pornia,
 Pân la'mparatu-i gonă,
 Pe căpie ¹⁾ că-i băga.
 Impăratu, de vedea,
- 30 Alți patruzăci trimetea,
 Pe copil ca să-l cheme,
 Să-i cerce legumurile
 Și să-i probească vinurile.
 Copilu spunea :
- 35 « Vitejilor dumneavoastră,
 Nu pot vinu de-a cerca,
 Nici legumuri de-a mânca,
 Că sânt copilaș de țată,
 De trii zile sânt făcut,
- 40 Numa odată țată-am supt,
 Numa să merg pe la 'mpăratu,
 Să văd la ce mă chiamă.»
 Copilu când să ducea,
 La împăratu mergea.
- 45 Impăratu'l vedea,
 Buze roșii îi pleznia,
 De frică ce-i era.
 Atunci copilu-i spunea:
 « Impărate luminate,
- 50 Facă-ți Domnu mai mult parte,
 Să faci bine pentru tine
 Și pentru Dumnezeu
 Și pentru binele tău.
 Cum m'ai adus tu pe mine,
- 55 Să aduci și pe muica mea.»

¹⁾ Căpie, poartă cu boltă.

- Impăratu că zicea :
 «Ieu lesne aducea-o,
 Amâ n' oi cunoștea-o.»
 Iel atuncea zicea :
 60 «Ie lesne de cunoscut,
 Că țâțșoarele iei
 Ca două foi de boi.»
 Impăratu de-auzia,
 Iel trimitea
 65 Patruzăci de viteji
 Sus la munții Mamului,
 La umbrița fagului
 Și pe babă c'o găsia,
 Cu gurița îi spunea :
 70 «Aleu, mamă, dumneata,
 Pi noi ne-a trimes împăratu,
 Să mergi până la 'mpăratu,
 Că pe tine te chiamă
 Al copilaș mic de Turc.
 75 De trei zile mi-e făcut,
 Iel la 'mpărat a ajuns.»
 Baba de-auzia,
 Odată sfulgera
 Și pe-o fugă să punea.
 80 Pân la 'mpăratu-ajungea.
 Copilu, de-o vedea,
 Flămând de țâță iera
 Și năvală pe ea da.
 Da baba de videa,
 85 De-un genunche 'ngenunchia,
 Țâțe pe spate că da,
 Cepea copilu-a sugea
 Și el că sugea
 Tot trii vedre și-o oca,
 90 Tocma iel să sătura.

După ce să sătura,
 Așa din gură spunea:
 «Imparate luminate,
 Facă-ți Domnu mai mult parte,
 95 Să faci bine pentru tine
 Și pentru Dumnezeu
 Și pentru binele tău.
 Cum m'ai adus pe mine
 Și ai adus și muma mea,
 100 Să-mi aduci și calu meu.»
 — Ieu lesne l-oi aducea,
 Amà nu l-oi cunoștea.
 Copilu-atunci îi spunea:
 «Impărate luminate,
 105 Ie lesne de cunoscut,
 Că are un corn în frunte
 Și calu meu șade
 Pi su munții Mamului,
 La umbrița fagului,
 110 L'ale livezi verzi,
 L'ale ape răci,
 Ie lesne de cunoscut.»
 Imparatu de-auzia,
 Atunci lui îi trimitea
 115 Patruzăci de viteji,
 Toți viteji care sunt aleși,
 Calu să mi-l prindă.
 Vitejii-l giurgiua ¹⁾
 Și calu nu șădea,
 120 Din munte 'n munte săria.
 Copilu de-auzia,
 Topor pe umăr lua
 De nouă zăci de oca

---

¹⁾ Chemà cu momeli.

- Nouă pene că-mi avea,
 125 Toată pana nouă ocă.
 După cal că pleca
 Și calu-l găsia
 Și-l giurgiuia.
 Nici la copil nu ședea,
 130 Copilu să năcăjia,
 Toporu de coadă lua,
 După cal îl azvârlia
 Și după cap mi-l lovia.
 Calu de loc jos cădea,
 135 Până iel să desmeticia,
 Taman copilu-l prindea,
 Il prindea și mi-l lega
 Și pe iel să'ncăleca.
 Când la 'mpăratu venia,
 140 Buze roșii mi-i pleznia.
 Impăratu trinitea,
 Care viteaz mai mare iera
 Acia venia.
 Care venia ?
 145 — Craleviciu Marcu venia
 Și 'ncepea de a vorbia :
 «Mă copile dumneata,
 La mine la ce-ai venit,
 Pe lume să Ț'a urât?»
 150 Copilu că-i spunea:
 «Kralevice, dumneata,
 La ce vrei tu acuma?
 Pe lume nu mi s'a urât.
 Vrei în luptă să luptăm,
 155 Ori la cai să ne'ntrecem ?
 Car' pe car' s'o întrecea,
 A ăluia cap s'o perdea.»
 Kralevici Marcu fugia

- Și copilu-mi alerga
 160 Pe Kralevici Marcu-l întrecea,
 A patrulea să'ntorcea
 Și din cât sta capu să-i ia.
 Atunci muică-sa alerga
 Și cu gurița spunea :
 165 «Măi copile, dumneata,
 Stai pe Kralevici Marcu nu-l tăia,
 Asta frate-tu al mai mare,
 Dintr'o maică, dintr'un taică.
 Stăi, muică, nu-l tăia,
 170 Că să duce pomina.»
 Atunci iei frați să găsia,
 Copilu-ăl de Turc la Kralevici Marcu
 să ducea
 Și dalbă mână-i săruta,
 Că iei frați să găsia,
 175 Și lăutari togmia
 Mare gostre rădica,
 Șapte buți de vin că bea,
 Că iei frați să găsia,
 De nu să prăpădia,
 180 Frate, de să pomenia.

Stancu Grecu, Gleanora

MIZILCA

Trimis-a, Doamne, trimis-a
Carte de l'ampărății
Tot la domnu Mizil Crai,
Ficior de trup să trimită,
5 Pe'mpăratu să-l slujască
Șapte ani și jumătate.
Iel fiu de trup nu-mi avea,
De cât trii fete-mi avea,
Tot trii fete, ca trii pietre.
10 Pe nume cum le chema?
Pe-a mai mare Stănuța,
Mijlocarea Roxanda,
Pe-a mai mică Mizilca.
Da iel cartea când primia,
15 Așa rău că să 'ntrista,
Că fiu de trup nu-mi avea.
Și tună 'n casă plângând,
Ias'afară suspinând.
Grăia, Doamne, Stănuța :
20 «D'alei taică, Mizil Crai,
Da nu știu, ți s'a urât,
Tot trii suflete-arânind

Și trii chipuri îmbrăcând.»
 Grăia, Doamne, Mizil Crai:
 25 «Taică, nu mi s'a urât,
 Tot trii suflete-arănind
 Și trii chipuri îmbrăcând,
 Numa mie mi-a sosat
 Carte de la împărat,
 30 Că fiu de trup să trimit,
 Pe 'mpăratu să-l slujesc,
 Capu meu să mi-l scutesc.»
 Grăia, Doamne, Stănuța:
 «Du-mă, taică, la bărberi
 35 Și mă tunde soldățește,
 Tae păru cerchezește
 Și dă-mi Țoale chipului,
 'N potruzu ¹⁾ voinicului.
 Calu-ăl mai bun să mi-l dai,
 40 Ieu la 'mpăratu să-l slujesc,
 Pe 'mpăratu să-l slujesc,
 Capu tău să ți-l scutesc.»
 Mizil Crai c'așă 'mi făcea,
 Pe Stănuța mi-o ducea
 45 Și la bărberi mi-o ducea
 Și-i da Țoale chipului,
 'N potruzu voinicului.
 Calu-al mai bun că i-l da
 Și cu iel să 'ncăleca,
 50 La 'mpăratu că pleca.
 Da tată-su ce-mi făcea?
 --- Fuga 'nainte să ducea
 Pân' la podu-ăl de aramă,
 Mare hală ²⁾ să făcea

¹⁾ *Potruxu*, «forma».

²⁾ «Șerpe mare, balaur».

- 55 Și pe pod că să punea,
 Numa pe ea de-o cerca,
 Să vadă ce putea lucra.
 Stănuța când mi-l vedea,
 Așa frică că-i era,
- 60 Buzele'n gură-i pleznia,
 Fuga 'ndărăt să 'ntorcea.
 Grăia, Doamne, Roxanda :
 «D'alei, taică, Mizil Crai,
 La bărberi ca să mă duci
- 65 Și frumos ca să mă tunzi
 Și mă tunde soldățește
 Tae păru cerchezește
 Și dă-mi țeale chipului,
 'n potruzu voinicului.
- 70 Ieu la 'mpăratu să merg,
 Pe 'mpăratu să-l slujesc,
 Capu tău să ți-l scutesc.»
 Calu-ăl mai bun că i-l da
 Și pe iel încăleca,
- 75 La 'mpăratu că pleca.
 Da tată-su ce-mi făcea ?
 — Fuga 'nainte să ducea
 Pân la podu-ăl de argint,
 Ce n'am văzut de când sânt.
- 80 Mare hală să făcea
 Și pe pod că să punea
 Numa pe ea de-o cerca,
 Să vază ce putea lucra.
 Roxanda când mi-l vedea,
- 85 Așa frică că-i era,
 Buzele 'n gură-i pleznia,
 Friguri de moarte-o prindea,
 Fuga 'ndărăt să 'ntorcea.
 Grăia, Doamne, Mizilca :

- 90 «D'alei, taică, Mizil Crai,
Du-mă taică, la bărberi
Și mă tunde soldățește,
Tae păru cerchezește
Și dă-mi Țoale chipului,
95 'n potruzu voinicului.»
Da Mizil Crai că-mi zicea :
«Da știi, taică Mizilco,
Să te duci la herghelie,
Să iei calu care vrei.»
100 Da Mizilca ce-mi zicea :
«Da știi taică, Mizil Crai,
Ieu de tine m'aș ruga,
Să'mi dai frâuțu tău,
Ce-ai avut la tinerețe.»
105 Frâuțu mi-l lua,
La herghelie mergea,
Cu frâu'n pământ că da,
Al mai slab cal că venia,
Da Mizilca ce făcea ?
110 — Cu picioru'n cap îi da,
Calu'n .... că mi-ș cădea
Și din gură că zicea :
«Nu mă căta că sânt slab,
Că ieu de când am iernat,
115 Fân de clae n'am mâncat,
Nici zob din traistă n'am mâncat,
Pentru d'aia că sânt slab.
Inc'odată că mi-și da,
Tot aăla cal venia.
120 Când cercă și-a treilea,
Iar aăla cal venia.
Da Mizilca când vedea,
Că tot aăla cal venia,
Frâu'n cap că mi-l punea

- 125 Și pe el să'ncăleca,
 La'mpăratu că pleca.
 Iar Mizil Crai când vedea
 Și pe ea că mi-o cerca,
 Fuga'nnainte-alerga,
 130 La podu de aur mergea
 Și pe pod că să punea,
 Mare hală să făcea
 Și pe Mizilca'ncerca.
 Mizilca când îl vedea,
 135 Pintini calului că da,
 Pestă el că-mi zbura,
 Nimic fioare n'avea,
 La'mpăratu să ducea.
 Impăratu când mi-o vedea,
 140 Sta bine și mi-o privia
 Și din gură-așa zicea:
 «Ia vezi . . . . mumă-sa,
 Așa bine mi s'arată,
 Parcă nu-i chip de voinic,
 145 Parcă ie chip de fămeie.

- Impăratu o s'o cerce:
 La găvaj ¹⁾ că-mi poruncește,
 Pe Mizilca să mi-o poarte
 Pin târgu cu furcele
 150 Și-al cu buzduganele.
 De va fi chip de fămeie
 Ea la furci să va ducea,
 Iar de-o fi chip de voinic,
 La buzdugan o trăgea.
 155 Ea la furci nu să uita,
 La buzdugane trăgea,

---

¹⁾ «Vardistul»

- Un buzdugan mi-alegea
 Și'n deștu-ăl mic mi-l luva
 Și-odată că-l învârtia
 160 Și cu iel în sus că da,
 Tocma'n cer că-l arunca,
 Cu nouri s'amesteca,
 Nouă ceasuri nu cădea,
 Pestă nouă țări bătea.
 165 Dă de mic ce mi-și iera,
 De-o sută cinzeci de-ocă.
 Împăratu când auzia,
 Așà o credea,
 Că o să fie chip de voinic.
 170 Așà'ndată ce'nvăța,
 De ofițer căpăta.
 Da'mpăratu când vedea,
 Așa că să speria.
 Iar iel ce să gândia?
 175 La găvaj poruncia
 Și pe ea ca să mi-o ia
 Și la băi ca să mi-o ducă,
 În băi, frate, să să scalde,
 Că dacă o fi chip de femeie,
 180 Țâțele i s'o vedea.
 Da de-o fi chip de voinic,
 Ea să va cunoștea.
 Da Mizilca ce-mi făcea?
 — Pân soldații să scălda,
 185 Ea un bumb descheptora
 Și altu încheptora.
 Pân soldați să scălda,
 Cu picioru carte'mi scria,
 În trei cornuri mi-o ardea,
 190 Că i-a murit mumă-sa
 Și la'mpărat trimitea

- Impăratu, când mi-o vedea,
 Aşa firman îmi făcea
 Şi drumu-acasă că-i da.
 195 Ea pe cal încăleca,
 Pintini calului că da,
 Cămaşa descheptora
 Şi tăţele arăta,
 La'mpăratu că'mi zicea :
 200 «Impărate luminate,
 Ieu pe voi v'am judecat,
 Savai un chip de fămeie.
 Când pintini calului da
 Şi pe fugă să punea.
 205 Da calu iei că-mi avea
 Douăsprece aripioare,
 Alătura cu sfântu soare
 Şi acasă să ducea.
 Când tată-su mi-o vedea,
 210 I se bucura inima,
 Că pe iel că mi-l scutia,
 Capu lui de nu-l plătia.
 Frate de să pomenia
 Şi să isprăvia.

Moş Iovan Blagoe (*Costol*) îl ştie de la un frate mai mare al
 lui. Acesta ştia «ce god iera cântec pe lume».

PĂTRU HAIDUCU

Sus la poala muntelui,
In frunza vizdeiului ¹⁾,
In umbrița teiului,
La cătunu ²⁾ Pătrului,
5 Pătrului haiducului,
Care ziua haiducește,
Noaptea Turci măcelărește,
Măcelaru Turcilor,
Căsapu haiducilor.
10 Multă lume să ducea
La'mpăratu și-i spunea.
Da'mpăratu ce făcea ?
— Tot trii zile că-mi strâga,
Tot trii zile și trii nopți
15 Care 'n lume s'o afla,
S'o află, s'o dăvăra,
Tot pe Pătru să-l aducă
Nelegat, neferecat,
De cuțit nepipiat ³⁾.
20 Nima ⁴⁾ că nu să afla

---

1) *Vizdei*, «lemn» cu frunză deasă, brumoasă.

2) *Cătunu*, coliba.

3) *Nepipiat* care nu e dărât, imbrucit, vătămat și nepipăit.

4) *Nimeni*.

De cât Stanca fină-sa,
 Bat'o Maica Precista
 Și *sânta* Dumineca
 Și *sfânta* de vine,
 25 Să nu-i ajute cu bine.
 Vezi, a dracu ce-mi era,
 Cum așa bine să gândia,
 Că ea copii nu-mi avea
 La Comșie¹⁾ să ducea,
 30 Un copilaș mic că lua
 Și frate că-mi apuca
 Pe-o potecă mititică
 Cu năgară²⁾ acoperită,
 Cu troscot verde 'nvelită,
 35 Numai de Pătru știută.
 Când acolo să ducea
 Și Pătru că mi-o vedea,
 Pușca la ochi mi-o lua
 Și odată că-mi strâga.
 40 Dar Stanca îmi zicea:
 «Nu 'mbla, naș Petre, nu da,
 Ieu sânt Stanca fina ta,
 Am venit cu 'n copilaș,
 Tot la tine să-l botez,
 45 Ai căpătat un ficior,
 Să-ți fie 'n codru ajutor.»
 Iară Pătru d'auzia,
 Sta cu pușca și nu da,
 Să uita, frate, la ea,
 50 Că ie Stanca, fină-sa.
 Când copilașu-l vedea,
 In brațe că mi-l luva

¹⁾ *Comșie*, vecin, vecină.

²⁾ *Năgară*, «fân înalt, cu țapi, să bagă pin ànin».

- De trii ori că mi-l pupa
 Și-l luva de-l boteza.
- 55 Da unde că mi-l ducea?
 — La capu ogașului,
 La tulpina fagului,
 Și pălosu că-l scotea
 Și 'n pământ că-l înfingea
- 60 Și 'ncepea de să 'nchina,
 La răsărit să uita
 Și copilu-l boteza
 Și din gură așa zicea:
 «Dacă o fi o finișoară,
- 65 Să dea Dumnezeu să moară,
 Da de-o fi un finișor,
 Să-mi fie 'n codru ajutor».
 Dar vezi curva de cătea,
 . . . . . pe maică-sa,
- 70 Ea din gură așa 'mi zicea:
 «De când maica m'a făcut,
 Așa botez n'am văzut.
 Noi nașule, să megem,
 La mănăstirea domnească,
- 75 Frații ca să pomenească.»
 Și pe iel că-l 'nșela,
 La mănăstire -l ducea,
 Dar Pătru ce -mi făcea?
 — Sta copilu-l boteza.
- 80 Ia vezi curva de căteà,
 . . . . . pe maică-sa,
 Fuga afară că-mi ieșià,
 Rèzele ¹⁾ că le puneà,
 Lacătele le'ncuia,
- 85 Fuga la 'mpăratu da:
 «Mă 'mpărate, luminate,

---

¹⁾ Zăvoarele.

- Dă-mi blaga ¹⁾ ta jumătate,
 Că ieu pe Pătru ți-l aduc,
 Nelegat, neferecat,
 90 De cuțit nepipiat,
 Ca cum ie bun de tăiat.
 Ieu frate că l-am adus
 La mănăstirea domnească,
 In mănăstire l-am băgat,
 95 Și frate, l-am încuiat».
- Impăratu când auzia,
 Multă oaste rădica,
 Câtă frunza și iarba,
 Mănăstirea ocolia.
 100 Dară Pătru, când vedea,
 Copilașu mi-l luva
 Și 'n sus frate-l arunca
 Și 'n pălos mi-l sprijinia,
 Trei părcele ²⁾ mi-l făcea.
 105 Fuga la ușe alerga,
 Odat cu picioru da,
 Rèzele că să frângea.
 Când afară că-mi ieșia,
 Avea frate ce vedea,
 110 Câtă frunza și iarba,
 Numa de Turc îmi iera.
 Incepu Pătru a tăia.
 Când soarele la chindie,
 Tăia Pătru șapte mie
 Și alelalte nu să știe;
 Când soarele a scăpătat,
 115 Calul 'n sânge mi-a 'nnotat.
 Tăia pân numai avea,
 Fuga la 'mpăratu da

¹⁾ Averea.

²⁾ Bucăți.

Și-așà din gură-mi zicea :
 «Mă 'mpărate luminate,
 120 Adu-mi oaste să mă bat,
 Că pălosu mi-a turbat.
 Ochii în cap s'a tulburat
 Și n'am cu cin' să mă dat!
 Că n'a lăsat Dumnezeu,
 125 Să să tae și împărății,
 C'acù ț'aș mânca ficații.»
 Da 'mpăratu ce zicea?
 Multă blagă, frate -i da,
 Cât puteà iel de ducea
 130 Și din gură așa-i spunea :
 «Du-te Petre, sănătos
 Ca un trandafir frumos,
 Că tu la mână mi-ai fost
 Și àrnicu ¹⁾ nu ț'am fost.
 135 Cât ieu port împărăție
 Și tu Petre haiducie ;
 Cât voi sta ieu la picioare,
 De nima să n'ai fioare.

Iovan Blagoe, Costol.

Iel l'a auzit de la bătrânul lăutar Ion Genoveanu.

---

¹⁾ àrnicu, «n'am fost cadâr, voinic», harnic.

PĂTRU DIN COBILIA

Cea lină verde colălie,
Ascultați, boeri, la mine,
Să vă spun o istorie
De-o nevastă din copilărie,
5 De-o nevastă tinereă,
Ea greoane că-mi era,
Fiiu'n ea că mi-și țâpă,
Dar muică-sa că-mi zicea :
«Ce muică, fiulețu meu,
10 Ia taci muică nu-mi țâpa,
Tu, muică, când te-oi nășteea,
Multă lume s'o temea,
Muică tot de frica ta.»
Puținel că mai trecea
15 Și nevasta de nășteea
Intr'o sânta Sâmbăta,
Cam dispre Dumineca.
Și moașe-sa ce-mi făcea?
Tot la popă că mergea,
20 Să-i cumpere molidva.
Sânta Dumineca-l boteza,
Nume Pătru că-i punea,

- Și puțin că mi-și ședea,
 Mi-ajungea Pătru de-un ai ¹⁾,
 25 Incepea de fura la cai.
 El frumos că se'narma,
 Din cuțite micșorële
 Lăsate pe șoldurële,
 De curele 'ncrucișate,
 30 Buzdugane ferecate.
 Și iel, Doamne, că-mi pleca
 Cu Milan din Tăchia
 Și cu Mărtin din Podgorți,
 Ce ne-a jerpelit pe toți.
 35 'N haiducie că pleca,
 Nouă ani că mai ducea,
 Nouă trăști ²⁾ de bani umplea
 Și iei toți că-mi împărția,
 Toți ca frații că'mpărția.
 40 Dar vezi Pătru că-mi grăia :
 «Frunză verde măr pălit,
 Mie vremea mi-a venit,
 Vremea de căsătorit
 Și mireasa mi-am găsit
 45 Pe Ileana Milița,
 Că ieu știu vorba cu ea
 Și toată trăbuinta»
 Și iel acas de-mi venia -re
 'Ndat pe muică-sa 'ntreba -re :
 50 «Muică, muiculița mea,
 Mie vremea mi-a venit,
 Muică, de căsătorit
 Și mireasa mi-am găsit
 Pe Ileana Milița
 55 Din sat de la Săcova,

---

¹⁾ An.

²⁾ Traiste.

- Că ieu știu vorba cu ea
 Și toată trăbuința».
- Și 'n pețit că mi-și pleca,
 Bună nuntă de-mi făcea,
 60 Săptămână, lună plină,
 Bagă poteri la iezină.
 Numai doi ani de-mi ședea,
 Doi copilași de-mi făcea
 Și iel, Doamne, că-mi pleca,
 65 Vara la prășit plecà-re
 Cu nevasta-alătura -re.
 Când oi zice măr tocat,
 Da chinezul ăl din sat
 Mare savor a'dunat,
 70 Casa lu Pătru de-a spart.
 Sara când Pătru venia,
 Casa spartă mi-o găsia,
 Comșiile le 'ntreba:
 «Comșiilor, dumneavoastră,
 75 Cine sparse casa mea,
 Bată-l Maica Precista?».
- Da comșiile-mi grăia:
 «Mă Pătruță, dumneata,
 Baș chinezul al din sat
 80 Mare savor a 'dunat,
 Casa ta, zău, de Ț'-a spart,
 'N lume drumu de Ț'-a dat».
- Da vezi Pătru ce-mi făcea?
 — La chinezul să ducea
 85 Și din gură că-mi grăia:
 «Mă, chineje, dumneata,
 Da de ce-ai spart casa mea?
 Nici un rău nu Ț'-am făcut,
 Nici eu ție, nici tu mie,
 90 Da nici nu te-am înjurat.

Să n'am parte de legea mea,
 Te-oi prindea la mâna mea,
 Te-oi judeca cum oi vrea ;
 Te-oi prinde la strâmbtu tău,
 95 Frate, și la largu mieu».

Da chinezu ce-mi făcea -re ?

— Biru 'n sat de îl puneau,

Multă lume-i trebuia,

Tot la vii în *Golumbăț*.

100 Da vezi Pătru ce-mi făcea ?

— Incă un văr îmi avea

Și cu iel să tăinuia

Și din gură că-mi grăia :

«N'auzi, Mileo, dumneata,

105 Rămâi Milo sănătoasă

Cu doi copilași la masă,

Că mă duc în haiducie,

Nu mă duc de sărăcie,

Ci mă duc de dușmănie.»

110 Da vezi Mila că-mi grăia :

«Du-te Petreo sănătos

Ca un trandafir frumos.»

Dară Pătru că-mi grăia :

«Lăsa-i casă, lăsa-i masă,

115 Lăsa-i pe Leana frumoasă

Cu doi copilași la masă.»

Cu văru-su să vorbia

Să vorbia, să tăinuia,

Cum să-i facă facerea.

120 Da chinezu ce-mi făcea ?

— Multă lume-mi aduna

Și pe iei că-i trimitea

Tot la vii în *Golumbăț*,

Toată ziua de-mi lucra

125 Și sar'acasă de-mi venia

- Trăceau neveste cu copii
 Și băeți cu fete mari
 Și chinezul că-mi trăcea,
 Călare pe cal trăcea.
- 130 Da vezi Pătru să ivia,
 Tot la iel că să ivia
 Cu văru-su-alătura,
 Calu de dălog îl lua
 Și din gur' așa zicea :
- 135 « Mă, chineze, dumneata,
 Ieu te-am prins la strâmbtu tău,
 Frate, și la largu meu. »
 Da chinezul îmi grăia :
- « Mă, Pătruță, dumneata,
 140 Cum te 'ndeamnă Dumnezeu,
 Așa fă cu capu meu. »
 Da vezi Pătru îmi grăia :
- « Mă, chineze, dumneata,
 Savai copilașii tăi
 145 Cum să 'mplimbă 'n păpucei,
 Da și sunt toți în păpuce,
 Da ai mei în trențe rupți.
 Ai mei goi ca vai deiei,
 Mi-au rămas încinși cu tei,
 150 Iși bat strinii joc deiei. »
- Mâna pe iel că-mi puneau,
 Jos la pământ îl trântia,
 Mic cuțitaș îmi scotea,
 De două palme era,
- 155 Da de lat o palmă 'n cap,
 Ghiribițele 'i tăia.
 Băga mâna 'n pozânar,
 Mic păhărel de scotea
 Numa de-o litră de-ocă
 160 Și de sânge că-l umplea

- Și la gură mi-l puneă,
 Sângele lui că mi-l bea,
 Jurământul mi-l trăcea.
 Da vezi Pătru ce-mi făcea?
 165 — Iel acasă când venia,
 Și când acasă venia,
 Iel din gură că grăia:
 «Aidați Mileo să fugim,
 Că aici nu mai trăim»
 170 Dubura la Tăchiia,
 Ca s'ajungă'n Cladova
 Și să-mi treacă Dunărea,
 Să nu-l găsească nima.
 Baș în Tăchiia-i prindea,
 175 Pe Milea că mi-o lăsa
 Cu doi copii lângă ea.
 Da pe Pătru-l trimitea
 De-asupra de Târniava
 Și-acolo mi-l omora,
 180 Toată lumea de-l privia.
 Și'n pomânt că-l băga -re,
 Cu pomânt îl coperia
 Și cu iarbă-l coperia,
 Doamne, de să pomenia.

Auzită dela **Stancu Zăgărea**, care și el a învățat-o «de cătră Geanova, lângă Negotin». — Culeasă în Povârșca.

B U S U I O C

Foiliță de-o sulfină,
Colea'n vale 'ntr'o pădînă
Busuioc cu flinta'n mână.
Nu știu goală-i ori ie plină,
5 Au'ncărcată de rugină?
Bagă poteri la iezină¹⁾.
Busuioc maistor iera,
Prin pădure că pleca,
Un buștean pârilit găsia
10 Și'n pământ că-l înfigea
Cu țoalili-l îmbrăca,
Căciulă'n cap mi-i punea,
Chipul lui de și-l făcea,
Parcă Busuioc iera.
15 Flinta de iel răzima,
Da Oprian ce-mi făcea?
Oprian, câne, iclean,
..... de dușman.
Iel așa că-mi auzia,
20 Multă oaste rădica,

---

¹⁾ Pedepsă.

- Câtă frunză și iarba.
 După Busuioc pleca.
 Ține ici, ține coleă,
 Până de Busuioc da,
 25 Și-așa iel când mi-l vedea,
 Odată că-mi poruncea :
 «Iară voi, oștirea mea,
 Stați pe loc și dați cu foc,
 Că ăsta mi-e Busuioc!»
 30 Armele că le'ncărca
 Și'ncepea, frate a pocnia
 Tot trei zile și trei nopți.
 Și iei, frate, că pocnia
 Busuioc nu mai cădea.
 35 Da Oprian ce-mi făcea ?
 Când vedea că nu cădea,
 Oprian, câne iclean,
 ..... de dușman,
 Săbioara mi-o trăgea
 40 Și-n mână că mi-o luva
 Și la Busuioc pleca,
 Aproape s'apropia,
 Și când cu sabia da,
 Busuioc nu mai cădea.
 45 Când sama bine băga,
 Busuioc că nu iera :
 «Ala nu mi-e Busuioc,
 Că mi-e un buștean pârlit,
 De țoale împodobit,
 50 Tot de gloanțe'ngăurit!»
 Busuioc șede'n Zâmnice,
 Bea și să veselește
 Și de nima nu grijește.
 Bate vântu, viscolește,
 55 Și de nima nu grijește,

- Bate vântu cu zăpadă,
 Busuioc şede la gazdă.
 Oprian, dacă vedea,
 La oştire să ducea
- 60 Şi-aşa frumos le spunea :
 «Iară voi, oştirea mea,
 Armele să le'ncărcaţi,
 După mine să-mi plecaţi,
 Pe Busuioc să-mi cătaţi.»
- 65 După Busuioc pleca,
 Ține ici, ține colea,
 Pe Busuioc mi-l găsia.
 Da Oprian ce-mi zicea ?
 «Iară voi, oştirea mea,
- 70 Stați pe loc și dați cu foc,
 C'asta mi-este Busuioc.»
 De frica lui Busuioc
 Șapte poteri stau pe loc,
 Dorm în luncă fără de foc.
- 75 Și odată că-l strâga :
 «Busuioace, dumneata,
 . . . . pe maică-sa,
 Ia ieși, frate, până'ncoa,
 Să ne tăinuim ceva,
- 80 Să ne cercăm puterea,
 Puterea, vitejia.»
 Da Busuioc când auzia,
 Flinta, frate, mi-o umplea
 Și la ochi că mi-o luva,
- 85 Pe Oprian îl lovia
 Pin foaia săleafului,
 Pin teaca cuțitului.
 Da Oprian când vedea,
 Așa din gură zicea :
- 90 «Busuioace, dumneata,

. . . . . pe maică-sa,
 Da-mi dedeși tu muerește,
 Stai să-ți dau ieu voinicește.
 De-un genuche'ngenuchia,
 95 Flinta la ochi mi-o luva,
 Și'n Busuioc mi-o așeza,
 Pe Busuioc mi-l lovia
 Sus la capul pieptului,
 Pin foaia ilecului,
 100 In floarea Rusălimului,
 La casa sufletului,
 Une'i păs voinicului.
 Săbioara mi-o trăgea,
 Frumos și capu mi-i loa,
 105 In mână că mi-l luva
 Și-n țăpă că mi-l puneă,
 La oștire să ducea
 Și-așa frate-l arăta
 Și din gură-așa zicea :
 110 «Iară voi, oștire mea,
 Car'va zice Busuioc,
 Șapte ani ca să-i dați foc.
 Dar car'va zice Oprian,
 Să-l iertați de bir un an
 115 Și să-i mai dați câte-un ban.»
 Frate, de să pomenia
 O poveste voinicească
 La boeri la dumneavoastră
 Și la cinstita de masă.

Iovan Blagoe, Costol.

VIDU ȚĂRANU

La poarta'mpăratului,
Scara Țaligradului,
Mulții robii sânt astrânșii,
Da pin robii că să plimba-e
5 Săvai Cara Mustăfa,
Toți robii că-i întreba.
Mai la urmă că'ntreba,
Săvai o babă bătrână
Numai cu doi dinți în gură,
10 Ia vezi muica Vidului.
Cara Mustăfa zicea :
«Aleo, mamă, dumneata,
Cu dreptu ca să-mi spui:
Prea bine te cunoștem
15 Mai bine te sămuim,
Că iești muica Vidului
Vidului, țăranului!
Săvai Vidu, al țară,
Bate turcii de-i omoară,
20 Unde iestă Vidu tău?

- Atunci baba că zicea :
 «Aoleo Cara Mustăfa,
 Fincă ¹⁾ stătuși, mă'ntrebași,
 Dumneavoastră să trăiți.
- 25 Vidu mieu că mi-a murit.
 Deca ²⁾ nu credeți cuvântu,
 Haida să v'arăt mormântu.
- Ia, vezi, că-i ducea,
 La un mormânt părăsit,
- 30 Numai de babă știut.
 Patru zăci de turci bătrâni
 Și cu Cara Mustăfa,
 Cu mulți turci alăturea,
 'Ncepea la mormânt scobia.
- 35 Iară baba să făcea,
 Să făcea'n poiană a da-e.
 Ciuciu ici, ciuciu ³⁾ colea,
 Pân pe fugă să punea,
 Ia, vezi, baba că fugea,
- 40 Pân la Vidu-acas mergea,
 Din guriță că zicea :
 «Ușa, muică, Vidule,
 Că mă taie Mustăfa,
 Mustăfa dila Băba,
- 45 Cu mulți Turci alăturea
 Și'ntreba de dumneata-e.
 Vidu-atuncea ce-mi făcea?
 — Conțeșu'n umăr loa,
 Pin avlie ⁴⁾ să plimba,
- 50 Mă'ngăduia câtă-va,
 Iaca-acîia că venia

---

¹⁾ Fiindcă.

²⁾ Dacă.

³⁾ Cât aci, cât colea.

⁴⁾ Curte.

- Săvai Cara Mustăfa
 Cu mulți Turci alătura,
 Atunci Vidu că spunea :
- 55 «Aleo Caro Mustăfa,
 Ce cați în avliia mea?
 Cara Mustafa'i spunea :
 «Măi Vidule, dumneata,
 Ce cat în avliia ta?
- 60 Ca ieu, frate-am auzit,
 Că ȝ-e Galbin de vânzare.
 De ȝ-o fi iel de vânzare,
 Să-l cumpănim în părare.
 Da de ȝ-o fi de schimbare,
- 65 Pintr'un Galbin să-ți dau trii.»
 Atunci Vidu că spunea :
 «Aleo Cara Mustăfa,
 Mustăfa dela Baba,
 Ingăduie câtă-va,
- 70 Să-l mai arunc la prilaz,
 Să-mi mai treacă de năcaz,
 Că-oi vedè-i ce ȝ-o lucra,
 Ce-ai tu cu muichița mea?
 Mustăfa de mi-auzia,
- 75 Iel pe-a fugă să punea,
 Tot cu Turcii alătura.
 Dară Vidu Țăranu
 Pân la'mpăratu-i gonă,
 Pe căpiie ¹⁾ că-i băga.
- 80 Da'mpăratu de vedea,
 Buze roșii că-i pleznia,
 Singile că-l podidia-e.
 Atunci Vidu de vedea-e,
 De năcaz nu mai putea,

---

¹⁾ Poartă.

- 85 In căfenea să ducea,
 La căfegii poruncia
 Tot rachiū și cu căfea;
 Pe Galbin afar lega,
 Până iel la căfea că bea.
- 90 Ia, vezi, Galbin necheza,
 Căfeneaua dârdăia,
 Geamurile să scutura.
 Atunci Vidu că zicea:
 «Cată . . . mumă-sa,
- 95 Iar o să'mi fie una,
 Nu rânchează Galbin geaba.»
 Când afară că ieșia
 Și lua sama cam la vale,
 Dinspre soare cam răsare.
- 100 Dar Vidu când vedea,
 Câtă frunză, câtă iarbă,
 Câtă poceneală¹⁾ neagră:
 Vin Mârzacii ca ploaia
 Și ghinărarii ca zăpada.
- 105 Da nainte cine-i poartă?
 — Ceal Arap mare buzat,
 Cu barba ie un ficat,
 Raza ochilor ie tăierile,
 Vederile ca cepile,
- 110 — Ceal Arap cât putina!
 Atunci Vidu de vedea,
 Iel de loc să spomânta,
 Dară Galbin îmi zicea:
 «Măi Vidule, dumneata,
- 115 Ce te spomânți așa?
 Câtă oaste că mi-a fost,
 Toată ieu c'am prăpădit-o,

¹⁾ Ca negreală, negriciunea.

- Nici picior că n'am lăsat,
 Suflețelu mi s'a fript,
 120 Nebăut și nemâncat.»
 Atunci Vidu d-auzia
 Un ciubăr de vin scotia,
 Da lu Galbin de bea,
 Toma'n fund îi răsufila.
 125 Atunci Galbin zicea :
 «Măi Vidule, dumneata,
 Nu te teme, frate, așa,
 Că-i Arapu 'ncălicat,
 Că ie 'ncălecat pe Negru
 130 Și ie Negru frati-mieu.
 Când m-oi răpezi cu peptu
 Și l-oi doborî pe Negru.
 Da tu să tai Arapu,
 In urmă d'arându i-oi loa-re.»
 135 Atunci Vidu d'auzia,
 Pe Galbin încălica.
 Când la oaste ¹⁾ că mergea,
 Galbin să răpezia.
 Și să răpezia cu peptu
 140 Și mi-l doboră pe Negru,
 Da Vidu tăia Arapu.
 Când prin oaste mi-abătea,
 Nici picior că nu-mi lăsa,
 Numa colnice făcea.
 145 Da făcea și pod ²⁾ mereu,
 Să treacă și Murgu mieu.
 Toată oastea isprăvia.
 Când prin oaste să plimba
 Și pe Arapu vedea

¹⁾ Oaste are aici înțelesul de oaste dușmană, dușman.

²⁾ Pod continuu, nesfârșit.

- 150 Căpătâna că i-o loa,
 La tâlchiie ¹⁾ -o atârna:
 Da c'o buză la ciochină
 Și cu alta prin țărână.
 Când la 'mpăratu-o ducea,
 155 Impăratu de-o vedea,
 Buze roșii că-i pleznia,
 Așa Vidu că-i spunea:
 «Impărate, luminate,
 Adu-mi oaste să mă bat.
 160 Să fi lăsat Dumnezeu,
 Să să taie și 'mpărații,
 Acușa Ț-as loa ieu capu.»
 Da 'mpăratu că zicea:
 «Măi Vidule, dumneata,
 165 Câtă oaste c'am avut-o,
 Toată tu mi-ai prăpădit-o.»
 In căfenea să băga,
 Impăratu poruncia,
 Lă căfegii porunceă
 170 Tot răchiu și cu căfea.
 Când lu Vidu că-i făcea
 Și-i da lu Vidu să bea.
 Dară Galbin îmi vedea,
 Când odată râncheza,
 175 Căfeneaua dârdâia,
 Vidu că să spomănta.
 «Cată, ... muiă-sa
 Și asta o să fie una,
 Nu rânchează Galbin geaba.!»
 180 Când afară că ieșia
 Și la vale sama-mi loa,
 Iel nimica nu-mi vedea,

¹⁾ La șea 'ndărăt.

Indărăt că să 'ntorcea,
 Mic gârbăcel că scotia,
 185 Pe căfegii să punea
 Și căfegii că-i bătea
 Pe fața obrazului,
 Tot pe fața capului...
 Da un cafegiu mai mic
 190 Geștu'n cafea că-l băga,
 Cu-otravă să mesteca.
 Atunci Vidu că vedea,
 Mâna pe pălos punea,
 Pe căfegii mi-abătea
 195 Și pe toți că mi-i tăia,
 Nici picior că rămânea.
 La'mpăratu că mergea,
 Cu gurița că spunea:
 «Impărate luminate,
 200 Adu oastea să mă bat!
 Să fi lăsat Dumnezeu,
 Să se tae și 'mpărații,
 Acu țăș fi luat capu.»
 Impăratu că spunea
 205 «Mă, Vidule dumneata,
 Ce vei vrea cu capu mieu,
 Ce te-o 'nvăța Dumnezeu.»
 Atunci Vidu de-auzia,
 Pe cal îmi încăleca,
 210 Drumu mare apuca.
 Impăratu trimitea
 Patruzăci de Turci bătrâni,
 Barbe albe până'n brâu,
 Tot cu cărțile'n proțap,
 215 După Vidu alerga:
 Impăratu-o fată-avea,
 După Vidu să o dea.

Când Vidu să întorcea,
Impăratu să scula,
220 Cu gurița că spunea :
«Mă, Vidule dumneata,
Stăpânește țara'n pace,
Nare nima ce îți face.»

Stancu Grecu, *Geanova*.

PESCĂREȘTI

ANTOFIȚĂ-AL LU VIOARĂ

«Păscar care a bălăit ¹⁾ pe apa a lu Vidos pește frumos».

Pe-ale ostroave de mare.
Iestă nouă cătuioare. ²⁾
La cătunu lu Vioară,
Lu Vioară, vătaș mare,
5 Frumoasă masă-i întinsă,
De năvodari ie cuprinsă.
'N capu mesii șădea
Vioară-al bătrân,
Bălăciu bătrân.
10 Și iei bea să veselia
Și cu pahar cin' le slujia?
— Antofiță-al lu Vioară!
Și toți năvodarii să vorbia,
Patruzăci și unu de năvodari,
15 Pe Vioară să-l îmbete,
Ca să le spună
Bălțile cu știucile

---

¹⁾ A vânat pește cu luntrile.

²⁾ Bordeie.

Și apa cu morunii.
 Da Vioară-ăl bătrân le spunea :
 20 «Voi bălăcii miei,
 S'ascultați pe mine,
 Că ieu am îmbătrânit,
 Tot umblând în bălăit
 Și ieu în bălăit n'am fost
 25 Pe apa lu Vidos,
 Că-i Vidos bătaios.
 Când nările le va umfla,
 Iel pe toți ne va neca.»
 Patruzăci de năvodari,
 30 Cu Antofiță patruzăci și unu,
 Iei n'asculta,
 Ce Vioară le spunea.
 Iei pe Vioară l-îmbăta
 Și Vioară adormia.
 35 Și patruzăci de năvodari
 În bălăit pleca
 Pe apa lu Vidos,
 Lu Vidos pește frumos.
 Când pe Vidos adormit îl găsia
 40 Și-n năvoade-l prindea.
 Când în fața apii-l scotea,
 Vidos să pomenia
 Și nările umfla,
 Mare tălaz rădica,
 45 Pe toți năvodarii neca.
 Când cu coada pleznia,
 Numa un năvodar scăpa
 Și aăla să ducea
 La Vioară ăl bătrân,
 50 La ale nouo cătuioare,
 La Vioară vătaș mare
 Și lui spunea,

- Că pe Antofiță-l nea
Vidos pește frumos.
- 55 Vioară, de-auzia,
Iel toate năvoadele loa
Și pe Marea slobozia,
Pe Antofiță-l căta
Și iel nu găsia,
- 60 Decât puiu Iudii-l prindea
Și pe mal îl scotea
Și pe burtă-l bătea :
Puiu să răspundă
Și n'are de unde,
- 65 Că nu vede nici n'aude.
Vioară ăl bătrân,
Când lua sama la vale,
Spre soare răsare,
Tare vine și sosește
- 70 Cărăcuda cea bătrână,
Numa cu doi dinți în gură.
Și aleargă și întreabă :
« Măi Vidos dumneata,
De ce bați puiu meu așa,
- 75 De ce-l bați și-l chinuești ? »
— Ieu îl bat și-l chinuesc,
Să spună pe Antofiț 'al meu.
Cărăcuda de-auzia,
De-a scufundișilea'n Marea s'da
- 80 Și pe-Antofiță-l găsia,
Nasu peștii că-i mânca.
Când în fața apii-l scotea
Iuda Cărăcuda a bătrână
De necaz nu mai putea,
- 85 Un ochi din cap îi scotea
Și la margine-l scotea.
Când Vioară-l vedea,

Stancu Greu, Geanova.

PĂTRU ĂL CU PEȘTELE

Strângă maică-sa :

«Du-te, maică, du-te,

Du-te, muică, Petre,

Tu ca să-mi aduci

5 Pește de morun,

De morun de-ăl bun,

Ciugă și păstrugă,

Plăticuță murgă,

Boeri mi-o mănâncă.

10 Bucate să-mi făcăm,

În oale să băgăm

Și noi să fierbem,

La nevasta ta să dăm.»

Pătru ce-mi făcea ?

15 Traista mi-o luva

Și iel să ducea.

La un păr mare rotat

Estă-un șerpe spânzurat

Și iel mi-l luva,

20 Bucăți mi-l făcea,

'N traistă mi-l băga

Și-acasă mi-l ducea

La maică-sa-l da :
 — Muică, muica mea,
 25 Scoală de-mi gătește,
 Că ieu Ț-am adus
 Pește de morun,
 De morun de-ăl bun ;
 Ciugă și păstrugă
 30 Plăticuță murgă,
 Boeri mi-o mănâncă.
 Maică-sa că-l loa,
 In oală mi-l băga,
 Bune bucate'mi făcea
 35 Și mânà fata :
 «Du-te, muică, du-te
 In vale la argea,
 Chiam'pe leică-ta,
 Să-mi pună masa»
 40 Fata să ducea,
 Pe leică-sa o chema :
 «Aida, leică, aida,
 Te chiamă muica,
 Ca să-mi pui masa
 45 Și noi să mănăcăm,
 Să ne săturăm.»
 Da ea să ardea, ¹⁾
 Din gură-mi zicea :
 «Baiu, leică, baiu,
 50 Că ieu mi-am mâncat
 Pește de-ăl sărat
 Și m'am săturat.»
 Fata de-auzia,
 Fuga să ducea,
 55 La muică-sa spunea :

---

¹⁾ Să arâdea (râdea).

- «Muică, muica mea,
 Ieu că mi-și fusăi,
 Pe leica o chemai;
 Ea nu vrea să vină.
- 60 Iote ce'mi zicea,
 Că ea mi-a mâncat
 Pește de-al sărat
 Și s'o săturat».
- Muică sa d'auzia,
 65 Iar că mi-o mâna.
 — Aida, leică, aida,
 M'a mânat muica,
 Ca să-mi pui masa.
 Ea cât mi-a auzia,
- 70 Din argea ieșia
 Și ea să ducea
 Și masa-mi punea.
 Maică-sa 'mi zicea,
 «Muică, noru-mea,
- 75 Ia, ia lingura,
 Să-mi guști bucata,
 Că muic'a gătit,
 Bune legume-a făcut,
 Pintru tine-a potrivit.»
- 80 Ea iar că să ardea,
 Din gură zicea :
 «Muică, muica mea,
 Un' s'a pomenit
 Și s'a dovedit
- 85 Ceal mai mic din casă,
 Să ia'ntâi din masă?»
 Ea că mi-o silia,
 Moare¹⁾ ca să ia,

---

¹⁾ Trebue.

- Să-mi guste bucata.
 90 Cum ea că-mi luva
 Și să otrăvia,
 Pe spate-mi cădea,
 Din gură-mi zicea:
 «Leico, sora mea,
 95 Dă-mi un pic de vin,
 Să lapăd venin»
 Fata că-mi zicea:
 «Leico, sora mea,
 Vin că mi-am tocit ¹⁾
 100 Și 'n ploscă mi-am pus,
 Plosca 'n cui mi-am pus.
 Arsâta ²⁾ de mumă,
 Fac-o viermii spumă,
 Ea că mi-o luvat-o
 105 Și-afar mi-a vărsat-o».
 Iar că îmi strâga:
 «Leico, sora mea,
 Dă-mi un pic de apă,
 Să lapăd otravă».
 110 Fata că-mi zicea:
 «Leico, sora mea,
 Apă mi-am adus,
 Vadra'n cui mi-am pus.
 Arsâta de mumă,
 115 Fac-o viermii spumă,
 Ea că mi-a luvat-o
 Și-afar mi-a vărsat-o.»
 Ea iar că-mi zicea:
 «Dă-mi un pic de lapte,
 120 Să lapăd otrava . . .»

---

¹⁾ «A scos din ardău» (butoi), pritocit.

²⁾ Afurisita.

- Fata că-mi zicea :
 «Leico, leica mea,
 Vaca că mi-am muls,
 Oala'n cui mi-am pus.
 125 Arsâta de mumă,
 Fac-o viermii spumă,
 Ea că mi-a luvat-o
 Și-afar mi-a vărsat-o.»
- Și-așa că muria,
 130 Pe ea mi-o luva
 Și une că mi-o'ngropa ?
 La stolu lu busuioc
 Să vină miros cu foc;
 La stolu cu ochesele ¹⁾
 135 Să vină miros cu jele;
 In grădină la fereastră,
 Să vină mirosu'n casă.
 Frate de să pomenia
 Și poate să să pomenească
 140 La boeri la dumneavoastră.

Iovan Blagoe, Costol.

---

¹⁾ Micșunele.

DĂSCALĂ PĂSCALĂ

Pe-al ostrov de Marea,
Pe-ale ostrovele
Fuge, vere, fuge
Mică corăbioară,
5 Cinzăci de ielcheme
Cinzăci de catarge.
Pe ea cine-o trage?
Cinzăci de voinici,
Voinici gomotici.
10 Cârma cin' mi-o ține?
Dăscală Păscală,
Gheorghită Păscală,
Stăpâior mai mare.
Cârma că ținea-e,
15 Pravile cetia-e,
Slovile strâca,
Altile'ncepea,
Mai mândre le făcea,
Din gură zicea:
20 «Ficiorașii miei,

- Ajutorii miei,
 Voruți, frați, voruți,
 La margine dăm,
 Cu cap să scăpăm.
 25 'N Pravilă s'arată,
 Pe noi să ne bată
 O furtună mare,
 Trii vânturi de vară,
 Trii de primăvară.
 30 Să spun cum va bate:
 Da, va bate-al dintâi
 N'are căpătâi,
 Dar al din mijloc,
 Mult bate cu foc!
 35 Dar al de pe urmă
 Dunărea mi-abură» ¹⁾.
 Talzî că făcea,
 'N șaică mi-arunca,
 Șaica potonia. ²⁾
 40 Care că scăpa-e?
 — Dăscală, Păscală,
 Gheorghită Păscală,
 Stăpâior mai mare.
 Cu cât iel scăpa-e,
 45 Pravila cetia-e,
 Cârma că cârmia-e,
 Pe pravilă mergea-e,
 Un' să pomenia?
 — 'N vad în Brăila.
 50 Trii zile ședea,
 De să deștepta.
 Când să deștepta

¹⁾ A abura = a bate vântul.

²⁾ «Neca» (Inneca).

Iel să zăuita ¹⁾
 Pe Dunăre 'n sus,
 55 Nimic nu vedea-e,
 Decât iel vedea-e
 Pulberel de vânt.
 Din gură zicea :
 «Doamne sfinte doamne,
 60 Da ce ți-am făcut,
 Da ce ți-am strîcat?
 Din cinzăci de voinici,
 Cinzăci gomotici,
 Ieu singur pe-aici.
 65 Pe iel că-l afla
 Visa din Brăila,
 Cinzăci de muieri
 Cu copii'n brață.
 La iel doboră,
 70 Din gură zicea :
 «Dăscală, Păscală,
 Gheorghită Păscală,
 Stăpâior mai mare,
 Cu pravila'n mîină,
 75 Cu burta pe cîrmă.
 Da tu ce-ai făcut
 Bărbăței noastrei,
 Ajutorii tăi?
 Au pe Dunăre i-ai băgat,
 80 Pe toți i-ai necat?
 Pe noi ne-ai lăsat:
 Cinzăci de copii,
 Săvai sărăceii» !
 Dăscală, Păscală,
 85 Gheorghită Păscală,

---

¹⁾ Să uita.

Stăpâior mai mare,
Iel de mi-auzia,
Iel că să ducea
In sat în Brăila.
90 Și iel cumpăra
La vin la răchiu,
De pomană da,
De milă mergea
'N sat în Brăila,
95 De să pomenia,
Până-i tot lumea.

Stancu Grecu, Geanova.

PĂSTOREȘTI

M O C A N U

- Când oi zice de trii foi,
Sus pe deal pila Șeboi,
Sue-un car cu patru boi,
Incărcat de papușoi.
5 Dar în gura carului
Stă mocanu dracului,
Știe sama carului.
Vezi mocanu să'ntâlnia,
Tot pe deal pila Șeboi,
10 Cu ciocoiu să'ntâlnia,
Da mocanu ce-mi zicea?
«Bună calea măi cocoane!
Da ciocoiu că-i spunea,
Mulțămescu-ți măi mocane.
15 Măi mocane tu iești beat,
Iești un mare blăstămat.
Da mocanu că-mi zicea-e
«Măi cocoane, dumneata-e,
Nu mă face că sânt beat,
20 De trii zile n'am mâncat,
Pic de apă n'am gustat-î».
Da ciocoiu dracului,

Știa sama calului,
 Băga mâna pe sup șa-e,
 25 Scotia un mic gârbăcel,
 Cu sfârcu de argințel,
 Cu toig de aurel,
 Când pe mocan să punea,
 Nu-i da una, nu-i da douo,
 30 Da-i da patru zăci și nouo.
 Vezi mocanu dracului,
 Știe sama carului,
 Bagă mâna pintre spiță,
 Scotia mică măciuchiță.
 35 Când pe ciocoi să punea,
 Nu-i da una, nu-i da douo,
 Nu-i da patru zăci și nouo,
 Da-i da o sută și douo.
 Incepea ciocoiu-a strâga:
 40 «Cată, muică-sa,
 Cât-oi fi cât oi trăi,
 Unde-oi întâlni mocanu,
 Să mi-l ocolesc un anu.»
 La cocoană că mergea,
 45 Din guriță că zicea:
 «Cocoană, cocoana mea,
 Ieu mă rog de dumneata,
 Ca să-mi cați un așternut,
 Săvai cât în lung și'ngust,
 50 Ca să-mi fie de mormânt.
 Și să faci o lumânare,
 Să fie de răposanie. ¹⁾
 Dar să-m dai un pic de vin,
 Să mă cuminec de viu,
 55 Că știi, cocoană, nu știi:

---

¹⁾ Răposare.

Sus pe deal, pila Șeboi
Sue-un car cu patru boi,
Incărcat cu papușoi.
Dar în gura carului
60 Stă mocanu dracului.
Unde mi-oi vedea mocanu
Să mi-l ocolești cu anu,
Cât oi fi și oi trăi,
De mocan mi-oi povesti.»

Stancu Grecu, *Geanova*.

DE IUBIRE

PĂTRUȚ

Când oi zice de-o lălea,
S'ascultați boieri ceva.
Când oi zice trei măslina,
Ascultați boieri la mine,
5 Să vă spun o istorie,
Cântecel din Bulgărie:
Un voinicel să afla
Tot din sat din Bregova.
Pe nume cum îl chema?
10 — Vezi Pătruț să brodia.
Da Pătruț ce făcea,
'Ntr'o sfântă Dumineca?
— Mai bine să primenia,
De București să gătia.
15 Să să ducă la București,
Să ia vaci de-ale domnești,
Să ia vaci de-ale bălane,
Făcute bine la coarne.
Când Pătru că-mi pleca,
20 La nevastă că-i spunea:
«Nițo, nevestica mea,
Ieu mă duc la București,

Să iau vaci de-ale domnești.
 Tu acasă-i rămânea,
 25 Să nu-mi faci vr'o rușine,
 Să râdă lumea de mine.»
 Dară Nița de-auzia,
 Numa cu gându gândia,
 C'o să-i facă facerea,
 30 Cum Pătruțu că-mi pleca.
 Dară Nița ce făcea?
 — Ibovnică să prindea,
 Pe Ioniță mi-l găsia
 Și cu iel că să luva.
 35 Când sara că'nsăra
 Și Ioniță că-mi venia
 Și cu Nița să iubia.
 Dar Ioniță că-mi zicea :
 «Fă tu Nițo, dumneata,
 40 Până când noi tot așa,
 Tot cu frică ne-om iubia?
 Pe Pătruț oi otrăvia,
 Făr de frică ne-om iubia!»
 Dară Nița că-mi zicea :
 45 «Mă Ioniță, dumneata,
 Lesne, mă, l'oi otrăvia,
 Da otravă n'oi avea.»
 Dar Ioniță că-mi zicea :
 «Fă, tu Nițo, dumneata,
 50 Și tu mândro te-i ducea
 — Când oi zice coleliie, ¹⁾
 Să te duci la naica Ilie,
 'N vale la băcănie.
 Și o păra că mi-oi lua

¹⁾ Planta aceasta, care creștea odată în mase mari și în Bărăgan, nu era cunoscută de tânărul cântăreț. Bătrânul, tatăl lui, a putut spune că e «iarbă, floare».

- 55 Otravă voi cumpăra;
 Și mișomor ¹⁾ de alta
 Și tu mândro te-i ducea
 La Ileanca țiganca,
 Ea să-ți facă otrava.
- 60 Când otrava Ț-o făcea
 Și litruța voi umplea,
 Și'n brâu că voi băga,
 Pe Pătruț l'o așteta ²⁾.
 Când Pătruță o venia,
- 65 Innainte io-i săria,
 Palton din umeri i-oi trăgea
 Și din gură voi zicea:
 «Măi Pătruță, soața mea,
 Te-am văzut la casa mea,
- 70 Mi-ai îmbunit inima!»
 Da, vezi, curva ce făcea,
 Cum Ioniță 'mi-o 'nvăța,
 Așa și curva făcea.
- Ia 'n vale să ducea,
 75 In vale la Băcălie
 Și o păra că luva,
 Otravă'mi cumpăra,
 Mișomor de alta.
 Și ea că să ducea
- 80 La Ileanca Țiganca,
 Ia-i făcea otrava;
 Și litruța mi-o umplea.
 Dară Nița ce făcea?
 Litra su brâu mi-o băga,
- 85 Pe Pătruț l'așteta,
 L'așteta astăzi și mâne

---

¹⁾ Otravă.

²⁾ Aștepta, «adăsta».

L'așteta trii luni de zile,
 Și Pătruț nu venia.
 Iel la șasă luni venia.
 90 Dară Nița de-mi vedea,
 Dinainte că-i săria,
 Palton din umeri că-i lua
 Și cizmele că-i trăgea
 Și de loc ¹⁾ masă punea,
 95 Pe Pătruță că-l chema :
 «Măi Pătruță, dumneata,
 Ia vino la mine 'ncoa,
 Noi amândoi c'om cina,
 Te-am văzut la casa mea,
 100 Mi-ai îmbunit inima.»
 Cum Pătruță că venia,
 Iel la masă că'mi șădea.
 Dară curva ce-mi făcea?
 — Ea la căfenea pleca
 105 Și răchiu că-mi cumpăra
 Și acasă când venia
 Și litruța mi-o umplea,
 Cu otravă mesteca
 Și paharu că-l umplea
 110 Și din gură că zicea :
 «Măi Pătruță, soața mea,
 Ține răchiu de bea
 Dela dalbă mâna mea.
 Te-am văzut la casa mea,
 115 Mi-ai îmbunit inima.»
 Da Pătruță de vedea,
 Paharu'n mână că luva
 Și odată că'nghiția,
 Ochii pistă cap și da,

---

¹⁾ Indată.

- 120 Pe spinare că cădea.
 Da Pătruța că-mi zicea :
 «Fă, tu Nița, dumneata,
 Di ce făcuși așa,
 De-mi mâncași vieța ?
 125 Baremi să mă fi lăsat,
 Cu copii să fi cinat.
 —Când oi zice bob năut—
 In urmă mă fi otrăvit !»
 Da copiii de-auzia
 130 Și'ncepea de-mi plângea.
 Dară Nița că-mi zicea :
 «Tăceți muică, nu plângeți,
 Că taica-l vostru mi-a da
 De «boala ra» mi-a da.
 135 Dară curva ce făcea
 Și copiii că-mi-i lua
 Și-n odaie că-i'nchidea.
 Pe Pătruță că mi-l loa.
 De craci că mi-l luva
 140 Și'ncepea de-l târzâia,
 Până-n coșare-l băga
 Și la Ioniță-alerga
 Și din gură că-mi zicea :
 «Mă Ioniță, dumneata,
 145 Ia să ieși tu până'ncea,
 Ca să mi-ajuti, câtă-va,
 Că tu ce mi-ai poruncit,
 Dăica ți l'a isprăvit,
 Pe Pătruț'am otrăvit.»
 150 Dar Ioniță că-mi zicea :
 «Fugi curvo de acîia,
 Fugi dila fireastra mea,
 Că te-aude cineva
 Și mă dai de v'o belea,

- 155 Că tu ce mi-ai făcut,
 Pe Pătruț'ai otrăvit,
 Singurea te-ai văduvit,
 Copilași mi-ai sărăcit.
 Otrăviși tu om bogat,
 160 Da pe mine-un strin ¹⁾ pe lume
 Mă otrăvești și pe mine,
 Să rădă lumea de mine.»
 Dară Nița de-auzia,
 Ia 'ndărăt că să 'ntorcea,
 165 Cu pumnu'n piept să bătea
 Și'n coșăre să băga,
 Pe Pătruță mi-l scotea,
 Mai bine-l primenia
 Și-n pat că mi-l culca.
 170 Da și ea să 'mprimenea,
 La Pătruță să da
 Și din gură că-mi zicea:
 «Măi Pătruță, dumneata,
 Vorbile nu ți-am ascultat,
 175 Ieu pe iele mi-am călcat
 Și ieu ce mi-am făcut?
 — Pe tin' te-am otrăvit,
 Singurea m'am vaduvit,
 Copilași mi-am sărăcit.
 180 Decât ieu singurea 'n lume,
 Mai bine și io eu tine!»
 Și litra că mi-o lua
 Și la gură mi-o punea
 Și ea toată că mi-o bea
 185 Și de loc zău că muria.
 Da copiii ce făcea?
 — Iacă ziua să făcea
 Și copiii să scula

---

¹⁾ Strein.

- Săcuili ¹⁾ că le lua,
 190 La șâcoală că pleca.
 Când în odaie tuna,
 Pe iei morți că mi-i găsia.
 Da copiii de-auzia
 Și'ncepea de mi-și plângea,
 195 Da pe iei că-i întreba,
 Argatu că-i întreba,
 Iel din gură că zicea:
 «Măi voi, naică, dumneavoastră,
 De ce plângeți pe-acia,
 200 Or v'a bătut cineva?»
 «Mă Ioane, dumneata,
 Nu ne-a bătut cineva,
 Nu știu azi noapte-a venit,
 Pe taica l'a omorât»
 205 Pe taica și pe muica
 Ș'am rămas singuri în lume
 Ca o merlă din pădure.»
 Da Ion zicea:
 «Măi voi naică, dumneavoastră,
 210 Ia-aidați cu mine colea,
 Ca să le văd io moartea.»
 Când acolo că mergea,
 Otrăviți, că-i găsia,
 Comșuile că-mi săria,
 215 Toate neamurile venia.
 Și pe iei că i'ngropa,
 Copiii la șâcoală da.
 Până iei că-mi creștea
 Ș'amândoi că să'nsura,
 220 Doamne de să pomenia.

Cules dela **Ionuță Ștefanovici** zis Roibu, 18 ani. Este viorar român, fiul viorarului Ștefan (de aci și numele sârbizat de Ștefanovici) de 50 ani, din satul *Grabovița* (Craina).

¹⁾ Traistele care servesc de ghiozdane.

MOȘNEANU ĂL BĂTRÂN

Da moșneanu moș bătrân,
Barbă albă pân la brâu,
Fiu de trup că n'a născut.
Barba-i bate brațele,
5 Mustățile mânilor,
Și părul călcăiele.

Dar acu la bătrâneță
Un fiușor că-mi năștea.
Joia, doamne, că-l năștea,
10 Vinerea mi-l boteza,
Sâmbăta mi-l logodia,
Duminică mi-l nunția,
La mănăstire-mi mergea
Și frumos să cununa
15 Și acasă că-mi venia
Și bea și să veselie.

Frumoasă carte-mi sosia,
Carte, albă, slove negre,
Care vede ala-mi crede,
20 Ca iel, frate să să ducă,
Pe'mpăratu să-l slujiască,
Capu lui să și-l scutiască

Nouă ani și jumătate.
 Când cartea mi-o căpăta
 25 Și sta, frate, mi-o cetia,
 Vedeă în ea ce scria.
 Mireasa'n brață mi-o lua,
 De trii ori mi-o săruta,
 De duòri pistă sovon ¹⁾
 30 Ș-o dată pe pieptu gol
 Și din gură așa zicea:
 «Mândră, mândruleana mea,
 Tu să-mi sapi vatră de foc
 Și să sameni busuioc.
 35 De-o ieși verde stolos, ²⁾
 Să știi că sânt sănătos.
 Da de-o ieși verde pălit,
 Să știi bine c'am perit.»
 Mândr'asa, când auzia
 40 Din ochi negrii lăcrăma
 Și pe iel mi-l petrecea.
 Ei! . . . . .
 L-așteaptă cât l-așteaptă,
 Vedeă că nu mai venia,
 45 Vatră de foc că-mi săpa
 Și busuioc prăsădia ³⁾
 Și ieșia verde pălit,
 Ia gândia că s'a prăpădit.
 Așa, pețitori venia-re
 50 Și...
 Și pe ea că mi-o'mpeția-re.
 Da moșu când vedeă-re,
 In focu nurorii sale,
 Luva sapă pe spinare

¹⁾ Valul miresii.

²⁾ Frunzos.

³⁾ Sădia.

- 55 Și-mi pleca la via mare
 Și-ncepea de mi-o săpa-re.
 Da nu săpa cum să sapă
 Și-mi săpa din rădăcină,
 De-o azvârle pistă grădină,
 60 Că n'are cui să rămână.
 Ș'aruncă ochii la vale,
 Vine-un voinicel călare,
 Calu albu, voinic negru.
 Calu-i albu de spumă,
 65 Da voinic de gânduri rele.
 Și, iel, frate, mi-ajungea
 Și «bun lucru» că mi-i da:
 «Mai bun lucru moșule,
 Da ce-mi faci moșule acia?»
 70 — Iote cu tata, că-mi săp!
 Dar voinicu că-mi zicea-re:
 «Măi moșule, dumneata-re,
 D'asa săpat n'am văzut,
 Să sapi via din rădăcină
 75 Ș-o asvârli pistă grădină,
 Ori n'are cui să rămână?»
 Da moșu dac'auzia-re
 Așa din gură-mi spunea:
 «Măi fiule, dumneata,
 80 Bine, frate, mă'ntrebași,
 Cu dreptu spunea-ți-aș.»
 Așa, ficioru-mi zicea:
 Măi moșule, dumneata,
 Mai odîna câtă-va.
 85 Incepea moșu-a spunea:
 «Măi ficiorule, dumneata,
 Ieu din tinerețea mea,
 Fiu din trup că n'am avut.
 Dar la vreme de bătrîneță

- 90 Un fiușor că mi-am născut.
 Joia că l-am născut,
 Vinerea l-am botezat,
 Sâmbăta l-am logodit,
 Dumineca l-am nunțit.
 95 Dumineca la chindie
 Iel a mers la cununie,
 La mănăstirea domnească,
 Frumos ca să pomenească.
 Iel frumos să cununa
 100 Și acasă că-mi venia
 Și bea și să veselie.
 Frumoasă carte-mi sosia,
 Carte albă, slove negre,
 Care vede ala-mi crede,
 105 Ca iel frate să să ducă,
 Pe'mpăratu să-l slujască,
 Capu lui să și-l scutiască
 Nouă ani și jumătate.
 Când cartea mi-o căpăta
 110 Și sta frate mi-o cetia,
 Vedea în ea ce scria,
 Mireasa'n brață mi-o lua,
 De trei ori mi-o săruta,
 De duori pistă sovòn
 115 Ș'o dată pe pieptu gol.
 Și din gură așa zicea:
 Mândră, mândruleana mea,
 Tu să-mi sapi vatră de foc
 Și să sămeni busuioc.
 120 De-o ieși verde stolos,
 Să știi că sânt sănătos.
 Da de-o ieși verde pălit,
 Să știi bine c'am perit.
 Dar nora mea ce-mi făcea?

- 125 — Pețitorii că-mi venia
 Și pe ea că mi-o 'mpeția-re..
 Ieu de focu noru-mea,
 Luvai sapa la spinare
 Și-mi plecai la viia mare...
 130 Și d'aia o săp viia.»
 Iel din gură că zicea :
 «[Moșule] lasă câtă-va sapa
 Și vino la mine'ncoa.
 Aid'acasă să mergem
 135 Și nunta să mi-o vedem,
 Că ieu sânt ficioru tău.»
 Când acasă să ducea
 Și'n sobă să ducea,
 Taman nunta o găsia,
 140 Bea și veselia.
 Dar iel din gură zicea :
 «Une mi-estă mireasa,
 Ca să-mi sărute mâna,
 Că bun bacșiș că mi-oi da.»
 145 Când mireasa că-mi venia
 Și mâna i-o săruta,
 Ce fel de bacșiș îi da ?
 — Inel dila cununie.
 Când mireasa că-mi vedea
 150 Așa din gură zicea.
 «Să beți copii să-mi mâncați
 Și de drum vă căutați.
 — Foaie verde mărgărit —
 Că ce-am așteptat mi-a venit
 155 Și iel stăpân că-mi uidia,
 Frate, de să pomenia.

Iovan Blagoe, Costol.

NOVAC

- Când oi zice un «de-un spanac»,
La cerdacu lu Novac,
La Novac, Baba Novac,
Sare Dunăre'n ciumac ¹⁾.
5 Lină verde de-o viorea,
Dară frati-său zicea,
Tot frati-său Bălăban,
Iel din gură că zicea :
«Măi, frati-mieu, dumneata,
10 Ai, doamne, să fugim,
— Frunză verde catifea —
Că ne prinde potera !»
— Ieu frate că n'oi fugea,
Da nu poci, doamne, să fug.
15 Lină verde viorea,
Da iu frate de-oi fugea,
Pe Gruia un' l'oi lăsa ?
Că l-ajunge potera,
Sărăcuț de maica mea.
25 Ș'atunci Gruia că-mi zicea :

---

¹⁾ Ciomag.

- Măi, tu taică, dumneata,
 — Când oi zice de-un bujor —
 Ba iu taică să mă'nsor.
 Câți voinici de sama mea,
 25 Toți taică că s'a'nsurat,
 Numai iu de om bogat,
 Rămăsăi de răs în sat.»
 Dară Novac că-mi zicea:
 «Măi, tu Gruio, puiul meu,
 30 Dăruit de Dumnezeu,
 Ce cați trist și ofelit,
 Crez, cu fața la pământ,
 Cu ochii la răsărit,
 Ce n'am văzut de când sânt.
 35 Sau mândrile te-a urât,
 Ori banii mi i-ai sfârșit?»
 Dar Gruia că-mi zicea:
 «Nici banii nu i-am pierdut,
 Nici cal mi-a'mbătrânit,
 40 Nici mândre nu m'a urât.
 Da ieu vreau să mă'nsor,
 Că mustața-mi stracă fața
 Și barba că mă'mpresoară.»
 Dară Novac ăl bătrân,
 45 Iel din gură că-mi zicea:
 «Nu te teme nimica,
 Mustața nu-ți stracă fața,
 Nici barba nu te'mpresoară.
 Să te razi ca'n ververie,¹⁾
 50 Să lași cioc,
 Cum stă bine la voinic.»
 Dară Novac că-mi zicea:
 «Tu zici, taică, să te'nsor!

---

¹⁾ Bărbierie.

- Nu mi-ești taică de'nsurat,
 55 Toate fetili te bat.»
 Dară Gruia că-mi zicea :
 «Ba iu taică să mă'nsor.»
 Dară Novac de-auzia,
 Iel din gură că-mi zicea :
 60 «Măi Gruio, puiul meu,
 Dăruit de Dumnezeu,
 — Lină verde, catifea —
 Dacă mi-estă treab'asa,
 Tu, taică, ca să te duci
 65 Tot la târgu Diului
 Și al Bălăbanului ¹⁾.
 Și mie ca să-mi croești
 Tot cinzăci de pei de țap,
 Să-mi fac căciuliță'n cap.
 70 Și cinzăci de pei de lup,
 Să-mi croiesc manta pe trup.
 Și tu, taică, să te duci,
 — Lină verde viorea —
 Și tu, taică, te-oi ducea,
 75 Tot în vadu Giurgiului,
 Și cu-al Călăfatului,
 La cea mică grădinuță
 Mi-ește-o mândră cădișcuță, ²⁾
 Cu cinzăci de robuliță
 80 Și mi-și lucră'n grădinuță.»
 Cel Novac că-mi zicea :
 — Lină verde viorea —
 In grajd de peatră te-o băga,
 Pistă cai când te-o vedea,
 85 Să-mi iai pe-al Galbin bătrân,

¹⁾ Versul acesta n'are nici o legătură aici, ca sens.

²⁾ «Femeie frumoasă».

- C'ala, taică'mi ține drum,
 Nu-l lua pe Roșu fudulu,
 C'ala nu ține drumu.
 Cată să se fuduliască
 90 Nu cată să mai sporiască,
 Voinicel să-mi prăpădiască.»
 Dară Gruia ce-mi făcea ?
 — Pistă cai că să uita
 Și'mi vede pe Roșu fudulu,
 95 Bine înfrânat și'nșelat»
 Cum ie bun de'ncălecat.
 Lină verde viorea,
 La Albu nu să uita,
 Nici în samă că nu-l loa
 100 Și pe Roșu că mi-l loa
 Și lua drumu și pleca.
 Mergea Gruia, fluierând
 Și Roșu-său fudulind
 Și de frică neputând.
 105 Mergea Roșu cât mergea,
 Și la drum nu prea sporia.
 Mergea Roșu nu mergea,
 Puținel s'apropia,
 Cătălina mi-l vedea.
 110 Gruia la ea să ducea,
 Bună ziua că-i da.
 Bună ziua fată mare!
 — Mulțămăsc, voinic călare!
 S'atunci Gruia că'mi zicea :
 115 «Cătălină, dumneata,
 Dă și naicăi-o floricea,
 S'o pună la urecea.»
 Cadișcuța ce-mi făcea ?
 — O florică rupea
 120 Și la Gruia că mergea

- Și'n mână că i-o mai da.
 Dară Gruia ce-mi făcea?
 — Floarea jos c'o slobozia
 Și calu c'o călca.
 125 Ș'atunci Gruia că-mi zicea:
 «Dă și naichii douo flori,
 Că și naica-i călător
 Și mă culc în drum și mor,»
 Cădișcuța ce-mi făcea?
 130 — Douo flori că-mi mai rupea
 Și la Gruia că mergea.
 Gruia 'ndărăt să trăgea
 Și din gură că-mi zicea?
 «Cădișcuță, dumneata,
 135 Ia dă-te jos pingă ¹⁾ mine,
 C'asa mi-e drag de tine,»
 Picioarele nu mă ține.
 Cădișcuța ce-mi făcea?
 — Lângă Gruia să vedea.
 140 Dară Gruia ce-mi făcea?
 Când mâna mi-o slobozia
 Și de brăceri mi-o apuca
 Și pe cal că'ncăleca
 Și da dosu de fugea.
 145 Robulițaiei ce-mi făcea?
 — Fuga la Cădiia da,
 La Cădiia să ducea,
 Bună ziua că-i da:
 — Tu beai și te'nveselești
 150 Și de nima nu'ngrijești!
 Dar Cădiia că'mi zicea:
 «Nu te teme nimica!»
 — Da știi doamne, da nu știi,

---

¹⁾ Pe lângă.

- Cădiia mi s'a dus
 155 După Gruia lu Novac,
 Că Gruia ie om bogat.
 Da Cădiia că-mi zicea:
 «Cu dreptu ca să-mi spui,
 De-o fi cu Roșu fudulu,
 160 Să mă duc la căfenea,
 Să beau răchiu ș'o căfea,
 S'o 'ncelec pe Galbina,
 Că de-a dracu ce era,
 Păr pe su burtă n'avea.»
 165 Să ducea la căfenea
 Și bea rachiu și căfea,
 Puținel mai zăbovia,
 Încăleca pe Galbina:
 De-a dracului ce iera
 170 Cu nuourii să turbura,
 Cu țărână să'nfrăția,
 Nici Gruia n'o mai vedea.
 Și mai mergea câtăva
 Și pe Gruia l-ajungea,
 175 Otrocoale-l făcea
 Și sta capu să i-l ia.
 Dară Gruia că-mi zicea:
 «Cată . . . . mumă-sa,
 Că și asta ie una,
 180 De-mi răpuně vieața,
 Sărăcuț de maica mea.
 Și fugea Gruia, fugea,
 Dară Novac ce-mi făcea?
 — Puțințel somn să'nsomna
 185 Și urât vis că-mi visa
 Și din somn că să scula
 Și din somn că să scula.
 Câtă cioară că-mi iera,

Tot la Novac să ducea
 190 Și pe poartă să punea
 Și'ncepea de-a corbăia.
 Ș'atunci Novac de-auzia,
 Iel la slugă că strâga :
 «Slugă, slugulița mea,
 195 Cu dreptu ca să-mi spui,
 Ca să-mi spui de Gruia'al meu,
 Dăruit de Dumnezeu,
 De-a luat pe Albu bătrânu,
 Să nu trapăd geaba drumu,
 200 De-o fi Roșu fudulu,
 — Lină verde viorea —
 Să mi-l scot pe Albu ¹⁾'ncoa,
 Ca să mi-l întreb ceva,
 Acușă la bătrâneță.»
 205 Dară Novac că-mi zicea :
 «Măi Albule, dumneata,
 Dar mai poți tu acuma?»
 Ș'atunci calu că-mi zicea:
 «Decă iestă vorb'ășa,
 210 De trei ori la bătrâneță,
 Ca o dată la tinereță.»
 Ș'atunci Novac ce-mi făcea?
 Iel din gură că-mi zicea :
 «Să'mi aduceți cârjile,
 215 Să-mi ridic sprâncenile,
 Ca să-mi văd potecile.
 Pun picioru'n scărișoară,
 Colindai nouo hotară!»
 Când la Gruia mi-ajungea,
 220 Avea, doamne, ce-mi făcea,
 Zău pe Cădiia videa

¹⁾ Precum se vede, lăutarul a făcut confuzie în numele cailor.

Și sta capu să i-l ia.
 Și iar Novac că-mi zicea:
 «Dur, dur cuscre bătrân,
 225 Copii fac brăsoavele,
 Noi să facem păciurile.»
 Dar Cădiia de-auzia
 . . . . . cădunuța,
 Ca când nici nu să lăsa.
 230 Dară Novac de-mi vedea,
 După Cădiia să loa,
 Săbioară mi-o trăgea,
 De trii ori mi-o fliuștiura ¹⁾
 Și capu că i-l mai loa
 235 Și capur și ieputa,
 . . . . . cădănuța.
 S'atunci Novac ce-mi zicea?
 «Măi, tu Gruio, puiul meu,
 — Lină verde viorea —
 240 Ce n'ascultași vorba mea?»
 Dară Gruia de-auzia,
 Iel nici una nici alta,
 Iși lua drumu de pleca,
 Tot cu Novac alăturea.
 245 Merge Novac fluierând
 Și Gruia sărutând,
 De nici o frică putând-â.
 Lină verde de-un ocleaz,
 Mi-ajungea Gruia acas.
 250 Când acas că mi-ajungea:
 «Măi tu Gruio, dumneata,
 Ce n'ascultași vorba mea?»
 Douo palme că-i trăgea
 Și de nuntă s'apuca.

¹⁾ O învârtia prin aier.

- 255 Și ce fel de nuntași că-și loa ?
 «Săvai nuntași de boltași,
 Călăreți de prin oraș
 Și de nuntă s'apuca,
 Săptămână, lună plină,
 260 Lină verde catifea,
 Ca la iel la nimenea,
 Ca să-s'ducă pomina :
 O poveastă voinicească
 Ca pintru să pomenească,
 265 Voinici pila dumneavoastră !
 Care l-o mai ști mai bine,
 Să mă'nvețe și pe mine.

Auzit dela **Florea Belcea**, 23 ani din Velesnița (Craina). Mai știa următoarele: Corbea, Moșneanu bătrân. Mizil Crai al bătrân, Aidu Velcu («numa sârbește»), Su poale de codru verde (Despre niște haiduci frați). Din împrejurări nefavorabile nu le-am putut transcrie și pe acestea.

RUSCA RUSCULIȚA

Rusca Rusculiță,
Dalbă la pielită,
Roșă la catrință,
Neagră la cosită,
5 Rusca că strâga:
«Care s'o afla
Și s'o dăvăra,
Pe Rusca s'o ia»?
Cine s'o afla
10 Și s'o dăvăra
Pe Rusca s'o ia?
— Tot Miu Copilu.
Rusca îi spunea:
— Miule,
15 Copilașule,
După tine viu.
Da tu să te duci,
Săpoiul să-ți iei
Și tu să te duci
20 Pe-al bogaz de Marea,
Tu să prisădești
Mică viișoară

Cu nouă răzoară;
 Pe tot răzorelu,
 25 Crez, și gutuelu;
 Viță de-a plăviță,
 Strugurel cu țată,
 Viță pe arac,
 Strugur bobonat.»
 30 Miu să ducea,
 Săpoiul că-și lua
 Și el să ducea
 Pe-ale ostrove de Marea.
 El că-i făcea
 35 Mică viișoară
 Cu nouă răzoară,
 Pe tot răzorelu,
 Crez, și gutuelu;
 Gutui și lămâi,
 40 De-ale nerebzâi,
 Să coc poame 'ntâi,
 Ziua de Sân Văsii.
 Miu în cârpă le lua
 Și la Rusculița venia,
 45 La poale i le punea,
 Rusca strâga:
 «Care s'o afla
 Și s'o dăvara,
 Pe Rusca s'o ia,
 50 Rusca Rusculiță,
 Dalbă la pielită,
 Roșă la catrință,
 Neagră la cosită?»
 — Tot Miu Copilu.
 55 Și ea că-i spunea:
 «Miule,
 Copilașule,

- După tine vin.
 Da-tu ai să te duci
 60 Și tu să-mi împuști
 Luna și lumina
 Și doi lucefărei,
 Să mi-i joc pe umerii mei,
 Ca doi păsărei.»
- 65 Miu că pleca
 La-al mijloc de noapte,
 Cu pușca la spate.
 Iel că se 'ntâlnia
 Cu Miază-Noapte.
- 70 Miază-Noapte-l întreba:
 «Măi Miule dumneata,
 Unde ai plecat?
 Care te-a mânat,
 Capu Ț'-a mâncat,
 75 Zilele Ț'-a scurtat,
 Tinerețea ta,
 Că nu te poci mânca!
 Tu ca să împuști
 Luna și lumina,
 80 Doi lucefărei,
 Ce să faci cu ieii?»
 Miu de-auzia,
 'Ndărăt să 'ntorcea,
 La Rusca mergea,
- 85 Din gură strâga:
 «Ruscă Rusculiță,
 Dalbă la pielită,
 Roșă la catrință,
 Neagră la cosiță,
 90 Ieși la mine-afară,
 Ieu ție să-ți dau
 Luna și lumina

Doi lucefărei,
 Să te joci cu ieii,
 95 Pe umerii tăi.»
 Rusca când ieșia
 Ea să pricepea,
 Miu ce făcea?
 — Palma bici făcea,
 100 Pestă ochi i-o trăgea,
 Ochii amândoi săria.
 Ea atunci zicea:
 «Savai, Miule,
 Copilașule,
 105 Nu-ți pară rău
 De ochii mei,
 Ca doi lucefărei?»
 Miu-atunci zicea:
 «De părere rea
 110 De-aia-am dat așa.
 Tu m'ai mâniat,
 Ție să-ți împușc
 Luna și lumina,
 Doi lucefărei,
 115 Să te joci cu ieii
 Pe umerii tăi:
 Aștia-s ochii tăi»!
 Rusca de-auzia,
 Pe spate cădea,
 120 Spuma-o prididea,
 De trei ori ofta,
 Sufletu-i ieșia,
 De să pomenia.

Stancu Greu, *Geanora*.

OLEACU

Cel voinic Oleac,
De blagă bogat,
De părinți sărac,
Iel s'a însurat.
5 Și cârnii de Ieșeni
Și de Dobrogeni
Și de Bezărgheni,
La bir l-au pus;
Din lună în lună
10 Câte-o pungă plină;
Din an în an
Nouă pungi de bani.
Nouă și cu nouă
Face opsprezece.
15 In năcazu mândruții
La bir că-l puneă,
Iel tot că vindea,
Biru nu-și plătia.
Mai la urmă spunea:
20 «Mândră, mândrulița mea,
Du-te'n soba mică,

- Bagă-ți fața'n rumeneală,
 Păru în căneală,
 Sprincene'n încondeială,
 25 Că ieu oi să te vind
 Pin târgu-al de flori,
 Unde sânt baș negustori.
 Că ieu o să te vind,
 Biru să-mi plătesc,
 30 Să mă odinesc».
 Mândra să ducea
 In sobă să băga,
 Și să dichisia,
 Și ea că-și băga
 35 Fața'n rumeneală,
 Păru în căneală,
 Sprincene'n încondeială.
 Cel voinic Oleac
 Cu ea pleca
 40 Pe ulița strâmtă,
 Pin târgu-al de flori,
 Unde sânt baș negustori,
 Care sta de vorba
 De pe duchian,
 45 Număra la bani;
 Și iel că strâga,
 Al Turc bezărglian:
 «Voinice Olece,
 Ce te plimbi pe-aice,
 50 Pe ulița mea,
 Cu mândruța ta?
 Au ți-i de vinzare,
 Au ți-i de schimbare?»
 — Ba mi-i de vinzare,
 55 Ieu pe ea s'o vind,
 Biru să plătesc

- Să mă odinesc.»
 Iei să tocmia
 Și pe mândruța o cumpăra.
 60 Mi-o cumpăra
 De trei ori în gălbiori,
 Până pe ea o plătia.
 Al voinic Oleac
 Desagii de blagă umplea
 65 Și de-aci pleca.
 Da ăl Turc bezărggian
 Mândruța o lua
 Și'n sobă-o băga
 Și-o grăbia la sărutat.
 70 Da mândruța zicea :
 «Turce bezerghene,
 Nu grăbi la sărutat,
 Ca să ne'ntrebăm,
 Că prea bine sămănăm.
 75 Tu mie să-mi spui,
 Care ți'-a fost tată?
 Iel atunci îi spunea :
 «Ieu sânt fecior Popii Oprii
 Din țara Moldovii.
 80 A cui fată ești?»
 — Fata Popii Oprii
 Din țara Moldovii.
 Iei că să'ntreba
 Și să cunoștea,
 85 Frați că să găsia.
 Turcu strâga :
 «Voinice Olece,
 Vino de-ți ia mândra,
 Că ie sora mea.
 90 Banii ce ți-am dat,
 Ieu te-am înzestrat

Ca pe un bun cumnat».
Al Voinic Oleac
De drag nu mai putea,
95 Indărăt să 'ntorcea,
Mândruța și-o lua,
Acasă mergea,
Biru și-l plătia,
De să odinia.

Stancu Grecu, Geanova.

FICA¹⁾ LU BANU MĂGUREANU

Sus pe apa Praului,
La cășile Banului,
Banului Măgureanului,
N'avea Banu ce lucra,
5 Boii la plug îi înjuga
Și la plug că pleca,
'Ncepea de ara
Toate drumurili
Și toate văiurili.²⁾
10 Ce ara, nu sămăna,
Ce puneă, nu culegea,
Numa' la nevolnici da
Ca și biru să-și plătească,
Cu-atâta ca să trăiască.
15 La coarne cine ținea?
Tot Banu' Măgureanu.
Da la cârlig cine ținea?
Tot finu-su Dragomir.

---

¹⁾ Nume propriu, diminutiv: Fiecuța.

²⁾ Văile, vâlcelele.

- Caii nainte-i mâna
 20 Negoită-al Pârvului,
 Feciorașu Sârbului.
 Aștept prânzu să le vină
 Și prânzu nu le venia.
 De năcaz nu mai putea.
 25 Aștepta și de nămiaz,
 Umplea trupu de năcaz.
 Aștepta și de chindie,
 Umplea trupu de mânie.
 Când soarili'n chindie venia,
 30 Banu boii dejuga
 Și la iarbă că îi da,
 Jos la brazdă că cădea,
 De foame nu mai putea,
 Când lua sama că la vale,
 35 Dinspre soare cam răsare,
 Tare vine Bănuleasa,
 Cu fină-sa Pârvuleasa,
 Din plug în plug întrebând
 Și de Banu ispitind,
 40 Până pistă Banu da.
 Bun lucru mi-i da,
 Da Banu nu-i mulțămia,
 De cât o întreba :
 «Bănuleasă dumneata,
 45 Prânzu ce-ai întârziat
 La lucru lu Dumnezeu ?»
 Bănuleasa că-i spunea :
 «Prânzul l-am întârziat,
 Când ați plecat voi cu plugu,
 50 A sosit Turcu cu murgu,
 In avlia noastr'a tunat,
 Mare zăivet a ridicat,
 Toată ziua s'a cinstit.

- Când zaifetu că s'a spart,
 55 Pe Ficuța noastr'a luat
 Și pe cal a'ncălecat
 Și cu ea că a plecat,
 Inimioara mi-a secat.
 Daia prânzu-am întârziat
 60 La lucru lu Dumnezeu.»
 Atunci Banu de-auzia,
 Da nici cina nu-i tienia,
 De loc cu finu-su pleca,
 Cu finu-su Dragomir.
 65 'N grajd de piatră că tuna,
 Încăleca Banu pe Șargu,
 Da Dragomir pe Negru.
 Mai mergeaiei cătăva,
 Dragomir îi spunea:
 70 «Mă rog, nașule, de tine,
 Dă-mi-l tu pe Șargu mie!
 Ie Șargu de sama mea,
 După cine-alerg îl prinde,
 Da de cine fug mă scapă.»
 75 Atunci Banu că-i spunea:
 «Fie-ți, fine, dăruită
 Miria din Craiova,
 Să judeci și Moldova,
 Să scoatem pe nașă-ta»
 80 Atunci Dragomir zicea:
 «Mă rog, nașule de tine,
 Să judec ce-am judecat,
 Dă-mi-l tu pe Șargu mie,
 Că Șargu-i de sama mea»
 85 Atunci nașă-su i-l da:
 «Fie-ți, fine, dăruit
 Cum god iestă 'mpodobit»

- Când Dragomir pe Șargu'ncăleca,
 Punea picioru'n scară,
 90 Colinda nouă hotară,
 Și pe Turc că-l ajungea
 Cu Ficuț-alăturea,
 Ficuța Banului.
 Atunci Dragomir zicea :
 95 «Apleacă nașă capu,
 Să tai Turcu păgânu!»
 Atunci nașâ-sa zicea :
 «Mă rog, finule, de tine,
 Stai pe Turc de nu-l tăia,
 100 Că pe mine m'oi lăsa
 Prin ușa cucoanelor,
 De râsul divanelor,
 Nici cocoană cocoană,
 Nici cadână cadână.
 105 Numa cum ie mai rău în lume.»
 Atunci finu-su zicea,
 Finu-su Dragomir :
 «Pleacă, nașă, capu,
 Să tai Turcu păgânu,
 110 Că noi am plecat din lucru»
 Atunci Dragomir ce făcea ?
 Când cu pălosul da,
 Pe Turc îl doboră,
 Pe nașâ-sa o scotea
 115 De la Turcu păgânu,
 Pe Șarg o arunca
 Și la Banu să ducea.
 Banu când îl vedea,
 Că a scos pe nașâ-sa,
 120 Din gură zicea :
 «Fie-ți, fine, șargul dăruit

Cum god iestă'mpodobit,
Cu cioltare ¹⁾ de argint,
Că ai scos pe nașâ-ta.»

¹²⁶ Iel atuncea de-auzia,
De drag nu mai putea,
Numa'n jocote ²⁾ mi-l lua,
De să mira lumea.

Stancu Grecu, *Geamora*.

---

¹⁾ Pătura de supt șa.

²⁾ Sărituri.

MANOLE ZIDARU

- Pe su podgorii
Pe drumu-l bătrân
Trece-o cocioară,
— Da'n ea cine şede ?
5 Cei nouă zidari
Cu Mănoilea zăce
.....
— D'aci că-mi căta
Şi mi-şi ispitia ?
Loc de mănăstire
10 Şi de casă bună
Şi de pomenire ;
Şi iei că 'ntreba
Şi mi-şi ispitia.
— Da cu cin 'să 'ntâlnia ?
15 Cu'n purcăraş mic
Cu traista 'ntră spete,
Din porci nu să vede,
Manoilea 'mi grăia :
« Mă ciobane, măi,
20 De când ciobăneşti
Şi porcii-mi păzeşti

Tu n'ai fi văzut
 Loc de mânăstire
 Și de casă bună?
 25 Ciobanu -mi grăia:
 «Măi Mănole, măi,
 Ieu măi mi-am avut
 Tot o purcea sură
 Cu doi dinți în gură,
 30 De-o ureche ciulă,
 Frunză verde cu nalbă,
 Unde că ea rămă,
 Zidu, apă că-mi cură.
 La cea baltă lată,
 35 La răchita 'naltă,
 Unde mi-a rāmat,
 Ea de zid mi-a dat,
 Cu mușchiu de-o palmă»!
 Manole 'mi grăia:
 40 «Cei nouă zidari,
 Sânteti toți primari
 Cu Manole zăce,
 O fi inima răce,
 La zid îmi mergea-re,
 45 De zid s'apuca-re,
 La zid îmi zidia».
 Ziua ce-mi zidia
 Noaptea tot cădea-re.
 Cei nouo zidari
 50 Din gură 'mi grăia-re:
 «Măi Manole, mă,
 Maistor pistă zăce,
 Nima nu te 'ntrece,
 Zidul nu va sta,
 55 Până n'om băga
 Tot un cap de om,

- Că noi ne-am vorbit
 Și ne-am rămășit.
 Și iei să jura
 60 Ceai nouo zidari:
 A cui va venia
 Cu prânzu mai 'ntâi,
 In zid s'o băgăm,
 Zidu să ne stea,
 65 La zid s'o zidim,
 Să ne odihnim.
 Verde d'o lălea,
 Din gură -mi grăia-re,
 Puținel mai sta,
 70 Prânzu că 'mi venia,
 Manole- 'mi pornia,
 Să suia 'n șindilă
 Și strâga cu milă :
 «Săracu de mine,
 75 Iote-a mea că vine !
 Ia fă-i, Doamne fă-i,
 Innaintea ei
 O turmă de oi
 Tot cu câinii răi,
 80 Câinii va mușca-o,
 Dărăt s'o întoarcă,
 Altile să facă,
 Să să zăbovească.»
 Altili 'mi făcea-re
 85 Și ea că-mi pleca
 Tot la Mănoilea.
 Manole de-mi videă,
 Să suia'n șindilă
 Și strâga cu milă :
 90 «Săracu de mine
 Iote-a mea că vine !

Ia fă-i doamne, fă-i,
 Innaintea ei
 Doi bălăurei
 95 In coadă 'nnodați
 Și-n gură cleștați» !
 Domnu! că-i făcea
 Innaintea ei
 Și ea de-mi pleca,
 100 Altele-mi făcea.
 Al treilea ce mi-și lua?
 Brânză și cu pâine,
 Legume mai bune.
 Manole de-o videa,
 105 Să suia'n șindilă
 Și strâga cu milă :
 «Săracul de mine
 Iote-a mea că vine !
 Ia fă-i doamne, fă-i,
 110 Innaintea ei
 O ploaie ș'un vânt
 Ș'un rug pe pământ,
 De picior s'o ia,
 Bucate să verse,
 115 Dărăt să să'ntoarcă . . . !»
 Domnul că-mi făcea
 O ploaie ș'un vânt
 Ș'un rug pe pământ.
 Verde ca nalba,
 120 N'avea ce-mi vărsa,
 Brânză și cu pâine,
 Legume mai bune !
 Și ea mi-ajungea,
 Cu prânzu-ajungea,
 125 De prânz de punea.
 Manole ce-mi făcea?

- La-obraz mi-o pupa
 Și'n brață când mi-o lua,
 In zid mi-o băga,
 130 La zid că-mi zidia,
 Mândra lui grăia :
 « Mănole, Mănole,
 Maistore Mănole,
 Ieu zic că glumești,
 135 Tu'n zid mă zidești.
 Da nu-ți pară rău
 De Iovan al tău ?
 Că ieu l-am lăsat,
 Pin pruni atârnat,
 140 Nici țată nedat,
 Nu l-am nici scăldat.»
 Mănole 'mi grăia :
 « Ploaia mi-o ploua
 Și-l va mai scălda,
 145 Ninsoarea-o ningea,
 De l-o mai ungea,
 Vântu-o mai bătea,
 De l-o legăna;
 Mierlele-o veni,
 150 De l-o lului,
 Până va dormi.»
 Da'n zid mi-o zidia
 Și'n zid mi-o băga,
 Din gură-mi grăia
 155 Mănuileasa lui:
 « Mănole, Mănole,
 Maistore Mănole, . . .
 Tu mie să-mi lași
 Drept țâțisoare
 160 Două firistioare,
 Să-mi vie răcoare»

- Verde ca nalba,
 Ferești îi lăsa,
 La zid îmi zidia,
 165 Zid că-mi isprăvia.
 Sus pe mănăstire
 Toți că mi-și ședea,
 Scara că-mi punea,
 De să doboră.
 170 Mănoilea că-mi udia,
 Scara că-i lua.
 Mănoile ce-mi făcea?
 — Numa iel udia
 Cu barda la șold,
 175 Cu chisăru 'n mână
 Și tăia șindilă.
 Șindilă-mi tăia,
 Un vânt că-mi bătea,
 Pe Mănoilea-l lua
 180 Unde-l lăpăda?
 — Jos în mănăstire,
 Tot la Mănuileasa.
 Mândra de-mi videă,
 In brațe că să lua.
 Omnu ce-mi făcea?
 — Pe iei îi împietria
 Și pe iei mi-i făcea
 O mică de cișmea
 Tot cu apă răce,
 190 Cine bea că-i trăce,
 Zău de dor îi trăce.

Stancu Greco, Geanova.

MANOLEA ZIDARU

(Variantă auzită de la Moș Iovan din Costol)

- Sus la Poenari,
La-i nouă zidari,
Cu Manolea zăce,
Maistor de-i întrece,
5 Iei că mi-și pleca
Pe ceai munți cărunți,
Iei ca să-mi găsească
Un ziduleț bătrân,
Da cu mușchiu de-o palmă;
10 Loc de mănăstăre
Și de casă bună,
Fie'n pomenire . . . .
. . . . . Porcui-au rămuit...
Porcăraș bătrân
15 Din cupùs cântând,
Din cupùs de os,
Mult cântă frumos;
Din cupus de fag,
Mult cântă cu drag...

Restul ca în Manolea Zidaru, cu deosebiri neînsemnate. De menționat că în variantă e dat numele soției lui Manolea: Stanca.

- «Dòbori voinic de călare,
 Să mă sui că sânt greoane»,
 Voinicu-atunci îi spunea :
 «Nu te pot lua călare,
 60 Că mi-e murgu tinerele,
 De n'a mai dus doi pe el.
 Dacă te voi lua călare,
 Poate murgu mieu să moare».
 Așa ieu din tufă ieșiam,
 65 Drept la pruncuță mergeam,
 Copilaș din brațe luam,
 Bine mândru îl tăiam
 Și-n frigare-l băgam
 Și-l dădei mâ-sa de-l frigea,
 70 Da tătân-su de-l mânca.
 Nici pe-atâta nu-i lăsai,
 Pe tatu-su mi-l legai
 Cu curpin și cu lugaci,
 Cu spinarea la copaci.
 Da cu prunca doboram
 Intr'o margine de baltă,
 La cea salcă cocoșată,
 Joc de mândruța-mi băteam
 Și de salcă mi-o legam».
 80 Atunci mumă-sa-i spunea :
 «Muică, Stoicane, muică,
 Să dea muică, Dumnezeu,
 Să zaci nouă ani și jumătate.
 Să zaci tot pe-o parte,
 85 Că voinicu Ț-a fost un frățior
 Da copilu nepoțel,
 Nepoțel de frățior ;
 Da prunculița cumnăcioară,
 Fi te-ar bate Dumnezeu!».
 90 Atunci Stoican zăcea nouă ai

Cum mumă-sa-l blăstăma,
 Nouă ai și jumătate
 Zăcea Stoican tot pe-o parte.
 Când la nouă ai și jumătate
 95 Muica lui Stoican zicea:
 «Au mori, muică, au te scoală,
 Că mie mi s'a urât,
 Așternând și deșternând,
 Tot la căpătâi mutând,
 100 Nici la umbră, nici la soare,
 Pe-aste fripte brățișoare».
 Atunci Stoian de-auzia,
 Mâna muică-sa o lua
 Și sufletul îi ieșia.
 105 Muică-sa îl îngropa
 La sfânta bisericea.
 Dimineăța muică-sa
 Ciobul de foc îl lua,
 Și la tămâiat să ducea,
 110 Pe Stoican să-l tămâie
 Și pe Stoican îl găsia
 Asupra mormântului,
 Gâlgâitul viermilor.
 Pământul nu-l răbda.
 115 Da viermii îl scotea,
 De păcate ce făcea.
 Muică-sa de vedea,
 Ciobul de foc lăpăda
 Și pe Stoican în gârgă-l lua
 120 Și cu Stoican doboră,
 Un'ie balta mai mare,
 Pe Stoian îl neca.
 Dimineăța muică-sa,
 Ea să plimba
 125 Pe marginea bălției

Tot în glas de cântători,
 În vărsatul ăl de zori.
 Și găsia balta săcată
 Și pământul crăpat
 130 Și salca s'a uscat.
 Stoican din gură zicea:
 «Muică, muiculița mea,
 Geaba'n pământ că mă bagi,
 Geaba'n ape că mă neci,
 135 Că pământu îmi crapă
 Și nu mă rabdă,
 Da și apele că-mi sacă.
 Da tu mie să-mi aduci,
 Crez, Craiova și Moldova,
 140 Patruzăci de popi bătrân',
 Barbe albe până'n brâu.
 Și cinzăci de logofeți,
 Toți îmbrăcați în odăjdi,
 Să-mi facă șestania,
 145 C'o să-mi răpun viața;
 Verii mei și frații mei».
 Mumă-sa-atunci de-auzia.
 Pe loc astrângea
 Verii lui și frații lui,
 150 Crez, Craiova și Moldova,
 Patruzăci de popi bătrân',
 Barbe albe până'n brâu,
 Și cinzăci de logofeți,
 Toți îmbrăcați în odăjdi,
 155 De-i făcea șestania,
 Și-si răposa viața.
 Mumă-sa îl îngropa,
 Pământu că îl răbda
 Și Dumnezeu îl iertă,
 160 De să pomenia.

Stancu Greou, Geanora

M I R E A

Străgă Mirea dintre lunci,
Dintre lunci, din văi adânci.
Da muică-sa că-mi zicea :
«Ce strâgi Mireo, Mirea-l maichii,
5 Da merintea mi-ai fârșit?
Ai greșit de-ai adurmit?
Au porcii mi i-ai pierdut?»
Dară Mirea că-mi zicea :
«Muică, muichilița mea,
10 Nici merintea n'am fârșit,
Nici porcii nu i-am pierdut.
Ș-am greșit de-am adurmit
Supt al păr mare rotat.
Vântu ăl mare-a aburat
15 Și'n frunză m'a astrucat,
Mic bălăurel ie picat,
In sân la piele s'a băgat,
Când să'ntinde mă cuprinde,
Să sgârcește, mă fârșește,
20 Inimioara mi-o topește.
Muică, muichilita mea,
Văluie mâna cu cârpa

Și mi-o băga'n sân la spate,
Mic balăurel de scoate».

- 25 Da muică-sa ce-mi zicea :
«Da știi Mireo, Mirea-l muichii,
De cât, muică, fără mână,
Mai bine muică fără tine».
Iel așa când mi-auzia,
- 30 La ibomnică strâga :
«Da știi mândro, mândra mea,
Văluie mâna cu cârpa
Și mi-o bagă după spate,
Mic balăurel de-mi scoate.
- 35 Când să'ntinde, mă cuprinde,
Să sgârcește, mă fârșește,
Inimioara mi-o topește».
Ibomnica dac'auzia
Nici mâna n'o 'nvăluia,
- 40 'N sân la piele mi-o băga
Și chimiru mi-apuca,
Când din sân mi-l scotea
Și cu iel de păru da,
Iel frate, că să rupea,
- 45 Pământu'mi îngălbînă,
Singur aur să făcea.
Atunci mumă-sa că'mi videă,
De năcaz nu mai putea

Iovan Blagoe, Costol.

STRĂGĂ FATĂ DIN CETATE

Străgă fată din cetate
La voinic de aia parte :
«Vino Voineo de mă ia !
Vino Voineo de mă ia
5 Și mă trece Dunărea,
Fă-mă soțâioara ta.
De vrea maica să mă ia,
De vrea maica, de nu vrea
Vin cu birja și mă ia
10 Și mă du la casa ta,
Fă-mă soțâioara ta,
Cumnată cumnatelor
Și suroră sorilor.»
Dară Voinea ce-mi zicea ?
15 — Baiu fată nu te iau
Lua-te-ar fată, vânturile
Ca pe mine gândurile !
Ieu pe tine te-oi luva,
Da tu m'ai doi frățiori,
20 Unu-i hoțu Brăilii,
Altu-i șerpiu Dunării
Și pe mine m'o vedea

Mi-o răpune viața mea.
 Foiliță margarit,
 25 Pentru lucru de nimic,
 Ca să pere un voinic.»
 Fetița dac'auzia,
 Slabă de minte-mi iera,
 Un păhărel că luva
 30 Și fuga că'mi alerga
 La cel păr mare rotat,
 Iest'un șerpe spânzurat.
 Din gură-i cură venin,
 Din coadă-i cură venin.
 35 Și ea frate că luva
 Intr'un păhărel de apă
 Trei picături de otravă;
 Și'ntr'un păhărel de apă
 Trei picături de venin.
 40 Și fug'acasă să ducea
 Și'n legume le punea,
 Bune bucate făcea,
 Pintru frățiori gătia
 Și masa că mi-o punea
 45 Și pe iei că mi-i chema:
 «Veniți, frați, să mai mâncați,
 Că daica vouă v'a gătit,
 Bune bucate-a făcut,
 Pentru voi le-am potrivit,
 50 Frățiorii iei venia
 Și la masă că-mi ședea.
 Care cu lingura lua
 Și'ngură că mi-și băga
 Și pe-o parte că-mi cădea
 55 Și pe burtă că plesnia.
 Și pe burtă stau plesniți,
 Parcă sânt bușteni pârliți

De otravă otrăviți.
 Atunci fetița iar strâga :
 60 «Vino, Voineo de mă ia,
 De mă trece Dunărea,
 Fă-mă soțâioara ta,
 Că de cine te-ai temut,
 Daica mi i-a otrăvit,
 65 Jos la pământ i-am văzut.»
 Dară Voinea ce-mi zicea :
 «Ba ieu fată nu te iau,
 Luate-ar, fată, vânturile
 Ca pe mine gândurile,
 70 Că ieu pe tine te-am cercat,
 Să văd ce minte te-a purtat.
 Tu-mi otrăviși frații tăi,
 Dară ieu un strin pe lume,
 Mă otrăvești și pe mine,
 75 De sânt de pomină'n lume.
 Pentru lucru de nimic,
 Ca să pier ieu un voinic.»
 Și iel că mi-o lăsa,
 Frate, de să pomenea.

Iovan Blagoe, Costol.

RAITA CĂTANA

Ceala ficior de'mpărat,
Cu Raita Cătana,
Iel destul că ie bogat
Și destulă avuție,
5 Da destulă și avere
Amă n'avea muiere.
Iel umblă țările și mările
Cu Raita cătana
Să-și găsească soțâioară
10 Pe plac cum inima-i ie dragă.
Iel la un sat trăgea ;
Un băiat să însura,
La biserică mergea
Ca toată lumea
15 Și să cununa,
Om pe om să suia,
Să-i vadă mireasa.
Ea de mândră, de frumoasă,
Lăsa rază la fereastră.
20 Om pe om să suia
Și pe ea o deochia
Și să'mbolnăvia

Să nu vrea fi om bogat,
 Nu-i mai da pe leac.
 25 Cum iel o lecuia,
 In nouă sobe o odinia,
 Ochi de om n'o vedea.
 Da Raita Cătana,
 Cu-al ficior de împărat,
 30 Iei la horă mergea,
 Toată lumea o ispitia,
 Care iestă mireasa.
 Iei din lume auzia
 Și la sobă să ducea,
 35 La fereastră o vedea
 Și la inimă-i cădea;
 Ca un naistor de argint,
 Lăsa rază pe pământ.
 Când de-aci ea pleca
 40 Și la horă mergea,
 Toată lumea ispitia,
 Care iestă moașă-sa.
 Pe moașă-sa o găsia
 Și cu ea'n tocmă să da,
 45 Cât cerea atâta-i da
 Și cu moașă-sa pleca,
 Al ficior de împărat îl lua
 Și'ntr'o lădiță că-l băga.
 Ea, o babă voinicea,
 50 Lada supțioară lua,
 La nepotu-su mergea,
 Din gură zicea :
 «Măi nepoate dumneata,
 Ieu mă rog de dumneata,
 55 Să lași lădița mea
 In sobă la nepoata»
 Iel atunci că să ducea

- Nouă uși că deschidea
Până la mândra.
- 60 Iar moașă-sa îi zicea :
«Nepoată, nepoata mea,
Venii să las lada
Aici în soba ta.
Mă gâlcevii cu noru-mea
- 65 Și lădița că mi-o luă
Și apoi mi-o lăpădă.
Și mă rog de dumneata
Să păstrezi și lada mea
In sobița dumneata.»
- 70 Atunci nepoata zicea :
«Sărăcuț de maica mea,
Cum păstrez lada mea,
Oi păstra-o și pe-a ta.»
Omu-su de auzia,
- 75 Iel afară că ieșia.
Când afar ieșia,
Nouă uși închidea
Al fecior de împărat,
In lădiță troncănia.
- 80 Nevasta să spomânta,
Ce să fie asta,
Aci în ladă la moașă ?
Când căpacu rădica,
Pe-al ficior de împărat îl videa
- 85 Și cu gura-l întreba :
«Măi cumnate dumneata,
Ce cauți în soba mea?»
Iel atuncea că zicea :
«Cumnată dumneata,
- 90 Taci nu mă'ntreba,
Ce cat în soba ta.
Ieu sânt ficior de'mpărat

- Și destul că sânt bogat
 Și destulă avere,
 95 Ama n'am muiere.
 Ieu am umblat țările și mările,
 Să-mi găsesc soțâioară pe plac,
 Cum inima mi-e dragă.
 Măcar de-o avea bărbat,
 100 Ieu o iau dela bărbat,
 Numa să-mi fie pe plac.»
 Ea atuncea că-i spunea :
 «Măi cumnate, dumneata,
 Că și ieu am om
 105 Și destul că ie bogat,
 Amă ieu de când m'am cununat,
 Iel în nouă sobe m'a încuiat.
 De geaba că ie bogat,
 Că ieu cu iel nu m'am culcat.
 110 Ascultă o vorb'a mea,
 Cum ieu te-oi învăța,
 Cum de-aicea oi pleca,
 Intr'o s'tă Dumineca,
 Să te duci la căfenia
 115 Și să cumperi căfenia
 Aproape de soba mea.
 Și un drum să-ți faci
 Pe su căfenia,
 Pân'aici în soba mea,
 120 Să mă iubești cât îi vrea.»
 Nici vorba nu isprăvia,
 Iacă moașă-sa venia.
 «Mă'mpăcai cu noru-mea,
 Să merg să-mi iau lada.»
 125 Nepotu-su să ducea,
 Nouă uși că deschidea
 Până'n sobă la mândra.

- Când la mândruța tuna,
O țară zâmbia-râdea.
- 130 Moașă-sa atunci zicea :
«Nepoată, nepoata mea,
Ieu venii să-mi iau lada,
Că mă'npăcai cu noru-mea»
Ea, o babă voinicea,
- 135 Lada subțioară lua
Și afară ieșia,
Cu alal ficior de Impărat.
Din lădiță drumu-i da
Și iel plecă.
- 140 Intr'o s'tă Dumineca
Cu Raita cătana.
Venia pe la căfenia,
Cu cafegiu'n tocmă să da,
Cât cerea atât îi da
- 145 Și cumpăra căfenia.
Și iel că-și făcea
Un drum pe su căfenia
Până'n sobă la mândra,
De să iubia,
- 150 Cât le iera lor voia.
Mândruța ieșia,
Intr'o sfântă Dumineca,
Ieșia prin căfenia
Și slujia
- 155 Cu răchiu și cu căfea.
Da omu iei că venia
Pe la căfenia
Ca toată lumea,
Și de loc o cunoștea,
- 160 Din gură-i zicea :
«Cată, mumă-sa,
Asta ie nevasta mea!

- Da ce cată'n căfenia?»
 Iel la astal troncănia:
 165 «Fa mengică, dumneata,
 Dă-mi un răchiu ș'o căfea,
 C'o să te'ntreb de ceva.
 Prea sameni cu nevasta mea.»
 Ea atunci că zicea:
 170 «Măi, cumnate dumneata
 Taci de nu vorbi așa,
 Că sânt sor cu nevastă-ta,
 Du-te pe la soru-mea,
 Să vină în căfenia,
 175 Să vorbesc ceva cu ea,
 Să răcoresc inima.»
 Iel atuncia să ducea,
 Până iel oculia,
 Ea da pe su căfenia
 180 Și iar în sobiță o găsia,
 De-a ragna'n pat ședea.
 Omu-său întreba:
 «Nevasta mea,
 Să mergi pân la căfenia,
 185 Că te chiamă soru-ta,
 Să vorbești ceva cu ea»
 Ea atuncea zicea:
 «Omu mieu,
 Dat de Dumnezeu,
 190 Ce cat io în căfenia
 Pân la curva soru-mea,
 Că nu sânt curvă ca ea,
 Să șed pin căfenea.
 Omu să ducea și-i spunea.
 195 Până omu-său oculia,
 Ea da pe su căfenia
 Și iar în căfenia o găsiă

Iar ea-l întreba :
 «Măi cumnate, dumneata,
 200 O chemași, pe soru-mea,
 Să vorbesc cu ea?
 Iel atuncea spunea :
 «Nu va soru-ta, nu va,
 Că te-ai gâlcevit cu ea.»
 205 Al ficior de'mpărat vorbia
 Cu Raita cătana :
 «Măi frate-mieu dumneata,
 Să-mi dai pe cumnată-ta,
 Să-ți dau ieu căfenea
 210 Aproape de casa ta.»
 Iel atuncea că zicea :
 »Mai îngădue câtă-va,
 Să mai vorbesc cu nevasta.»
 Până iel oculia,
 215 Ea da pe su căfenia,
 Și iar în casă o găsia.
 Când iel o întreba :
 — Nevastă, nevasta mea,
 Ce zice cafegiu asta,
 220 Ca să-i dau pe soru-ta,
 Să ne dea cafenia,
 Aproape de căstioara mea
 Să-mi dea tăpîe pe ea. ¹⁾
 Atuncea ea zicea :
 225 «Omu, omul al meu
 Dăruit de Dumnezeu,
 Dă-o pe curva de soru-mea,
 Să primim noi căfenia.»
 Până iel că ocolia
 230 Ea da pe su căfenia

¹⁾ tăpîe = «ocolniță pentru casa aia», hârtie, înscris.

- Și iar în cafenia o găsia.
 Când în căfenia să ducea,
 Care stă de vorbia?
 Alal fecior de împărat
 235 Și cu Raita Cătana :
 — Măi, frate-miu dumneata,
 Te vorbești cu muierea,
 Cum să faci cu căfenia?
 Iel atuncea zicea :
 240 «Mă vorbii cu muierea,
 Ca să-mi dați voi căfenia
 Și ieu pe cumnată-mea.»
 Atunci care sta de vorbia,
 Iar Raita Cătana,
 245 La astal¹ ședea,
 Incepea de-a scria,
 Mândră tăpie-i făcea,
 Tăpia'n mână i-o da,
 Pe mândruța de după cap o lua
 250 Și'ncepea de-o săruta.
 Măcar de avea bărbat,
 O lua și de la bărbat,
 Numai că-i iera pe plac,
 Cum inima lui i-e dragă.
 255 Pe mândra după cap o lua
 Și pe cal să'ncăleca
 Și la pistoale troznia
 Și de-acia că pleca.
 Da voinicu ăla ce făcea?
 260 Rămânea cu cafenia.
 Când în sobă să băga,
 Numa păreții găsia,
 Mândruța nu mai iera.

¹⁾ astal = masă mare.

Și'ncepea de să văita:
265 — Sărăcuț de maica mea,
Tot aia fu nevasta mea
Și o dedei cu mâna mea
Și primii o căfenia,
De rămăsei iar așa.
270 Frate de să pomenia.

Stancu Grecu, Geanora.

JECMAN CRAI

La late polate,
La corn de cetate,
Unde marea-mi bate,
Străgă domnu Jicmon Crai:
5 «Lină Cătărină,
Tinerea zambilă,
Fată de Română,
Di om bogat,
Baş din Țaligrad,
10 Ia ieși de-mi dă gură».
Lina-i răspundea,
La poartă ieșia.
Domnu Jecman Crai,
Iel să primenia
15 Și să dichisia
Și iel să ducea
La bisericea,
De să spovedia
Și să precestuia.
20 Când venia
De la bisericea,
Iel că strâga:

- «Lină Cătărină,
 Tinerea copilă,
 25 Ia ieși de-mi dă gură».
 Lina că ieșia,
 Guriță mi-i da,
 Iei că să iubia
 S'amândoi trăia.
- 30 Da doamna Jecmăneasa,
 Ea că-mi avea
 Patruzăci de slugulițe,
 Toate iera fetițe
 Și toate cu cobilițe.
- 35 Pe iele le lua
 Și'n sobă le'nchidea
 Și le bătea
 Și le chinuia
 Și le'ntreba:
- 40 «Voi slugile mele
 Da ieu ce vă bat
 Și vă chinuesc?
 Voi să vă duceți,
 Pânză să'nălbiți,
- 45 La vârtopu-al mare,
 Une fund'că n'are.
 Pânză să nălbiți,
 Cu Lina să-mi glumiți,
 Brânci Linii să-i dați,
- 50 Pe Lina s'o 'necați».
 Cînzăci de robulițe,
 Iele să ducea,
 La vârtopu-al mare,
 Une fund că n'are.
- 55 Cu Lina'mi glumia,
 Brânci Linii că-i da.
 Lina știa de'nota

- Și-afară ieșia.
 Când afară ieșia,
 60 Soar'li scăpăta.
 Iele acas mergea,
 La late polate,
 La corn de cetate,
 Unde marea-mi bate.
 65 Doamna Jăcmăneasa
 Când ea le vedea,
 'Ncepea de-a plângea,
 Că iar Lina venia.
 Domnu Jicman Crai,
 70 Iel să dichisia
 Și să priminia
 Și iel să ducea
 La biserică,
 Să precestuia
 75 Și să spovedia
 Și iel că strâga:
 «Lină Cătărină,
 A naichii copilă,
 Tinerea zambilă,
 80 Fată de Română,
 De Român bogat,
 Baș din Țaligrad,
 Ia ieși de-mi dă gură!»
 Lina că ieșia,
 85 Guriță mi-i da.
 Doamna de vedea,
 Slugile le lua,
 In sobă le'nchidea
 Și le mai bătea
 90 Și le chinuia
 Ca iele să ducă,
 Pânză să'nălbească,

- Cu Lina să glumiască,
 Brânci Linii să-i dea
 95 In vârtopu-al mic,
 Une n'are fund.
 Iele să ducea,
 Cu Lina glumia
 Și pânza'nălbă,
 100 Lini-i atârna,
 In loc de cercei
 Doi bolovănei,
 In loc de mărgel
 Două pietricele,
 105 Ca s'atârne grele.
 Cu Lina glumia
 Și brânci Lini-i da,
 Pe ea o'neca.
 Lina ce-mi făcea ?
 110 De loc să'neca.
 Cinzeci de slugulițe,
 Sara că pleca,
 Mergea la doamna Jăcmăneasa.
 Ea că le vedea.
 115 Fără Lina că venia,
 Bine mi-i părea,
 Pe toate le cinstea.
 Da domnu Jicmon Crai
 Iar să ducea,
 120 Pe Lina n'o vedea.
 Iel la biserică mergea
 Și să precestuia
 Și să spovedia
 Și iel când venia,
 125 'Ncepea de-a strâga:
 «Lină, Cătărină,
 Tinerea zambilă,

D'a noastră copilă,
 Fată de Română,
 130 De Român bogat,
 Baș din Țaligrad,
 Ia ieși de-mi dă gură»
 Lina nu răspunde,
 Că n'are de unde
 135 Și nu vede-aude.
 Domnu Jecman Crai,
 Iel dacă vedea,
 Că Lina nu iera,
 Iel că să ducea,
 140 Mâna pe gârbaci puneă,
 Pe slugulițe-abătea.
 Da sluga mai mică,
 De-i temea de frică,
 Din gură zicea :
 145 «Stai nu mă bătea,
 Că iestă ceva.
 Pe noi ne-a mânat
 Doamna Jăcmăneasa,
 Pânza să'nălbim,
 150 Cu Lina sa glumim,
 Brânci Linii să-i dăm,
 Pe Lina s'o 'necăm.
 Și noi ne-am dus,
 Cu Lina am glumit,
 155 Pânză c'am 'nălbit
 Și brânci Linii i-am dat,
 Pe Lina am înecat-o,
 D'aia nu răspunde,
 Că n'are de unde,
 160 Nici nu vede-aude».
 Unde c'a 'necat-o,
 La vârtopu-ăl mic

- Une n'are furd.
 Jicman Crai de-auzia,
 165 Năvoade că lua,
 In vârtop le-arunca
 Și le mai innădia,
 Pe Lina o scotea,
 Moartă că o găsia,
 170 Domnu Jicmon Crai,
 Iel la toți strâga :
 «Lină Cătărină,
 Fată de Română,
 Ieși de-mi dă gură !»
 175 Lina nu răspunde,
 Că n'are de unde,
 Nici nu vede-aude.
 Domnu Jicmon Crai,
 Așa de vedea,
 180 Iel să mai ducea,
 'N grajd de piatră tuna.
 Trii cai scotea,
 Care mai buni iera
 Și pe doamna c'o lega
 185 De cozile cailor,
 Cu biciu'n iei că da
 Și ei pe fugă să punea
 Și toată mi-o rupea,
 Ca când femeie nu iera,
 190 De să pomenia.

Stancu Grecu, *Geanova*

CU CUPRINS MITOLOGIC

GHIOL DUMITRU

Foaie verde ș'o lălea,
Astă-zi mi-estă Sâmbăta
Și mâne-i Dumineca,
Ghiol Dumitru să scula,
5 Pe oichi negri să spăla
Și bine să primenia
Și mergea la căfenea
Și mai bea câte-o căfea,
Pân' soarili răsăria,
10 Când soarili răsăria,
In gură de căfenea,
Din gură-i spunea :
Ghiol Dumitre, dumneata,
Ce te-ai împodobit așa,
15 Au că în pofida mea?
Și la ureche ai pus
Pană de păun,
Venită din Păunărie,
Știrea domnului s'o știe,
20 La toți sfinți cu bucurie,
Da nouo cu veselie.
Tu mie ca să-mi spui,
Pana au c'ai furat-o,
Au c'ai cumpărat-o,

- 25 Au că Cristos Domnul Ț-a dat-o ?».
 Ghiol Dumitru-i spunea :
 «Pana n'am furat-o,
 Nici n'am cumpărat-o,
 Numa Cristos Domnu mi-a dato
- 30 Ce m'a'mpodobit așa,
 C-oi să ți-au pe soru-ta».
 Atunci soarili-i spunea :
 «Ghiol Dumitre, dumneata,
 De vei loa pe soru-mea,
 35 Nimica nu Ț-oi făcea.
 De n'oi loa pe soru-mea,
 Să ți-au pana de păun.»
 Și ieii să rămășia
 Și din căfenea pleca.
- 40 Ghiol Dumitru să ducea
 — Iel mi-avea o mândră de băștea —
 Și în băștea că tuna
 Și'n mijlocu băștelii avea
 Tot trei pui de tisă.¹⁾
- 45 Supt ăi trei pui de tisă
 Să umbresc trei cărlăiori.²⁾
 Singurei să umbria,
 Singuri s'adăpa,
 Singuri s'arănia.³⁾
- 50 Da ieii mânca
 Orz și ovăsc,⁴⁾
 Ca să-și facă păru creț,
 C'o să meargă la Cernăț.⁵⁾
 Ghiol Dumitru să ducea

1) «Lemn în munte».

2) Diminutiv dela cărlan.

3) Hărănia.

4) Ovăz.

5) Cerneți, vechea capitală a județului Mehedinți.

- 55 Și pe iei-i prindea
 Și'n grajd de peatră-i închidea.
 Ghiol Dumitru'ncăleca
 Pe Vânătu Rotatu,
 Care l-a dat împăratu.
- 60 Dirept în Marea săria
 Și'ncepea de-nnota
 Și îndărăt să'ntorcea.
 Nu putea Marea trecea.
 Ghiol Dumitru să'ntrista,
- 65 Floarea i să'ntuneca
 Câte-o rază-i cădea.
 Da soarili-l privia.
 Ghiol Dumitru 'ndărăt că să 'ntorcea,
 'N grajd de peatră tuna,
- 70 Ghiol Dumitru 'ncălica
 Pe Roșu 'nchisu,
 Șapte viziri l-a adus.
 Dirept în Marea săria,
 'Ncepea Roșu a 'nnota,
- 75 Nu putea Marea trecea
 Și'ndărăt să 'ntorcea.
 Ghiol Dumitru să 'ntrista,
 Iar floarea i să 'ntuneca,
 Ghiol Dumitru ce făcea?
- 80 'N grajd de peatră tuna
 Și iel încăleca
 Pe Galbinu Nebunu,
 Care i l-a dat Cristos Domnu.
 Dirept în Marea săria
- 85 Și'nnota Galbin cât putea
 Și când din Mare ieșia,
 Ghiol Dumitru descălica
 Și câta plimbare-i făcea.
 'Ncepea Galbin de-a râncheza

- 90 C'a ieșit iel din Marea.
 Ghiol Dumitru l-încălica
 Ș-o dată sfulgera,
 'N coade ¹⁾ de mări ajungea
 Și iel că găsia
 95 Hora jucând.
 Pe Galbin descălica
 Și'n horă să prindea
 Lângă sora Soarelui.
 Când hora să spărghea,
 100 Ghiol Dumitru o loa
 Și pe Galbin o arunca
 Și drept în Marea săria.
 'Nota Galbin cât putea,
 Da doi în spinare mi-avea.
 105 Da soarili dacă videa,
 Iel câtă ceață ierea
 Tot pe Marea o slobozia,
 C'o să-i ia pe soru-sa,
 'Nota Galbin cât putea
 110 Și nu vedea 'ncotro mergea,
 Toată Marea ceață ierea,
 Ceața o ținea
 Trii zile și trii nopți,
 Și la trii zile și trii nopți,
 115 Când a patrulea din zi,
 Soarili să gândia:
 Ghiol Dumitru s'a 'necat,
 Da soru-mea a scăpat.
 Câtă ceață ierea,
 120 Dipe Marea o rădica.
 'Nota Galbin cât putea
 Și vedea 'ncotro mergea

---

¹⁾ Sănuri, golfuri.

Și ieșia din Marea.
 Când odată râncheza,
 125 C'a scos doi din Marea.
 Acasă să ducea,
 De nuntă s'apuca
 Și la Dumnezeu mergea.
 Soarili cerea,
 130 Câți sfinți avea,
 Pe toți nuntașii loa
 Și Dumnezeu-i trimetea
 Pe Maica Precesta
 Și pe Sfânta Vinerea
 135 Și pe Sfânta Dumineca,
 Pe toate trei de-a 'mpreuna
 Și pe soare-l cununa,
 Aci'n drum un' să găsia,
 C'a isit din Marea.
 140 Soarili de-a curari ¹⁾ venia
 Și lui Ghiol Dumitru-i spunea:
 «Ghiol Dumitre, dumneata,
 Tu ai dobândit,
 Da ieu am perdut.
 145 Mai cutroape ²⁾ floarea ta,
 Că'ntunecă raza mea».
 Atuncia iei să'mpăca
 Și să bea să veselie,
 Soarili mâna la brâu punea,
 150 Răzile scotea,
 Pe cer le-azvârlia.
 Soarili scăpăta,
 De să pomenia.

¹⁾ De-a fuga.

²⁾ Acopere; «s'o mai astruce».

Stancu Grecu, Geanovă.

IANA SINZIANA

Pintr'ale smincele, ¹⁾
La nouo argele,
La argeaua ²⁾ mică
Cu ferești de sticlă —
5 Inima'mi despică.
Țasă Iana, țasă
Fir și ibrișîn
Lu Soare peșchîr î,
Peșchiraș cu flori,
10 Pân la supsuori;
Pânză și mătasă,
Lu Soare cămașă.
Soarele răsăria-re
In gură de-argeà,
15 Din gură-mi zicea-re
«Țasă, Leană, țasă,
Țasă schindosăște,
Ca ieu să te iau».
Iana de-auzia-re,

---

¹⁾ Necunoscut, ca înțeles, de viorar.

²⁾ Camera în care se țese.

20 Din gură-mi zicea :

«Soare luminat,
Trup făr de păcat,
Un' s'a pomenit

Și s'a mai văzut,

25 Să ia sor pe frate,

Să-și facă păcate;

Și frate pe soră —

Pân la naltu cer?

Da tu ai să te duci

30 Și tu ca să-mi umbli

Până la Nălbantu,¹⁾

Ție ca să-ți facă

Scară de-argințel,

Toiag de oțel,

35 Opince de fier.

Și tot să (te) duci

Nouo zăci de ani

Pe obzăci de eai.

Și tu ca să umbli

40 Tot țara'n cruciș,

Frate'n curmeziș.

Și tu ca să-mi cați

Potilică²⁾ ție,

Să-mi samene mie».

45 Și iel să ducea-re

Nouă zăci de ani

Pe obzăci de cai;

Și iel că umbla

Tot țara'n cruciș,

50 Frate'n curmeziș

Și iel nu-mi găsia

¹⁾ Faur (corespunde lui Vulcan, ca idee).

²⁾ De potriva lui.

Potilică lui,
Să-i samene ei.

Soare răsăria-re
55 In gură de-arcea-re,
Din gură zicea :
«Țasă Leană, țasă,
Țasă schindosăște,
De nuntă'n gătește,
60 Ca ieu să te iau,
Că ieu n'am găsit,
Potilică mie,
Să samene ție.»

Lina de-auzia,
65 Din gură zicea :
«Soare luminate,
Trup fără de păcate!
Da tu să te duci
Până la Nălbantu,
70 Ție ca să-ți facă
Opince de fier,
Toiag de oțel,
Scară de-argințel;
Și tot să te duci,
75 In cer să te sui
Pân' la moș Adam
Și la mama Eva.
Iei cum o da-re,
Noi așa-om făcea-re.»

80 Soare să ducea
Până la Nălbantu
Și lui că făcea
Opince de fier,
Scară de-argințel,
85 Toiag de oțel.
Și iel să ducea-re,

In cer să suia-re
 Pân la moș Adam
 Și la mama Eva.
 90 Pe moș Adam găsia-re,
 Tot arând la plug,
 De coarne ținând,
 Boabe sămănând
 Și la boi zberând.
 95 Soarili că mergea-re,
 «Bun lucru» că-i da-re.
 Moș Adam îi zicea-re:
 «Soare luminat,
 Trup fără de păcat,
 100 Tu ce-ai cugetat,
 Ieu tot am aflat î...
 Da noi să mergem,
 Pin văi ne plimbăm,
 Să ne știm cuvântu,
 105 Ne-o răbda pământu».
 Verde viorea-re,
 Boii dejuga-re,
 La iarbă că-i da.
 Și iei că mergea-re,
 110 Pin văi să plimba-re.
 Dară ce-mi vedea-re
 In gura raiului,
 'Ntr'ale livezi verzi,
 'Ntr'ale pârlituri,
 115 L'ale hape ¹⁾ răci?
 — Tot o vacă slabă,
 Slabă și mârșavă, ²⁾
 De să razmă'n coadă.

---

¹⁾ Ape.

²⁾ Urâtă.

Soare căntreba :

120 «Doamne moș Adame,
Ce-o să fie asta ?
Tot o vacă slabă,
Slabă și mârșavă,
Dă să razmă'n coadă ? ».

125 Moș Adam zicea-re :

«Soare luminate,
Trup făr de păcate,
Astă vacă slabă,
Slabă și mârșavă,
130 Omu cu muierea !
Sărindar ș'a făcut,
Lume c'a venit
Și iei mi-au bufnit.
De-aia vaca paște,
135 Nu să mai îngrășă ».

Verde viorea-re,
Pin vâi să plimba-re,
D'avea ce-mi vedea-re,
'Ntr'ale pârlituri :

140 Tot o vacă grasă,
Grasă și frumoasă,
Tot carne vârtoasă,
Nici nu dai de oasă,
Mă mir ce-a mâncat,
145 Vezi cum s'a 'ngrășat !

Soare întreba :

«Doamne, moș Adame,
Ce-o să fie asta ?
Astă vacă grasă,
150 Grasă și frumoasă,
Tot carne vârtoasă,
Nici nu dai de oasă...
Mă mir ce-a mâncat

- Vezi cum s'a îngrăsat!»
- 155 Moș Adam zicea :
 «Soare luminate,
 Trup fără de păcate !
 Astă vacă grasă,
 Grasă și frumoasă,
- 160 Umu cu muierea ;
 Sărindar ș'a făcut,
 Lume c'a venit,
 Bine le-a părut
 Și cu voia bună.
- 165 De-aia vaca paște
 Și să mai îngrășă».
- Pin rai să plimba-re,
 D'avea ce-mi vedea-re :
 O masă frumoasă
- 170 De-un corn vermănoasă.
 Soarili întreba :
 «Doamne, moș Adame,
 Astă masă frumoasă,
 De un corn vermănoasă ?
- 175 Moș Adam zicea-re :
 «Astă masă frumoasă
 De-un corn vermănoasă :
 Bogatu-a prânzit,
 Săracu-a sosit,
- 180 Omu s'a 'ndurat,
 Bucătură-a dat,
 Muieră-a bufnit, ¹⁾
 Partea s'a 'mputit».
- Pin rai să plimba,
- 185 D'avea ce-mi vedea-re :
 Niște purceluși

¹⁾ A murmurat împotriva bunătății bărbatului.

- Pe unde că rămă,
 Tot apșoară-mi cură.
 Soare întreba :
- 190 «Doamne, moș Adame,
 Ce-o să fie asta ?
 Niște purceluși,
 Pe unde că rămă,
 Tot apșoară-mi cură.»
- 195 Soare s'apleca,
 Tot apșoară'mi bea,
 Moș Adam mergea,
 De brăceri ¹⁾ că-l loa,
 Din gură zicea :
- 200 «Stai apă nu bea,
 C'apa nu-i a ta,
 Torcătoarea ²⁾ 'n sat
 Cu furca a tors
 Și ea a cumpărat
- 205 Și de pomană-a dat
 Și cu voia bună,
 De-aiaiei că rămă
 Și apșoară -mi cură!»
- Pin rai să plimba,
- 210 D'avea ce-mi vedea :
 'Ntr'ale rămburele ³⁾
 Niște păsărele
 Cânta versurile,
 De-i drăguț de iele.
- 215 Soare întreba :
 «Doamne, moș Adame,
 Ce-o să fie asta ?

---

¹⁾ Bete, încingătoare la brâu.

²⁾ Femeia care toarce pentru alții, cu plată, în sat.

³⁾ Rămurele.

- Niște păsări albe
 Șad pe rămburèle
 220 Cântă versurèle!»
 Moș Adam zicea :
 «Soare luminate,
 Trup fără de păcate:
 Aste păsări albe,
 225 Copilași de-ai mici;
 Iei când a murit
 Cu lumini în mînă
 Și pomeni la vreme,
 Ferice de iei,
 230 De părănciorii lor,
 Ca dacă-o muri,
 Au la ce veni!»
 Pin rai să plimba,
 D'avea ce-mi vedea,
 235 'N niște rămburèle
 Niște păsări negre.
 Șad pe rămburèle,
 Cântă negru -a jale.
 Soare întreba:
 240 «Doamne, moș Adame,
 Ce-o să fie asta?
 Niște păsări negre
 Șad pe rămburele,
 Cântă negru -a jale?»
 245 Moș Adam zicea:
 «Copilași de-ai mici
 Iei când a murit,
 Nici lumini în mână,
 Nici pomeni la vreme,
 250 Ferice de iei,
 De părănciorii lor,

Că dacă-or muri
N'au la ce veni».

* * *

Raiu-l isprăvia,
255 (In iad că pornia, ¹⁾
D'avea ce-mi vedea:
In gura iadului
Doi bușteni pârliti,
La pământ trântiti,
260 De zmoală zmoliți.
Soare întreba :

«Doamne moș Adame,
Ce-o să-mi fie asta ?
Doi bușteni pârliti,
265 De zmoală zmoliți,
La pământ trântiti»
Moș Adam zicea :
«Aști bușteni pârliti
Sânt doi frați iubiți.
270 Iei cât a trăit,
Iei tot s'a iubit,
Da dacă-a a murit,
Raiu nu-i primește,
Iadu că-i primește... ²⁾

* * *

275 Iadu-l isprăvia
Moș Adam mergea,
La plug să ducea
Și boi' înjuga
(Și) La boi zbera,
280 De coarne ținea
Și boabe risipia

¹⁾ Vers reconstruit de noi, altfel nu s'ar înțelege cele următoare.

²⁾ Se pare că mai urmează ceva, dar cântărețul n'a mai știut or
a omis intenționat, ca să sfârșească mai repede.

- Și Soare -mi răsăria
 În gură de -argea,
 Din gură -mi zicea :
 285 «Țasă Iano, Țasă,
 Țasă, schindosăște,
 De nuntă gătește,
 Că mie mi-a dat
 Tot moș Adam
 290 Și cu mama Eva,
 Pe tin' să te iau.»
 Iana de-auzia,
 Incepea de-a plângea
 Din gură -mi zicea :
 295 «Soare luminate,
 Trup fără de păcate,
 Dacă-mi iestă așa,
 Tu ca să te duci,
 La Marea să mergi
 300 Și tu ca să-mi faci
 Un pod pistă Marea,
 În capu podului
 O mândră mănăstire
 Tot de cununie.
 305 În ușa mănăstirii
 Tu să prisădești
 Gutâi și lămâi,
 Alte merenzâi, ¹⁾
 Să coc poame'ntâi,
 310 În zi de Sân-Văsii,
 'Mpărțim la copii»
 Soare de-auzia,
 La Marea mergea,
 Câți ghipiți ²⁾ iera,

¹⁾ Poame sudice.

²⁾ Bidigăanii, draci, «ale».

- 315 Pe toți i-aduna
 Și pod îmi făcea,
 Pod pistă Marea.
 In capu podului
 O mândră mănăstire,
 320 Tot de cununie;
 In ușa mănăstirii
 Iel că prisădia
 Gutâi și lămâi,
 Alte merenzâi,
 325 Să coc poame'ntâi,
 In zi de Sân-Vâsii
 'Mpărțim la copii.
 Soare isprăvia,
 Soare răsăria
 330 In gură de-arghea,
 Din gură'mi zicea :
 «Țasă Leano, țasă,
 Țasă schindosăște,
 De nuntă'mi gătește,
 335 Tu ce-ai poruncit,
 Ieu c'am isprăvit.»
 Iana de-auzia,
 'Ncepea de-a plângea,
 Din gură-mi zicea :
 340 «Un' ¹⁾ s'a pomenit
 Și s'a mai văzut,
 Să ia sor pe frate,
 Să-și facă păcate,
 Și frate pe soră —
 345 Pân' la naltu cer?»
 Soare de-auzia,
 De mână c'o loa

---

¹⁾ Unde.

La Marea mergea.
 Când pe pod intra,
 350 Iana că'mi zicea :
     «Soare luminate,
     Trup făr de păcate,
     Un' s'a pomenit
     Și s'a mai văzut
 355 Fămeia ca cleciu ¹⁾
     Să meargă'nainte.
     Voinicu ca steagu
     Să meargă pe urmă?
     Și ieu c'am văzut,
 360 Voinicu ca steagu
     Să meargă'nainte ;
     Fămeia ca cleciu
     Să meargă pe urmă»
     Soarili de-auzia,
 365 Mâna i-o schimba
     Și pe urmă i-o da,
     Iana îmi zbicea ²⁾
     Și câtă-va ³⁾ fugea
     Și cruce că-și făcea,
 370 Din gură zicea :
     «Doamne, sfinte Doamne,
     Decât cununată
     Mai bine necată !»
     Și'n Marea săria.
 375 Soarile ce-mi făcea ?
     Iel că să ducea,
     Câți alovași iera,

¹⁾ «Băt, smicea» (nuia). Înțelesul este: femeia care e slabă ca o nuia.

²⁾ Zmuncea (din mâna Soarelui).

³⁾ Cât-va.

Cu aloave-mi da,
 Pe Iana-o căta,
 380 La margine-mi da,
 Nimic, nu-mi scotea,
 Decât iei scotea
 Un pușor de somn.
 Pe mal că-l scotea,
 385 Pe burtă-l bătea,
 Spinarea-i negria.
 Puiul nu răspunde,
 Că n'are de unde
 Și nu «vede-aude».
 390 Pe Iana-o făcea,
 Dumnezeu-o făcea
 Supt o rădioară ¹⁾
 O mândră mireană
 Cu mustăți pe apă.
 395 Dumnezeu mergea
 Și iel că mi-o loa,
 Pe cer mi-o zvârlia,
 Lună c'o făcea.
 Soarele'mi răsăria,
 400 Luna-mi scăpăta, ²⁾
 Decât să vedea,
 Nu să mai-ajungea,
 De să pomenia.

Gh. Sârbu, 38 ani, născut în *Bârloaga*.

¹⁾ «Rădăcini unde șade peștele . Rădăcină mică.

²⁾ Apunea.

ARDIU CRĂIȘOR

Marea-mi iestă mare,
Marea mărgini n'are!
'Ntr'al mijloc de mare
Ostrov că-mi ierea.
5 In Ostrov ce-mi iera?
— O mândră băștea.
In ea ce-mi șădea?
— 'Mpăratu șădea;
'Mpăratu mi-avea,
10 Tot pin băștea,
Nește zărzălii, ¹⁾
Nește merăzii,
Iasă poame 'ntâi,
Să dăm la copii.
15 In mijloc de băștia
Nu-ș²⁾ ce răsăria,
Nu știu pâr or măr?
'Ntr'una că creștea,
'Ntr'una că 'nfloria,

---

¹⁾ Poame.

²⁾ Nu știu.

- 20 'Ntr'una că-mi lega
 Și meră făcea;
 Meră de-argințel
 Și de aurel.
 Sara că 'nsăra,
 25 Venia ce -mi venia,
 Măru-l culegea
 Și mi-l dărâma¹⁾,
 De răs mi-l lăsa.
 Ziua să făcea,
 30 'Mpăratu pleca,
 Pleca prin băștea,
 Pila măr că-mi da,
 Măru că-l găsia:
 Tot l'a dărâmat
 35 Și l'a fărâmat,
 De răs l'a lăsat.
 Acas să ducea
 Și iel că-mi avea,
 Trii ficiori avea
 40 Și lor că le spunea:
 «Cine iestă asta,
 De mi-a cules măru
 Și l'a dărâmat,
 Pe min' m'a săcat,
 45 Baș dila ficați,
 Că l'am pus cu mâna,
 Să ia numai muma;
 Și l'am pus cu sapa,
 Să ia numai tata.»
 50 Atunci că-mi zicea,
 Fecioru-ăl mare -mi zicea:
 «Măi tu taic'al meu

---

¹⁾ Ii rupea ramurile.

Și al lui Dumnezeu!
 Tu mie să-mi dai
 55 Tot țoalili tăle
 Și armili tăle,
 La măr m'oi ducea,
 Mărul l-oi păzia
 Și l-oi străjuia,
 60 Io l'oi dobândia,
 La tine l-oi ducea
 Și l-oi judeca,
 Pe voiia ta».

'Mpăratu de-auzia,
 65 Bine că-i părea.
 Țoalili că-i da,
 Armili că-i da,
 La măr să ducea,
 De măr să lipia.

70 Sara când săra,
 Venia ce-mi venia
 Și l'amejuia,¹⁾
 Pe măr l'adormia,
 In măr să suia,

75 Măru-l dărâma,
 De răs mi-l lăsa.
 Ziua să făcea,
 'Mpăratu pleca,
 Pleca pin băștea,

80 Pila măr că-mi da,
 Măru că-l găsia:
 Tot l'a dărâmat
 Și la fărâmat,
 De răs l'a lăsat.

85 Acas că-mi mergea

¹⁾ «L'a trecut pistă iel». Mai probabil este «amăgi» deteriorat.

La copii spunea.
 Al mijlocar zicea :
 «Măi tu taica-al meu
 Ş'al lui Dumnezeu,
 90 Tu mie să-mi dai
 Tot Țoalili tăle
 Şi armili tăle,
 Lă măr m'oi ducea
 Şi ieu l-oi păzia
 95 Şi l-oi străjuia».
 'Mpărat de-auzia,
 Bine că-i părea,
 Țoalili că-i da,
 Armili că-i da,
 100 La măr să ducea,
 De măr să lipia.
 Sara când săra,
 Lumea când cina,
 Venia ce-mi venia
 105 Şi l-amăjuia,
 Pe măr l'adurmia.
 In măr să suia,
 Măru-l culegea
 Şi mi-l dărâma,
 110 De răs mi-l lăsa.
 Ziua să făcea,
 'Mpăratu pleca,
 Pleca pin băştia,
 Pila măr că-mi da,
 115 Măru că-l găsia :
 Tot l'a dărâmat
 Şi l'a fărâmat,
 De răs l'a lăsat.
 Şi iel că-mi zicea :
 120 «Care iestă asta,

- De mi-a cules măru
 Și l'a dărâmat,
 Pe min' m'a săcat
 Baș dila ficați.
- 125 Și l'am pus cu mâna,
 Să ia numai muma;
 Și l'am pus cu sapa,
 Să ia numai tata»
 Al mic că-mi zicea,
- 130 — Ardiu Crăișor
 Pedepsit cu dor,
 Ardiu fără de casă
 Și fără de nevastă —
 Din gură zicea:
- 135 «Măi, tu taic'al meu
 Ș'al lui Dumnezeu,
 Tu mie să-mi dai
 Tot țoalili tăle
 Și armele tăle.
- 140 La măr m'oi ducea
 Și l-oi străjuia
 Și l-o dobândia
 La tin' l'oi ducea
 Și l-oi judica
- 145 Tot pe voia ta».
 'Mpărat de-auzia,
 Bine că-i părea,
 Țoalili că-i da,
 Armili că-i da,
- 150 La măr că pleca.
 Ardiu de vedea,
 Departe sădea,
 Cât dă cu dreapta.
 Și sara când săra,
- 155 Lumea când cina,

Venia ce-mi venia,
 Trii zile venia,
 In măr să suia,
 Mărame'ntindea,
 160 Meră-mi culegea.
 Ardiu de-mi vedea,
 Pușca o'ntindea.
 Pe iel mi-l vedea
 Zâna mai mare,
 165 Cu grija'n spinare.
 Din gură zicea :
 «Ardiu Craișor,
 Pedepsit cu dor,
 Ardiu făr de casă
 170 Și fără nevastă,
 Stăi de nu da,
 Nu ne săgeta,
 Noi ție ț-om da
 Pe zâna mai mică,
 175 Că ie frumușică,
 Ție ibomnică.
 Ardiu de-auzia,
 La măr mi-alerga,
 Mâna că punea
 180 Pe zâna mai mică,
 Că ie frumușică
 Și lui ibomnică.
 Și iel că-mi pleca,
 Cu zâna pleca,
 185 Pleca pin băștea.
 Și două zâne zbura,
 Pe cer să'nvârtia,
 Din gură zicea :
 «Ardiu Crăișor,
 190 Pedepsit cu dor,

Tu dacă'oi păzia
 Pe zâna mai mică,
 Așa mi-oi avea-o.
 Dacă n'oi păzia-o
 195 Și tu n'oi avea-o.
 Ș'Ardiu că pleca
 Cu zâna mai mică.
 Iel că mi-o iubia
 Și ia să simția
 200 Grea că să simția,
 Pe-Ardiu că mi-l loa,
 Cu capu'n poală-l puneă,
 Până-l adurmia.
 Mâna'n cap puneă,
 205 Trii fire rupea,
 De Ardiu le lega.
 De nu le lega,
 Nu să pomenia.
 Și zâna-mi zbura.
 210 Ardiu, de vedea,
 Iel să pomenia,
 Din gură zicea:
 «Du-te zână, du-te,
 Pară viermănoasă,
 215 Nu mai faci tu casă».
 Zâna că-mi zicea:
 «Ardiu Crăișor,
 Da ție Ț'a spus
 Tot zâna mai mare,
 220 Cu grija'n spinare,
 Pe cum m'oi păziam,
 Așa mi-oi aveam».
 Ardiu, de vedea,
 De-acia pleca,
 225 Trii zile mergea,

- Pistă o cioacă ¹⁾ da,
 Un foc că-mi găsia.
 La foc că-mi găsia,
 Trii tartori ²⁾ șădea.
- 230 Tartori de vedea,
 Pe-Ardiu că-l vedea,
 Nainte-i că-i săria,
 Ca țapii prâșnia, ³⁾
 Pe iel l-întreba:
- 235 «Ardiu Crăișor,
 Pedepsit cu dor,
 Ardiu fără de casă
 Și fără de nevastă,
 Ce-ai cătat în lume?
- 240 Ț'ai pierdut din urmă!»
 Ardiu de-auzia,
 Din gură zicea:
 «Voi tart(or)ilor voi,
 Aghipeților, ⁴⁾
- 245 Voi, voți fi văzut
 Pe zâna mai mică,
 Pe-aicea trecând,
 Or voți fi auzind
 De casa de zâne,
- 250 Une-i pistă lume?»
 Tartorii-i zicea:
 «Noi n'am văzut,
 Da să fi văzut!
 Noi n'am cunoscut,
- 255 Nici n'am auzit,
 De casa de zâne

---

¹⁾ Deal.

²⁾ Draci.

³⁾ Strănuta ca țapii.

⁴⁾ Diavolilor!

Unde-o fi pe lume.»

Iei să gâlcevia :

Ta-su mi-a murit,

260 Papucu-a udit

Și nu l-a 'mpărțit.

Ardiu Crăișor zicea :

«Voi tar(to)rilor voi,

Ce vă gâlceviți?»

265 Tartorii zicea :

«Noi ne gâlcevim,

Că tata ne-a murit,

Papucu-a udit

Și nu l-a împărțit»

270 Ardiu că zicea :

«Trii părale -aș da,

Mie mi l-oți da

Și voi v'oți împărția.»

Tartori de-auzia,

275 Păpucu i-l da,

Ardiu că 'ntreba :

«Verde foi de prun,

Da de ce ie bun?»

Tartorii zicea :

280 — Verde foi de prun

Da di ce-estă bun?

— Pi apă voi mergea,

Nu ti-i scufunda,

Nici nu te-i uda,

285 Pliută voi mergea!

De-acîia -mi pleca,

Trii zile mergea,

Pistă-o cioacă-mi da,

Trii Tartori găsia.

290 Tartori de-l vedea,

'Nainte-i săria,

Ca ȝapii pârşnia,
 Din gură zicea :
 «Ardiu Crăişor,
 295 Pepedpsit cu dor,
 Ce-ai cătat în lume,
 Ț-ai pierdut de nume»

Da tartorii să certa :
 Ta-su mi-a murit,
 300 Şi fiesu a udit
 Şi nu l-a 'mpărţit.
 Ardiu Crăişor zicea :
 «Trii părale-aş da,
 Fiesu că mi-aţi da !»

305 Ardiu de vedea,
 Trii părale da,
 Fiesu că-l luva,
 Din gură zicea :
 «Voi Tartorilor, voi
 310 Aghipeţilor,
 — Verde foi de prun,
 Da di ce ie bun ?

Tartorii zicea :
 — Verde foi de prun
 315 Da di ce ie bun ?
 — In cap când l-oi loa,
 La mas-oi şădea,
 Şi tu că voi bea
 Şi te-oi veselia,
 320 Nima nu te-o vedea !

De-acîia pleca.
 De mare că-mi da,
 Papucu mi-l loa,
 În picior îl băga,
 325 Pe Marea pleca.
 Iel nu să uita,

Nu să scufunda,
 Pliută¹⁾ că mergea,
 Trii zile mergea.
 330 'Ntr'al mijloc de Marea
 Iel că-mi găsia
 Tot casă mică
 Și toată de sticlă.
 In ea cin' șădea?
 335 Tartoru al mai mare
 Cu coarnele ca la cerb.
 Iel la foc șădea
 Și tutun că-mi bea,
 Tutun cărăgea,²⁾
 340 D- el ce bea Pașa.
 Ardiu de-l vedea,
 Incepea a plângea,
 Frică că-i ierea.
 Tartor de-l vedea,
 345 'Nainte-i săria,
 Ca țapii pârșnia,
 Din gură zicea :
 «Ardiu Crăișor,
 Pedepsit cu dor,
 350 Ardiu fără de casă
 Și fără de nevastă,
 Ce-ai plecat în lume,
 Ț-ai pierdut din nume.
 Ardiu că-mi zicea :
 355 «Tartor, dumneata,
 Ieu că mi-am plecat,
 Pe zâna s'o cat,
 Pe zâna mai mică,

---

¹⁾ Plută.

²⁾ Soiu bun de tutun.

- Mi-a fost ibomnică.
 360 Și ea mi-a plecat,
 Pe min', m'a săcat.
 Tu voi fi văzut,
 Pe-aicea trecând,
 Or oi fi auzit
 365 De casă de zâne,
 Unde-o fi lume».
- Tartoru zicea :
 «Și ieu bătrân că sânt
 Și ieu n'am auzit
 370 De casa de zâne,
 Une-o fi pe lume»
 Ardiu de-auzia,
 Incepea a plângea.
 Tartoru zicea :
 375 «Ardiu Crăișor,
 Stăi de nu plângea,
 Că mai știu una».
 Tartor de vedea,
 Biciu'n mână-l loa,
 380 Odată că-mi pleznia,
 Marea trămura,
 Neveste stârpia,
 Tartori s'aduna.
 Care cornut,
 385 Care de-i șut,
 Care de-i afumat,
 Care sânt bălțați.
 Pe toți i-aduna,
 Roată ¹⁾ că-i făcea,
 390 Pe iei i-ntreba :
 «Tartori Dumneavoastră,

---

¹⁾ Cere, grămadă.

Voi v'oți fi văzut
 Pe zâna mai mică
 Pe cer trecând ;
 395 Or oți fi-auzit
 De casă de zâne,
 Unde-o fi pe lume»
 Tartorii zicea :
 «Noi că n'am văzut
 400 Pe zâna trecând,
 Nici n'am auzit
 De casă de zâne,
 Unde ie pe lume»
 Ardiu de-auzia
 405 'Ncepea de plângea,
 Tartoru zicea :
 «Ardiu făr'de casă
 Și făr de nevestă,
 Stai de nu plângea,
 410 Că mai știu una»
 Biciu'n mână lua
 S'odată-mi pleznia,
 Mare trămura,
 Neveste-mi pleznia,
 Iacă-mi ajungia
 415 Și tartoru-ăl schiop.
 Și iel mi-ajungea,
 Pe iel l 'ntreba :
 «Tu tartoru-ăl mare,
 420 Tartore dumneata,
 Da tu ai auzit,
 Când ieu mi-am pleznât
 Și ce n'ai venit ?»
 Tartoru zicea :
 425 «N'am putut s'ajung,
 C'am fost departe,

- La casa de zâne,
 Unde-i pistă lume.»
 Ardiu de-auzia,
 430 'Ncepea să râdea,
 Când de zân-auzia,
 Tartoru zicea :
 «Ardiu dumneata,
 Stai de nu te râdea,
 435 Că nu ie colea
 Și ie cale depărtată.
 Când oi zâce de-un susai,
 Ie cale de trei ai»
 Tartoru-ăl mare zicea;
 440 L-al schiop că spunea :
 «Tartore dumneata,
 Pe Ardiu că l-oi lua
 Și calu l-oi da
 Și cu iel te-oi ducea
 445 La casa de zâne,
 Unde-i pistă lume,
 Și cale de trii ani,
 Să faci de trii ciasuri».
 Tartoru de-auzia,
 450 Pe cal l'încăleca,
 Cu Ardiu că pleca ;
 Cale de trii ani
 Făcea în trei ciasuri.
 Acolo-ajungea
 455 La casa de zâne.
 Tartoru de vedea,
 Lu Ardiu că-i arăta,
 Casa-i arăta,
 Iel că să'ntorcea,
 460 Ardiu de vedea,
 Fiesu'n cap că-l lua,

- La zâne că pleca,
 La prânz le găsia.
 Ardiu ce făcea ?
 465 La masă şădea,
 Cu iele'mi prânzia
 Şi pe iel nu-l vedea.
 Zâna că zicea,
 Zâna cea mai mare
 470 Cu grija'n spinare,
 Ea că-mi zicea :
 «Doamne, ce ie asta ?
 Noi că mi-am făcut,
 O turtă-am făcut
 475 Şi noi am mâncat
 Şi ne-am săturat
 Şi mai ne-a rămas.
 D'acuş ce-i asta ?
 Nu ne-am săturat,
 480 Nici nu ne-a rămas.»
 Zânile de vedea,
 Bine că pleca,
 Pe lume ¹⁾ -mi pleca.
 Da zâna mai mică
 485 Acas'rămânea,
 De mâncare făcea.
 Ardiu ce-mi făcea ?
 Fiesu din cap îl lua
 Şi zâna că-l vedea.
 490 Iel dacă vedea,
 Pe ea o săruta.
 Ş'ale două că venia,
 Pe Ardiu că mi-l vedea,
 Din gură zicea :

---

¹⁾ «Cerin».

- 495 «Ce iestă asta ?
 Voi că l-oți lua
 Și l-oți adurmia,
 Pistă iel om trecea,
 Pulbăr l-om făcea.»
- 500 Ardiu că-auzia,
 Iel dacă vedea,
 Fiesu'n cap că-l lua
 Și el mi-adurmia,
 Zânile-l căta
- 505 Și nu mi-l găsia,
 Din gură zicea :
 «Ce iestă asta ?
 Verde de-un spanac,
 C'aici l-am lăsat».
- 510 Ziuă să făcea,
 Zânele pleca,
 Pe lume¹⁾-mi pleca,
 Zâna mică uidia,
 Cu Ardiu că rămânea.
- 515 Ardiu dacă vedea,
 Copilu-l luva,
 Cu iel că-mi fugia.
 Zâna de vedea,
 După Ardiu să lua.
- 520 Ardiu de vedea,
 La mare că da,
 Pe zâna mi-o lua,
 'N corabie să punea
 Și pivele ²⁾ 'mi pocnia,
- 525 'Mpăratu-auzia,

---

¹⁾ Ceriu, lumină.

²⁾ Un fel de tunuri primitive.

Lăutar tocmia,
De nuntă să grăbia.
Ardiu că-ajungea,
Cu zâna să lua
530 Și să cununa,
De să pomenia.

Ioniță Ștefanovici Roibu, Grabovița.

ION BOTEZĂTORU

Sus la stele-a cerului,
La capu pomântului,
Frumoasă masă ie'ntinsă,
De sfinți cuprinsă.
5 In capu mesii șede
Domnu Cristos Domn;
A doilea masă
Ședea Ion Botezătoru ;
A triilea masă
10 Șede Sfîntu Pătru ;
A patrulea Sfînt Ilie,
Cu frati-său Păntilie ¹⁾,
Cu soru-sa Opârlie ²⁾,
Cu trăznete cu mănie,
15 De face și veselie.
Iei bea și să veselia,
Da la rai lăsa
Pe Sânta Vinerea,
Să păzească raiu.
20 Și la ea a venit

---

¹⁾ ²⁾ Sfinți ce cad în luna Iulie.

Jidovi de pe pomânt
 Ş'a bătut-o
 Ş'a străbătut-o
 Şi i-a luat cheia Raiului
 25 Şi căldarea de botez
 Ş'a botezat apili
 Şi toate judeţili
 Şi scamnul de judecată,
 De judeca lumea toată.
 30 Şi bātu¹⁾ ăl de vitejie,
 Ce mergea la veselie,
 Pe toate le lua
 Şi în iad le lăpăda
 Şi iadu să lumina,
 35 Da raiu să 'ntuneca,
 Toată lumea să 'ntrista,
 Da ghipeţii să veselia.
 Sânta Vinerea venia
 Şi la Cristos Domnu plângea :
 40 «O Doamne, Sfinte Doamne,
 Cum beţi vă veseliţi,
 Da de nima îngrijiţi.
 Voi pe mine m'aţi lăsat,
 Raiu să vi-l păzesc.
 45 Câţi jidovi pe pomânt,
 Jumătate i-am bătut,
 Jumătate m'a bătut,
 M'a bătut m'a străbătut.
 Şi iei mie mi-a luat
 50 Cheile raiului
 Şi căldarea de botez,
 De botezai apili
 Şi toate judeţili

---

¹⁾ Băţul.

Și scamnu de judecată,
 55 De judecai lumea toată
 Și bātu ăl de vitejie,
 De mergeai la veselie,
 Pe toate mi le-a loat
 Și'n iad le-a lăpădat,
 60 Și iadu s'a luminat,
 Da rain s'a 'ntunecat,
 Toată lumea s'a 'ntristat,
 Nu vă milă și păcat.
 Și mă rog și de tine,
 65 Să-mi dai un sfânt dela masă,
 Să mă bat cu jidovii».

Domnu Cristos Domn
 Il scula pe Sfântu Pătru.
 Sânta Vinerea spunea
 70 Lu Domnu Cristos Domn:
 Nu mi-l da pe Sfântu Pătru,
 Că ie bun și blajin,
 Dă-mi, pe Sfânt Ilie
 Cu trăznete și mănec,
 75 De face și veselie.
 Domnu Cristos Domn
 Il scula pe Sfânt Ilie.
 Sfânt Ilie năcaz ierea,
 Că dela masă-l scula
 80 Și când innora l'amiaz
 Și fulgera la scăpătat,
 Trăznia la răsărit,
 Tot la ghipet¹⁾ omorând.
 Câți Ghipeti pe pământ,
 85 Pe toți îi prăpădia,
 Numai unu scăpa

---

¹⁾ Draci.

- Ş'ala schiop scăpa
 Şi iel să pitula
 Su masă la Cristos.
 90 Sfânt Ilie să năcăjia
 Şi pe-aăla nu-l lăsa
 Şi de-odată 'nnoora
 Şi de-al doilea trăznia
 Şi pe-aăla -l prăpădia
 95 Şi pe Cristos Domnu-l surzia
 Şi masa i-o răsturna
 Şi de răs că mi-l lăsa.
 Atuncia Cristos Domnu
 Incepea de-l blestăma:
 100 «Să dea Dumnezeu,
 Să zacă nouă ani.
 Numa unu a scăpat
 Nici pe ala nu l-a lăsat,
 Nu-i fu milă şi păcat,
 105 Masa mi-a răsturnat.
 Când de pe boală s'o scula,
 Fără mână făr' un picior,
 Şi fie jumătate de om!»
 Cum Dumnezeu blestăma,
 110 Aşa Sfânt Ilie ajungea.
 Sfânt Ilie şchiop să scula
 Şi'n ciomag să trăgea,
 Pân la rai mergea.
 Când de-odată trăznia,
 115 Iadu -l deschidea,
 Şi'n iad să băga.
 Când din iad scotea
 Cheile raiului
 Şi căldarea de botez
 120 Şi scamnu de judecată
 Şi bătu-ăl de vitejie

- De mergea la veselie,
 La toți sfinți cu veselie,
 Da nouă cu bucurie.
- 25 Iel din iad le scotea
 Și'n rai le lăpăda,
 Lumea 'ntreagă să 'nveselia.
 Și Cristos Domnu spunea,
 — Lumea să veselia :
- 130 O Doamne Sfinte Ilie,
 Bunătatea ce-ai făcut-o,
 Să-ți vină mâna și un picior,
 Să te faci iară om.
 Ii venia mâna ș'un picior
- 135 Și să făcea iar om.
 Și cum să făcea iar om,
 Innora la amiaz,
 Fulgera¹⁾ la scăpătat
 Și trăznia la răsărit,
- 140 Tot la ghideți omorând.
 Câți ghideți pe pomânt,
 Pe toți i-a omorât
 Nici picior n'a udit.
 Sfânt Ilie strâga
- 145 Ai la rai mîndro la rai,
 Să vezi sama cum ț-o dai,
 Care n'are găzdișoară,
 Să-ți găsească pînă diseară.

Sfânt Ion a fost la al doilea corn de masă, sfânt mai mare.

Stancu Grecu, Geanora.

¹⁾ La repetarea versului, prin cântec, a zis «scăpără».

CHILIDOR

Pe-o gură de vale
La grădin'a bună
La băşteaua mare . . .
'N băştea ce-mi iera?
5 — Perii altuiți
Și meri altuiți
De cine păziți?
De-Arghiu-ăl bogat,
Baș din Țaligrad.
10 D'Arghiu avea-e
'N mijlocu băşteii
Tot un pui de măr.
Ziua lăstărea-e,
Noaptea că rodia,
15 Mere de-aur făcea-e
Și venia cine venia,
Măru-l culegea-e,
Negru buştean că-l lăsa-e.
Dară Arghiu ăl bogat
20 Streje că rândia ¹⁾-e

---

¹⁾ Rânduia.

Măru că-l păzia-e.
 Când cocoșii că cânta-e
 Și străja că mi-adurmia-e,
 Iacă zânile venia-e,
 25 'N măr că să suia,
 Mărul îl culegea-e.
 Arghiu a avut ficior:
 Chilidor, prididit de dor. . . .

Urmează aceleași fapte ca în «Ardin Crăișor» (p. 231).

Dăm aci sfârșitul numai.

Ilenușa ¹⁾ ce făcea-e?
 30 Chilidor de mân-o loa-e
 Și la Arghiu mergea-e.
 Copil de mâna mergea-e,
 Da Arghiu de vedea,
 Iel de drag nu mai putea,
 35 Drept la copil mergea
 Și'n guriță-l săruta.
 Dară Arghiu om bogat,
 Pe-amândoi, frate-i lua,
 La bisărică-i ducea
 40 Si popa îi cununa.
 De nuntă s'apuca,
 Făcea nuntă 'npărătească,
 Pentru să să pomenească
 De-o poveste voinicească.

Stancu Grecu, Gleanora.

---

¹⁾ Zâna cea mai mică din cele care furau merele din grădina lui Arghiu.

VOICHIȚA

Pe-o gură de vale,
La cea casă mare
Cu ferești în soare,
Cu nouă umbrare,
5 Nouă legăioare
Toate-a uidit ¹⁾ goale.
Din nouă legăioare
Care că'mi uidia-e?
— Tocma Voichița
10 Din și Costăndin,
Frățior mai mic.
Voichița ce-mi făcea?
Oile-mi păzia-e,
Soarli-amiaz venia-e,
15 Voichii ce-mi făcea-e
Oile le mâna-e,
La strungă le mâna-e.
Voichiții-i venia-e,
'Mpetițorii-i venia-e,
20 Ea că să mărită.
Muică-sa n'o da-e,
Că ea nu-mi avea-e

---

¹⁾ Rămas.

De cât pe Voichița.
 — Din și Costăndin,
 25 Frățior mai mic
 Din nouă legăioare
 Toate-a udit goale,
 Dinu că spunea-e:
 «Dă-o, maică, dă-o
 30 L-ale țări pustii,
 L'ale *Nădoli*.
 Ieu mă rămășesc,
 Ție să ți-o aduc
 Vara de trei ori,
 35 Când Ț'o fi mai dor,
 Iarna de două ori,
 Că ie mai geroasă,
 Să ți-o aduc acasă.»
 Muică-sa n'o da-e,
 40 Că ea nu mai avea,
 Decât pe Voica.
 Voichița vedea
 Niște noori grei,
 De la *Nădoli*,
 45 De la țări pustii.
 — Naică Dinule,
 Mulge naică, mulge,
 Câte nouă slobozi;
 Pe noi ne lovește
 50 Niște noori grei
 De la *Nădoli*»
 Dinu că-i spunea:
 «Mână, naică, mână,
 Mână, nu te teme,
 55 Aștea noori grei
 Pețitorii tei.»
 Pețitori venia

Pe Voica o lua.
 Muică-sa rămânea,
 60 Cu Dinu uidia.
 Dinu ce-i făcea?
 — Obejdea ajungea
 Și Dinu muria
 Muică-sa (nu) uidia,
 65 De cât cu mâța'n vatră
 Și greeru'n perete.
 Greeru cânta,
 Mâța meunia,
 De vorbă-o ținea.
 70 Domnu ca un sfânt
 De păcatu ei
 La mormânt mergea,
 Peste Dinu sufla,
 De-l măi învia.
 75 Dinu ce făcea-e,
 Când îl învia,
 Din gură zicea:
 «Doamne, sfinte Doamne,
 Dare-ar Dumnezeu,
 80 Lemnulețu meu,
 Fă-te calu meu,
 Stâlpulețu meu,
 Fă-te șaua calui;
 Mătășica mea,
 85 Fă-te frâulet;
 Pânzișoara mea,
 Fă-te iepângea».
 Cum mi-l poruncea,
 Dumnezeu îi făcea.
 90 Pe cal să'ncăleca
 Și el că apuca
 Pe su Podgoreni

Pe drumu-al bătrân,
 S'ajungă curând.
 95 Când iel mi-ajungea
 L'ale Nădoliu,
 L'ale țări pustii,
 Da iel că găsia
 Tot nunta nuntind
 100 Și hora jucând.
 Dinu ce făcea?
 — In horă să prindea
 Lângă Voichița.
 Voichița nu-l cunoștea,
 105 La soacră sa fugea.
 Soacra îi spunea:
 «Muică Voichița,
 Du-te 'n horă, joacă,
 Hora hotar n'are».
 110 Voica îi spunea:
 «Muică, muica mea,
 'N horă nu mă duc,
 Lângă mine vine
 Un voinic posăclit,
 115 Fața de pământ».
 Dinu ce făcea?
 — 'N horă să prindea
 Lângă Voichița.
 Din gură zicea:
 120 «Joacă, naică, joacă,
 Joacă, nu te teme,
 Ieu sânt frati-tău,
 Fratili-ăl mai mic,
 Ce-am fost rămasit,
 125 Pe tin' să te aduc.»
 Voichița zicea:
 «De-mi ești frati-miu,

- Ce-mi ești negru posâclit,
 Fața de pământ ?
- 130 Dinu că spunea :
 «Ce sânt negru posâclit,
 Fața de pământ ?
 Pe drum am venit,
 De m'am ofelit».
- 135 Cum hora să spărghea,
 Dinu că mi-o lua
 Tot pe Voichița.
 Cu ea că pleca
 Pe su Podgoreni,
- 140 Pe drumu bătrân,
 S'ajungă curând.
 Pe deasupra lor
 Ele că cânta,
 Pâlc de păsărele,
- 145 Din gură cânta :
 «Doamne, sfinte Doamne,
 Un' s'a mai văzut,
 Un' s'a pomenit,
 Vii cu morți umblând ? »
- 150 Voichița-auzia,
 Din gură-i spunea :
 «Auzi, naică, auzi,
 Păsările cântă :
 Un' s'a pomenit
- 155 Vii cu morți umblând ? »
 Dinu-atunci zicea :
 «Lasă, naică, lasă,
 Păsările cântă,
 C'a venit primovara.
- 160 Dinu ce-mi făcea ?
 De mormânt s'aprofia,
 Casa i-o-arăta

Din gură zicea :
 «Naică, Voichițo,
 165 Du-te, naică, du-te,
 Du-te tu acasă,
 La ușe să strâgi:
 «Muică, muichiliță,
 Deschide ușa,
 170 Că ieu sânt Voica!»
 Muica te-o 'ntreba,
 «Cine mi te-adus?»
 — «Fрати-miu-ăl mai mic,
 Ce-a fost rămășit»
 175 Că ieu să mă duc,
 Calu'n grajd să-l bag.
 Pe drum a venit,
 De la răsărit,
 De mi-a ostănit.
 180 Dinu să ducea,
 La mormânt mergea,
 Din gură zicea :
 «Călușelu meu,
 Fă-te lemnu meu ;
 185 Șeulica mea,
 Fă-te stâlpu meu ;
 Frâulețu meu,
 Fă-te mățășică ;
 Iepângeaua mea,
 190 Fă-te pânza mea...
 Cum iel poruncia,
 Dumnezeu făcea.
 In pomânt să băga,
 Dumnezeu îl ierta,
 195 Pomântu-l răbda. —
 Voichița ce făcea ?
 — La muică-sa mergea,

La uşe strâga :
 « Muică, muica mea,
 200 Deschide-mi uşa,
 Că ieu sânt Voica. »
 Muică-sa-i spunea :
 — *Silă Somodivă,*
 Nu mă ispitî...
 205 Până m'ai furşit.
 De-mi ieşti tu Voica,
 Cine mi te-adus ? »
 Voica îi spunea :
 « Muică, muichiliţă,
 210 Deschide uşa,
 Că ieu sânt Voica.
 Pe min' m'a adus
 Frati-miu-al mai mic,
 Ce-a fost rămăşit. »
 215 Muică-sa-i spunea :
 « *Silă Somodivă,*
 Nu mă ispitî,
 Că m'ai ispitit,
 Până m'ai furşit,
 220 Cu nimica n'am udit,
 De cât cu mâţa'n vatră,
 Greeru'n părete.
 Fratele-ăl mai mic
 Zace negru de pomânt. »
 225 Voica îi spunea :
 « Muică, muichiliţa mea,
 Deschide uşa,
 Că ieu sânt Voica,
 Dacă nu mă crezi,
 230 Na inel de vezi,
 Inel de argint
 De la logodit »

Â-â-â-â. . . . .
Muica de-auzia,
235 Uşa deschidea,
Focu că-i făcea,
Inel cunoştea -e,
Drumu'n casă că-i mai da,
In braţe-o lua
240 Şi să săruta.
Dumnezeu nu le răbda,
Stei de piatră le făcea,
De să pomenia.

Stancu Grecu, Geanora.

LEGENDĂ

- Ia omu-ăl mare săcurea-a mare
Și să bagă în pădurea a mare
Și taie lemnu-ăl mai mare
Și face joj mic, joj mare.
- 5 Maica Prăcista îmi venia,
In joj mic joc mare să băga,
Frumoasă carte îmi scria,
Carte albă, slove negre,
Care vede ala-mi crede,
- 10 Pe Domuu Cristos trâmitea.
Așa ea că auzia,
Că câinii de Jidovi îl prindea,
Pe cruce de măr dulce-l întindea,
Cârlige'n mâni îi bătea,
- 15 Cue pân burtă-i bătea
Și pân mâni și pân picioare.
Așa Maica Prăcista-mi pleca,
Plângând, olicăind, dolicăind
Și-apuca drumu la vale,
- 20 Dincotro soare răsare
Și cu broasca să'ntâlnia,
Care broască o'ntreba :

- Daoleo, Maica -Prăcista,
Ce plângi, ce te olicăi, ce te dolicăi ?
- 25 Maica Prăcista îi zicea :
«Cum să nu mă olicăi, să nu mă dolicăi,
Când un fiu am avut
Și câinii de Jidovi l-au prins,
Pe cruce de măr dulce l-au întors,
- 30 Cărlige în mâni i-au bătut,
Cue în burtă și'n picioare.
Da broasca zicea :
«Păiieu am avut nouă crăcănei și nouă bolbonicei
Și-a trecut unu cu caru pistăiei
- 35 Și ieu n'am plâns,
Nu m'am olicăit, nu m'am dolicăit.
Da tu pentru un fiu al tău, plângi.»
Așa Maica Prăcista când auzia,
Incepea să râdea
- 40 Și din gură-așa zicea :
«Bată-te Dumnezeu, broască,
Mă făcuși la inimă ra,
De mă râsei.
In drum să mori,
- 45 Să nu te îpuți !»
Și Maica Prăcista apuca la vale,
Dincotro soare răsare,
Să'ntâlnea cu Miailă Cocoșilă.
— Bună calea Miailă Cocoșilă !
- 50 — Mulțumescu-ți Doamnă Maică Prăcistă !
— Știu că n'ai văzut fiu al meu, fin al tău,
Fiu al Doamnei Maichii Prăcistii,
Care ține scara pământului și a cerului!
— Nu l-am văzut, da am auzit
- 55 Că câinii de Jidovi l-au prins
Și pe cruce de măr dulce l-au întins.»
Și pleca Maica Prăcista iar la vale

Și să'ntâlnia cu Ion Irizleanu.

— Bună cale, Ion Irizleanu.!

60 Și sta și-l întreba :

Știu că n'ai văzut fiu al meu, fiu al tău,

Fiu al Doamnei Maichii Prăcistii,

Care ține scara pământului și a cerului!

— Nu l-am văzut, da am auzit,

65 Că câinii de Jidovi l-au prins

Și pe cruce de măr dulce l-au întins.»

Și pleca pe drum la vale,

Dincotro soare răsare

Și să'ntâlnia cu Iovan Sfeti Iovan.

70 — Bună cale, Iovan Sfeti Iovan !

Știu că n'ai văzut pe fiu al meu, fiu al tău,

Fiu al Doamnei Maichii Prăcistii,

Care ține scara pământului și a cerului.

— Nu l-am văzut, da am auzit,

75 Că câinii de Jidovi l'au prins

Și pe cruce de măr dulce l-au întins,

Cârlige în mâni i-au bătut,

Cue în burtă și piroae în picioare.

Maica Prăcista că-l auzia,

80 Trei azme de pâine lua

Și-o oca de vin

Și tăia un cocoș

Și făcea ciorbă

Și să ducea la câinii de Jidovi

85 Și bunăziua le da.

De Domnu Cristos întreba,

Da mort îl vedea.

Și-așa Jidovii zicea :

«Da știi Maică Prăcistă,

90 Când s'o face pâinea asta grâu verde

Și vinu struguri negri

Și când o învia cocoșu să cânte

Pe marginea blidului,
 Atunci o să'nvieze Domnu Cristos,
 95 Nici atunci!
 Când ieî a zis așa
 Și cocoșu a'nviat din strachină
 Și a'nceput să cânte pe buza blidului
 Și când a pâlپăt din aripi,
 100 A sărit zama din blid
 Și a stropit pe Jidovi pe ochi.
 Și Domnu Cristos a înviat și a zburat
 În cer, în slavă.
 Iei cum a văzut că a zburat,
 105 A luat cangea să-l apuce,
 Să-l prindă, și l-a prins de talpă
 Și de atunci ie lipsă carnea
 La mijlocu tălpii.
 De-atunci să zice «Cristos a înviat».

Baba Ilinca, de 84 ani, *Costol*.

CU COPRINS VARIAT

C O Z I A ¹⁾

Sărăcuța Cozia !
N'o mai fi pecum iera :
Pe dinuntru jugrăvită,
Pe dinafar poleită,
5 Cu postav verde 'nvelită.
Da cu ce mi-estă zidită ?
Cu var și cu cărămidă
Și cu țiglă de-a mărunță.
De la Cozia la deal
10 Mi-e ordia²⁾ lu Stoian,
Lu Stoian polcomnicu,
Care-i frate cu dracu,
Nepot cu diavolu.
Da tare -mi vine la vale,
15 Da nu-mi vine cum să vine,
Ci-mi vine cu tunuri verzi,
Doamne, sparge la cetăți,

---

¹⁾ Cozia a fost un turn de pază pe malul Dunării în fața ostrovului Adacalê. «Când intrai innăuntru iera *negurime* și cula de deasupra naltă rău și avea lanț de fier de să suia Turcu. S'a dărâmat acum vre-o 47 de ani... Avea *moroi* de spământa lumea.»

²⁾ Ordia, oastea.

Și -mi vine cu tunuri mari,
 Doamne, sparge ziduri tari,
 20 Și -mi vine cu țăcălașe,
 Tot spărgând pe la orașe.
 Sărăcuța Cozia !
 N'o mai fi pecum iera,
 Turcii 'n ea numai ședea.
 25 Dila Cozia la vale
 Mi-e ordia lu Răscale
 Cu cin' sute de cătane,
 Tot cătane spătărești ¹⁾
 Și 'mbrăcate 'n țeale verzi,
 30 Dai cu glionțu, nu răzbești ;
 Și cu chilvăre moțate,
 Dai cu glionțu, nu străbate.
 Sărăcuța Cozia !
 N'o fi pecum iera.
 35 Cine foc mi-o stăpânia ?
 Rusu din țara rusească,
 Panduri dintr'a românească,
 Sârbu din țara sârbească,
 Iar ca să să pomenească.
 40 Sărăcuța Cozia !
 Cine foc mi-o mătura ?
 Cocosel cu aripa,
 Coțofana cu coada,
 Frate, de să pomenia,
 45 Și frate, s'o pomeni
 Cât soare pe cer va fi
 Și soarele va apune,
 Da cântecu tot s'o spune.

Iovan Blagoe din Costol a auzit'o de la unu din Sâp, Nicolae
 Sâpeanu, care a murit.

¹⁾ spătărești, «mari în spete» (?)

PATRU AL CU ȘERPELE

- Un băiat tiner iera
Și pleca de să 'nsura,
Doamne, ca toată lumea.
Frumoasă fată găsia,
5 In deal la Obramnița
Și de nuntă s'apuca.
Ce fel de nuntași luva ?
— Călărașii târgului,
Tot stâlpii pământului.
10 Ce fel de maistori luva ?
— Douăzeci de lăutari
Și treizăci de trâmbiceri.
Și-mi cânta, Doamne, cânta,
De desmierda inima.
15 Nainte cine mergea ?
— Abdula cu tambura,
De să despica frunza.
Cuminte acasă-mi venia,
Scurtă vreme că-mi trăia
20 Și să 'ntâmpla de muria.
Nevasta groasă-i udia
Și să 'ntâmpla de năștea,

Doamne, ca toată lumea.
 Când copilașu-l năștea,
 25 Mare țipăt că-mi avea
 Și frumos 'că-l boteza,
 La biserică -l ducea
 Și pe iel mi-l boteza,
 Nume Pătru că-i punea.
 30 Da maica-sa ce-mi făcea?
 — In leagăn că mi-l culca,
 Fuga la gros să ducea
 Și focu că mi-l făcea.
 Când copilul îmi țipa
 35 Ea fuga 'n cas alerga
 Și 'ntr'un lemn să 'mpiedica,
 Deștu-ăl mare și-l frângea.
 Căldarea pe foc punea
 Și pe Pătru mi-l scălda,
 40 Doamne, ca toată lumea.
 Și 'n leagăn că mi-l culca
 Tâța 'n gură că i-o da,
 Cu coatele -l legăna
 Și din gură așa zicea :
 45 «Suge maică, sugă Petre,
 Sugu-mi-te bălaurii,
 Foiliță trei oglice,
 Că mai bine nu ți-oi zice,
 Că tu maică mi-și țipași
 50 Și de picior mă săcași.
 Dar bălauru de-auzia
 Că lui frate -l dăruia
 Iel su talpa cășii iera,
 Când așa că auzia
 55 Că lui că mi-l dăruia,
 De su talpă că ieșia

- Și 'n sobă¹⁾ că să băga
 Și pe furun²⁾ să suia,
 Mare căngal³⁾ să făcea.
 60 Copil crește, șerpe crește,
 Copil cât putineiu,
 Da șerpele cât butoiu ;
 Da copilu cât butoiu,
 Șerpele cât ardovu.⁴⁾
 65 Foiliță de-o mălură,
 Creștea copil de măsură,
 Armele că le luva
 Și frumos că să hărma⁵⁾
 Și 'n codru că-mi apuca,
 70 Mare haiduc să făcea,
 Nimă⁶⁾ cu iel nu putea.
 Și iel frate să ducea
 Colea 'n vale 'ntr'o câmpie,
 Unde fir de iarbă nu ie,
 75 De cât dalbă colelie,⁷⁾
 Supt al păr mare rotat
 Imi ședea Pătru culcat.
 Da balauru ce-mi făcea?
 — Aștepta cât aștepta,
 80 Vedea, Pătru nu venia,
 Ca să-i răpue viața,
 Iel în coadă că-mi plzenia,
 Păreții cășii cădea,
 După Pătru să luva.

¹⁾ *Sobă* = odaie.

²⁾ *Fur-un* = cuptor, sobă.

³⁾ *Căngal* = colac.

⁴⁾ *Ardovul* = «hărdău al mare».

⁵⁾ *Hărma* = arma.

⁶⁾ *Nimă* = nimeni cu el nu putea (lupta).

⁷⁾ *Colelie* = buruiană de ținuturi stepice. «Să făcea mai înainte pe năsipuri.»

- 85 Ține ici, ține colea,
 Și pe Pătru mi-l găsia
 Colo 'n vale 'ntr'o câmpie,
 Unde fir de iarbă nu ie,
 Decât dalbă colelie.
- 90 Supt ăl păr mare rotat
 Il găsia pe Pătru culcat.
 Da șerpele ce-mi făcea?
 — Gogeà ¹⁾ frică că-i iera,
 De trei ori mi-l doloșă, ²⁾
- 95 Să uita de un 'să-l ia.
 De la picioare că-l lua
 Și-odată că-l îmbuca:
 Pân la brâu că-l îmbuca,
 Mai departe nu putea.
- 100 Mai departe nu să poate
 Tot de arme ferecate
 Și curele 'ncrucișate,
 Pestă piept și pestă spate,
 Ca să poată bine bate,
- 105 Că la Pătru nu să poate.
 Pătru zbiară, șerpe zbiară.
 Arunca ochii la vale
 Dincotro soare răsare.
 Vine-un Moldovean călare,
- 110 Dară Pătru că-mi zicea:
 «Moldovene dumneata,
 Alearg' frate, de mă scoate,
 Să-ți fii frate pân' la moarte.»
 Da șerpele că-mi zicea:
- 115 «Moldovene dumneata,
 Ține-ți drumu, bate-ți calea,
 Că de-oi sta, m'oi mânia,

¹⁾ *Gogeà* = goșgogea, gogeamite.

²⁾ *Doloșă* = ocolia.

Pe Pătru l-oi lăpăda,
 Cât dai cu zburătura
 120 Și după tine m'oi lua,
 Ț'oi răpune vieața.
 Tu pe Pătru să mi-l lași,
 Ieu pe iel să mi-l mănânc,
 Că mie mi-e dăruit,
 125 De când mi-a fost copil mic.
 Maică-sa că mi l-a dat,
 Mi-a lăsat cu jurământ,
 Ca ieu pe iel să-l mănânc.
 Că ce ie'n mine-a putrezit
 130 Ce ie-afar'a vâlcează¹⁾
 Iară Pătru că-mi zicea:
 «Moldovene, dumneata,
 Tu de șerpe n'asculta,
 Să-i . . . . pe maică-sa,
 135 Că-s potunii de bumbac,
 Nici veninu n'a intrat.»
 Moldovean dac'auzia,
 Mică sabie-mi trăgea
 Și când odată-l lovia,
 140 Nici solții²⁾ nu să scria,³⁾
 Inc'o dată când mai da,
 Puțintel că mi-l crunta.⁴⁾
 Sta șerpele, să mânia,
 Pe Pătru mi-l lăpăda,
 145 Cât dai cu zburătura.
 Cât dai cu zburătura,
 După Moldovean să lua.
 Ține ici, ține colea,

1) *Vâlcează* = s'a stricat, învinețit.

2) *Solți* = solzi.

3) *Seria* = însemna.

4) *Crunta* = tăia.

- Moldoveanu când vedea,
 150 De iel nu putea scăpa,
 Fuga 'ntr'o baltă că-și da
 Și'n trăstie să băga,
 Mic amnărel că-mi scotia
 Și 'ncepea de-a scăpăra,
 155 Foc la trăstie că-mi da
 Și pe șerpe mi-l ardea
 Și-așa de iel să scăpa.
 Unde șerpele ardea,
 Fir de iarbă că nu da.
 160 Ce fel de iarbă creștea,
 Numa mărgel -mi făcea,
 Fete mari că mi-și venia
 Și mărgel culegea
 Și pe ată le 'nșira
 165 Și la gât că le-atârna
 Și iele, frate, le purta
 In toată Dumineca,
 Frate, de să pomenia:
 O poveste voinicească,
 170 La boeri la Dumneavoastră
 Și la cinstita de masă.
 Mai dați un păhar de vin,
 Să vă fac chefu deplin;
 Și mai dați și cu olbița,¹⁾
 175 Să ude neica gurița.

Moș **Iovan Blagoe**, din Costol, care l'a învățat dela lăutarul bătrân Ion Geanoveanu.

¹⁾ *Olbița* = «sticlă, în bătrânețe».

COLCEAG-PAȘA

- Fost-a Doamne, fost-a dragă,
Cel Colceag pașa bătrân,
Barba albă pân'la brâu.
Barba-i bate brațili
5 Genili urechili,
Mustețili umerili,
Da păru călcâili,
Să scula, s'arădica,
Multă oaste-mi aduna,
10 Câtă frunza și iarba.
Dară Turci pe cai de-i murgi,
Dardălii pe bidivii,
Dar Arabi pe cai de-ai albi,
Dar Cerchezi pe cai de-ai breji.
15 Să scula, să rădica,
Cu oștirea că-mi pleca
Și iel, măre, să ducea
La capu pământului,
La inima câmpului,
20 La fântâna Gerului,

Gerului, Crivăţului,
 Puterea lu Dumnezeu.
 Şi-acolo când mai mergea-re,
 Fântâna îmi ocolia,
 25 Ceadărele ¹⁾-mi așeza.
 Da Dumnezeu ca un sfânt
 Să cobora pe pământ,
 La fântână că mergea
 Vara'n Postu lu Sân-Pietru
 30 Cu toiag de ghiață'n mână,
 Cu mustățili de brumă
 Și cu barba de chidie ²⁾.
 Da Dumnezeu ca un sfânt
 Puțintel ger că-mi lăsa,
 35 Fântâna că-mi îngheța.
 Cel Colceag pașa bătrân
 Cu barba până la brâu,
 Pin oștire să plimba,
 Ciubucelu-și aprindea
 40 Și din gură îmi strâga:
 «Voi, voi, voi oștire mea,
 Ia tăiați voi suliți
 Și-ațâțați focurili!
 Ia tăiați voi suliți
 45 Și-ațâțați focurili,
 Până mâine să-l zilim.»
 Oștire lui mi-auzia,
 Suliți le-ascuția,
 Focurili le-ațâța.
 50 Și cum stau focurili
 Ca cum stau, zău, stelili;
 Suliți le tăia

---

¹⁾ Tabere.

²⁾ Chiciură.

Focurili le-ațâța.
 Da Dumnezeu ca un sfânt
 55 Puținel ger că lăsa-re,
 Vânt cu ploae că le da -re,
 Focurili le stângea,
 Iar Colceag pașa bătrân,
 Barba albă până'n brâu
 60 Ciubucelu-și aprindea,
 Pin oștire să plimba,
 Așa din gură grăia :
 «Voi, voi, voi, oștirea mea,
 Ia tăiați voi murgii voștrii,
 65 Mațili le lepădați
 Și'n cosciug să vă băgați,
 Până mâine să-l zilim.»
 Toți murgii iei că tăia,
 Mațili le lepăda
 70 Și'n cosciuge să băga-re.
 Când ziuă că să făcea,
 Nici unu viu nu-mi iera.
 Care viu că îmi era?
 — Cel Colceag pașa bătrân,
 75 Barba albă până'n brâu.
 Pin oștire să plimba,
 Lăcrămioare-l pordidia,
 Incepea Doamne de-a plângea
 Și-așa din gură zicea :
 80 «Fie căle pe pământ,
 Cân's'o bate Turc cu Turc
 Și cu geru, crivățu,
 Puterea lui Dumnezeu.

De la **Păun Florescu al Florii**, zis pe sârbește Florici, Râtcova.

TUDOR ZĂVALAȘ

Tot în Iași, în Iași,
Din Iași în Măriaș
Tudor te'nsurași,
Bună mândră luași,
5 Mândră ca la tine
Nu să daflă'n lume.
Câinii de Ieșeni
Și de Bezărgheeni
Și de Ungureni
10 'N năcazu mândruții
La bir îl puneau,
Din lună în lună
Câte-o pungă plină ;
Dar din an în an
15 Nouă pungi de bani.
Nouă și cu nouă
Face optsprăzăce ;
Stă inima răce.
Tudor Zăvălaș
20 Tudor Bezirghian
De om bogat,
Nu s'a aflat în Țăligrad.

- Iel a avut și vîi și moșii
 Și locuri noi
 25 Și cirezi de boi
 Și stăvor de cai,
 Sălaș de țigani,
 Săcsănă de bani,
 Nouă mori în vînt,
 30 Nouă su pămînt,
 Macină argint,
 Argint de-ăl mărunt.
 Și pe toate le-a vindut
 Și biru nu l-a plătit.
 35 Și-acasă mergea,
 La muiere spunea:
 «Nevastă, nevasta mea,
 Tu oi să te duci
 Și mie să-mi faci
 40 Tot trii pâni,
 De trii săptămâni,
 Că ieu o să mă duc
 Și jalbă să-mi dau
 Până la'mpăratu,
 45 Impăratu să-mi facă
 Bună judecată
 Ca la lumea toată.
 Nevasta-i făcea
 Trii pâni de trii săptămâni.
 50 In traistă le lua
 Și iel pleca
 Pe-o mică potecea
 Până la 'mpăratu.
 Trii zile ședea
 55 De-abî că'nchepa.
 Cu cât iel spunea,
 Impăratu cu-atât îi da

- Iel de drag nu mai putea
 Și de aci pleca,
 60 La pimniță mergea,
 La mică pimnicioară,
 Mică de nimică
 Cu cînzăci de uși,
 Cu optzăci de buți,
 65 Vin de-l comenit. ¹⁾
 O oca de vin tocia
 Și'n gură o punea.
 Tudor să'mbăta
 Și'n ușa să culca.
 70 Mân'sa-i venia ce-i venia
 La mijloc de noapte,
 Cu sudori de moarte,
 Din gură zicea:
 «Noră, noru-mea,
 75 Du-te la pimniță,
 Să-mi aduci un pic de vin,
 Să-mi treacă de dor de Tudorin»
 Nevasta să ducea
 Și ea găsia
 80 La ușa pimniții,
 In gura uliții
 Un om beat,
 Cu capu pe prag,
 De ie mort de beat.
 85 Indărăt să'ntorcea,
 La soacră-sa îi spunea:
 «Muică, Muiculiță,
 La noi la pimniță,
 Iestă un om beat,
 90 Cu capu pe prag

¹⁾ «Din comină.»

Da ie mort de beat!»
 Muică-sa-i spunea :
 «Nu ie ăla om beat,
 Da ie al tău futac.»
 95 Și ea să scula,
 Bine să'nnarma
 Și la pimniți pleca,
 Pe Tudor găsia
 In ușa pimniții,
 100 In gura uliții,
 Poteca fântânii.
 Și nu-l cunoștea,
 Sabia trăgea
 Și pe Tudor tăia,
 105 Capu că'l lua,
 In pimniță-l băga.
 Ziuă să făcea
 Și ea că îl lua,
 La ceșmea-l ducea,
 110 Pe ochi îl spăla,
 De îl cunoștea
 Și atunci spunea :
 «Tudor, Tudor,
 Zăvălaș Tudor,
 115 Cui o spuneam,
 Că o să-ți mor de dor
 Vara pe răzor
 Of, Tudore, of!»
 Pe Tudor mi-l lua
 120 Și îl îngropa
 'N poteca fântânii,
 Tot în drumu lumii.
 Ea acas'să ducea
 Și cepea de-a plângea.
 125 Impăratu-i trimitea

Ce Tudor să jăluia :
 Cirezi de boi,
 Turme de oi,
 Sălași de țigani,
 130 Săcsănă de bani.
 La poartă-i bătea,
 Tudor nu răspunde,
 Că n'are de unde.
 Da săcsană strâga :
 135 — Tudore, Tudore,
 Deschide poarta,
 Să băgăm blaga
 Ce-a trimis-o Impăratu ! »
 Muică-sa strâga :
 140 « Nu ie Tudor aice,
 Hoții mi-au venit,
 Pe Tudor i-au tăiat
 Și l-au îngropat
 În gura uliții,
 145 Poteca fântânii,
 Tot în drumu lumii. »
 Săcsana de bani
 Așa de-auzia,
 Indărăt să'ntorcea
 150 Impăratului spunea.
 Impăratul de-auzia,
 Incepea de plângea.

Stancu Grecu, Geanova.

IANCU VODĂ

- Străgă Lie din chilie,
Străgă ogea-l Diiului ¹⁾
Credință'mpăratului.
— Turcește-te Iancu-Vodă!
5 Iancul Vodă le spunea :
«Turcilor, boerilor,
Lesne mă turcesc,
A-muncă ²⁾ mă rumânesc, ³⁾
Da'voi mie să-mi dați
10 Cîn'sute de berbeci belgi ⁴⁾
Cu lâna toată cănită
Și coarnele zugrăvite,
In vârful cornițelor
Două pietre nestămate;
15 Pe lumina pietrilor
Sama berbecilor ⁵⁾.»
Turcii toți să vorbia
Și lui îi da.
Iancu Vodă-i lua,
20 Tocma'n țară-i trecea

---

¹⁾ Vidin.

²⁾ «In sâlă».

³⁾ Mă creștinesc.

⁴⁾ Albi.

⁵⁾ Insemnarea.

Turcii de iel să ruga :
 «Turcește-te Iancu Vodă
 Și dă-te la legea noastră,
 Că ie bună și bogată
 25 Și de toate destulată.»
 Iancu Vodă le spunea :
 «Lesne ie să mă turcesc,
 A muncă să mă rumânesc.
 Da'voi mie să-mi dați
 30 Cin'sute de iape breaze.»
 Turcii toți să vorbia
 Și lui îi da
 Cin'sute de iape breaze.
 Iancu Vodă le lua
 35 Și tocma'n țară le trecea.
 Turcii de iel să ruga :
 «Turcește-te Iancu Vodă,
 Și dă-te la legea noastră,
 Că ie bună și bogată
 40 Și de toate destulată.»
 Iancu Vodă le spunea :
 «Turcilor, boerilor,
 Ieu lesne mă turcesc,
 A muncă mă rumânesc,
 45 Da voi mie să-mi dați
 Agaua cu casmaua,
 Cadâna cu târna,
 Turculețu cu săpoi,
 Bună piatră ca să scoată,
 50 Mândră geămie să facă,
 Să știe toată lumea,
 C'am lăpădat legea.
 Toți Turcii lui îi rândia ¹⁾

---

¹⁾ Rânduia.

- Agaua cu casmaua,
 55 Cadâna cu târna,
 Turculețu cu săpoiū,
 Bună piatră că scotea,
 Mândră geămie făcea.
 Iancu Vodă le gătia,
 60 Gătia carne de purcel
 Și jura că ie de miel.
 Soarele-amiaz că venia
 La prânz pe Turci îi strâga,
 Toți Turcii la prânz venia
 65 Și toți Turci prânzia,
 Numa un Turculeț mai mic,
 Străcățel de bumbățel,
 Nici nu bea, nici nu mânca,
 Numa sta de îi privia,
 70 Până ce să sătura.
 După ce să sătura,
 Al Turculeț mic le spunea:
 «Turcilor, nărojilor,
 Da voi toți gândiți,
 75 Că pe Iancu Vodă l-ați turcit,
 Da iel pe voi v'a rumânit.
 Mâncați carne de purcel
 Și jurați că ie de miel.»
 Turcii de-auzia,
 80 Toți de-a fugă să punea.
 Care acia uidia,
 Capetele-și învălia,
 Ca muerile'nvălia.

Stancu Grecu, Geanora.

TEIU ȘI CU BRADU

Ceartă-mi-se ceartă
Două lemne ¹⁾'n codru,
Teiu și cu bradu.
Bradu că'mi zicea :
5 «Sâc, teiule, sâc,
Că-s mai mare ieu,
De cât capu tău,
Că la mine vine
Zăce firizari ²⁾
10 Și cinci țîșlerari ³⁾,
Și pe min'mă taie
Și iei că mă face
Tot scânduri de brad
Și mă pune'n pat.
15 Și pe mine-mi doarme
Mândre coconite . . .
Teiule, teiule,
Puturosule,
Nodurosule. —

---

¹⁾ Copaci.

²⁾ «Cei care taie cu firizile» (ferestrael).

³⁾ Tâmplari, teslari.

20 Da teiu-mi zicea :

«Sâc, bradule, sâc,
Că-s mai mare ieu,
De cât capu tău,
Că la mine-mi vine

25 Câtă lume toată.

Floarea mi-o culege,
Și iei că mi-o bea,
Și mi-o mirosa.»

Da bradu-mi zicea :

30 «Sâc, teiule, sâc,
Că-s mai mare ieu
De cât capu tău.

Florica mea
Lumea o culege

35 Și mi-o sâcueste ¹⁾
Și la cap mi-o poartă,
La staguri mi-o pune.

Da teiu-mi zicea :

«Sâc, bradule, sâc,

40 Că-s mai mare ieu,
De cât capu tău,
Că pe min'mă taie
Și frate mă jupoae,
Teiu că mi-l scoate,

45 Rogojini îmi face
Și'n pat că l-așterne
Și pe iel că-mi doarme
Mândre coconițe.»

Da bradu-mi zicea :

50 «Sâc, teiule, sâc,
Că-s mai mare ieu,
De cât capu tău.

---

¹⁾ O face chită, o chitește.

- Că la mine-mi vine
 Zăce firizari
 55 Și cinci țîșlerari
 Și pe min'mă taie
 Frate, și mă face
 Șindilă¹⁾ mărunță,
 Mănăstiri astrucă.»²⁾
 60 Da teiu-mi zicea :
 «Sâc, bradule, sâc,
 Că-s mai mare ieu,
 De cât capu tău,
 Că la mine-mi vine
 65 Zăce firizari
 Și cinci țîșlerari,
 Și pe min'mă face
 Icoane frumoase,
 'N mănăstiri mă bagă,
 70 Popii că'mi cetesc,
 Mă blagoslovesc.
 Da pe tin'te face
 Șindilă mărunță,
 Pe mine m'astrucă.
 75 Vântu că te bate,
 Soarele te arde.!»

Stancu Grecu, Geanora.

---

¹⁾ Șindrila.

²⁾ Încelește, acopere.

COSTĂNDIN

Când oi zice colălie,
S'ascultați boieri la mine,
Să vă spun o istorie,
Cântecel din Bulgărie.
5 Când oi zice lin pelin,
Să vi-l cânt pe Costăndin.
Istina ¹⁾, băiat sărac!
Da de carte-mi învăța,
Nu poate ²⁾ cât ie Sârbia,
10 Sârbia cu Bulgaria,
Pe dincolo Rumânia.
La Costăndin că-mi venia,
In miliție să-l ia
Nouo ani și jumătate,
15 Să slujască 'n dreptate.
Da Costăndin că-mi avea,
N'avea tată, decât mumă
Ș'aia mi-era bătrână.
Iel din gură că-mi zicea:
20 «Fă, tu muică, dumneata,

---

¹⁾ In adevăr, da.

²⁾ Cât iel.

- La 'mpăratu te-oi ducea,
 Și din gură i-oi ¹⁾ spunea,
 — Când oi zice trii spânace —
 Să nu-i ia și pe-i săraci!
- 25 Da mumă-sa de-auzia,
 La 'mpăratu să ducea
 Și la poartă că-mi plângea,
 Trii săptămâni că-mi plângea,
 Ochii 'n cap i să scura,
- 30 Ea chioară rămânea.
 Da 'mpăratu, de vedea,
 La poartă că-mi ieșia
 Și pe babă mi-o 'ntreba:
 «Fă, tu babă, dumneata,
- 35 De ce plângi tu acia?»
 Dară baba că-mi zicea:
 «Mă, 'mpărate, dumneata,
 De ce plâng ieu aicea?
 Un copil că mi-am avut
- 40 — Când oi zice de-un spânac —
 Și pe-ala mi l'ați loat»
 — Când oi zice trii măslina,
 De aia mă rog ieu la tine,
 Dac'ai vrea, să-mi faci un bine!
- 45 — Când oi zice trii spânace —
 Să nu iei și pe-i săraci,
 Că Costăndin mi-e sărac,
 N'are tată, decât mumă
 Ș'aia mi-e bătrână.
- 50 Bătrână, pe cum mă vezi,
 Nu mă scol pân nu oftez
 Și Costăndin mi-e sărac,
 Da de carte-i prea 'nvățat!

---

¹⁾ Ii vei.

- Nu poate, cât ie Sârbia,
 55 Sârbia și Bulgăria,
 Pe dincolo Rumânia.»
 Da 'mpăratu că zicea:
 «Și io-am avut muică bătrână,
 N'a pus gură pintru mine,
 60 Du-te-acasă și vezi de treabă,
 Că iești bătrână și slabă
 Dacă iestă tain 'așa,
 Pe Costăndin să mi-l loați,
 Să-i dați cal de călărie,
 65 C'o să meargă 'n bătălie,
 Poate numili să-i vie.»
 Pe Costăndin că mi-l loa
 Și-i da cal de călărie
 Și-l băga în bătălie.
 70 Zăstava ¹⁾ 'n mână i-o da
 Și răsbielu l-începea
 Și 'nainte că-l punea.
 Un tun ici, un tun colea
 Și un tun că-mi pognia
 75 Și ghiuleaua să spărghea,
 Pe Costăndin îl lovia,
 Picioarele-i râteza
 Și zăstava că n'o da.
 Atunci Costăndin zicea:
 80 «Na-vă, na-vă zăstava,
 Că-mi mâncarăți vieața.»
 Da 'mpăratu că zicea:
 «Bravos, bravos ce voinic!
 Da zău ține cu Sârbia,
 85 Ca să-mi bată Bulgăria.»
 Pe Costăndin mi-l loa

---

¹⁾ «Stag».

La doctor l'ăducea,
 P-iel mi-l zvinduia ¹⁾
 Și schiop că rămânea
⁹⁰ Și notar că mi-l puneă,
 Cîn 'sute de frangi că-i da,
 Luna că i-o plătia.
 Pe mumă-sa că mi-o loa,
 Pe ea că mi-o arănea, ²⁾
⁹⁵ De să pomenia.

Ionîță Ștefanovici (Roibu). *Grabovița.*

---

¹⁾ Vindeca.

²⁾ Hrănia.

A LU¹⁾ PRICU

- Când oi zice viorea-re,
'Ntr'o sântă dumineca-re
Lișitație mi-era,
Baș în sat în Bordeia :
5 Căfenea și căsăpiia-re.
Da pe cine o mâna-re,
Tot pisaru de Nața,
Pintru Pricu că mâna-re.
Stan al Popii ce-mi făcea-re ?
10 Pin căfenea să plimba-re
Și lu Pricu că-i spunea :
«Măi tu vere, dumneata-re,
Nu-ți mai las căfenea-re,
Nici frate căsăpiia.
15 Când oi zice de-un năut,
Destul frate mi-ai ținut ;
Când oi zice viorea,
S'o iau și ieu acuma-re.»
Patru părăle că-mi da-re,
20 Pistă Pricu că-mi săria-re,

---

¹⁾ Subînțeleș cântecul.

Dar chinezul ce-mi grăia-re :

«Pune Pricule, nu sta-re !»

Iel din gură așa-mi grăia-re :

«Nu mai dau nici o păra,

25 Bună grijă io-i purta».

Pin căfenea să plimba-re

Cu frati-său Nicola-re ;

Iei acasă să ducea.

Pe fiu-său mi-l căta

30 Și din gură așa-mi grăia-re :

«Măi Ioane d-ta,

N'oi mai fi copil de mine,

De nu-i asculta de mine!

Pușca frate să mi-o iai

35 Și la căfenea să mergi,

Pe Stan al Popii să-l păzești,

Ca, frate, să-l prăpădești !»

Da fiu-su ce-mi grăia ?

N'oi mai fi copil de tine,

40 De n'oi asculta de tine!

Pușca mi-o luva,

După tat'său să ducea,

Lă căfenea că-mi mergea,

Baș în murgit că-mi iera.

45 Dară Pricu ce-mi făcea ?

In căfenea că-mi intra

Și la astal că să trăgea

Cu frati-său Nicola ;

O chilă de vin cerea,

50 Dar fiu-su ce făcea ?

La geam să pitula

Pe Stan al Popii'l păzia.

Pricu vin 'n pară că punea,

Cu frati-su troncănia,

55 La Stan al Popii 'l strâga :

- Măi tu vere d-ta,
Ține frate vin de bea,
Ce te-ai năcăjit așa!
- Stan al Popii de-auzia,
60 Lângă iei că să ducea.
Și fiu-su când vedea,
Pușca că mi-o slobozia,
Pe Stan al Popii lovia.
Glionțu că-mi trecea
- 65 Drept în Nață:
Lampa să stângea.
Dar chimeții ce-mi vorbia :
«Ce faci Pricule așa?»
Mâna pe iel că punea
- 70 Și'ntr'o sobă l-închidea
Cu frati-su Nicola.
Chimeții la iel acasă că-mi mergea,
Pe fiu-su că-l căta
Și la muieri că strâga :
- 75 — Când oi zice de-o vivoară,
Da nu ieși fată afară?
Când oi zice de-o vivoară,
Iesă Dumitra afară.
— Când oi zice de-o supică,
- 80 Nora lu Pricu-a mai mică.
Chimeții mi-o întreba,
Da ie Iovan acia?
Da ea frate le spunea:
«Când oi zice de-o vivoară,
- 85 S'a dus d'asară la moară.»
Iel din sobă răspundea :
«... pe mumă-sa,
Ce cată la casa mea?»
Dar chimeții ce-mi grăia:
- 90 «Măi Iovane, dumneata,

Spune une-i pușca ta?»
 — Când oi zice de-o gutoaie,
 «Pușca mea ie-ntră butoaie»
 Și'n coșăre că-mi mergea,
 95 Pușca că le-o da,
 Chimeții mi-o mirosia
 Și pognită mi-o găsia.
 La căfenea că mergea
 Și lu Pricu-i arăta :
 100 «Ce-ai făcut Pricule-așa?»
 Dar frati-su ce-mi vorbia :
 Ziseși Naică, nu te teme,
 Dar fu frate prea de vreme,
 In loc să facem noi moșie,
 105 Noi făcurăm sărăcie!»
 Poliția că-mi venia.
 Căpitanu să plimba
 Și cu Pricu tăinuia :
 Ce-ai făcut Pricule-așa ?
 110 Trăiai tu bine mai bine,
 Nu putea nima cu tine,
 Dacă știi că n'ai făcut,
 Nu te teme frate așa,
 Iar vini tu la casa ta.
 115 Nu trecea un an de zile
 Nouo petreșuri ¹⁾ făcea,
 Pe toate le doboră,
 Advccatu să mira.
 Dar Pricu ce-i spunea ?
 120 Nu te teme dumneata,
 Că n'am cheltuit nimica :
 Iestă artiie ²⁾ la mine

¹⁾ Procese.

²⁾ Hârtie (bilete de bancă).

Mi să pare v'o cinci miie,
 Că-a fost în sân tot la mine,
 125 Adusă din Rumânie
 Dila Popa Irimie.
 I-am pus mâna după cap,
 I-a fost frică de tesac,
 Mi i-a dat și am plecat.»
 130 --- Vedeți oameni istorie:
 Cum scapă cu pretinie!

Cules dela **Milisav Popovici**, 30 ani, din Bordeie. Autorul e lăutarul Ștefan din Grabovița. E un cântec contemporan, referitor la o întâmplare din sat: «omorârea chinezului de către ficiorul lu Pricu, care acum ie la robie». Interesant este că se mai creiază și astăzi balade, care denotă însă decadența acestui gen.

MARCU VITEAZU

- Sus la culmea dealului,
La cerdacu Marcului,
Marcului Viteazului,
Frumoasă masă mi-e 'ntinsă.
5 Dar la masă cine șede?
— Savai Marcu Viteazu,
Și cu Turcu Bolûr Aga.
Daiei bea și să cînta,
Tare rămășag făcea,
10 Care frate s'o 'mbăta,
Capu dela trup să-i ia,
Să să ducă pomina,
Ca la iel la nimina.
Cu pahare cine-mi da?
15 — Savai muma Marcului,
Ibomnica Turcului.
Ajungea rîndu la Marcu,
Păhărelu Marcului
Cu vin 'l jumătăția,
20 Și cu afion ¹⁾ mi-l umplea,

---

¹⁾ «Ce adoarme omu».

- Da păhărelu Turcului,
 Cu apă jumătăția,
 Și cu vin că mi-l umplea,
 Bea Turcu și să trezia.
- 25 Dară Marcu ce-mi făcea?
 — Iel, frate, că să 'mbăta,
 Și'n chelie ¹⁾ să culca,
 Dară muma Marcului,
 Ibomnica Turcului,
- 30 Ea din gură așa zicea,
 — Bat-o maica Precesta,
 Și sânta Dumineca,
 Și sânta Vineri de vine.
 Să nu-i ajute cu bine —,
- 35 Ea din gur'asa zicea:
 «Turcule, Bolùr Aga,
 Rămășagu ce-ați făcut,
 La pomânt că mi-a udit,
 Că Marcu mi s'a 'mbătat,
- 40 Și'n chelie m-e culcat,
 Ca cum m-e bun de tăiat.»
 Turcu-așa, dac'auzia,
 Săbioara mi-o trăgea,
 Pe tocilă mi-o-ascuția,
- 45 Și la palmă mi-o cerca,
 Vedea, bine că tăia,
 Dară sluga Marcului,
 Slugulicea Marcului,
 Sluga lui, Neculcea,
- 50 Când așa, frate, -mi vedea,
 Fuga la Marcu-alerga,
 Și'n chelie să băga,
 Palma bici că mi-o făcea,

---

¹⁾ «Podrum» (pivniță).

Și pestă ochi mi-o trăgea,
 55 Marcu din somn că -mi săria,
 Și sabia mi-o scotia,
 După sluga lui să loa.
 Il gonia cât îl gonia,
 Zi de vară până'n sară,
 60 Pân'aci la chindioară,
 Pe valea Perișilor,
 Si pe-a Perișanilor.
 Când fu în vale la Periș,
 Sta în drum de-a curmeziș,
 65 Și din gur'așa -mi zicea :
 «D'aleo stăpâne Marcule,
 Nu-s' vitejia ț'arăți,
 Au cu murgii mi te'ntreci,
 Au pe mine mă gonești,
 70 Puică, să mă prăpădești?»
 Dară Marcu că -mi zicea :
 «Da știi slugulița mea,
 Nici vitejia mi-o-arăt,
 Nici cu murgii nu mă'ntrec,
 75 Numai pe tin' te gonesc,
 Puico, să te prăpădesc,
 C'asa palmă ce mi-ai dat,
 De când maica m'a făcut,
 Așa palmă n'am văzut.
 80 Și când iera la nunta mea,
 Toți boierii mă dăruia,
 Care cu vii, cu moșii,
 Care cu cirezi de boi,
 Care cu turme de oi,
 85 Care cu stave de cai.
 Da tu cu ce mă dăruiai?
 — Cu ale fripte buzdugane,
 Luoate pe pelea goală,

Și foc în cizme că-mi puneai,
 90 Și ziceai că joc de drag,
 Da io jucam de mare silă»
 Atunci sluga sta și-i spunea:
 «Știi stăpâne Marcule,
 De nu iera palma mea,
 95 Să ducea vieața ta,
 Că tu când beai și te cinstai,
 Cu Turcu tare rămășag făceai,
 Care din voi s'o 'mbăta,
 Capu dila trup să-i ia,
 100 Și'n țapă că i l-o puneai,
 De s'o duce pomina
 Ca la iel la nimina.
 Cu păhărel cin' vă da?
 Savai muichilița ta,
 105 Savai păhărelu tău
 Cu vin îl jumătăția,
 Cu afion mi-l umplea
 Și ție că mi ți-l da
 Și tu beai și te'mbătai
 110 Și'n chelie te culcai.
 Păhărelu Turcului
 Cu vin îl jumătăția
 Și cu apă mi-l umplea,
 Bea Turcu și să trăzia.
 115 Savai muichilița ta,
 Așa din gură zicea:
 «Turcule Bolūr Aga,
 Rămășagu ce-ați făcut,
 Jos la pământ mi-a udit.»
 120 Turcu-așa, dac'auzia,
 Săbioară mi-o trăgea,
 Pe tocilă mi-o-ascuția
 Și la palmă mi-o cerca,

- Vedea, bine că tăia.
- 125 Io dac'am văzut așa,
Io la tine m'am băgat,
Palma bici că mi-am făcut
Și pestă ochi că Ț'am dat.
De nu iera palma mea,
- 130 Să ducea vieața ta !
Marcu-așa, când mi-auzia,
Așa'n gură mi-l pupa
Și de mână mi-l luva
Și din gur'așa zicea :
- 135 «Savai slugulița mea,
Ia poftiți la mine'neoa,
Că tu iești vieața mea»
Ș'acasă să ducea,
Mare zăfet ¹⁾ că-mi făcea
- 140 Și bea și să veselie
Și pe muică-sa mi-o loa
Și frumos mi-o cătrănia,
Foc dila picioare-i da,
De douo părți
- 145 Cu lemne verzi
Și de douo
Cu uscate,
Ca s'aprindă pe-ale lalte.
Până muică-sa ardea
- 150 Iel bea și să veselie.
Iară muică-sa zicea :
«Muică, muică, Marcule,
Da nu-ți pare rău de mine,
Nu-ți pare rău de Țâța ta,
- 155 Că mi-o bate bălbăra ¹⁾»

¹⁾ «Cinste».

¹⁾ Vălvăra, «bălbătaia focului».

Dară Marcu ce-mi zicea?
 «Muică, muichilița mea,
 Da nu-mi pare rău de ea,
 Că nu-i aia țâța mea,
 160 C'a mușcat păgân din ea»
 Ș'asa muică-sa ardea,
 Pân'cenușă să făcea
 Și cenușa mi-o luva
 Și'n vânt, frate, mi-o sufla,
 165 I-iera frică c'o'nvia.
 Pe-une muică-sa ardea,
 Punea plugu și ara
 Și grâu că mi-și sămăna.
 Și când grâu să cocea,
 170 Frumos că mi-l săcera,
 La arie mi-l ducea
 Și frate mi-l treera,
 Doamne, ca toată lumea.
 Atunci la moară-l ducea
 175 Mândră făină-l făcea
 Și pâine că mi-l făcea,
 Pomană mâni-sa punea
 Frate, de să pomenea.
 Și cântecu să isprăvia.

Iovan Blagoe, Costol.

IANUȘ UNGURU

Ianuș Unguru, iel a avut pătruzăci de ficii după iel. Iel a fost haiduc. Iel s'au culcat ș'au adurmit. Haiducii aia au aflat de Ianuș că iel ie mai bun în codru.

Ie voinic cu năroc,
Poate cuteza la foc.
Din zăce doi s'alegea,
La al mez de noapte pleca,
5 Brava porții o bătea,
Dar Ianuș îmi durmia,
Numa maică-sa auzia :
Care bate brava porții,
Acu la cumpăna nopții,
10 C'acu iestă junghiu morții?
Băieții că mi-auzia :
Taci maică, nu zice-așa.
Să ni-l dai pe Ianuș nouo,
Să ne fii maică și nouo,
15 Să-ți croim rochiță nouo,
Crez, rochiță zău de lână,
Ca la o maică bătrână;

Crez, și alta de mătasă,
 Să te plimbi cu ea pin casă
 20 Ca o dalbă jupâneasă».

Da, vezi, maică-sa-mi grăia :
 «Io pe Ianuș nu l-oi da,
 Cât cap la trupșor va sta,
 C'a mai avut șapte frați,
 25 Toți a perit într'o Marți,
 Numa Ianuș mi-a udit,
 Să facă pomenile,
 Să le poarte țealele,
 Țealele și armele —
 30 Strălucea ca soarele.
 Ianuș din somn îmi trâcnia :
 Maică, ce vorbă-mi fu asta ?
 Ia dă muică cheile,
 Să-mi descui lădițele,
 35 Să-mi iau muică țealele,
 Țealele și armele —
 Strălucesc ca soarele !»

Țealele că și le loa
 Și mai mândru să'nforma ¹⁾ :
 40 Foiliță mărăcine,
 Veniți ficiori după mine,
 Că știu sama'n codru bine,
 Măcar să per până mâne !
 Mumă-sa că-l blăstăna :
 45 «I'alei Ianuș, puiu maichii,
 Nu te trage-a'râmbășie ²⁾
 C'oi să peri pin pușcărie !»
 Mumă-sa că mi-și grăia,
 Dară iel că n'asculta.

¹⁾ «Să chichia» (gătia).

²⁾ Șefie, «mai mare».

- 50 «Da-oa-l dragu Dumnezeu,
Să facă pe gându meu,
Nouo zile să (h)oțești,
Când o fi la zăcelea,
Grea poteră te-o-ajungea,
55 Pe tine te-o ocoli,
Doamne, și te-or prăpădi!»
Ia vezi blăstăm l'ajungea,
Iel nouo zile (h)oția
Ș'un somn mare că-i venia,
60 Iel doamne mi să culca
Ș'asa somn greu ce-mi durmia,
Da greu vis că mi-și visa,
Grea poteră-l ocolia,
Șapte sate de pe baltă,
65 Țara Rumânească toată,
Și Crăiova jumătate;
Da potera Banului,
Și cu-a Măgureannlui,
Țara Meedințului, ¹⁾
70 Că-s câinii pomântului.
Iel așa din somn trâgnia,
Din gloanță nu să vedea,
Iel la ficii îni strâga:
«Frățiori de sama mea,
75 S'aduceți pe boamba ²⁾ 'ncoa,
Că bag prau cu chivăra,
Și gloanțele cu poala,
Beicoane cu vrêtia, ³⁾
La măsură nu venia.
80 Când așa cu ea, că-mi da,
Nouo mie doboră,

¹⁾ Necunoscută de cântăreț.

²⁾ «Pușcă mare».

³⁾ «Sac de punem bucate'n iel».

- Numa unu ce uidia,
 Un vrăjmaş de arnăut,
 C'un pistol aghintuit.
 85 Iel dila brău îl trăgea,
 Şi niminia nu-l vedea.
 Un bumb de argint băga,
 In pistol aghintuia,
 Cu iel în Ianuş că-mi da,
 90 Pe Ianuş că mi-l lovia,
 Dila vale de buric,
 Unde-i puterea'n voinic,
 Maţale i le vărsa,
 Da feciorii -mi alerga,
 95 Maţale i le-aduna,
 Şi'n coş că i le băga,
 C'un brău lat că-l încingea,
 Un brău lat din Țăligrad,
 Şapte galbini cotu-i loat.
 100 Şi pe cal l- încăleca,
 La mumă-sa mi-l ducea.
 Mumă-sa când mi-l vedea:
 «Lasă muică rău să-ţi fie,
 Rău să-ţi fie, da nu bine,
 105 Că n'ai vrut s'ascuţi de mine».
 — «Muică nu mă supăra
 Ş'aşterne-un aşternut lung,
 Savai muică lung şi'ngust.
 Mi-aprinde o lumânare,
 110 Să-mi fie la răposare.
 Dă-mi un pahar de vin,
 Să mă cuminec de viu;
 Să-mi aduci pe popa,
 Să-mi cetească molivda»
 115 Pe popa că-l aducea,
 Până popa mi-l cetia,

Și sufletu că-i ieșia,
 Și popa mi-l mormânta,
 Da mumă-sa să cânta.

Costăndin Ion zis și **Tuțu**, 70 ani, *Costol*.

Știa mai mult povești, decât versuri (nu e lăutar). Din balade mai cunoștea a lui «Dăscală Păscală» (p. 130), cu titlu ce urmează :

P-el Bogaz de Mare
 Tare că-mi fugea
 Mică corăbioară.
 Cârma cine-o-ține?
 — Dăscală, Păscală, etc.

Acțiunea se petrece pe Mare nu pe Dunăre ca în cealaltă.

„FRÂNGURELE“ „(FRÂNTURELE)“

FRANGURELE

Cuculeț de la pădure,
Du-te la mândra de-i spune,
Să nu să mai poarte bine,
Că m'am uscat, vai de mine!

*

Mândruleană dintre bălți
Cu dragoste'n patru părți,
Na la neica vre-o doi sloți,
Să nu te iubești cu toți.
5 Mândruleana că-mi zicea:
Nu-mi trebue sloții tăi,
Că ieu am pretinii miei,
Care mă iubesc cu ieii.

*

Când oi zice trei zmicele,
Voi, voi, voi, mândrele mele,
Veniți toate, câte trele,
Veniți Miercuri, veniți Joi,
5 Să ne răfuim și noi.
Poate s'o 'ntâmpla să mor,
Să-ți ieii gurița'nnapoi,
Să nu-ți mai uidesc de dor ;

- Să ne știm alibăriți ¹⁾
 10 Și de neica despărțiți.
 Că ieu ce v'am făgăduit?
 Câte-o toartă de argint.
 Că ieu m'am căsărit
 Nu mai vă iau flori din târg,
 15 Nici mărgean roșu la gât.

*

- Când oi zice de-o lalea,
 Mândro'n bătătura ta,
 Să răsară trestia,
 Trestia și bolbura, ²⁾
 Să fete lupoica'n ea.
 5 Să rămână țărâna,
 Să fac urmă cu ghiata,
 Să răsar'o viorea,
 Să-mi cinstesc amureaza

*

Când oi zice trei măslina,
 De-oi gândi, mândro, la mine,
 Cum gândesc și ieu la tine,
 N'ar mai fi păcat pe lume.

*

- Când oi zice mărăcine,
 Ia-mă, Doamne, și mă pune
 'Ntre neveste d'ale bune,
 Cu bărbații duși în lume,
 5 Le iubesc și nu mă spune.

*

Mândro, bărbățelu tău,
 Ologi-l-ar Dumnezeu,

---

¹⁾ «Curat despărțiți».

²⁾ Volbură, «iarbă».

Să mai te iubesc și ieu
 Mândruța atunci zicea :
 5 Taci neică și nu vorbi,
 Că de cât l-ar ologi,
 Mai bine l-ar chiorî.
 Al olog șede la foc
 Și vede cu ochii tot,
 10 Da ăl chior șede la părete
 Și cu ochii că nu vede,
 Până daica să iubește,
 Inimioara-și răcorește.

*

Mândro, cum să facem noi,
 Să ne iubim amândoi ?
 Neică, cum să facem noi,
 Să ne iubim amândoi ?
 5 Ia-ți pușca și doi copoi
 Și doboară în zăvoi.
 Și ieu să viu cu-ăi doi boi,
 Să ne'ntâlnim amândoi.
 Până boii paște iarbă,
 10 Noi să ne vedem de treabă,
 Până boii mănâncă fân,
 Ieu să-ți iau măru din sân.

*

Doamne, ce¹⁾-a lăsat Dumnezeu!
 Ce iubesc să fie-al meu,
 Și să mor când oi vrea ieu.
 Să lase Maica Precista,
 5 Să vină ibomnica,
 Să vină la moartea mea,
 Să-mi țină lumânarea

---

¹⁾ De ce.

Să mor cu ochii la ea.

*

N'a lăsat Dumnezeu bine,
 Ieu iubesc și altu ține.
 Când văd ibomnica mea
 Pe brațele altuia,
 5 N'am cuțit, m'aș înjunghia,
 Și pe mine și pe ea.

*

Foaie verde, foi de tei,
 Când ieram niște copii,
 Cum ne bulgăriam cu glij,
 Și ședeam la voi pe pat
 5 Și vorbiam de sărutat;
 Și ședeam pe pajiște
 Și vorbeam de dragoste.

*

De oi trage cât am tras,
 De la Paști pân'la Ispas,
 Ieu de mândra nu mă las,
 Pân'oi face-o cu'n pripas . . .

*

Mândro, de ce nu plezniam,
 Când băteam la tine'n geam?
 Când ieram tânăr durlan,
 Iubiam fete câte-un an;
 5 Dar de când mă însurai
 Și iubesc numai neveste,
 Dete barba făr'de veste,
 Mustățile să lungiră,
 Mândruțele mă urără.

Stancu Grecu, Geanora.

FRÂNGURELE (sau FRÂNTURELE)

Verde, verde o nalbă,
Taica și muica mă-ntreabă,
Ce sânt galbină și slabă,
Că de boală n'am bolit,
5 Nici de friguri n'am zăcut
Și-am fost timp când n'am știut.
Da m'am pripit la iubit.
Da iubitu băta-l focu,
Nu ie vie nici moșie,
10 Ci ie pizmă și mânie.
Nici o boală nu ie grea-e
Numa zău, frigura-e
Că de friguri beai și mănânci,
Da de iubit te usuci.

*

Când oi zice de-un atlaz,
Că de-oi trage câte-am tras,
De la Paști pân'la Ispas
Ieu de mândra nu mă las,
5 Pân-oi face-o cu'n pripas
Și copil să botezăm

Să punem pe nume-al meu.
 I s'o face dor de mine,
 Să doboare la fântână
 10 Cu copilașu de mână,
 Toată lumea să să'nchine.
 Să-arăte cu gegetu,
 Uite, muică, taică-tu !

*

Da știi lele, da nu știi!
 Toată noaptea-ți bat la poartă,
 Da tu dormi, dormire-ai moartă,
 Cu crățanu făcut roată.
 5 Da o cățea gulerată,
 Fi'a dracului ea moartă,
 Mă goni ograda toată,
 Stătu inima zburată.
 Cât fugii ieu, crez, pitiș,
 10 Căzui în niște urzici,
 Mă făcui numai beșici.
 M'apucai de sărutat
 . . . . și-așă'n . . . pupat,
 Nu mai pot de scărpinat.

*

Când oi zice de-un trăscau,
 Ce n'o lăsat Dumnezeu etc, ca la p. 313

*

Cum iești mândră de frumoasă,
 Așa să fii și credincioasă,
 N'ar mai fi gâlceavă'n casă.
 Da'ți-e vorba troncănoasă, ¹⁾

---

¹⁾ Aspră, troncănitoare.

- 5 De faci gâlceavă pin casă.
 Cât iești mândră de ghiolbană,¹⁾
 Asară-ți dedei o palmă,
 D'azdiniată²⁾ mă căii,
 Că dedei de te sturâi³⁾

R U Ș I N I

(Să zic la nuntă, când s'au ameți nuntașii).

- Iestă-un socru fermecat,
 Car'să culcă tot su pat
 Și-și ia cojocelu'n cap.
 Foe verde solzi de pește,
 5 Dracu-o ști ce mormănește.
 Când oi zice de-o lălea,
 Tot din gură mormănia :
 — Fa, nevastă, tu ești dracu,
 Toată noaptea scârțâi patu !
 10 Soacra atunci zicea :
 Mă bărbate fermecate,
 Taci de nu zice așa,
 Că dedei trupu chinului,
 Să-ți fac banii birului.»
 15 Iel se cotropia cu sacu
 Și dormia până-l lua dracu.

*

Joacă soacră pingă vatră,
 Să-ți dea nora turtă caldă

¹⁾ Frumoasă.

²⁾ Da azi de dimineată.

³⁾ Te zdrobii, te prăpădii.

Joacă soacră, nu juca,
Că cămaşa nu-i a ta,
5 Că Ț'-a dat-o noru-ta.
Azi Ț'o dă, mâine Ț'o ia,
Și rămâi cu râza ¹⁾ ta.
Bate vântu în opregu
Și rămâne (trupu) negru.

Stancu Grecu, Geanovă.

---

¹⁾ Cămașă ruptă.

FRANGURELE

- Măi Ghiorghiță, Gheorghelaș,
Dimineata te sculași,
Pe ochi negrii te spălași,
Fuga calu 'ncălecași,
5 La ibomnică plecași.
Cine trece Oltu-ăl mare?
Gheorghită trece călare
Cu slugile pe picioare.
Cine trece Oltu-ăl mic?
10 Gheorghită la ibomnică.
Da poteca une'l duce?
La Măria, gură dulce.
Da Gheorghită ce-mi făcea?
— Fa Mărie, dumneata,
15 Plecai asară la tine
Cu-o păpușe de smochine
Și cu una de măslina.
Zmintii drumu, vai de mine,
Cu negura neguroasă,
20 Cu poteca lunecoasă,
Nimerii la altă casă,
Cu mândruța mai frumoasă,

Cu bărbatu nătărău,
 Acolo mă trag și ieu!
 25 De-o fi bine, de-o fi rău!
 D'aoleo sufletu meu,
 Acolo mă trag și ieu!

✽

Leliță Săftiță,
 Cu glas de golumbiță,
 Deschide ușița,
 Să sărut gurița.
 5 Că ie mult d'asară,
 De când sed pe-afară.
 Ploița mi-și ploaie,
 Giubeluța 'mi moaie;
 Picătura -mi pică,
 10 Fermeneaua -mi strîcă.
 Nu mi-e de giubea,
 Nici de fermenea,
 Ca de dumneata,
 Mâncăți-aș gura.
 15 Da mândra zicea:
 — Du-te naică, du-te,
 Du-te, de te culcă,
 Nu-ți mai strîca somnu,
 Că mi-a venit omu.
 20 De ț'-o fi de mine,
 Iar tu voi venire
 L'al mijloc de noapte,
 C'adorm ape toate
 Cu fiori de moarte.
 25 Ț'-oi fi la fereastră,
 M-oi săruta 'n față,
 Ț'-oi fi cu dulceță.

*

Indeamnă, 'ndeamnă murguleț,
 Nu-ți mai face păru creț,
 S'ajungem pân' la Cernet,
 Că să face-un bâlciuleț,
 5 Să-ți cumpăr un frâuleț,
 Ca să-ți scot și ție preț.
 Dară murgu ce-mi zicea :
 — Bate-l Doamne de 'ndemnat,
 Une-ajungi mă legi de gard
 10 Și-mi dai fân nuelele
 Și grăunțe stelele
 Și tu bei cu mândrele
 Pe la toate crâșmele.
 — 'Ndeamnă murgule la pas,
 15 S'ajungem desară-acas'
 La copii și la nevastă
 Și la mândra că ne-adastă
 Cu ocaua plină rasă,
 Cu fripturea pe masă.

*

Toată noaptea mă luptai
 Cu nește beliți de cai
 Colea într-ăl vârf de plai.
 Aidați mândro, să izbim,
 5 Să izbim la câmpu-ăl lung
 La grajdu lu Asan Turc,
 Luom măsura grajdului
 Dila ușă pân la fund.
 Leg un cal vânăt porumb,
 10 Scurt în gât și lung în trup,
 Cum ie bun la zorbalâc,¹⁾

¹⁾ *Zorbalâc* = rășcoală, zaveră.

De merg Vinerea la târg,
Cine fuge ieu-l ajung.

*

- Foiliță iazmă creață,
Da 'ntr'un colț de grădineată,
Găsii pe mândra culcată.
Săruta-o-aș de culcată,
5 Rău îmi pare să deșteaptă.
Dară mândra ce-mi zicea:
«Măi băete, băețele,
Nu-ți face păcate grele,
Ține-ți drumu, bate-ți calea,
10 Că ieu-s floarea de pe marea,
Care mă iubește moare.
Foiliță și-o lalea,
Da băiatu ce zicea:
«Fa fetiță, dumneata,
15 Și ieu sânt brumariu-ăl mare,
Ce cad sara pe răcoare
Și mă scol în prânzu-ăl mare,
Câte flori pe marea 'n jos,
Pe toate le ofelesc,
20 Nu te trec pân te iubesc.
Trăcui asară călare
Pe la poarta dumitale,
Mă uitai printre stobori,
'Ț văzui ochii negrușori.
25 Fă-mi-ți-i, țăță, vânzători
Că și neica-i negustori,
De numără bănișori
Și cumpără mulțișori.
Foiliță năutu,
30 De s'ar vinde iubitu,
Mi-ași da boii și plugu

Și-aș cumpăra iubitu.
 Că iubitu-i lucru mare
 Nu-ți dă stare la mâncare,
 35 Trupșorel odină n'are.
 Cine 'n lume nu iubește,
 Mă mir la popa ce merge,
 La ce să mai spovedește.
 Ieu în lume nu iubesc,
 40 Nici că la popa nu merg,
 Nici că mă mai spovedesc
 Și ce ie bun tot iubesc.
 Toți premari și logofeți,
 Din partea iubitului,
 45 Va fi talpa iadului.

Moș Iovan Blagoe, Costol.

*

Bate vântu sălcile,
 Să-mi pornească șăicile,
 Să-mi pornească și a mea
 Până la Ilinca mea,
 5 La Ilinca 'n Corbova,
 Care m'am iubit cu ea
 Din copilăria mea.
 Bate vântu, iarba -mi culcă,
 Doru mândrii mă usucă.

Dela viorarul **Const. Mărțoi**, din Cladova. El l'a învățat în Tăchia.

FRANGURELE

Of, of...
Foaie verde siminic,
Suie fata pe colnic,
Răsucind la burungiuc,
5 Răsucește de trii zile
Și pe fus n'are trii fire.
— Ce cați, tată, pe colnic?
— O vacă și-un vițel mic,
O vacă și-un vițel mic,
10 Și-un pustâi de ibomnic.
Foaie verde trei granate,
Osândite-ar și te-ar bate
Perioara mea de-az noapte.

*

Foiae verde măracine,
Ia-mă, doamne, și mă pune
'Ntre neveste de-ale bune,
'Ntre neveste cu bărbat,
5 Să le-astrâng mi-aș face-un sat.
Pe câte le-am mai iubit.
Să le-astrâng aș face-un târg.
Aoleo, daoleo !...

Invățate de lăutarul **Const. Mărțoi** din Cladova de la Nicolae
Buzatu din Jipari, spre Orșova.

*

Foaie verde de gorun,
 Da ieși mândră până'n drum !
 Dorule, dorule, vino, vino pân'la mine,
 C'am o vorbă să-ți spun, mă,
 5 C'am o vorbă să-ți spun, mă...
 Bradule, bradule, groasă umbra ta, mă !
 ...Cine-o mai face ca mine,
 Fie păcătos pe lume!
 C'am lăsat anevasta mea
 10 Și-am îndrăgit ieu pe alta,
 Pe alta, pe-o păătoasă,
 Care n'are apă'n vasă.
 Nici o dată nu ie bine,
 Să-ți iei nevasta cu tine,
 15 Că te duci la căfenia
 Și te vede amanta.
 Dorule, Dorule, vino, vino pân'la mine!..
 Și'am trimes la maica'n țară,
 Să-mi dea bani de cheltuială
 20 Și rufe de primineală
 Dorule dorule, vino vino pân'la mine!...

Invătată de acelaș lăutar în Orșova, în Bufănie.

*

Foaie verde mărăcine,
 Da ce-avea lumea cu mine,
 Nu fac nici o străcăciune
 Numa dragoste pe lume.

*

Foaie verde mardostat
 De când puică m'ai lăsat -ă,
 Mai lăsat două, trei zile
 Și mi-e gându tot la tine.

5 Ai, inimioară stai pe loc,
Că-ți pun lacăt la mijloc.

*

A-a-a... Fire-a dracului să fii
Cu casa și cu copii
Cu bărbatu ăl dintâi,
Un' Ț'am spus n'ai vrut să vii,
5 Unde ne-am iubit întâi.

*

Foaie verde d'un bujor,
Doamne, să nu mă omori,
C'am iubit două surori.
Pe-a mai mare, mi-a plăcut,
5 Pe-a mai mică n'o mai uit,
Pân' m'o băga în pământ
Și cu lemnu ¹⁾ plumbuit,
Să nu putrezesc curând,
Cu cruciulița de piatră,
10 Să nu putrezesc îndată.

Invățate de acelaș lăutar înspre Negotin.

*

Ai, cucule, porumbule,
Ai, ²⁾ vara vii, vara te duci,
Mă mir iarna ce mănânci.
— Mănânc mugurel de fag
5 Și beau apă dintr'un lac
Și cânt codrului cu drag.
— Cântă cuce, limba-ți pice,
S'o ia daica s'o mănânce.

¹⁾ *Lemn* = cosciug.

²⁾ *Ai* = exclamație pe care lăutarul o scoate la începutul fiecărui vers în acest cântec.

- Nu pot naică de-a cânta,
 10 Că mi-a degerat gura.
 C'am cântat la Ieblănița,
 C'am cântat la Severin
 La boeriu Costăndin.
 — Cântă cuce, de-ai cânta,
 15 De-mi desmiardă inima.

Invățate de acelaș lăutar în Cladova.

*

Mărioară din Bătoți,
 Na la naica vro doi zloți
 Și nu te iubi cu toți,
 Numai cu naica când poți.

*

- Foiliță, iazmă creață,
 Nu fi mândră supăreață,
 Că iubiși cu naica-odată!
 Că multă lume-i înșelată,
 5 Da și tu cu naica odată.

*

- Foiliță, iarbă creață,
 Nevasta care-i iubeață
 Să scoală cu dimineată
 Și 'și dă rumeneală 'n față
 5 Și-mi iasă pre prismă-afară
 Cu vro două boabe 'n poală
 Și strângă găinili:
 — Pui, pui, pui, porumbaca,
 De-oi mânca, de n'oi mânca,
 10 Ieu să-mi fac dătoria,
 Să dau neichii gurița

Sara și dimineața
 Și peste zi 'ntotdeauna,
 Că mi-e dulce ca fraga.

*

Daolică, fă bălană,
 Fă-ți o milă și-o pomană,
 De ieși pân la neica-afară,
 Să ne iubim din picioare
 5 Ca un muc de lumânare,
 Când îmi bate vântu tare
 Și cură ceara la vale
 Și -mi rămâne feștila
 Și -mi cuprinde inima
 10 Cu dor de la dumneata.
 Deschide, mândro, ușa,
 Ca să-ți sărut gurița.
 Punem gleznă peste gleznă
 — Noaptea-i, zău, negură beznă, —
 15 Punem picior la picior,
 Pân-om face vr'un ficior;
 Punem mână peste mână,
 Pân-om face vre-o copilă,
 S'aducă apă din gârlă;
 20 Punem buric la buric,
 Doar de nu v-o fi nimic!
 Da bălana ce-mi zicea:
 — Nu pot, nu pot neiculiță,
 Pân-o sugă burtea tăță.
 25 — Fiți-ar burtea-afurisit,
 Tot cu burtea m'ai mințit,
 Pân'am udit neiubit.
 Da bărbatu-su vedea
 Și-așa din gură -mi zicea:
 30 — Ține-l, Dulfă, ia-l cătea

De pe bățătura mea,
 Că ăla mi-a spart casa!
 Foiliță de spanac
 Și când mă văzui scăpat
 35 Cu-o țandără 'nfiptă 'n cap,
 Da-o cățea grivă și cioantă,
 — Fir-ar a dracului și moartă! —
 Mă goni grădina toată
 Până'n crovu cu urzici,
 40 Mă făcu numa beșici.
 Da mă gândiam la sărutat,
 Nu puteam de scărpinat.

*

Ține-te, puico, de mine,
 Până frunza 'n codru ține,
 Pân' o mișca puiu 'n tine.
 Când o fi la facere,
 5 Să mă chemi să-l botez ieu,
 Să pun numele pe-al meu.
 Când ți-o veni dor de mine,
 Să strâgi copilaș pe nume,
 Să-ți tracă de dor de mine,
 10 C'am trăit amândoi bine.
 Că n'a lăsat Dumnezeu,
 Ce iubesc să fie-al meu...
 Și să mor când oi vrea ieu,
 Să mă 'ngrop la capu tău,
 15 In grădină la fereastră,
 Să vină mirosu 'n casă.
 Când te-o tămâia pe tine,
 Să treacă și pestă mine,
 C'am trăit amândoi bine.
 20 N'a lăsat Dumnezeu bine,
 Ieu iubesc și altu ține.

*

Foiliță sămulastră,
 Om cu nevastă frumoasă,
 Nu mai poate face casă,
 Că pretinii nu mi-l lasă.

*

Primăvara când sosește,
 Grâu pe ogoare crește,
 Tot omu să 'nveselește.
 Primăvara muma noastră
 5 Ia zăpada de pe coastă,
 Să rămâie țărâna,
 Să fac urmă cu ghiata,
 Să-mi răsar'o viorea,
 S'o dau la mândruța mea,
 10 Să mi-o poarte Sâmbăta,
 Sâmbăta, Dumineca,
 Pestă zi totdeauna.

Iovan Blagoe, Costol.

FRÂNGURELE DE DRAGOSTE

Leică frunză, leică frunză,
Apoi leică frunză de-avrameasă,
Cât fu vara călduroasă,
Nu pusei mâna pe coasă,
5 Ce, unde iera umbra mai deasă
Ședeam cu mândră frumoasă,
Nici abar n'aveam de coasă.
A . . . Leică, verde de-un bujor,
Leică, frunză de-un bujor,
10 In ziua de Sfânt Ion,
Sboară mărțuica'n obor
Și dădui fuga la țarc,
Mai iera un pătuiag.
A . . . Leică, verde mărgărit,
15 Ce tumna atuncea m'am gândit,
Toată vara n'am cosit,
Ce unde iera umbra mai deasă,
Ședeam cu mândra frumoasă.

*

Spune, mândră, spune,
Spune mândr'adevărat,

- Ce de când am fost soldat,
 Câți voinici te-a sărutat,
 5 De ție obrazu pătat?
 Nima nu m'a sărutat,
 Ce, de-azmiață când m'am sculat
 Ce, și m'am dus pe la grădină,
 Ce, m'a mușcat o albină.
 10 — Spune, mândro, ce mă minți,
 Că albina n'are dinți,
 Albina de un'te mușcă,
 Acolo carnea să umflă,
 Ce, voinic unde'ncolțește,
 15 Acolo carnea'nnegrește.

*

- Da n'ai mândră copil mic,
 De'nserezi cu neica'n crâng?
 — Am bărbat și copil mic.
 Copilul l-am întărcat,
 5 Bărbatu l-am fermecat
 Cu pomânt de la mormânt
 Și i-am pus în așternut
 Să să scoale surd și mut,
 C'asa daichii i-a plăcut.
 10 L'a lăsat cu mâni, cu ochi,
 Să nu dea ziua pin gropi
 Să vază și Dunărea,
 Ca să nu să'nnece'n ea,
 Să nu dau de v-o belea.

*

- Lină verde trei măslino,
 Ce-am făcut n'am făcut bine,
 C'am iubit de lângă mine.
 Ce, și mă vede vecina
 15 Și mă spune la mândra .

Și nu mai am trai cu ea,
Câte zile voi avea.

*

Nene, frunză foi de prună,
C'am o mândră cam nebună.
Dimineața când să scoală,
Iși ia câte-un bât în mână,
5 Să plimbă pe bătătură,
Tot bombonește din gură.
Nu-ș' ce drac tot bombonește,
Dar pe min' mă ocărăște.
— Cum dracului să fiu bună,
10 Nu mă vezi că ard în foc,
Că nu am avut năroc,
Iubită la câte-o lună,
Nici atunci cu voe bună
Și atuncea cu mare silă.
15 Lică..., Vine noaptea de pin sat,
Când cocoșii mi-a cântat.
Vine și-mi șede pe pat.
Ieu văd că-i cam supărat,
Ce, i pun masa să mănânce,
20 Da iel mă'njură de cruce.
«Ia bărbate de mănâncă,
De nu-ți plac bucatele,
Mi-ai cinat la altele»
Ieu îi dau ciorbă de pui,
25 Iel mi-arată biciu'n cui.
Ieu îi dau fripturi de pește,
Iel din biciu nu mă slăbește.

*

De-oi mai fi, de-oi mai trăi
Ș'al doilea m'oi spovedi,
Șapte popi mi-o trebui,

Șapte popi cu șapte cărți,
 5 Cam iubit în multe părți,
 Lică . . . Să-mi vie și-un pătrupop.
 Nici aluia nu-i spui tot,
 Pătrupop că-i pătrupop
 Și iel are șapte-opt;
 10 Și vlădica ce-i vlădică
 Și tot are ibomnică.
 Da un diamant ca mine,
 Să n'am patruzeci pe lume?

*

Cât oi fi, cât oi trăi,
 Fată mare n'oi iubi.
 Fată mare cu tălmaci,
 Cu ea vorbă să nu-ți faci.
 5 Tălmaciu mi-o tălnăcește,
 Pleacă'n sat, mi-o povestește
 Și ȝ'o ia de ȝ'o mărită,
 Rămâi cu inima friptă.

*

Foileană de-un acas
 Mă'ntreabă mândrele az'
 Ce dracului nu sânt gras.
 Cum dracului să fiu gras,
 5 Nu mă vezi că trag năcaz
 Tăt cu-a năroadă de-acas.
 N'o iubesc nici nu o las,
 Numa ce-mi fac la năcaz.
 Nici o iubesc, nici n'o iau,
 10 Nici altuia nu i-o dau.

*

Frunzulică, frunzulică,
 Frunzulică de ovăz

Stau la masă, mă gândesc,
 Stau la masă și mănânc
 5 Și multe gânduri m'ajung.
 Nu știu, mănânc sau ce fac,
 Sau bucatele nu-mi plac,
 Sau mi-o venit să mă duc
 La mândruța de demult,
 10 Că dă gurița'mprumut.

*

Arde-te-ar focu iubit,
 Boală fără crezământ
 (Ce) Din picioare te-am bolit!
 Arde-te-ar focu iubit,
 5 Multă lume-ai prăpădit!
 Uite azi și uite mâine,
 Mă prăpădești și pe mine.

*

Păsărică de pe culme,
 Du-te la mândra și-i spune
 Să poarte frumos și bine.
 Că nu știi moartea când vine.
 5 Și vine ca o nălucă
 Și nu știi de nu te-apucă
 Și te ia pe-o cale lungă,
 Cale lungă depărtată,
 Unde n'ai fost niciodată.

Păun al Florii, Râtcova.

PLUGARIU

- Foaie verde de lăptucă,
Mă suii în deal la luncă.
Toate plugurile umblă,
Numa plugulețu mieu,
5 Rău l-a bătut Dumnezeu.
Mă mână taica la plug,
Nu știu boii să-i înjug;
Mă mână să-i tai răstele,
Mă bātu taica cu iele.
10 Decă văzui și văzui,
Plugu de coarne luai,
Pistă plug că mă uitai:
Cată .... maică-sa -(e)
Asta nu ie arănă, ¹⁾ -(e)
15 Da nu-i asta goangă rea?
Umblă dandaratele, a,
Cu coarnele'n burta mea,
Frică mi-e că m'o 'mpungea.
Ceale lemne 'nșiruite,
20 Ceale vite năcăjite,
Dau' ²⁾ niște zile trecute!
Da știu mălai facu nu fac,
Văd foamea c'oi să o trag.
Decă văzui și văzui

---

¹⁾ *Arănă* (e) = hrană, hrănire; cf. versurile 53 și 59.

²⁾ *Dau'* = da', și.

- 25 Luai costoara ¹⁾ la spinare
 Și suii la ²⁾ valea mare,
 A, a. a. a. a....
 Trăsei două trei poloage,
 Foamea la pământ mă trage.
- 30 Când luai sama'n fundu pungii,
 Numa așa mămăligii
 Lipită de fundu pungii.
 Dacă văzui și văzui,
 Luai coștioara de picior
- 35 Și-o trântii de-un păducel,
 Mi-o frânsei di pin cățel; ³⁾
 Luai coștioara suptioară
 Și-apucaii pe drum la vale.
 Tălnii ⁴⁾ un țigan în cale
- 40 A, a. a. a. a....
 — ..... morții, măi țigane!
 — Mulțumescu-ți, căpitane!
 — ..... morții măi țigane!
 Nu mai zice căpitane,
- 45 Că mă vezi că mor de foame.
 Dacă-mi iești de-un meșter bun,
 Mi-oi pune cușnița ⁵⁾ 'n drum,
 Fără rudă ⁶⁾ de cărbuni,
 Ai.....
- 50 Da tu mie că mi-oi face
 Dintr'o buză de coștioară,
 Tot o mândră săbioară,
 De s'o arăni pe vară.
 Da țiganu ce-mi făcea ?

¹⁾ *Costoara, coștioara* = cositoarea; cf. versurile 34, 37, 51, etc.

²⁾ *La* reconstruit. In manuscris pare a fi: suii li

³⁾ Partea legată de mâner.

⁴⁾ *Tălnii* = întâlnii

⁵⁾ *Cușnița* = Vatra cu foile.

⁶⁾ *Rudă* = aci urmă, de obicei mină, bac, vână, în pământ, de metal.

- 55 Maistor bun că să brodia
 Și lui, frate, că-i făcea
 Dintr'o buză de coștioară
 Tot o mândră săbioară,
 De să arănia pe vară.
- 60 Da voinicu ce făcea-e?
 Și iel, frate, că pornia-e,
 Vedeă frunza cât petacu¹⁾
 Apuca codru, săracu.
 Negustori la bălci trecea-e
- 65 Cu chesale²⁾ zdornoind:³⁾
 «Mă fac broască pe pământ,
 Da cum să fac să mi-i prind?
 Ține-mă, doamne, cu zile,
 Să-i văd chesa'n sân la mine,
- 70 Urmă⁴⁾ moară ca un câine»
 Când lua flinta la cătare.
 Da-i doboră pe călare,
 Buni gălbiori că -și lua,
 Tot galbeni de-i vinitici,
- 75 De câte o sută cinci.
 Numai schimbai și mănânci
 De ghelșug nu te mai plângi.
 Cepea⁵⁾ voinicu-a cânta:
 — .... morții, plugărie!
- 80 Toată vara plugării,
 Nimica nu folosii
 — .... morții, haiducie,
 Fuseși dăruită mie
 Din dalba copilărie!

Stancu Greu, Geanora.

¹⁾ *Petacu* = pitacul, gologanul.

²⁾ *Chesale* = pl. de la chesă, chesă = punga

³⁾ *Zdornoind* = zurăind, sunând.

⁴⁾ *Urmă* = (în) urmă.

⁵⁾ *Cepea* = începea.

FRAGMENT DE CÂNTEC PĂSCĂRESC

- Foaie verde și-o lalea,
Arăni-m-aș cu sapa,
Sapa îmi iestă cam grea,
Mă trece apa cu ea.
- 5 Sapa mare, pământ tare,
Săp ziua pe cinci parale,
Sara le beau de'n picioare.
Arăni-m aș cu plugu,
Cum s'a arănit moșu.
- 10 Plugu'mi este goangă rea,
Fuge dandaratele
Cu coarnela'n burta mea,
Frică mi-e că m'o'npungea.
Sărăcuț de maica mea,
- 15 Niște lemne'nșiruite,
Niște vite năcăjite,
Niște boabe risipite!
Toată vara hăi și vai
Și iarna fără mălai.
- 20 Arăni-m-aș cu-orănița . . .
. . . Vai, săracu bălăcciu,
Vede câte-o plăvicioară,

Trage vâsla de s'omoară,
 Gândește că-i nosficioară,
 25 S'o bage la inimioară.
 Când prinde câte-un băboi,
 Face plugu de opt boi,
 Gândește că ie ciocoi.
 Când prindea un pui de somn,
 30 Iel să făcea că ie domn.

Oi și raci
 Bălăccii tot săraci !
 Când prindea câte-o scrumie
 Și'o ducea la prăvălie
 35 Și bea două-trei răchie,
 Trei patru la veresie,
 Boi și vaci
 Muncitorii tot bogați
 Bălăccii tot săraci . . .
 40 . . . Șed la sălcile uscate
 Cu căciulile-afumate,
 Parcă-s de pomană date.
 Ș'a băgat copii'n fiară,
 Să nu să ardă la ghiară
 5 Pân'o scoate turtița . . .

Spus de un pescar, lângă Sâp.

LOGOFETE GLIGORAȘ

Logofete Gligoraș,
 Mă iubiși de copilaș,
 D'acu ¹⁾ te-nsori și mă lași
 Și iai fată de boltaș ²⁾
 50 Cu salba de gălbinași ³⁾

¹⁾ Dar acum.

²⁾ Cel care are boltă, prăvălie.

³⁾ Diminutivul lui galbin.

Și cu alta de măriași ¹⁾
 Logofete știi,
 Cân(d) pe mine mă iubiai
 Și mă'ndrăgostiai.
¹⁰ In vărsatu ²⁾ zorilor,
 'N cântatu cocoșilor
 Amândoi ne iubiam,
 Floricele culegeam,
 In cosiță le'nfigeam,
¹⁵ Ieu la mine tu la tine,
 De trăiam cu drag pe lume
 Știi Logofete știi,
 Amândoi când ne iubiam
 Și ne-ndrăgăstiam,
²⁰ Calu ți-l'ncălecai
 Și cu mine mergeai
 La muntele-ăl dărâmat.
 Calu ți-l descălecai
 Și de iubit te săturai,
²⁵ Cătră mine te jurai
 Pe pâne și pe mălai
 Și pe vinu-ăl de mi-l beai,
 Că ziceai că să mă iai;
 Și cătră mine te jurai
³⁰ Pe pâne și pe părinți,
 Că ziceai că nu mă minți
 Ș'acu te-nsori și mă lași
 Și iai fată de boltaș
 Cu salbă de măriași
³⁵ Și cu alta de gălbinași
 Și pe mine mă lăsași.
 Aide să-s ³⁾ fie de bine,

---

¹⁾ Monedă.

²⁾ Răvărsatul zorilor.

³⁾ Să-ți.

- Dacă tu te lași de mine.
 De-i găsi v-una ca mine,
 85 Să-ți dea Domnu mai mult bine,
 Dar de-i găsi v-o tigoare,¹⁾
 Să dea Dumnezeu să moară,
 Să umbli din țară'n țară
 Cu trăistuța'n subțuoară,
 90 Tot cerșind la făinioară,
 Să faci mândruții pomană,
 Să dai și la bordeiu meu,
 Să-ți dau și ieu un blăstăm,
 O mână de pelm,²⁾
 95 Nouă cară de blăstăm,
 Să știe toată lumea,
 Blăstăm dela ibomnicea,
 Că Ț'ai bătut joc de ea.
-

---

¹⁾ Vre-o slabă.

²⁾ Făină de grâu amestecată cu cea de porumb.

FRÂNGUREA

Dunărică d'apă lină
Nu mă trece'n țară strină
Fără dor și fără milă,
Că n'am pe nima pe lume.

Stancu Grecu, *Geanora.*

CANTECU CUCULUI

- Lină verde, lină verde,
Lină verde ca nalba-re
Mă prinsă o ploaie grea-re
Pila Mița pin băștia-re. ¹⁾
5 Ploaia grea și calea ra-re,
Nu pot să ies din băștia-re,
Ca să-mi trec ieu în Stârmina-re, ²⁾
Colea 'n deal la Visoca-re ³⁾
M'așteaptă ibomnica-re,
10 Să mi-o iubesc câtă-va-re,
Pe cum am vorbit cu ea-re,
Loai haina de-o mânecea-re
Ș'apucai pe-o potecea-re
Și mi-apucai'n Stârmina-re.
15 De-un picior alunecai,
Cămășuica mi-o 'nsămnai
Cu lapte de pe susai
Și'n stânga mă răzimai,
Cu direapta m'aținui,
20 Stârmina 'n deal o suii

---

¹⁾ Grădină.

^{2), 3)} Localități în Craina.

- Ibomnica mi-o 'ntâlnii,
 Șăzui jos și odinii,
 Puțină vorbă-i vorbii
 Și m'apucai de-o iubii.
 25 Ieu iubesc ibomnica-re,
 Cucu ca o păsărea-re,
 De nu știe nimica-re,
 Nimica, nici dragostea-re,
 Zău zbură pistă vâlcea-re,
 30 Trăgea vânt cu aripa-re,
 Cum îmi cerea inima-re.
 Ibomnica să ruga-re:
 Măi voinice dumneata-re,
 Roagă-te de cuc să tacă,
 35 Că inimioara mi-o sacă.
 Dar voinicu să ruga-re:
 Măi cucule dumneata-re,
 Ia taci de nu mai cânta-re,
 'Mi bolnăviși ibomnica-re,
 40 Cântă-mi cuce numa mie,
 Că pe vară nu să știe,
 Oi să trec la Rumânie,
 Să-ți las ibomnica ție!
 Dară cucu că-mi zicea-re:
 45 Măi voinice dumneata-re,
 Iubește-ți ibomnica-re,
 Că ieu sânt-o păsărea-re,
 De n'am ce face cu ea-re;
 Că ieu cânt pe crengi de nuc,
 50 Fac băieții di pe câmp,
 De-i zăbovesc dila plug.
 Și dobor vara pin sat
 Și beau apă dintr'un lac,
 Să cânt la fâmei cu drag.
 55 Mă pusăi pe-un mărăcine

Cântai câtă-va cu milă,
M'auzi una bătrână,
Scotia apă din fântână,
'Ngheta cu ciutura 'n mână.
60 Zise să mă pupe'n gură.
Dară, mama că-mi zicea-re,
Bine cuce c'ai venit,
De te mai aud cântând,
Că ieu muică-am bătrânit
65 Și nu pot să ies la câmp
Cu «de mâncare» la plug,
Să te mai aud cântând.

Ch. Sărbu, Văiuga.

FRÂNTURELE sau „CÂNTECE DE-ALE MĂRUNTE“

Verde peliniță,
Da n'auzi drăguță?
Aud neiculiță.
Pă dacă mi-auzi,
5 Di ce nu-mi răspunzi,
Că ie mult de-asăară,
De când stau pe-afară
Și ploaia mă ploaie,
Cojocelu-mi moaie.
10 Și ploaia mă pică
Și giubeaua-mi străcă.
Nu mi-e de giubea-re
Și mi-e de manta-re,
C'am dat bani pe ea,
15 Tot din Bregova. ¹⁾
Da n'auzi drăguță,
Ia ieși la portiță,
Să-mi dai câta ²⁾ țâță

---

¹⁾ Sat mare românesc, pe Timoc, la graniță, în Bulgaria.

²⁾ Câtă-va.

Și câta guriță.
20 Hai să ne iubim
La umbră de prun.
Prunu ie stolos,¹⁾
Iubesc cu folos,
Că sânt om frumos.
25 Și tu ești frumoasă,
De nu-mi șed acasă,
Să mănânc la masă
Tot cu-a mea nevastă.

G. Sârbu, Văiuga.

---

¹⁾ Incăreat de frunză.

LA TĂCHIIA, VALEA MICĂ

Bate vântu sălcili -re,
Să-mi pornească șaicili,
Să-mi pornească șaica mea -re,
Până la Maria'n Corbova.
5 La Tăchiia, vale mică.
Tot copii cu ibomnică.

*

Cine naiba te-a 'nvățat,
Păr pe frunte Ț-ai tăiat,
Pe mine m'ai ofticit:
Cu pământ dela mormânt,
5 Și m'ai pus în așternut,
Să mă scol mut și surd.
La picior îțili -re,
Să -mi ia dracu mințili;
Foaie verde liliac,
10 Ca să nu să ia pe leac.

*

Sus în dealu scăiescu,
 Ară neicu cu plugu,
 Alătura cu drumu,
 Frângă-i-să cormanu,
 5 Cormanu și feru-ăl lat,
 Să vină deseară'n sat,
 La boabe de sămănat,
 La gură de sărutat.

*

Io pusăi picioru'n prag,
 Prostu mă'ntreabă ce cat,
 Io spusăi, că apă rece.
 Beui apă nu beui,
 5 Mândrii cu ochiu făcui,
 Și să iasă pin grădină,
 Cu păturica pe mână,
 Rupând câte-o bolbotină.
 Să nu-i bage nima'n vină

*

Nevasta care-i iubeată,
 Să scoală de dimineată,
 Să iasă pe prismă'afară,
 Și strângă găinili:
 5 Pui, pui, pui, porumba pui!
 — De-oi mânca, de n'oi mânca -re,
 Io să-mi fac dătoria,
 Să dau neichii gurița,
 Gurița și buzăli,
 10 Gātu cu mărgelili;
 Trupu cu brăcirili,
 C'aia 'mi face placearili.

*

- Fă nevastă cu bărbat,
 Fă și mie loc în pat,
 Că și neica -i ne'nsurat,
 Cum ie bun de sărutat,
 5 De neveste cu bărbat,
 Care-am știut ieu cu iele.
 Lasă ușa descuniată,
 Și fereasta desfăcută,
 Să te văd cum iești culcată.
 10 De voi fi culcată bine,
 Să viu și ieu pingă tine.
 De voi fi culcată rău,
 Să viu să te chichesc ieu.

Iovan Stanovici, a lu Stan, 42 ani, Milanovaț, născut în Cladova, venit în Milanovaț înainte cu 30 ani. Cântecile acestea le-a învățat «la Pojarevaț» dela oameni și dela Stena Madanovici, țigan ca și el.

* * *

- Foaie verde, apă lină,
 Nu mă trece'n țară strină,
 Nu sânt nimic de vină.
 Cântă cuce numa mie,
 5 De mă scoți dela robie,
 Treci-mă în Bugărie,
 Că-i mai multă coțcărie

*

- Frunză verde de cicoare,
 Să strâng fetele la săzătoare,
 Numa Măria frumoasă
 La fântâna firoasă,
 5 La mijloc de noapte
 Cu fuior de moarte.
 Frunză verde de omău

Că mult îi pare Iovenii rău.
 Taci Iovană, nu te plânge!
 10 — Nu mă plâng, nu mă râd.
 Nu mă mir ce să mă fac.

Irimia lu Iovan al Măriții, 18 ani, Osnicea (Țârnaica).

U R Ă R I

Bună ziua la ajun
 Intr'un ceas bun!
 Ce-i în casă să trăiască,
 Ce-i afar'să izvorască.

Inainte iera astrucate (casele) cu trăstie și zicea:

Câtă trăstie pe casă,
 Atâția galbini pe masă,
 Porcii unsuroși,
 Oamenii sănătoși.

Dacă nu-i da, strâga :

Căreți
 Pe păreți!

și fugea.

Iovan Blagoe, Costol.

POVESTIRI ÎN PROZĂ

POVESTE PĂSCĂREACĂ

— Nu cumva știi vre-o poveste pescărească?

— Păi să le cătăm... Am să mă uit în săcui¹⁾...

— Patru oameni săraci a făcut un alov²⁾ și a plecat în bălăit³⁾ pe margine. Și așa, puțin pește cade. Vine Dumnezeu și cu sfântu Pătru. Să fac negustori. — Bună ziua, zice, bălăccîilor⁴⁾. — Mulțămesc dumitale jupânilor (au zis iei că au gândit că sânt negustori). Zice: — cade o țără pește... — Măre, zice, slab, domnule, slab, slab câștig. — Mă, zice, cât ne cereți să lăpădați⁵⁾ odată în norocu nostru? — Ei, d'apoi noi știm ce găsim? Poate să găsim pește mult. — Mă, noi am visat un vis frumos. Să mergeți voi cu noi și să lăpădați departe alovu în norocu nostru. Și ce om găsi, să 'mpărțim frățeste...

S'a dus iei acolo, mai sus de sat; a aruncat alovu, odată în norocu străinilor. Când s'apucă să tragă la margine, nu poate să scoată alovu, vine greu. Unu zice: — Mă, dă-l dracu... Un beicòni⁶⁾ mare 'n alov, nu vine la margine. Da Dumnezeu

---

¹⁾ Sac.

²⁾ Un fel de plasă.

³⁾ Pescuit.

⁴⁾ Pescarilor.

⁵⁾ A arunca plasa.

⁶⁾ Piatră.

cu sfântu Pătru zice:—Trageți, trageți, poate să fie pește, nu beicòni! — Ba ie beicoane jupâne, că nu mișcă... Când scoate la margine, patru morâni.

— Ei acum cum facem? Să luvăm noi doi și voi doi...

Da iei, le-a fost năcaz; a zbârcit din frunte.

— Vezi, cum ne-a dat Dumnezeu câte unu de fiecare.

Da Dumnezeu cu sfântu Pătru:

— Măi oameni, vă văd că vă ie năcaz. Știți ce? Să facem un foc mare și să luvăm să tăem unu dela buric spre coadă, să-l frigem și să-l mâncăm toți.

Da iei le-a fost tot cu strâmbu. Și așa, zice unu:

— Cum să batjocoresc ieu peștele mieu?

Alalalt zice iar așa. Da al de-a patrulea stă și să gândește...

— Mă, zice, știți ce? Ieu îl tai pe al meu. Adu cuțitu încoa...

Și tae iel pe-al lui. Și îl ia și să duce și îl pune pe foc, îl frige. Așa, zice Dumnezeu:

— Bine, îl friperăm, da aveți mălai?

— Aia o să fie beleaua. N'avem cu ce-l mânca.

Caută în săcui și găsește numai o coaje. Da Dumnezeu zice:

— Măi, ia adu coaja aia încoa, că ieu am mai văzut d'astea.

Și ia coaja ș'o bagă în foc. Așa, crește coaja în foc și să face un mălai mare. Așa, zice Dumnezeu: Ia soate din foc să vedem.

Când o scoate, scoate un mălai mare.

— Mă cât mălai de mare l-a făcut Dumnezeu!

— Ei, căpătarăm și mălai, acum ar trebui câta ¹⁾ țuică.

¹⁾ Ceva.

— Țuică, jupâne, am avut și am beut-o...

— Măre voi n'ați beut-o, ma ¹⁾ ați gândit numa să beți. Ia adu plosca aia încoa.

— Nu, ie goală. jupâne!

— Numa, ad-o încoa, să vedem.

Clatină plosca, vede că ie plină. Numa iel a gândit că a pus unu apă în ea. Pune la gură, rachiu bun, tare.

— O, Doamne, cum a umplut-o Dumnezeu la loc și știu că a fost goală!

Așa a beut țuica aia și a început să mănânce. Dumnezeu a zis:

— Ar fi bun și câta vin după friptură.

— Apoi am avut și l-am beut.

— Măre cată-ți treaba, nu l-ați beut.

— Ba da.

— Unde-i troca?

— In traistă.

Când scoate troca, iar plină.

— O, Doamne, cum a umplut-o Dumnezeu la loc, și ea a fost goală!

Să uită iei unu la altu și nu să nădăe ²⁾ că cine să fie. După ce mănâncă iei și să săturară, Dumnezeu îl mână pe ăl cu peștele tăiat să-i aducă apă în ispol ³⁾ să bea. Când să duce iel și să bagă în luntre să ia apă în ispol, vede peștele întreg — ăl ce-a fost tăiat. Da iel așa nu mai poate de drag și fuga să duce și spune la ortaci.

— Bre ortacilor, știți ce ie nou? Peștele meu întreg și viu, mișcă.

¹⁾ Ci, dară.

²⁾ «A se da cu gândul».

³⁾ Vas de lemn scobit în formă de lingură, cu care de obicei se golește luntrea când a luat apă.

Da Dumnezeu și cu Sfântu Pătru a plecat, a zburat. Atunci ieii așa să vorbesc.

— Mă asta more ¹⁾ să fie Dumnezeu...

Și ieu îi lăsaî acolo la foc și plecai încoace.

Da Dumnezeu și cu sfântu Pătru când a plecat să tăinuia așa — ieu ascultam în tufă — :

— Vezi, Petre, vorbirăm să fim ortaci, le păru rău, vorbirăm să tăiem o jumătate de pește tot le păru rău. Omu [sărac, rău dacă nu-i dai, da mai rău dacă-i dai.

Iovan Blagoe, Costol.

---

¹⁾ Trebue.

FICA ÎMPĂRATULUI ¹⁾

Fica împăratului s'a rămășit cu diavolu, că dacă o face un copil să-l împartă amândoi în două. Și așa s'a întâmplat că a născut o fică. La naștere a venit ucigașu s'o taie. Împăratu n'a stătit la vorbă, a scos-o ca s'o taie. A luat-o unu de un crac și altu de altu și a scos cuțitu. Pe urmă împăratului i-a părut rău, și a zis că să n'o taie, numa dac'o putea diavolu s'o fure, să fie soția lui. Dacă nu, să udiască fata împăratului. Așa împăratu a închis-o în sobă de stâclă, și a ținut-o până a ajuns fata de douăzeci de ani. Pe urmă i s'a urât tot închisă:

— Taică să ies și ieu că mi s'a urât. Să merg la grădina *poblichî*.

Așa împăratu când o scoate pe ea de acolo, așa spune la armată:

— Încărcați armele să fie încărcate, și când vedeți ori pasăre zburând, ori ce-o fi, să dați foc.

Când iel a plecat cu ea să treacă la poartă, diavolu s'a făcut un vultur mare și s'a slobozit odată de sus, a luat-o în ghiare și a zburat cu ea în slavă.

---

¹⁾ În această poveste, și în cele următoare, frazele necaracteristice au fost înlăturate.

Da așa, un soldat, i-a dat drumu ¹⁾ din armată să să ducă pe-acasă. Iar Pătru l'a chemat. Și s'a dus la o fântână și a pus să mănânce, să bea apă. Și la urmă așa, s'a dat cu fața în sus, pe șele, de odină o țără, supt un păr mare.

Când să uită în sus vede pe diavolu cu fica împăratului în ghiare, în păr.

El zice:

— Păcat de soldatu, care îi dă drumu împăratu fără arme la iel.

Să întoarce îndărăt și îi spune la împăratu:

— Domnule împărate! Păcat de soldatu, care îi dă drumu împăratu fără arme la iel. Că ieu am văzut pe fica dumitale la diavolu în ghiare. Dam de-l împușcam și pe fată o scoteam.

Împăratu atunci i-a dat lui armă.

— Te prinzi tu să mi-o aduci?

— Mă prind.

I-a umplut desagii de galbeni și a plecat cu un ortac pe un munte mare, pe o pustâetate. Când acolo diavolu s'a întâlnit cu iei în drum. Ce să acă iel?

Să face diavolu mort. Il găsește Pătru cu ortacu lui. Pătru zice:

— Măi ortace, ia să îngropăm creștinu ăsta că o fi păcat. Il mănâncă vulpile aci.

Da ăla:

— Măi vezi-ți de treabă, că n'am plecat să îngropăm oamenii ăi morți.

Da Pătru:

— Nu, ieu o să-l îngrop...

Așa l-a luat și l-a tras în tufă de-o parte. A scos sabia, a răcâit în pământ și l-a îngropat. Și

¹⁾ Cu înțelesul: În vremea aceasta, unui soldat i s'a dat drumul...

a luat drumu înnainte. — Să duce până dă de palatu diavolului. Străgă, nu să răspunde nima. Da iel nu poate să sue: nalt. Așa spune la tovarășu lui:

— Să dăm cu puștile, trebuie să iese cineva.

Când a pocnit cu puștile, a ieșit baș fata împăratului. Ce să zică fata împăratului?

— U! Cum te-o vedea diavolu, te mănâncă. Numa să tai calu și să-l jupoi de foale, și să întorci pielea cu păru'nnăuntru și să te ascunzi în ea.

Și Pătru s'a băgat acolo. Diavolu vine și cum îl vede, înfige ghiarele în iel și îl urcă sus. Când să uită la iel îl cunoaște.

— Mă tu iești ăla care 'ngropași un om mort?

— Ieu.

— Ei, te-aș mânca acuş, numai unde ai făcut bunătatea aia o să-ți fac scăpare. La ce ai venit?

— Am venit după fica împăratului, s'o duc la taică-so. (Da iel a vorbit cu împăratu că dacă o scapă, să-i fie soție).

— Bine mi-ai făcut, să-ți fac și ieu ție.

Și i-a dat-o. A luat-o, a dus-o și când l-a văzut împăratu a făcut nuntă mare și a dat-o după iel. L-a așezat în scaun și l-a făcut minîster.

Iovan Blagoe, Costol.

MARIA VĂDUVA

Maria văduva care a avut numa un copil... Și când a fost rugă în sat a mânat pe copil la făină. Copilu s'a dus la joc și a găsit un șerpe care a fugit și a lăsat un galben... Mama zice: Ala ie norocu nostru... A doua zi trei galbeni... A treia zi găsește șerpele mort și supt iel o poală de galbeni... — Să-l iei și să-l aduci. Copilu l-a legat cu ată și l-a adus. La îngropat în grădină, la fereastră. Din capu lui a ieșit un pom care rodia bani... A crescut băiatu și s'a însurat. Imi vede nevasta că scutură bani și bagă în sobă. Intreabă: — Din ce ie pomu ăsta răsărit? Iel s'a înșelat și a spus.

A venit doi dela agialâc și au conăcit la iei. A văzut pomu și a întrebat pe muiere, care a spus. Sara la cină întreabă boerii. — Din ce a răsărit pomu care rodește bani? — Asta nu știți D-voastră. — Ba gâcim. Și i-a spus. — Atunci îmi iau bătă în mână și plec. Nu mai am nevastă.

Și dus a fost. Iar pomu s'a uscat.

Iovan Blagoe, Costol.

OMUL CARE ȘTIA CE VORBESC VITELE

S'a aprins o pădure mare și un șerpe strângă dintr'o rugă :

— Aleargă, frate-miu, și mă scoate că-ți dau bani, ce vrei...

Da văcaru care a păzit la împăratu patruzăci de vaci :

— Mi-e frică, că mă mănânci.

— Atunci întinde boata, că mă urc pe ea.

Și așa șerpele s'a urcat pe după capu lui.

— Ieu te scosei dela foc și tu o să mă mănânci...

— Nu te mănânc, că ieu sânt ficior de împărat, și să mergi cu mine la tată-miu să-ți dea blagă cât vrei.

— Nu vreau blagă, vreau să știu limbile ce cântă păsările, și toate vitele ce vorbesc.

...La poartă doi bălauri își împreună capu de-a-supra. Iel (ficioru de împărat) cum fluera, șerpui să desfac și-l lasă de trece. Tot așa și la alte două porți.

Băiatu a avut ce să vază înăuntru...

... — Ce vrei tu, că ai scăpat copilu ?

— Vreau să știu limbile ce cântă păsările și toate vitele ce vorbesc.

Impăratul să gândia.

— Dacă nu-mi dai, ieu mă duc...

Copilu a plecat și iel.

— Tu un' te duci?

— Mă duc după iel, că iel ie acum tatăl meu, că iel m'a scăpat dela moarte.

— Ai, întoarce-te că tu l-ai învățat!

Și i-a suflat de trei ori în gură (văcarului).

...S'a însurat. S'a dus la vite să vază cum latră câinii. — Iapa vorbia cu calu:

— Ușor de tine, dar ieu am patru suflete de purtat (iera însărcinată și fămeia și ea).

Iel a auzit și a zâmbit.

— De ce râzi bărbate?

— Ia așa...

Incepură și câinii:

— Venim, venim la mâncare!

Unu bătrân:

— Ia nu veniți, că ieu am numai doi dinți.

Iar zâmbește. Iar îl întreabă nevasta și nu-i spune.

Trece o cioară în zbor:

— Omu ăla, dacă ar ști că supt oaia aia ie o oală cu bani, că ar lua-o.

Omu a auzit, a săpat și a scos oala. Zor muerea să-i spună și iei.

— Nu, că atunci mor!

— Nu mori.

— Ba da.

La urmă omu s'a învoit să-i spună. Iel a făcut o ladă ¹⁾ și s'a întors în ea. Și cânele plângea la cap. Și omu a spus femeii.

— Dă-i o bucată de mămăligă.

---

¹⁾ Cosciug.

Cânele n'a pus gura, da cocoșu: cococo! și ciup! Cânele:

— Fugi mă, tu nu vezi, stăpânu stă să moară și tu mănânci!

— Lasă să moară, dacă ie prost și vrea să spue nevestii. Ieu am o sută de găini și pe toate le judec. Găsesc un bob de porumb și le chiem pe toate și, când vine la iel le dau cu ciocu în cap și tot ieu îl mănânc. Da iel are o nevastă și nu știe s'o stăpânească.

Și omu atunci s'a sculat din lemn ¹⁾, cum a fost culcat de moarte, și a chemat nevasta în sobă ²⁾, și s'a pus cu boata pe ea. Și n'a mai vrut să afle fămeia. Și a scăpat omu de moarte... și m'am întâlnit și ieu cu el pin Cladova.

Iovan Blagoe, Costol.

---

¹⁾ Coșciug.

²⁾ Odaie.

POVEASTĂ LA UN 'MPĂRAT ¹⁾

A fost un tânțar cu nouă zăci și nouo de oca de fer la un picior. Iel de ușor ce iera, în slava cerului zbură. A fost de bazm că să apuca.

A fost un împărat, dila tinereată și până la bătrâneată, fiu de trup nu i-a născut. La vreme de bătrâneată a născut o fată. La nașterea fetii a venit zmeu și s'a lăudatu-s'a, că să-i fie nevastă. Impăratu aude și cu 'mpărătița. Așa iei auzind, aude și să gândesc, cum cu fata să facă, de hală să o petreacă. Așa iei nimic nu poate face.

«Să-i facem casă de sticlă și s'o băgăm în casă de sticlă. Acolo s'o păzim și s'o păstrăm!»

Casă i-a făcut și 'năuntru a băgat-o; până la paisprece ani a ținut-o. Așa fata, văzând cum lumea să veselește, cum lumea să petreacă, blastămă pe mumă-sa și pe tată-său, de ce n'a făcut-o moartă, de ce a făcut-o vie, că pătimește astfel de patimă, nefiind vinovată. Impăratu aude, cu împărătița. Să gândesc, cum o să facă. Impărătița de colea zice, «Of doamne, luminate 'mpărate, adună-ți puterea ta, care-i mai armată 'ntâi și'ntâi. Să mergem la gră-

---

¹⁾ Comp. prima poveste.

dina poblichî s'o îngrădim cu voinici în(h)armați¹⁾ în loc de gard.

Iel așa trimete sfoară pin țară și voinicii i-adună, grădina o'ngrădiră. Și:

Pe fată o luvară,
Pin grădină o plimbară,
Pin ale florării,
Pe ale mândrețuri.

Așa un aghiotant ce-i pe su'mpăratu: «Luminate 'mpărate, ia-i să mergem, zice, că nu știi ce ceas să'ntâmplă».

Impăratu de iel a ascultat și fata a luvat-o și cu ea afară să iese. Când pe poartă să iese, o hală din slava cerului să sloboade și fata din brață o zmulcă. Cu puștile deteră, nimic nu putură alege. Impăratu cu 'mpărăteasa a leșinat ș'a căzut morți de mila fetii. Trei zile, trei nopți a stat morți și voisca tot adunată. Când iei s'a pomenit, de fată a 'ntrebat. Iei lor spusără: «Luminate 'mpărate, o babă a luvat-o, în slava cerului s'a dus, nimic n'am putut să facem».

Impăratu tremete sfoară pin țară, va să zică carte, să'ntrebe de fată: o fi aflat cineva, de ie vie, de ie moartă. Niminea nu s'a găsit, decât un voinic s'a găsit-s'a la 'mpăratu, a slujit trei ani în armată și ș'a isprăvit slujba lui. Ș'au plecat acas'. Venind pe drum, ajunge la o fântână; și cu umbră lângă fântână. Iel așa ostănit zice:... maică, ostănit așa să hodine aicia câtă-va, să mănânce și să hodine». A odinit câtă-va și, când s'a pomenit, vede deasupra de iel hala cu fata'n ghiară. Băiatu vede așa

¹⁾ H vine aici, fiindcă *armă*, ca toate cuvintele începătoare cu *a*, se pronunță cu aspirațiune (h) la început.

și zice: «N'a lăsat bine 'mpărăția, că dă drumu la voinic fără nici o armă la iel. Io să am o armă' zice, să scot creștina aia dela hala aia».

Decât iel nimic n'a putut face, decât a știut carte ș'a scris lița¹⁾ fetii: a avut pe ea toate ea aur și cercei de aur. Băiatu pleacă — da departe a fost — și ajunge, trage la o căfenea. Da aude lumea, tot de fată vorbind. (A tăcut²⁾ fiindcă iel n'a știut ce ie aia, decât cu ochii a văzut. De duori, până a treilea tot de fată vorba a auzit. Așa iel a treilea s'apropie la orașu al cu 'mpăratu. Atunci iel spune la căfegiu: «Să-mi las sfara³⁾ la tine, să mă duc pân la luminatu 'mpăratu să mă lacrăm ceva la iel».

S'a dusu-s'a acolò. Când iel a văzut fața 'mpăratului așa iel a pierdut mintea și n'a mai ținut minte, decât că are o carte în pozânar și o scoate ș'o aruncă 'n poala 'mpăratului. Impăratu, când să uită pe carte: Băiete, zice, să-mi aduci fata, că un'ț-e capu, ț-e picioarele».

«Luminate 'mpărate, zice, să mă scoți afară trii ceasuri să mă gândesc cum să fac să ț-o aduc».

Afar l-a scos, douo ceasuri l-a ținut, până iel s'a gândit. Când innăuntru a untrat:

«Te-ai gândit?»

— M'am gândit. Da să-mi dai ce cer io.

— Ț-o dau de nevastă.

— Nu-mi trăbuie, zice. Io-s plugar, da ea-i fată de 'mpărat. Să-mi dai trei sute de voinici ai mai întâi învățați.

Impăratu adună toată voisca și voinicu alegea dintr'ahăia trei sute de inși. Atuncia ș'alegea și drumu la ăilalți le da. Atunci voinicu zicea: Lu-

¹⁾ «Fata», semnalmentele.

²⁾ Reconstruit.

³⁾ «Traista».

minate 'mpărate, pe tot nату să-l juri de trii ori, să nu te cunoască pe tine de 'mpărat, în locu dumitale pe mine».

Așijderea 'mpăratu făcea. Bani de cheltuială le dă, toale de premeneală, cai de călărie și cu ieși pleca. Trii ani mergea, în mari pustietăți ajungea. Mân-carea o isprăvia și bani avea și n'avea dela cin' să cumpere, fiincă nu ie lume. Așa voinicu a zis:

«Fiincă am ajuns în aste pustietăți, că bani au și n'au ce să cumpere, decât să mâncăm câta iarbă cu caii aștia ai noștrii, cu ieși pe jos, pe poiană și la noapte fiește care să luom câte-un lemn să ne suim în iel și să ascultăm. Doar c'om auzi v-un clopot sunând, său câne alătrând, or cocoș cântând».

Ieși a ascultat și nu mi-a auzit, de cât voinicu a auzit un cocoș cântând ș'un clopot sunând, la Neagra Cetate, spre mează noapte. Ieși atunci s'a coborât și pe glasu ăla a plecat. Când ajunge acolo, un stei de peatră a găsit. Ei!, nu ie poartă să să bage. Voinicu spune la ai lui ficiori: «Incărcați armele și până di trii ori trageți pistă zidu asta, doar va ieși ceva.

A treilea oară, când a tras, unu i-a ieșit cu sabia și cu șapca roșe 'n cap și 'ntreabă:» Ce căutați dumneavoastră pe-aici pe pălaturile eștea, că pe-aici nu umblă nici pasăre zburătoare, da dumneavoastră umblați».

— Dați-ne drumu înluntru domnilor că vom spune jalba ce avem, că murim și noi și caii de foame!

Așa a ieșit unu, ceal mai mare și iar întreabă, iar așijderea, că ce caută pe pălaturile ahelea. De cât blogostovește cu mâna și să deschid douo uși, una într'o parte, alta în altă parte.

Când acolo-i băgară,
La astal i-așăzară,
Trei zile, trei nopți mâncară.

Atuncia al mai mare întreabă :

— De unde veniți și unde vă duceți și ce căutați ?

— Of doamne, de unde venim nu știm, că nici înainte nici înapoi nu mai știm. Noi am plecat după fata împăratului ce-a luat-o zmeu, s'o cătăm.

— Măi, zice, ați venit trei ani pe drum ?

— Trei ani.

— Încă trei aveți să vă mai duceți până la cășile zmeului.

Când pe urmă ahăla la tot nату îi dă câte-o pâne, câte-o ploscă de rachiu, care-o fi, veci din veci nu să va mai sfârși. Și a luat-o după iel, să arate drumu drept.

— Ei, zice, uitați-vă la răsărit, vedeți ceva 'n-tr'acolo ?

— Vedem, domnule, zice.

— Ce vedeți ?

— Un noor albu.

— Ala-i pălatu zmeului. Încă trei ani aveți să mergeți până acolo.

Trei ani au mers pe drum și acolo au ajuns la un stei de piatră ca un noor. Ei, sus nu poate să să suie, au că poartă nu ie. Decât spune iel la voinicii lui : « Măi băeți loați calu meu și omorâți-l și foale jupuiți-l ».

Până aia-l omora și-l jupuia, iel arma o chichia și 'năuntru pe iel îl băga 'n foalele alea, 'n pelea aia. Iel de acolo din foale le spunea :

« Voi de-acolo, departe de mine cale de trei zile să vă duceți. La trei zile să veniți. De m'oți găsi aicia, să mă deslegați și să plecăm care cum ne-o

da Dumnezeu. Dacă nu m'oți găsi, șasă săptămâni să mă așteptați aici.

Au venit și pe iel nu l-au găsit. Hala din slava cerului s'a slobozit și 'n ghieră că l-a luvat și 'n sus l-a suit. Acolo cu ghierăle l-a rupt să-l mănânce. Iel atuncia cu pușca a tras în zmeu și l-a omorât-îl din foalele alea. A tăiat ghierăle ș'a loat semn la iel în tecșilă, că fincă a omorît pe zmeu. Când iel a plecat și de cășile zmeului a dat, pe fata împăratului acolo a aflat.

— Of, zice, ce cap dumneata ai avut, de aice'ai venit, că de-o veni zmeu, pe amândoi ne mănâncă.

— Nu te teme, zice, că l-am pus bine.

— Nu cred până nu văd.

Atunci iel băgă mâna 'n tecșilă și scoate ghierăle și i le-arată și atuncea crede că-i zmeu mort. Să cinstesc trii zile, trii nopți și să veselesc.

— E băietă, zice, noi să ne apucăm de lucrare, că iel mai are un frate, de-o veni, pe amândoi ne mănâncă.

S'a apucat iei ș'a lucrat la vârzoabe să să sloboadă jos pe lumea asta. Când au mers acolo la zidu ăla să să sloboadă, ea spune: «Sloboade 'ntâi dumneata, băietă».

— Io, zice, abia m'am văzut suit, întâi d-ta să te slobozi, băiatu spune la fata 'mpăratului.

Să slobozi ea 'n vale și pe ea o sprejunară ai trei sute de inși. Iacă și iel s'a slobozit după ea. Pe iel, trasără 'n iel cu armele și nu-l loviră, numa frâmbiile le rupsără și rămasă atârnat. Jos dacă cade, os din os nu s'alege. Sus nu poate să să suti aninat acolo. Da ăia fată a luat și cu ea a plecae. Iel acia văitându-a udit. Vine zmeu urlând, fratele zmeului aluia, și-l ia 'n ghieră pe voinic.

— Of, zice, să te mănânc și io pe tine cum ai mâncat și tu pe frati-meu.

— E, zice, ia-mă sus frati-mieu, că nu-ți ticnește nici că ție nici că mie.

Sus la suit
De trii ori l-a năcăjit.

— Stai că nu te mănânc, zice, mi-ai făcut un bine, să-ți fac și io ție. Numa să te juri pe viața ta, zice, că tu ce n'oi avea, mie să-mi dai.

— Păi, dacă n'am de unde să-ți dau?

— Amă jură-te pe-așa.

Așa s'a jurat.

— Nevasta frățini-meu o să fie tot a ta nevastă, nu te teme, c'a plecat. Ș'o să faci un copil aurit cu aur. Când iel din mumă-sa va ieși, cum va naște din mumă-sa, să-l tăiam pe osu spinării, să-l împărțim. Aia n'ai avut, da o să-l ai.

Iei să cinstiră, să veseliră, zmeu așa zice: «Vrei să mergi, zice, de unde ai plecat? Cât clipești din ochi, acolo iești. E, zice, mi te sui-te 'n spinare la mine. Cum vrei tu ca vântu au ca gându?

— Ba, zice, ca gându.

Cum iel a gândit, la poarta împăratului a ajuns, înaintea ăloră, aia încă șasă are să meargă până ajung. Iel acolo, i-a făcut zmeu o cășcioară să șadă și iel l-a făcut maistur. Da sfarurile elea i le-a dat zmeu: Cloța de aur cu pui de aur, tavă de aur. Iel toată ziua sparge nuci și mănâncă și bea vin. Și dimineata scoate tot cloța aia de aur cu pui la vânzare. Ș'o vede împărătița și cheamă pe împăratu să cumpere ăl fel de lucru. Iel (băiatul) cere ce nu să coste și nu să poate lovi. Așa 'mpăratu zice: «Mă maisture ce șezi dumneata acolo de laturi, că vine un neprietin și te omoară și-ți ia scumpătățile.

— Bine, Luminate 'mpărate, vin cu voia dumitale.

Iel așa cu voia 'mpăratului s'a băgat în curte, în avlia împăratului. Da iel își face socoteala că câți ani or face până vin aia. Du-te vreme, vino vreme, o să vină anii ahăia. Așa iel să face că să visează că o să vină ea.

— Ei, luminate 'mpărate, ieu, așa vis frumos că visai, că o să-ți vină o veste.

Împăratu zice: «nu cred până nu văd». I-a spus odată de duori, tot nu crede. A triia oară zice: «Să te gătești că o să-ți vină vestea ce visai io». Așa nu trecu mult și vine vestea la împăratu să meargă cu petrecere că vine fe-sa. S'au întâmplat ș'au venit.

Când toată lumea pe fata 'mpăratului a văzut, da maisturu ăla nu s'a dus. Așa: «of doamne, luminate 'mpărate, cum toți ciobanii o văzură și io n'am văzut-o.

— Să mergi și d-ta s'o vezi.

Așa 'mpăratu a întrebat-o pe fe-sa, cine te-au scos dela hala. Ea a spus pe unu, ala a rămas acolo. Io după aăsta mă duc.

— A lui să fii!

— A făcut nuntă, veselie ș'a dat-o după ala. Pe urmă când o să să culce tinerii, loî pe ala la inimă, pe ginere și ieși pe afară și iel să bagă 'nnăuntru (Pătru) la ea și zice: «Dar aăsta te-a scos pe tine dela zmeu?

— Pă, zice, aăsta.

— Da să zic c'oi fi io?

— Ei, zice, bine ai sămăna, da nu cred. Une ai udit?

De cât iel bagă mâna 'n pozânar și scoate ghierăle zmeului și le arată iei.

— Ei, zice, asta, tată, m'a scos pe mine.

A spus cum a fost. Ș'a pus pușca și pe aia pe

toți i-a 'mpușcat ș'a făcut nunta al doilea. Și la un an de zile a făcut un copil cu totul tot de aur.

Când, la nașterea copilului, iacă zmeu bate la ușă. Da tat-su de colo întreabă: Care iestă?»

— Ce mai întrebi, zice, nu știi?

Când untră zmeu 'nuntru zice: Trage-l din mămă-sa afară. Și iel de picioru al drept și zmeu de-al stâng să meargă cuțitu pe osu spinării: «Să nu smintești nici la mine, nici la tine».

Când copilu l-a luvat și tat-su cuțitu l-a tras, cu mâna a adus să dea în copil să-l taie. Atunci diavolu-i oprește mâna tătân-su.

— O! dăruit, zice, să-ți fie c'ai stat la vorba ce ai vorbit.

Și l-a dăruitu-l cu iel.

Și sănătate, de aici încolo nu mai iestă.

Ion Constăndin, zis Tuțu, Costol

Iel a auzit-o în Țara Rumânească.

F I N E

CÂTEVA LĂMURIRI

În afară de cele spuse în prefață cu privire la însemnătatea actuală a acestei publicații mai dăm aici unele lămuriri cari ar interesa pe cei ce ar voi să privească literatura populară a Românilor din Serbia din puncte de vedere mai speciale.

Poeziile am căutat să le culegem, pe cât a fost posibil, în timp ce lăutarii le cântau. Se știe că atunci textul e redat în mod absolut real, fiindcă îl ține muzica în formele lui mai arhaice, și mai puțin alterate în unele privințe. Spusă numai, poezia pierde din realitatea ei, mai ales în ce privește condițiunile versului. Se adaugă cuvinte de prisos, silabe în plus etc.

Astfel mai ales conjuncțiunea și dă o monotonie greoaie prin prea deasa ei repetiție la începutul versurilor și care dispare când poezia e cântată, fiindcă muzica pretinde un număr egal de silabe, când e vorba de una și aceeași melodie.

Un studiu asupra versificației poeziei populare trebuie făcut deci numai pe baza materialului cules după cântec.

În privința aceasta este remarcabilă o particularitate. Silaba *-re*, care se observă la o parte din poeziile acestei colecții, este înregistrată numai la

versurile cântate ¹⁾; la cele spuse numai, aceasta dispăre, fiindcă lipsind muzica care cerea un anume număr de silabe, nu se mai simte nevoia uneia în plus. Muzica în acest caz aparține unui vers mai vechiu, care avea o silabă în plus.

D-l D. G. Chiriac, care se ocupă cu muzica populară, servindu-se în timpul din urmă de fonograf, ne afirmă că acest *-re* corespunde, în alte regiuni, unor elemente ca *măi*, *ă*, etc., care se adaugă la sfârșitul sau începutul versului ²⁾. Pentru muzică evident, sunt și alte subtilități care nu interesează pe filolog, dar nu e mai puțin adevărat, că prin fonograf numai s'ar putea culege poezia populară cu absolută precizie pentru studiul versificației.

Ca întindere acest *-re* se remarcă pe o linie ce duce dela satul Velesnița (în apropierea Geanovei) până la Milanovaț, de unde probabil se întinde și mai spre apus și se duce în Banat, unde iarăși există, după cum afirmă și d. D. G. Chiriac.

Dela Geanova spre sud și est am înregistrat numai vocala *-e*.

Elementul acesta privitor la versificație în legătură cu muzica este interesant și pentru stabilirea curentelor de populațiune.

De reținut, în altă ordine de idei, este faptul că aici «viorarii», cum se numesc mai adeseori, sunt Români. Fie care sat își are câte 2—3 lăutari pentru nunți și alte petreceri. Numai în Cladova și Milanovaț, două orășele, am întâlnit țigani.

Când am cules materialul am avut în vedere locul nașterii cântărețului, persoana de la care a învățat cântecele precum și întreg materialul pe

¹⁾ V. și nota dela p. 3.

²⁾ Cf. la noi p. 326.

care îl ştia fiecare. În felul acesta credem că e bine să se culeagă literatura populară, pentru că putem vedea pe ce căi a venit şi câtă există, într'un moment dat, într'o regiune.

De obicei baladele după cuprins şi titlu îl ştiu şi ceilalţi săteni, care, la ocazii, comandă lăutarului să-l cânte «pe-al lui Stănilav, «pe-al lu Golea» etc.

Relevând acestea nu voim să zicem că avem de a face cu ceva cu totul local, dar sunt fapte care trebuiesc fixate acum până când influenţa orăşenească nu pătrunde prea mult la sate.

Iată, după informaţiunile câte le-am putut lua, tabloul literaturii populare, arătat pe sate.

1. În **Milanovaţ**, **Iovan Stanovici**, a lu Stan ştia 4 balade: *Ghiţă Cătănuţă*, *Corbea Corbilor*, *Stănilav* («nu baş binie»), şi *Aidu Velcu*.

2. În **Costol**, **Iovan Blagoe** ştia 34, din care am putut culege numai 10. Cele neculese sunt: *Ghiţă Cătănuţă*, *Stoian Bulibaşa*, *Aniţa Birtăşiţa*, *Mânolea Zidaru*, *Cântecu lu «Doamne»* (titlu e luat după refren), *Dila noi, pân la voi*, sau *Cuconu Pătraşcu jupân Dumitraşcu*, *Badiu Crâşmariu*, *Mogoş*, *Măria din Chilimbec*, *Lina Măgdălina*, *Porcăraş Bătrân*, *Fica Impăratului*, *Pătru domnu Sfânt după lumea lacomă*, *Soarele*, *Păcală*, *Cântecu lu Mormântu lu Cristos*, *Cioban Costa* şi mai multe poveşti. Dintre cele transcrise una, *Cum s'a polimit Turcii de s'a născut*, conţinând lucruri prea frivole, nu am putut-o publica aici.

Ion Constăndin Tuţu ştia patru balade. Cele ne-transcrise sunt: *Stoian Bulibaşa*, *Ianuş Unguru*, *Pe-al Bogaz de Mare*, şi mai multe poveşti, dintre care n'am cules decât una (v. p. 366).

In Râtcova, Păun al Florii (Florescu, Florici) ştia 3.

In Văinga. Gheorghe Sârbu ştia 14. Cele neculese sunt: *Raita Cătana, Moşneanu al Bătrân, Niţa al din Geanova, Novac Baba Novac, Mizil Crai, Deli Marcu, Rădoiţă, Ghiţă Cătănuţă, Stănislav, Corbea, Pătru Haiduc Pătru, Copilu al de Turc.* Unele din ele le-a învăţat dela lăutari din Bulgaria, ale căror nume şi sate nu le ştia.

Milisav Popovici ştia 3. Cele neculese sunt: *Manole Zidaru şi Ivanciu.*

In Velesniţa, Florea Belcea ştia 5. Cele neculese sunt: Corbea, Moşneanu al bătrân, Mizil Crai al bătrân, Aiduc Velcu (numai sârbeşte), Su poale de codru verde. Toate le-a învăţat în Craina.

In Graboviţa, Ioniţă Ştefanovici-Roibu ştia 5. Cele neculese sunt: Rădoliţă, Pătru Aiduc Pătru, Niţă din Geanova. Majoritatea le-a învăţat dela lăutari din Bulgaria.

In Geanova, Stancu Grecu ştia 37. Cele neculese sunt: Corbea, Stănislav, Stoian Bulibaşa, Novac, Ghiţă Cătănuţă, Doicin Bolnavu, Sfântu Pătru, Moşneanu Bătrân, Mogoş Lupu, Dinu Nezâru, Soarele cu soru-sa, Chera Cheralina, Marcu Vi-teazu, Iovan Iorgovan, Ilincuţa, Buică Becher Buică. Cele mai multe le-a învăţat dela lăutarul Măgeru din Bucovcea (lângă Negotin) şi dela Ion Vulvoi. Nici unul din aceştia nu mai trăeşte.

Când nu ne spuneau precis numele persoanei dela care a învăţat, ne afirmau toţi că le-au auzit «în clinciu asta», adică în împrejurimi, în ținutul lor.

Din oraşul Cladova am cules numai câteva frângurele, fiindcă aici nu nunt de cât ȝigani lăutari.

Din districtul Țârna Rea am putut culege numai cântecele mărunte din satul Osnicea, lângă

Zaiciar. În aceste părți ca și dela Milanovaț spre apus, de unde începe să se simtă tot mai mult influența sârbească, literatura populară românească pare a fi foarte săracă. Mai de aproape însă n'am putut să cercetăm, fiindcă n'am avut libertatea necesară pentru aceasta.

Din ținutul unde literatura e mai bogată (Craina cu continuare în regiunea românească din Bulgaria, de dincolo de Timoc spre Vidin) mai rămâne încă mult de cules, atât în ce privește baladele, cât și mai ales în ce privește frângurelele, de care, ne spuneau unii lăutari, pot cânta o zi întreagă fără să se repete.

Tot așa se poate zice și despre povești, de care n'am putut culege de cât foarte puține.

Literatura populară românească din aceste părți merită o deosebită atențiune și prin faptul că prin ea putem urmări mai bine influența balcanică din literatura noastră populară în genere.

Prin urmare și din aceste puncte de vedere, pe care le-am schițat aici, credem că astăzi cel mai mare interes îl are literatura populară din părțile marginase ale ținuturile românești. Într'acolo ar trebui să se îndrepte cercetătorii cât mai în grabă și cât mai asiduu.

TRANSCRIEREA

Din lipsă de caractere tipografice n'am putut adopta nici măcar sistemul semifonetic, pe care din experiență ¹⁾ îl știam foarte bun pentru a face o publicație de această natură accesibilă și publicului mare. Am lăsat deci neînregistrate fenomenele fonetice care pot fi subsumate unor reguli generale, păstrând numai pe acelea care se prezentau ca niște cazuri izolate sau absolut caracteristice. De asemenea am păstrat fenomenele morfologice.

În privința fonetismului neputând intra aici în detalii, amintim numai că în regiunea dinspre vest dela linia ce ar merge din Tăchia până la Zaiciar se remarcă aproape aceleași fenomene ca în Banat și o parte a județului Mehedinți.

În regiunea de răsărit se observă numai o semi-alterare a dentalelor, a lui *n* și păstrarea lui *dz* care slăbește spre Negotin, unde dispare. Are aproape aceiași întindere cu silaba *-re*, dela sfârșitul versurilor, de care am pomenit mai sus.

În alte privințe graiul din regiunea de est continuă pe cel din estul județului Mehedinți spre Oltenia de jos.

---

¹⁾ Unul din noi a contribuit cu texte din câteva regiuni la marea publicație *Graiul Nostru* de L. A. Candrea, Ov. Densușinnu, Th. D. Speranția.

INDICE

DE NUME ȘI DE ALTE ELEMENTE

Abdulă 269.
Adacalè 267.
Adam 218—225.
Afende, Afendi (Beg) 39, 40, 44, 51.
Aga, -ăle (Bolur, Omir) 38—40, 60, 284, 285, 298.
Agialăe 362.
Aidu, Aiduc (Velcu) 59—62, 163.
Aiducu (Miu) 76, 79, 80.
Albu (cal) 158, 161.
Antofiță (a lui Vioară) 121—124.
Arabi 275.
Arap 21, 31, 35, 36, 47, 113, 114.
Arc 12, 13.
Ardiu (Crăișor) 229, 233—245, 252.
Arghiu 251, 252.
Arnăut 4, 11, 307.
Asan (Turc) 321.

Baba (Novac) 19, 20, 24, 155.
Bălăban 155.
Bălăban (Târgul) 157.
Balta (Negotinului) 44.
Banu 28, 172—175, 306.
Bănuleasa 173.
Barbu (Țiganu) 68.
Bârloaga 228.
Bătoți 377.
Bătu al de ritejie 247—249.
Begu 83—42, 44—47, 49—51.
Belcea (Florea) 163.
Beligrad 53.
Bezărghean 168, 169, 170, 278.

Birău
Blagoe (Iovan) 10, 14, 18 37, 94, 99, 109, 129, 154, 190, 193, 268, 274, 303, 323, 330, 352, 358, 361, 362, 365.
Boala ra 147.
Bogatu (Isirim) 11.
Boieri 15, 25, 26.
Bolnavu (Doicin) 29, 30.
Bolur (Aga) 298, 299, 301.
Bordeie, Bordeia 293, 297.
Botezătoru (Ioan) 249.
Brăila 191, 131—133.
Brașou 5.
Bregova 143, 347.
Brumariu (ăl mare) 322.
Bucovcea 44.
București 143.
Bufănie 325.
Bugărie 351.
Bulgărie 143, 289, 291.
Bulibașa (Stoian) 38, 44, 48.
Busuioc 106—109.
Butuce (de fiare) 19.
Buzatu (Nicolae) 324.

Cădiia 159—162.
Caie 3, 4.
Călăfat (Vad) 157.
Calea 77, 78, 81.
Căntece bătrâne 58.
Căntece de-ale mărunte 347.
Cara (Mustafa) 110—112.
Cărăcuda 123, 124.

Cărăpancea 44.
Carte (In proșap) 116. (arsă în
 trei cornuri: semn de doliu) 93.
Cărunți (Munții).
 Cătălina, Cătărina 158, 203—206,
 208.
 Cătana (Raita) 194, 195, 198,
 200, 201.
 Cătrinu (Munții) 75, 78.
Caxaci 12, 14.
Cerchezii 275.
 Cernăț, Cernet 212, 321.
Cetate 48, 191.
 Chilidor 251, 252.
 Cișmea 182.
 Ciupăgel 4.
 Cladova 10, 37—47, 49, 52, 105,
 323, 324, 351, 365.
 Cobilia 100.
 Cocoșilă (Miailă) 262.
 Colceag (Pașa) 275—277.
Copilaș (de Turc) 82.
 Copilu (Miu) 164, 165.
 Corbea 163.
Corbu (Intăpat) 19.
 Corbova 323, 349.
 Coasta (Părului) 47.
 Costăndin 253, 254, 289, 291,
 308, 327.
 Costol 10, 18, 37, 94, 99, 109,
 129, 154, 183, 190, 193, 264,
 274, 303, 308, 323, 330, 352,
 358, 361, 362, 365, 374.
 Cozia (Cetate) 267, 268.
Crai (Jecman) 203, 205—208.
 (Mizil) 89, 91, 92.
Craișor (Ardiu) 229, 233—240.
 Craina 14, 18, 39, 40, 42, 44, 61,
 62, 149, 163.
 Craiova 59, 78, 174, 188, 306.
 Cralevici (Marcu) 86.
 Cristos (Domnu) 212, 213, 246—
 250, 261—264.
Cristos a înviat (de când se
 zice) 264.
Crivățu 276.
Crăsmăriță 21.
Cucu 345.
Dărdălii (soldați Turci) 275.
 Dăscală (Păscală) 130—132, 308.

Din 253—256, 258, 283.
 Dii, Diu, Diiu 38, 65, 76, 81, 157.
Dirane 175.
Dobrogeni 168.
 Doicin (Bolnavu) 29—36.
Doamni 208.
Domnească (Mănăstirea) 97, 98.
Domnești (Vaci) 144.
 Dragomir 172, 174, 175.
Dulfa 328.
 Dumineca (Sânta) 12, 96, 143,
 197, 215, 293, 298.
 Dumitra 295.
 Dumitru (Ghiol) 211—215.
 Dumnezeu (Ca personaj) 357,
 358, 386.
 Dunăre, Dunere, Dunărică 3,
 5, 6, 17, 19, 24, 48, 105, 131,
 132, 185, 191, 193, 267, 308,
 332, 343.
Farmece (Cu pământ dela mor-
 mânt) 332.
 Fica 172, 174, 175.
 Ficuța 172.
 Fira 42, 44, 45.
Flintă 109.
Floarea de pe Marea 322, — *Rusă-*
limului 109.
 Florea (Belcea) 163.
 Florea (Păun al Florii) 52, 335.
 Florescu (Păun al Florii) 52,
 277.
 Florici (Păun) 58, 277.
Florinți 53, 54.
Frate de cruce 47.
Găde 43.
Galbina 160.
Galbinu 32—35, 112—115, 157,
 213, 214.
Geămie 284, 285.
 Geanova 10, 24, 69, 75, 81, 87,
 105, 117, 133, 139, 171, 176,
 182, 188, 202, 208, 215, 250,
 252, 260, 282, 285, 288, 314,
 338, 343.
 Geanoveanu, Genoveanu (Ion)
 99, 274.
Geru 276, 275.
 Ghiol (Dumitru) 211—215.

Ghiorghelaş 319.
 Gheorghită (Păscală) 130, 131, 132.
 Giurgiu (Vad) 4, 157.
 Gligoraş 340.
 Golea 24—27.
 Golumbăţ 103.
 Graboviţa, Gabroviţa 46, 49, 245, 292, 297.
 Grecu (Stancu) 69, 75, 81, 87, 117, 124, 133, 139, 167, 171, 176, 182, 188, 202, 208, 215, 250, 252, 260, 282, 285, 288, 314, 318, 338, 343.
 Gruia 20—23, 155—162.
 Gruia 19, 21, 30.

 Haiducu (Neacşu) 70, 72.
 » (Pătru) 95.
 Harap 35.

 Iad 224, 248—250.
 Ieva 218, 219, 225.
 Iana (Sinziana) 216, 225—228.
 Iancu (Vodă) 283—285.
 Ianuş (Unguru) 304, 305, 307.
 Iaşi 278.
 Ieblăniţa 327.
 Ieloviţa 42.
 Ienciu (Viteazu) 53—58.
 Ieşeni 168, 278.
 Ileana (Miliţa) 101.
 Ileanca (Țiganca) 145.
 Ilenuşa 252.
 Ilie 144.
 » (Sânt, Sfânt) 246, 248—250.
 Ilinca (Baba) 264, 323.
 Inoveni 73.
 Ion 149, 294.
 » (Sfânt) 250.
 » (Botezătoru) 246.
 » (Irizleanu) 262.
 Ioniţă 144, 145, 147.
 » (Ștefanovici) 149, 245, 292.
 Iovan (Blagoe) 10, 14, 18, 37, 94, 99, 109, 129, 154, 183, 190, 193, 268, 274, 295, 303, 223, 330, 352, 358, 361, 362, 365.
 Iovan (Copilul lui Manole zidar) 181.

Iovan (Sfeti) 263.
 » (Stanovici, a lu Stan) 351.
 Iovana 352.
 Irimie (lu Iovan al Măriții) 352.
 » (Popa) 297.
 Irizleanu 263.
 Isirim (Bogătu) 11—13.
 Ispas (Pătru lu —) 13, 70, 315.
 Iuda 123.

 Jecmăneasa (Doamna) 204—207.
 Jidori 247, 248, 261—264.
 Jecman, Jicmon, Jicman (Crai) 203, 205—208.
 Jience (fete) 22.
 Jipari 324.
 Jurământ (feluri de —) 25, 34, 105.

 Leana 216, 218, 226.
 Legendă 261.
 Lina (Iana, Cătărina) 218, 203, 205—208.
 Lie 283.
 Livezean 6, 7.
 Lupu 70, 71, 74.

 Madanovici (Stena) 351.
 Măgdălina 30, 32—34, 36.
 Măgureanu (Banu) 172.
 » (potera—) 28, 306.
 Mamu (Munții) 82, 84, 85.
 Mănăstirea (Domnească) 97, 98.
 Mănoile, Mănoile (Zidaru) 177—179, 181—183.
 Mănuileasa 181, 182.
 Măr dulce (Cruce de—, pe care a fost răstignit Cristos) 262—263.
 Marcu (Viteazu) 298—303.
 » (Cralevici) 86, 87.
 Marea 18, 121, 123, 130, 164, 165, 203, 205, 213—215, 225—227, 229, 238—241, 244, 308, 322.
 Măria, Mărioara, 319, 327.
 Maria (Văduva) 362.
 Măriaş 278.
 Mărtin 101.
 Mărțoi (Costăndin) 323, 324.
 Mărțuica 331.
 Mărzaei 12, 13, 14, 113.

- Meedint 26, 28, 212, 306.
 Miai (Pop) 64.
 Miailă (Cocoșilă) 262.
 Miază Noapte 166.
 Milan 101.
 Milanovaț 351.
 Milea (Mila) 103, 105.
 Milisav (Popovici) 297.
 Milița (Ileana) 101.
 Milotin 59.
 Mirea 189, 190.
 Miria (?) 174.
 Miu (Copilu) 164—166.
     (Aiducu) 76—81.
     (Znobiu) 63—69.
 Mizil (Crai) 88—92, 163.
 Mizilca 72, 88, 90, 91, 93.
 Mocanu 137—139.
 Moldova 5, 76, 78, 170, 174, 188,
     272, 273, 274.
 Morân, Morun (pește de —) 59,
     122, 124—126, 356.
 Mori în vânt 279.
 Moroi 267.
 Moșneanu (ăl bătrân) 150, 163.
 Murgu 66, 14.
 Mustăfă (Cară) 111.

 Nădoli (»țări pustii», desigur
     Anatolia) 254, 256.
 Nălbantu (Faurul din balade)
     33, 36, 65, 217, 218.
 Nața (pisar) 293, 295.
 Năcodari 121, 122.
 Năcod 123.
 Neacșu (Haiducu) 70, 72—75.
 Neagra Cetate 369.
 Neculcea 299.
 Negoită (al Pârvului) 173.
 Negotin 38, 41, 44, 48, 59, 60,
     105, 326.
 Negru (Cal) 114, 174.
 Nicola 294.
 Niș 39.
 Nița (nume de femeie) 73, 143—
     148.
 Novac 19—23, 155—157, 160—162.
 Obranănița (Deal) 269.
 Ofițir 53.
 Oleacu 168—171.
 Oltu 319.

 Omîr (Aga) 38—40.
 Opărlie 246.
 Oprea (Popa) 170.
 Oprian 106—109.
 Orșova 324.
 Osnicea (jud. Țârna-Reca).

 Pană (de păun) 211, 212.
 Panduri 268.
 Păntilie 246.
 Păpușoi 37, 139.
 Păru (Coasta) 47.
 Pârvu 173.
 Pârvuleasa 173.
 Pașa 239.
 Păscală (Dăscală) 130—132.
 Paști 314, 315.
 Păstoresc 135.
     » (Element: Clăpote
     sunând, câne alătrând, cocoș
     cântând) 369.
 Păstrugă 76, 125.
 Pătru 125, 143, 269—273, 360, 383.
     » (din Cobilia) 100—105.
     » (Haiducu) 95, 96, 98, 99.
     » (lu Ispas) 70.
     » (Sfântu) 246, 248, 356, 358.
 Pătruț, -ă 102, 104, 143—148.
 Păun (Pană de—) 212.
 Păunărie 211.
 Păun (Florescu, al Florii, Flo-
     rici) 52, 58, 277, 335.
 Periș 300.
 Perișani (vale) 300.
 Periș » 300.
 Pietru (Sân—) 276.
 Plugariu.
 Podgoreni 255, 257.
 Podgorii 177.
 Podgorți (Podgoraț, localitate)
     183.
 Poenari 183.
 Pojarevaț 351.
 Pop (Miai) 64.
 Popovici (Milisav) 296.
 Povârșca 105.
 Prăcista (Maica) 95, 96, 102, 215,
     261—263, 313.
 Praova (sat în Craina) 59.
 Prau (apă) 172.

Pravilă 130—132.
Pricu 293, 294, 296, 297.
Rădoiță 15—18.
Rai 214, 221—224, 246—250.
Răia 42, 46, 51, 52.
Raita (Cătana) 194, 195, 198, 200, 201.
Răscale 268.
Râtcova 50, 52, 58, 277, 335.
Roibu (Ioniță Ștefanovici) 245, 292.
Român,-ă,-esc 203, 205, 207, 208, 268.
Români 62.
Roșu (Cal) 110, 161, 213.
Rotatu (Vânătu, cal) 213.
Rozmarin (Munți) 77.
Roxanda 88, 90.
Rumânească (Țara) 306, 374.
Rumâni 58.
Rumânie 289, 291, 297, 345.
Rusălim (Floarea Rusălimului) 109.
Rusca (Rusculița) 164, 166.
Rusculița (Rusca) 11, 12, 16, 165.
Rusu 268.
Săbienciu (Ienciu) 54, 58.
Sâcova (localitate) 101.
Săftița 320.
Șaică 3.
Sălaș de Țigani 279, 282.
Sălii (nume) 50.
Sămbăta (Sânta) 12, 100.
Sâp (sat în Craina, la apus de Cladova, pe țărmul Dunării) 340.
Sâpeanu (Nicolae) 62.
Sârbia 291, 298.
Sârbi 62.
Sârbu (Gheorghe) 48, 58, 61, 173, 228, 268, 346, 348.
Sârbu 44.
Șargu (Cal) 174, 175.
Șcăescu (deal) 350.
Șcamnu de judecată 247—249.
Șcara (Țaligradului) 110.
Șeboi (deal) 37, 139.
Severin 327.
Sila Somodira 259.

Soare (personificat) 211—214, 216—222, 224—228.
Stana 62.
Stan (al Popii) 293, 295.
Stanca 53, 55—58, 61, 96.
     » (soția lui Manole zidar) 183.
Stancu (Grecu) 25, 69, 81, 87, 117, 124, 133, 139, 167, 171, 176, 182, 188, 202, 208, 215, 250, 252, 260, 282, 285, 288, 314, 318, 338, 343.
Stancu (Zăgăreă) 105.
Stănilav (Voinicu) 3, 4, 5, 7, 8.
Stanovici (Iovan, a lui Stan) 351.
Stănuța 88—90.
Stoican 184, 186—188.
Stoian (V. și Bulibașa) 4—7, 9, 38, 40—52, 187.
Ștefan (Vodă) 76, 78—81.
Ștefan (Ștefanovici, Ștefănescu, Roibu) 245, 292, 297.
Stena (Madanovici) 351.
Stan 4—6, 39, 40, 42.
Tăchiia 101, 105, 323, 349.
Țaligrad 19, 20, 22, 23, 29, 30, 31, 40, 53, 58, 203, 205, 207, 251, 278, 307.
Tambură 269.
Țapă 109.
Țară 283, 284.
Țaranu (Vidu) 110, 112.
Țârgu (Negotinului) 44, 48.
Târniava (localitate) 105.
Țitari 42, 43.
Timoc 39, 40, 50.
Troscot 96.
Tudor (Zăvălaș) 278, 280—282.
Tudorin 280.
Turc, *Turci* 3, 4, 5, 8, 11, 19—21, 23, 39, 48, 50, 52, 59, 62, 82, 84, 87, 98, 112, 116, 169, 170, 173, 175, 267, 268, 275, 277, 283—285, 298, 299, 301.
Turculeț 284, 285.
Turnu (Severin) 52.
Țuțu (Costăndin Ion—) 308, 374.
Ungaria 58.
Ungureni 278.

Unguru (Ianuș) 66, 68, 304.
Urări 352.

Vaci (Domnești) 143.

Văiuga 58, 62, 346, 348.

Vânătu (Rotatu, cal) 213.

Vântu al mare 189.

Văsii (Sân—) 165, 225, 226.

Velcu (Aiduc) 59, 60, 62.

Velesnița (sat în Craina) 163.

Vidòs 121—224.

Vidu (Țăranu) 110—112, 114—
 117.

Vinerea (Sânta, sfânta) 12, 215.
 246—248, 299.

Vioară (Antofiță a lu-) 121—124.

Visa 132.

Visoca 59.

Viteazu (Ienciu) 53.

Vizir 213.

Vlădica 334.

Vodă (v. Iancu, Ștefan).

Voica 254, 255, 258, 259.

Voichița 253, 254, 256—258.

Voinea, 191, 193.

Zăpac (Ghiță) 14.

Zăvălaș (Tudor) 278, 289.

Zidaru ((Manole) 177, 183.

Zâmnice 107.

Zloți 327.

Znobiu (Min) 63, 67.

G L O S A R ¹⁾

- A, *aia* 26, 52.
aăla, ăla 36, 91, 122, 249.
aăsta, ăsta 373.
abate (a), a bate 207.
abl, abiă 279.
abura (a), indic. pers. III abură
(rântul), a bate, sufla rântul 189.
aciă, aicea 75, 78, 86, 11, 124,
 149, 152, 235, 238, 321.
acolo 368.
acu 340.
adăoară, a dona oară 40.
adăsta (a), a aștepta 21, 145.
adurmia (a), a adormi 244.
afiön, «ce adoarme omu», plantă
(papaver somniferum) 298, 301.
aghintui (a), a potrivi, a băga
(glonțul în pușcă) 27, 307.
aghipeți (v. ghipeți), draci 236,
 238.
ahăia, ăia 368, 373.
ahăla, ăla 370.
ahelea, alea 369.
ai, an 101, 187.
ai, cei 223.
aia, ăia 372.
ailalți, ceilalți 70.
ajutor, -ii, tovarăș, (om) de ajutor
 131, 132.
al, cel 87, 170, 195, 196, 200, 233,
 239, 256, 370.
ala, ăla 49, 54, 74, 107, 373.
ălal, cel (acelaș?) 198, 201.
alalalt 356.
alătra (a) 369.
albi (a) a se albi 22.
alelalte, celelalte 98.
Alei (aleo, aleu, alio), alelei 25,
 88, 110, 112, 300, 320.
alibări (a să), a se despărți 312.
alov, -oave, un fel de plasă 228,
 355.
alovaș, pescar 227.
altu-altu, unul-altul 13.
amă, ci, dar 84, 85, 194, 197.
amăjui (a), «a-l trece pistă cinera»,
a fermeca, a adormi, amăgi 231,
 232.
amnărel, dim. amnar 274.
apleca (a, a să): «apleacă gura
s'o sărut» 33, 34, 175.
apsă, apsănia, închisoare 18.
apsănici, pușcăriași 17.
apșoară, dim. apă 222.
apune (a să), a apune (soarele) 37.
arădica (a), a ridica 275.
arâmbașă, șef 24, 25, 26.
arâmbășie, șefie (de haiduci) 305.
arănă, hrană 336.
arăni (a), a hrăni 6, 88, 89, 212,
 292, 337, 338, 339.
ardău, butoiu 128.
ardea (a să), a se rîde 126, 127.
ardov, «hărdău ăl mare» 271.
argeă,-ele, odaia de țesut (de o-
bicciu un bordeiu în pământ

¹⁾ S'au înregistrat și formele interesante prin particularități fonetice sau de altă natură, cum s'a procedat în «*Grainul Nostru*», de I. A. Candrea, O. Densusianu, Th. Sperantia.

- alături de casă*) 126, 127, 216, 218.
 argințel, *dim. argint* 11, 137, 217, 218, 230.
 ărniciu, *harnic* (*explicat: «n'am fost cadăr, roinic»*) 199.
 arsăta, *afurisita* 128, 129.
 artie (*artiie*), *hârtie* (*bilete de bancă*) 296.
 așijderea, *astfel, asemenea* 369.
 astal, *masă mare* 201, 370.
 așteta (a), *a aștepta* 145, 146.
 astrânge (a), *a strânge* 42, 110, 188, 324, 352.
 astruca (a), *a acoperi* 12, 189, 215, 288.
 asupra, *de-asupra* 187.
 atlas: «când oi xice de-un atlas» 315.
 au, *sau* 30, 31, 35, 44, 106, 187, 211, 300, 372.
 aurel, *dim. aur* 11, 138, 230.
 avlie (*avliie*), *curte* 111, 112, 173, 373.
 azdiniată, *azi-dimineață* 317.
 azimă (*azimă, azmă de pâne*), *turtă nedospită* 25, 28, 263.
 azmiață, *azi-dimineață* 332.
 Băboi, *peștișor* 340.
 băcălie, *băcănie* 145.
 bacas inghir ghiaoru, *înjurătură turcească* 8.
 bacșiș, *băcșiș, plată, dar* 41, 42, 44, 154.
 băicon, (*băicon'*, *cu n'înmuia*), *peatră mare, boloran* 74.
 baiu, *ba ieu nu* 126, 191.
 bălăciu (*bălăcciu*), «*păscar*» 121, 122, 124, 339, 340, 355.
 bălăi (a) *a râna pește cu luntrile, a pescui* 121, 124, 255.
 balaor, *șearpe* 16.
 bălăurel, *dim. balaor* 180, 189, 190.
 bălbăra, *rălcăra, «bălbătaia focului»* 302.
 bălbătaia, (*v. cea precedentă*), *rălrătaia* 5.
 bălciuleț, *dim. bălei* 321.
 bandăși, *lăntari* 17.
 bănișor, *dim. ban* 41.
 berberi (*berber'*), *bărbier* 89—91.
 baș, *chiar, tocmăi* 44, 48, 53, 102, 105, 169, 203, 230, 233, 251, 293, 361.
 băștea, *grădină* 212, 229, 230—232, 234, 251, 344.
 băț, *băț* 247—249, 333, 362.
 bățai, *năbădăi* 44, 122.
 bățăios, *năbădăios* 122.
 bătrâneată, *bătrânețe* 366.
 bea(a), *în expresia: a bea tutun* 239.
 begește, *ca un beg* 51.
 beicon, -- oane (*cu n'înmuia*), *bolovan* 306, 355, 356.
 belg, «*berbeci belgi*» (*albi*) 283.
 berea, «*beutura*» 65.
 bisericea, *dim. biserică* 187, 203, 205.
 blagă, *avere, belșug* 13, 14, 45, 57, 98, 99, 168, 170, 363, 369.
 boambă, «*pușcă, harmă*», «*pușcă mare*» 25, 26, 306.
 boată, *bătă, măciucă* 50, 79, 363, 365.
 bogăți (a să), *a se îmbogăți* 39.
 bogaz (*de mare*), *golf, sân* 164, 308.
 boieresc, «*haine boierești*» 78.
 bolbonicele, -ei, *pui de broască* 362.
 bolbotină, *buruiană (în genere)* 350.
 bolbură, «*iarbă*» 312.
 bolovănel, *dim. boloran* 206.
 boltaș, *cel care are boltă (prăvălie)* 163, 340.
 bomb, *nastur* 27.
 bomboni (a), *a bombăni, a murmura* 333.
 brăceri, brăciri, *bete, încingătoare la brâu (la femei și bărbăți)* 159, 222, 350.
 brățișoare, *dim. brațe* 30.
 brășoavă, *glume, prostii, belele* 162.
 brava (*porții*), *ferul dela poartă cu care se ciocănește, ca să audă cei din casă* 304.
 bravos!, *bravo!* 291.
 bricegel, *dim. briceag* 7.
 bucura (a să), «*a i se bucura inima*» 94.
 bufni (a), *a murmura împotriva cuira* 220, 221.
 bulibășește, *ca un Bulibașă* 51.

bulibăși (a să), a deveni Buli-
bașă 39, 40, 50.
bumb (v. bomb.) 93, 307.
bumbățel, «... un Turculeț mai
mic, Străcățel de bumbățel» 285.
bumbăzel (bumbădzel), «... Tur-
culeț mititel, Trei cât iel din
bumbăzel...» 4.
«bun lucru», formulă de salu-
tare: a da «bun lucru» 52,
173, 219.
burtea, despre copil mic: «pân'o
suge Burtea țâță» 328.
burungiuc, borangic 324.
buză (de coștioară) 338.

Cădișcuță, «țemeie frumoasă»
157—159.
cadănuță, dim. cadună 46, 47,
51, 162.
cadâr, (r. ărniceu) 99.
căfenea, cărciumă și cafenea, pas-
sim.
călăior, dim. cal 13, 14.
călcată, coamă călcată (despre
cal) 65.
călitură, arderea fierului în foc 34.
cămașuică, dim. cămașe 344.
căneală, ropsea neagră 169.
cange, cârlig mare 264.
cângal, colae 271.
cânta (a să), a plânge, a boci
(morții) 72, 308.
cântări (bătrâne), balade 1.
cântători, cocoși 188.
cântec, baladă 11.
căpăta (a): a căpăta de ofițer (a
primi grad de ofițer) 13, 93.
căpătâi, perină 30, 187.
căpie, poartă cu boltă (la cetăți)
83, 112.
căpliar, căprar 26.
cărăgea: tutun cărăgeu (soiu bun
de tutun) 239.
cărare, cărarea capului, la fete 12.
căreți, cari 352.
cari (cări), care 54, 86, 109.
cărjălii (Turci), neputincioși 65.
cârlăior, dim. cârlan 212.
cârpă, bazma 55, 56, 58, 71, 72,
165.
casa (sufletului), 109.
căștioară, cășcioară 200.

cată!, privește, rezi numai! 40,
43, 115, 160.
câta, pușin, câtra 80, 198, 213,
347, 356, 369.
câtăva, câtra timp 60, 112, 147,
174, 200, 227.
cătare, ochire 328.
cățel, partea legată de mâner (co-
părie) la coasă 337.
cătrăni (a), a unge cu cătră 302.
cătuior, -oare, bordei 121—124.
cătun, colibă, bordei 95, 121, 124.
ce?, pentru ce 24, 313.
ceadăre, tabere 276.
ceala, cela 66, 77, 113, 127, 194,
336.
cebucel, dim. ciubuc 46.
celmile, cealmalele 62.
cepe (a), a începe 84, 338.
cerchezește, ca Cerchezii 89—91.
cernuți, piroane 3.
cheli, «podrum», pînă 299.
chesă, -ă, -ăle, pungă 9, 53, 338.
chidie, chiciură 276.
chichi (a), a culca (la pământ)
a așeza, a găti 9, 62, 351, 370.
chilvără, căciulă 26, 268.
chimeți, consilieri comunali 296.
chindioară, dim. chindie (o parte
din zi) 300.
chinez, primar 102—104, 297.
chiobur, «șărpă», chimir 43.
chipuri, ființe 89.
chisăr, un fel de textă 182.
chitie, tichie, 9.
chivără (v. chilvără) 306.
cigă, cegă 76.
cin (sute) 53, 54.
cioacă, deal 236, 237.
cioate coate 74.
ciob, oală, ras mic de pământ
pentru tămăiat 73, 187.
cioc, barbă mică 156.
ciochină, o parte a șelii (îndărăt)
115.
cioltar, pătura de supt șea 176.
ciubucel, dim. ciubuc 276, 277.
ciuciu-ciuciu, cât-cât 111.
ciugă, cegă 125, 126.
ciul, -ă, se zice despre ritele care
au urechile mult mai mici ca
semenile lor 178.
ciumac, ciomag 155.

ciutură, *guleata* 346.
 cleci, „băt, smiceit” (*nuia*) 227.
 cloță, *cloșcă* 372.
 coace (a), *a frige* („schinteia”) 57.
 coade (de mări) *sănuri, golfuri* 214.
 coarbă, *neagră* 21.
 cocioară, *dim. cocie* 177.
 cococo, *curant prin care se imită cântatul corcoșilor* 365.
 coifoai, *coifuri* 77.
 colea 107.
 colelie, *plantă*: „să făcea mai înainte pe năsipuri” (*stipa pennata*) 271, 272, 289.
 colinda (a), *a cutreera* (*un ținut*) 175.
 colnic (de trupuri) 114.
 comenit (vin), *cin* „dîn còmină” (*cas*) 280.
 comșie, *recin*, -ă 96, 102, 149.
 conac, *popas* 4.
 conăci (a), *a face popas*, (*pentru mănecare*) 362.
 cònteș, *haină* 111.
 coperi (a) *a acoperi* 105.
 corăbioară, *dim. corabie* 130.
 corbăi (a) *a croneâni* (*corbul*) 161.
 corboaică, *fem. corb*, 21.
 corn, *corn de cetate, de masă*; *cornuri de scrisoare* (*colțuri*) 193, 203, 205, 250.
 corsuri, *corbișori* 71, 72.
 costandă, *monedă* 42.
 coștioară, *costoară, cositoare* 337.
 cotacu (coșului) *lemnul de care se atârna căldarea la rată* 5.
 coțcărie: „Treci-mă în Bugărie Că-i mai multă coțcărie” 351.
 cotropi (a), *a acoperi* 317.
 crac, *picior* (de munte) 63, 64, 66.
 crăcănei, *pui de broască* 262.
 crățan, *șorful dindărăt* (*din cele două, pe care le poartă femeile pe aici*) 316.
 crezi, *zau, rezi bine, crede-mă* 28, 29, 31, 42, 41, 47, 156, 165, 188.
 crov: *crovu cu urzici* (*loc cu urzici?*) 329.
 crunta (a), *a tăia, a cresta, (ca să dea sângele)* 273.
 cul, *iute* (?) 77.

cuminica (a să) *a muri* 37.
 cumnățel, *dim. cumnat* 8.
 cumnăcioară, *dim. cumnată* 186.
 cumpăioară, *dim. cumpăină* 9.
 cumpăna nopții, *miezul nopții* 304.
 cuptori, *cuptoare* 29, 31.
 cupus, *copuz* 183.
 curari (de-a curări), *de-a fuga* 215.
 curpiniș, *pădure de curpeni* 80.
 cușniță, *rată cu foile* (*termin de fierărie*) 337.
 cutropi (a), *c. cutropi* 215.
 Da (a), *a crede de curiință, a sfătui* 225.
 da (a): „a da în poiană”, *aller à la selle* 111.
 dafla (a să), *a se afla* 278.
 daică, *leică, țafă* 147, 192, 193, 313, 327, 332.
 dănac, *flăcău* 8, 9.
 dar?, *oare, sau?* 53.
 dârât, (*v. nepipiat*) 95.
 dărât, *indărât* 179, 180.
 dărdâi (a), *a tremura* 113, 115.
 dărâma (a), *a rupe ramurile unui arbor* 231—233, 77, 79—81.
 dăvăra (a, a să), *a (a se) aderăra* 40, 95, 132, 164, 165.
 dau', *da, și* 336.
 de: „a căpătat de ofițer” 193.
 de loc, *indată* 86, 146.
 de: „de mine, tine”, *al meu, al tău* 294.
 deca, *dacă* 111.
 descuniată (*cu n înmuiat*), *descuiată* 351.
 desmoțat, *desbrăat* 7.
 deșt, *deget* 93, 270.
 deșterne (a) 187.
 destulat, *indestulat* 284.
 dichisi (a), *a găti* 69.
 dinuntru 267.
 drept, *direapta* 22, 36, 152, 161, 162, 181, 213, 214, 344, 374.
 dobândia (a), *a dobândi* 231, 233.
 dobori (a), *a cobori* 6, 132, 182, 185, 186, 313, 316, 345.
 doilea (a, al), *a doua oară* 246, 374.
 dolicăi (a să), *a se răita* 261, 262.

doloși, *a ocoli* 272.
 domnesc, *bărbătesc* 54, 55.
 dos: «*bun de dos*», *bun de fugă* 14.
 duburi (a), *v. dobori* 105.
 ducea (a să), *a se duce* 231—233, 242, 290.
 duchian, *masă (în prăvălii)* 169.
 duna (a), *a aduna* 102.
 dungi: «*că mi-e frunza 'n patru dungi*» (*se zice, probabil, despre frunză, după ce s'a mărit*) 25.
 duori, *două ori* 15, 153, 368, 373.
 dur-dur 162.
 durduliță, *dim. durdă* 71.
 durlan, *flăcău* 314.
 Eștea, *astea* 369.
 Făcea (a), *a face* 21.
 facere, *afacere, bucluc*, 77, 78, 103, 144.
 făinioară, *dim. făină* 342.
 fărâma (a), *a zdrobi (inima, pe cinera prin bătae)* 55, 56, 66.
 fârși (a), *a sfârși* 54, 189, 190.
 fe (-sa), *fică* 273.
 fereastă, *feresti* 182, 214, 253, 351.
 fermeneă, *haină* 320.
 fi: «*fi te-ar bate Dumnezeu*» (=de te-ar —) 186.
 ficior: «*ficior de trup*», *fiu legitim* 88.
 ficioraș, *dim. ficior* 44, 48.
 finișor, *finișoară, dim. fin, fină* 97.
 fioare, *fior* 16, 18, 32, 92, 99.
 firistioară, *dim. fereastă* 181.
 firiz, *ferestrău* 206.
 firizar, *cel ce taie lemne cu firizul* 286, 288.
 firoasă: «*sântăna firoasă*» (*fioaroasă?*) 351.
 fiu: «*fiu de trup*», *fiu legitim* 89, 150, 366.
 fiuleț, *dim. fiu* 100.
 fiușor, *dim. fiu* 153.
 flintă, *pușcă* 106, 108, 338.
 flintulice, *dim. flintă* 43.
 fliuștiura (a), *a încărți prin aer (sabia)* 162.
 floare, *v. pană (de păun) ce se*

poartă la pălărie 213, 215; *floarea rusălimului* 109.
 floriceă, *dim. floare* 158.
 fluerele, *dim. fluer* 66.
 foale, *burduf*: «*a jupui foale*»; *a jupui (un animal) burduf, ca să rămăie pelca tăiată numai la picioare și piept, pentru a fi bună de făcut burduf* 370, 371.
 focșor, *dim. foc* 21, 25.
 foi, *plural dela foale* 84.
 foieliță, *foiliță, dim. foaie* 11, 30, 32, 33, 37, 106, 192, 270, 271, 305, 322, 327, 329, 330, 334.
 frâmbie, *funie* 4, 371.
 frățini (—mieu), *frate* 372.
 frățior (frăților), *dim. frate* 91, 255, 258.
 friptă: «*friptă de nor*» 25, 28.
 friptureă, *dim. friptură* 21, 321.
 frângurele, *cântece lirice* 309, 311, 315, 319, 323, 331.
 frânturele, *frângurele* 309, 315, 347.
 frunzulică, *dim. frunză* 334.
 fter, *fier* 65.
 fugea (a), *a fugi* 74.
 fugos, -oasă, 64: «*iapă fugoasă*» 67.
 fuior, *fior* 351.
 fura (a), «*furăm unu dela altu*» (*cântece*) 58.
 furși (a), *a sfârși* 259.
 fur, *hoț* 64.
 furui (a), *a sforăi (calul)*, 63.
 furun, *cuptor, sobă* 270.
 futac, *bărbat* 281.
 Gălbinaș, *dim. gălbîn, (monedă)* 340, 341.
 gălbior, *dim. galbin (monedă)* 13, 1. o.
 gălgăit: «*gălgăitu ciermilor*» 187.
 gârbăcel, *dim. gârbaci*, 116, 138.
 gărdurele, *dim. gard* 19.
 gărgă, *cărcă* 187.
 gătuleț, *dim. gât* 72.
 găvaj, «*cardist*» 92, 93.
 găzdișoară, *dim. gazdă* 250.
 geget, *deget* 316.
 gendar, *jandarm* 16, 17.
 gentrămărie, *jandarmerie* 15.
 genoate, *genuchi* 74.
 genuche, *genunche* 109.

geșt, *degeț* 72, 74, 77, 116.
 ghelșug, *belșug* 338.
 ghinărar, *general* 113.
 ghiolbană, *frumoasă* 317.
 ghiphiți, «ale» *draci* 225, 247, 248, 250.
 ghiribiți, *beregăți* 104.
 giubeluța, *dim. giubea* 320.
 giurguii (a), *a chema cu momeli* 85, 86.
 glionț, *glonț* 268, 295.
 glivi (a), *a momi, a încurea* 9.
 god, «cum god iestă 'mpodobit», «știa ce god iera cântec pe lume» *S'ar traduce prin: așa cum: câte dracu* 94, 174, 176.
 gogea, *gogeamite* 272.
 golumbiță, *porumbiță* 320.
 gòmot, *gomot* 24.
 gomotic, *strașnic* 130, 132.
 goni (a), *a fugi în goană* 112.
 gostre, *ospăț (goste)* 87.
 grădineată, *dim. grădină* 322.
 grădinuță, *dim. grădină* 157.
 grănțoros, *cu pietriș, gloduros (drum)* 184.
 greoane (greoană, cu *n* înmuiat) *însărcinată* 100, 184, 186.
 griji (a), *a îngriji* 107.
 gros, *ratră (?)* 270.
 groasă, *însărcinată* 209.
 gulerat, *alb la gât, în formă de cere (despre câini)* 316.
 gutăie, *gutui* 225, 226.
 gutoaie, *gutui* 296.
 gutuiel, *dim. gutui* 165.

Hală, *zmeu* 21, 29, 366—368, 373.
 hat, *cal* 43, 45, 48, 51.
 hațiș, *hățiș, cale prin desis* 80.
 hazna, *provizie* 41, 42, 44.
 hotări (a), *a hotărâni* 4.

Iazmă, *i:mă* 327.
 ibomnică, *iubită*, 190, 234, 240.
 iclean, *riclean* 73, 106, 107.
 iefta (a să) *a se ici* 29, 31.
 ielcheme, *pânze (la corabie)* 130.
 iepângea, *manta* 255, 258.
 iepuță, *dim. iapă* 162.
 iestă, *este, passim.*
 iezină, *pedeapsă* 102, 106.

ilec, *ilăec, ilic*, 3, 27, 109.
 imbrucit, *atins, pipăit (r. dărât și nepipiat)* 95.
 îmbuestra (a), *a merge în bustru* 13.
 imbuni (a), *a imbuna* 145, 146.
 împăna (a), *a umple (aici drunrile)* 67.
 împărătiță, *împărăteasă* 366, 372.
 împărția (a) *a împărți* 13.
 împeți (a) *a peți* 151, 154.
 împețitor, *pețitor* 253.
 impletoșat, *impletit* 64.
 implimba, *plimba* 104.
 împotcovi (a), *a potcori*, 33, 34.
 împreună (de-a-), *dîmpreună* 215.
 impresura, «barba că mă 'mpresoară» 156.
 imprimeni (a), *a primeni* 148.
 împungea (a), *a împunge* 339.
 în, *pe: să suia'n șindilă* 79, 189.
 încăleca (a să), *a încăleca* 43, 45, 78, 80, 86, 89, 92, 201, 255.
 încârdui (a să), *a se aduna, forma, ceată* 72, 75.
 încheiat: «pat încheiat» 63.
 închepea (a), *a încăpea* 279.
 încheptora, *a încheia (bumbii)* 93.
 incoa, *incoace* 35, 108, 147, 356, 357.
 încondeială, *ropsea neagră (pentru sprâncene)* 169.
 îndemna (a), *a sili (aici la drum)* 321.
 infiora (a), *a înspăimânta* 31, 29.
 informa (a să) «a să chichi», *a se găti* 305.
 infunda (a să), *a dispărea în fund, în zare* 14.
 ingenuchia (a), *a ingenunchia* 39.
 înharma (a să), *a se înarma* 49.
 inimă, «a loi la inimă», *a se îmbolnăci de diaree* 373.
 înluntru, *înnăuntru* 35, 45.
 innegri (a), *a se innegri* 22.
 înnoora (a), *a innora* 248—250.
 înșela (a), *a înșeua* 158.
 însomna (un somn), *a dormi un somn* 42, 43, 160.
 înțăpat, *pus în țapă* 22.
 întoarce (a să), «a să întoarce

cu inima», a se convinge de
contrarul 48.

întră, între 177.

întrecea (a), a întrece 86.

Io, eu 28, 35, 65, 68, 302, 368,
373.

ispiti (a), a întreba 67, 173, 177,
195.

ispol, ras de lemn scobit în formă
de lingură, cu care de obicei
se golește luntrea când a luat
apă (curântul există în tot lungul
Dunării) 357.

istina, în adevăr, da 289.

istorie (istoriie), poreclă 15.

Iu, eu 155—157.

iubeață: «nevasta care-i iubeață»
327.

iut, -ă, iute 34, 78.

Jerpeli (a), a jefui 101.

jghiab, uluc 11.

jocot, -e săritură, joc 176.

joj, colibă (?) 261.

judăț, ținut 247.

judeca (a) a stăpâni un ținut
(aici Craina) 44, 48, 174.

jugrăvi (a), a zugrăvi 267.

jupân, boer, domn, negustor 350,
355, 356, 357.

Ladă, coșciug, 360.

lăiță, nume de monedă 42.

lăcrăma, (a să), a se jeli, a da
jalbă 368.

lăcrămare, jalbă, jelut 39.

lăcrămioară, dim. lacrămă 277.

lăpăda (a), a arunca 17, 23, 49,
54, 55, 182, 187, 196, 247, 248,
250, 273, 355; a rărsa 128.

lăstări (a), a da lăstar, a da mlă-
dițe (la pom) 251.

lățos (cojoc), cu lațe, cu lână
mare (cum au oile țurcane 70, 74.

legume, legumuri, mâncare (a-
fară de pâine) 83, 180, 192.

legăior, dim. leagăn 253, 354.

leică, leliță, țafă 126—129.

lemn, coșciug 258, 326, 365.

lemn, copac 212, 261, 286, 369.

lemnuleț, dim. lemn (coșciug) 255.

lișitație, licitație 293.

liță, «față», semnalmente 368.

loa (a) a lua 7, 21, 27, 114, 212.

loi (a), a lovi 373.

lecefărel, dim. luceafăr, 166, 167.

lugaci, «iarbă» din care se fac
tărni 185, 186.

lului (a), a cânta copiilor «lu, lu»,
ca să adoarmă 181.

lume, «ceriu» luminează 243, 244.

luntriie (luntriie) luntre 6-8.

luva (a), a lua 6-8, 13, 16, 18,
27, 32, 33, 47, 93, 96-98, 107-
109, 125, 128, 129, 144-146, 151,
154, 191, 192, 238, 244, 269,
271, 294, 302, 303, 356, 367.

Ma, ci, dară 357.

măciuchiță, dim. măciucă 138.

maică, mamă 4, 24—26, 32, 35,
36, 87, 97, 108, 109, 125—127,
189—191, 196, 270, 273, 305,
325, 336.

măiculeană, dim. măică 4, 25.

măiculiță, dim. măică 25.

maistor, maistur, măestru (lăutar,
cântăreț) șef (Manole xidarul)
10, 37, 106, 178, 181, 269, 338,
312.

mălai, turtă coaptă în țest, făcută
din mălai de porumb. Mălaiul
e pâinea xilnică a Românilor
din Serbia 356.

mălurele, dim. maluri 19.

mândruleană, dim. mândră 151,
153, 311.

mâni, mân, mâ (-sa) mamă 184,
186, 280, 303.

mardostat, corespunde lui ma-
tostat 325.

măre, cuvânt pe care îl între-
buințează cineva în conorbire
cu altul și care ar corespunde
formelor: mări, fătul meu etc.
39, 40, 43, 47, 50, 355, 357.

mărghiol, frumos 44, 48.

măriaș, nume de monedă 341.

mărmeziu, mermeziu, «răchiu
de-l mărmeziiu», rachiu bun de
calitate bună 29, 31.

mărmurel, dim. marmură 11.

mârșavă, slabă, urâtă 219, 220.

mărtac, stâlp, par 12.

mătășică, dim. mătăse (?) 255, 258.

- mengică, *hangîta*. *Românii de aici zic me(h)an (han), de unde methlengică > mengică* 199.
 merăziu (v. următorul) 229.
 merenzâi (poame), *poame care se coc de creme* 225, 226.
 mereu (pod), *pod continuu, lung* 114.
 mergea (a) *a merge* 237.
 merinte, *merinde* 189.
 mesteca (a) *a amesteca* 82, 116, 146.
 meuni (a), *a meuna* (pisica) 255.
 micşorel, *dim. mic* 101.
 micuţel *dim. mic* 57.
 mie, *mii* 23, 26, 98, 296, 306.
 mijlocar, -e, *de mijloc (al doilea din trei fraţi)* 232.
 minister, *ministru* 361.
 mireană, *mireană* 228.
 mişăi, (oameni) *răi* 41.
 mişomôr, *otrăci* 145.
 miu, *mieu* 201, 251, 256, 258, 259, 263, 363.
 moare, *trebuie* 127.
 modalcă (v. top), *pungă* 49.
 mogândeată, *mogâldeată* 12.
 moichiliţă, *dim. muică* 3.
 mola, *mic* 49, 75.
 molivdă, *molidra* 307.
 more, *trebuie* 358.
 mormânta (a), *a inmormânta* 308.
 morman, *mormănt* 68.
 moţat, 268.
 muică, *mama* 25, 27, 28, 54, 55, 68, 78, 83, 87, 100, 101, 110, 111, 126, 127, 138, 149, 185—188, 190, 253—256, 258—260, 280, 281, 289, 291, 300, 302, 304, 305, 307, 316, 346.
 muichiliţă, *dim. muică* 54, 189, 258, 259, 280, 301, 303.
 muichiţă, *dim. muică* 112.
 muiculiţă, *dim. muică* 101, 188.
 munca (a), *«în săltă»* 283.
 murgă: *plăticiuţă murgă* 76, 125.
 Nădăi (a) *«a să da cu gândul», a se dumiri* 357.
 nădrăgei, *dim. nădrăgi* (pantaloni) 25.
 naibu, *naiba* 78.
 naică, *neică* 13, 30, 31, 33, 34, 67, 71, 77, 144, 149, 158, 159, 205, 254, 256—258, 296, 320, 327.
 naistor, *nastur* 195.
 năgară, *«fân înalt, cu şapă. să bagă prin înin»* 96.
 naltu, *înalt* 226, 267.
 nălbă, *nalbă* 60.
 nămiaz, *amiază* 173.
 nare, *nară* 13.
 năroc, *noroc* 24, 25.
 năroji, *nerozii* 285.
 naşă (-sa), *naşă* 176.
 naşi-(-naşi-su), 45—47, 175.
 năştea (a să), *a se naşte* 100.
 nat, *îns (mai ales în expresia «tot natu»)* 369, 370.
 neca (a), *a îneca* 6, 122, 123, 132, 187, 188, 214, 277.
 negruşor, *dim. negru* 322.
 negurime, *întunec* 267.
 nepipiat, *«care nu ie dărât, îmbrucit, rătămat», nepipăit. ne-atins* 95, 98.
 neprietin, *duşman* 372.
 nerebzâi, *poame care se coc de timpuriu* 165.
 nestămată, (piatră) *scumpă* 283.
 nevolnic, *sărac, neputincios* 177.
 nima, *nimenea* 18, 32, 52, 70, 71, 75, 95, 99, 105, 107, 117, 159, 178, 238, 247, 271, 296, 332, 343, 361.
 ninge (a), *a ninge* 181.
 noor nor 82, 254, 370.
 nor, noru, *noră (forma a doua se întâlneşte numai în legătură cu pronumele posesiv)* 25, 28, 127, 154, 196—198, 280, 318.
 nosficioară, *nume de peşte (dim. nosfiţă)* 340.
 nota (a), *a înnota* 23.
 nour, *nor* 93.
 nunti (a), *a nunti nuntă, a fi nunta în curs* 256.
 nuour, *nor* 160.
 Oaste, *oaste duşmană, duşman* 114.
 obejdea, *boala (?)* 255.
 obigni (a), *a ierta, a trece cu vederea* 50.

ocheșele, micșunele 129.
 ocleaz: «lină verde de-un ocleaz» 162.
 oculi (a), a ocoli 109, 209.
 ofeli (a să), a se ofili 156, 257.
 ogaș, vale între dealuri sau munți.
 oglice: «foiță trei oglice» 270.
 oi, roiu 73.
 oichi, ochiu 66, 211.
 olbiță, pahar, «sticlă în bătrânețe» (în vechime) 37, 274.
 olicăi (a să), a se răiti 261.
 om, bărbat 196, 199, 200, 220, 221, 320.
 omău: «frunză cerde de omău» 351.
 opreg, șorțu dindărăt (din cele două pe care le poartă femeile pe aici) 318.
 orăniță, luntre 339.
 ordie, oaste 267.
 oșcior, dim. os 35.
 osfăi (a să), a se moleși (din cauza somnului) 67.
 ostrovel, dim. ostrov 130.
 otoman: «roinie otoman» 14.
 otrocoale, pete 13, dar sens obscur la p. 160, vers 175.
 ovăsc, ocăz 212.

 Pă, păi 347, 373.
 Păciuri, păci 162.
 pădîină, luncă (?) 106.
 pălat, pălaturi, palat 369.
 păli (a), a izbi 48, 101.
 pâlôs, paloș 9, 23, 34, 36, 79, 97—99, 116, 175.
 pălosar, paloșar 34, 36.
 pălpăi (a), a fălăi 26.
 pană, bucată de lemn ascuțită cu care se întărește toporul în coadă 82, 86.
 pânzișoară, dim. pânză 255.
 păpucel, dim. papuc 104.
 pārceă, bucată, părțică 98.
 pârdoșita: «pârdoșită cu parale» (cosița), împodobită 76.
 pârincior, dim. pârinte 223.
 pârilituri, locuri unde s'a ars pădurea 219, 220.
 pârșni (a), a a strănuta cu țapii 238, 239.
 păsărel, dim. pasăre 166

pătrupop, protopop 334.
 pătuiag, de obicei un arbore, în crăcile căruia se așează fânul, ca să nu-l ajungă ritele. În lipsa copacului pătuiagul se construiește din pari. În el se păstrează fânul pentru iarnă 331.
 patrulea (a), a patra 214, 246.
 păzia (a), a păzi 231, 232, 235.
 pe: «a plecat pe glasul ala», după 365.
 peară, pere 49.
 pecum, precum 268.
 peleniță, peliniță: «cerde peliniță» 11, 347.
 pelm, făină de grâu amestecată cu mălai de porumb 342.
 perdea (a), a pierde 86.
 perișor, dim. păr 35.
 perit, peire 51.
 perioară, ? 324.
 pescăresc, pescăresc 124.
 peșchiraș, dim. peșchir 216.
 pestă, peste 17, 36, 64, 70, 92, 93, 167, 272, 300, 302, 329.
 petac, pitac, gologan 338.
 petreșuri, procese 296.
 pimniță, piniță 280, 281.
 pimnicioară, dim. pimniță 280.
 pin, prin 53, 108—110, 169, 181, 219—223, 232, 332, 333, 365.
 pingă, pe lângă 57, 159, 317, 351.
 pintre, printre 216.
 printru, pentru 127, 163, 191, 192, 293.
 piroi, piron 17, 263.
 pisar, notar 293.
 pistă, peste.
 pivă, un fel de tun primitiv 244.
 plai, deal 64, 321.
 plângea (a), plânge 240, 277.
 plăticuță, dim. plătică 125, 126.
 plăvicioară, un fel de pește 339.
 plăviță: «ciță de-a plăciță» 165.
 pleop, plop 57.
 plezni (a), a i plezni cuica buzele. Gesticulă în fața unei primejdii sau a unui lucru neplăcut 35, 83, 86, 90, 112, 115, a pleznă 241.
 pliută, plută 237, 239.
 ploită, dim. ploie 320.
 pripas, copil din flori 315.

- poblichî : «grădina poblichî» 359, 367.
 poceneală, negriciune, pocitanie 113.
 pocnia (a), a pocni 107.
 podrum, picniță 299.
 pofidă, ciudă 211.
 pogni (a), a descărca (pușca) 60, 296.
 polat, palat 203, 205.
 polată : «polata codrului» (colibă, umbrar ?) 70.
 polomiță, jumătate de radră 22.
 polog, poloage, brazdă de fân 337.
 pomânt, pământ 76, 105, 246, 247, 258, 259, 299, 306, 332.
 pop, par (la pat) 63.
 porcăraș, dim. porcar 183.
 pordidi (a), a podidi 277.
 porumb, în culoarea porumbelului (despre păsări) 326.
 porumbacă, cu alb și rânât la pene (despre păsări) 327.
 posâclit, pământiu, galbin, ofilit, 256, 257.
 potecea, dim. potecă 279.
 potilică, de potrira, asemănătoare 217, 218.
 potoni (a) a «neca (inneca)» 131.
 potruzu (în-), «forma (în-)» 89-91.
 potuni, pantaloni 273.
 pozânar, bușunar 60, 104, 368, 373.
 prăsădi (a), a sădi 151.
 prășni (v. pârșni) 236.
 prau, praf 26.
 precestui (a să), a se cumineca 203, 205, 206.
 premari (premarî), primar, 323.
 pribegi (a) : «codri ai pribegit» 68.
 prididi, a podidi
 prididit, lorit, cucerit (de dor) 252.
 prilaz, părlea : 112.
 primovară, primărară 257.
 prindea (a), a prinde 103.
 prisădi (a), a sădi 164, 225, 226.
 prismă, prispă 327, 350.
 probi (a), a proba 83.
 prunculită, dim. pruncă 184—186.
 pruncuță, dim. pruncă 286.
 prunduleț, dim. prund 6.
 pulbăr, praf 244.
 pulberel, dim. pulbăr 132.
 punere (de cap), perdere (de cap) 77.
 pungui (a), a da (bani) din pungă 9.
 purcăraș, dim. purcar 172.
 purceluș, dim. porc 221, 222.
 purta (a), «a purta împărăție», a domni ca împărat 99.
 pustâi, pustiu 324.
 puș, bărbat (cu o nuanță de batjocură) 55, 56.
 pustietățuri, pustietăți 369.
 puținel, dim. puțin 43, 71, 79, 82, 158, 160, 179, 277.
 Rădioară, «rădăcini unde șade peștele» 228.
 ragna (de-a —), întins 199.
 rămăși (a să), a se prinde, a se lega (cu o promisiune), a se obliga 53, 54, 179, 212, 256, 258, 259, 359.
 rămburele, rămurele 222, 223.
 rămui (a), a răma 183.
 rândi (a), a rândui 251, 284.
 răposa (a) : «a-și răposa rieța», a muri 55, 56, 188.
 răposanie, răposare 138.
 răposare, moarte 37, 307.
 rasă : «radră vasă» (de rin) 21.
 răsteu, răstele, resten 336.
 răză, cămașă ruptă 318.
 raza (ochiului), globul (ochiului) 113.
 răzorel, dim. răzor 165.
 rează (plur. reze, răze), zăroare, încuietori 97, 98.
 roată, a face o mulțime «roată», a o face cere, grămadă, pentru a-i corbi 249.
 roabă, dim. roabă 157, 159.
 rudă, urmă. De obicei mină, baie, cână, în pământ, de metal 337.
 rugă, rug (?) 363.
 rugă, un fel de ospăț pentru morți, cum ar fi pomana sau paras-tasul 362.
 rumâni (a să), a se încreștina 283—285.
 rumeneală, ropsea roșie (pentru obraz) 169.
 rușini, cântece frirole 317.

Săbor, sobor, adunare 102.
 săc, uscat, țărni 8.
 șacoală, școală 149.
 săcsănă (de bani), comoară, grămadă 279, 282.
 săcui, traistă, ghiozdan 149, 355, 356.
 săcui (a) «a face chită, a chiti» (florile), a face buchet 287.
 săhane, «turbane» 65.
 săia, armă 53.
 șaicuță, dim. șaică 19.
 salamilichi, cuvânt turcesc de salutare 20.
 sălcă, sălci, salcie 3, 24, 185, 186, 188, 323, 349.
 sălcuță, dim. salcă 3, 4, 185.
 săleaf, probabil: suflet (cf. vechiul rom. selef=suflet, rob) 107.
 samă «a băga samă», a băga de samă 107.
 sama: «sama berbecilor», însemnarea, numărul 283.
 sāmui (a), a asemena 110.
 sāmbrioară, dim. simbrie 50.
 sântă (și s'tă), sfântă 12, 96, 197, 198.
 săpoi, hârleț 164, 165.
 sara (a), a însera 231—233.
 sărăcei, dim. săraci 132.
 șargă, pată șargă 13.
 sarmă: dop de sarmă, potcoave de sarmă 65, 66.
 șarpe, șearpe 43.
 șasă: «când o fi soarele 'n șasă» (la șeaze ceasuri?) 61.
 savai, zău, chiar, tocmai 3, 11, 12, 24, 37, 76, 80, 94, 104, 110, 112, 132, 138, 163, 167, 298, 301, 302, 307.
 scamn, scaun 247—249.
 scăpăra (a), a fulgera 250.
 scăpătat, apus 248.
 scări: «a da scări», a da pînă 43, 45.
 scărișoară, dim. scară 161.
 schelă, port 19, 22.
 schindosi (a) a chindisi 216, 218, 225.
 schinteie, scînteie 44, 57.
 scria (a să), a se însemna 273.
 scufundișilea (de-a), afund 123.
 scura (a să) a se scurge 290.

scumpătăți, lucruri scumpe 372.
 șerpiu, șearpele 191.
 șestanie, sfeșanie 188.
 șeulică, dim. șea, 258.
 sfară, «traistă» 168.
 sfaruri, lucruri, obiecte, 372.
 sfeti, sfântu (în legătură cu un nume de sfânt) 263.
 sfoară, «carte», prin care se amănă cerea 367.
 sfulgera, a fulgera 77, 84.
 sfulgera, a dispărea ca o nălucă 77, 84, 214.
 sgârâi (a), a zgăria 80.
 șindilă, șindrulă 179, 180, 182, 288.
 singe, sînge 80, 112.
 singurea, dim. singură 148.
 sluguliță, dim. slugă 161, 204, 206, 207, 299, 300, 302.
 sloți, sloți 311.
 smincele, nuele (?) 216.
 snopește, ca pe xnopi (a culca la pământ—) 9.
 so, sîn 46, 49, 361.
 soață, soț 146.
 sobă, odaie 31, 34, 154, 168—170, 195—199, 201, 204, 271, 365.
 sobiță, dim. sobă 196.
 soldurel, dim. sold 101.
 solț, solz 223.
 somna: «a somna un somn», a dormi 71.
 sor, soră 199, 217, 226.
 soru, soră (numai în legătură cu pronumele posesiv) 30, 31, 33, 34, 36, 37, 77, 119, 199, 200, 212, 214, 246.
 sosa (a), a sosi 89.
 soț, soție 44.
 soțâioară, dim. soție 191, 193, 194, 197.
 sovôn, rălul miresei 151, 153.
 spământa, spăimânta 36, 44, 267.
 spătăresc, «mare 'n spete» (?)
 spomânta, spăimânta 113, 115, 196.
 sprejuni (a), a sprijini 371.
 spreji (a), a găti 11.
 sprincene 169.
 spumă: «Pe spate cădea Spuma-o prididia»..., O podidia spuma (sângele?), după o loritură mortală 167.

spunea (a), *a spune* 290.
 sta (a), *a fi (ca verb auxiliar)* 32, 66, 272.
 sta (la vorbă) *«ai stat la vorba, ce-ai vorbit», a-și ține curântul* 374.
 stag, *steag* 287.
 stâlpuleț, *dim. stâlp* 255.
 stăpior, *dim. stăpân* 66, 130-133.
 stău : *«dintr'un stău că mi-a-bea», dintr'odată, dintr'o sorbitură* 20.
 stavă, *herghelie* 300.
 stavor, *herghelie* 279.
 stobori (stobori), *stobor, gard*, 322.
 stolos, *frunzos, cu frunză deasă*, 151, 153, 348.
 stol, *tufă* 129.
 străbate (a) *a bate* 242.
 străcățel (v. bumbăzel) 285.
 streaje, streje, *strajă* 70, 71, 251, 252.
 străjuia (a) *a străjui* 231-233.
 strâmt, *strimt* 103, 104, 169.
 strămut, *cu semn (la nare)* 13.
 strenguleț, *dim. streang* 72.
 strin, *străin* 64, 104, 148, 193, 343.
 strugurel, *dim. strugur* 165.
 sturî (a), *a zdrobi, a fărâma* 367.
 șturligaie, *pasăre* 8.
 su, *său* 30, 34, 45-47, 59, 89, 90, 94, 172, 174, 175, 186, 195-197, 237, 238, 294-296, 328, 374.
 su, *supt* 13, 17, 48, 85, 145, 160, 163, 177, 197, 198-200, 255, 257, 270, 317, 367.
 suga (a), *a suga* 84.
 supăreață, *supărăcioasă* 327.
 supică, *sipică* 295.
 supsuori, *suptiori* 216.
 suptuoară, *suptioară* 342.
 șurligaie, (v. șturligaie) 77.
 Tăcălaș, *mic (aici e vorba de tun)* 268.
 taică, *tată* 6, 7, 9, 21, 69, 87-91, 149, 156-158, 230, 232, 233, 315, 336.
 tăiculiță, *dim. taică* 68.
 tăier, *taler* 40, 113.
 tainui (a), *a vorbi în taină, a avea o conorbire (în genere)* 19, 59, 108.
 talainiță, *hoțoaică, ricleană* 73.

tâlchie, *partea din dărăt a șelii* 115.
 tălni (a), *a întâlni* 337.
 talpă (cășii), *temelie* 270.
 talzi, *talaze* 131.
 tămâioară, *o floare de primăvară* 8.
 taman, *tocmai* 86, 154.
 tăple, *«ocolniță pentru casa aia», inseris, hârtie* 200, 201.
 țară, *lume* 10.
 țără (o), *puțin* 71, 198, 355, 360.
 țarc, *loc închis pentru fân* 331.
 țarnă, *o uncală de săpat (țarnă-cop?)* 284, 285.
 tartor, *drac* 236, 238-242.
 târzâi (a), *a țări* 147.
 țâță : *«strugurel cu țâță»*, 165.
 tătân, *tat (-su), ta (-su), tată* 186, 374; 174, 186, 237, 238.
 tecșilă, *teșilă, traistă* 371.
 tei, *sfoară de tei* 104.
 teme (a, a să temea) : *«a-i țene cuira», a se teme de cinera* 66, 68, 100, 207.
 temnicioară, *dim. temniță* 19, 22.
 tigoare, *ființă (bărbat sau femeie) slabă, pipernicită* 342.
 tinerea, *dim. tândră* 55, 56, 100, 203-206.
 tinereață, *tinerețe* 364.
 tisă, *«lemn în munte»* 212.
 tișlerar, *tâmplar* 286, 288.
 țoale, *haine* 54, 55, 62, 78, 89-91, 106, 107, 231-233, 268, 305, 369.
 toartă, *cereal* 312.
 tocat : *«frunză verde măr tocat»* 102.
 toci (a), *«a scoate din ardă» (butoi), a pritoci* 128, 280.
 tocmă, *tocmeală* 195, 198.
 toig, *coderiște (?)* 138.
 toina, *tocmai* 38, 42.
 top, *«modalcă», pungă* 49.
 torcătoare (în sat), *femeia care toarce pentru alții, cu plată, în sat* 71.
 trâcni, trâgni (a), *a izbî, a troncăni, a bombăni*, 305.
 trăgea (a), *a trage* 12.
 trâmbicer, *cântăreț din trîmbiță* 269.
 trâmbicioară, *dim. trîmbiță* 8.
 trăpăda (a) : *«a trăpăda drumu»* 161.

trăști, *traiste* 101.
 trăscau: «foaie verde de trăscau» 365.
 treanță, *zdreanță* 104.
 trecea (a), *a trece* 244.
 triilea (a), *a treia oară* 7, 76, 91, 246, 368.
 treioară (a treioară), *a treia oară* 40.
 troacă (și trocă, cu o intermediar între o și oa), *cană, oală pentru apă, făcută din tigră* 22, 25, 78, 357.
 troncâni (a), *a mormâi, a ciocni (paharele)* 196, 199, 299.
 troncânos, -oasă, *aspră, troncănitoare (roce)* 316.
 tropăi, «a tropăi papucii» 64.
 trozni (a), *a descărca (pistoale)* 201.
 trupșorel, *dim. trup* 323.
 tu, *tău* 87, 316.
 tufă, *pădure* 18.
 tujbă, *jalbă* 39.
 tuji (a), *a jelu, a da jalbă* 39.
 tumba, *afund* 5.
 tuna (a), *a intra* 30, 73, 88, 173, 174, 208, 212, 213.
 turbura (a să): «cu noorii să turbura», *a se amesteca, a dispărea în...* 160.
 țuțur, *tub prin care curge apa (la cișmele)* 11.
 Udi (a), *a rămâna* 25, 27, 31, 36, 39, 60, 182, 259, 269, 299, 301, 328, 359.
 uidi (a), *idem* 154, 237, 238, 244, 253—255, 259, 285, 305, 307, 311, 371, 373.
 umbriță, *dim. umbră* 82, 84, 85, 95.
 umblătură, *umblat* 14.
 une, *unde* 27, 66, 109, 177, 187, 204, 206, 208, 215, 217, 226, 227, 236, 240, 257, 277, 303, 319, 364, 368, 373.
 ungea (a), *a unge* 181.
 untra (a), *a intra* 368, 374.
 urbugui (a), *a orbăci* 60.
 urecea, *dim. ureche (cf. latinul oricilla)* 158.

Va, *vea* 200.
 văiuri, *râi* 172.
 val, -uri (de pânză), *sul, teanc de pânză* 35, 43.
 vâlcezi (a să), «a să străca», *a se înrînceți* 273.
 vâlui (a), *a înrălui* 189, 190.
 vârzob, vârzop, *funie, sfoară* 5, 371.
 varoș, *oraș* 10.
 vărsa (a să) *a răsări (soarele)* 12, 51.
 vărsat (de zori), *răcârsat de zori* 188, 341.
 vârtop, *ochiu, rârtej, râltoare* 5, 204, 206, 207, 208.
 vâtaș, *râtaș (aici de pescari)* 121, 124.
 velenți: «*roinici relenți*» (cf. *le-rinți*) 64.
 veresie, *datorie, credit* 340.
 vergea (la pușcă), 43.
 verghie (verghiie), *bir* 42.
 viermănos: «*pară viermănoasă*», 235, *masă (mâncată de cari)* 221.
 versurile, *dim. versuri* 222, 223.
 ververie, *bărbierie* 156.
 veselia (a să), *a se veseli* 238.
 vișoară, *dim. rie* 164, 165.
 vinzare, *vânzare* 169.
 viorar, *lăutar* 149.
 viorea: «*verde viorea*» 60, 157, 158, 219, 220, 285, 293, 312, 330.
 viță, *unul din firele împletite pentru a face sfoară mai groasă* 5.
 vivoară, *rioară* 295.
 vivorât (vânt), *cu furtună, cu rîfor* 62.
 vizdeiu, «*lemn*» *cu frunză deasă, brumoasă* 95.
 vo, *ra* 48.
 voinic, *soldat* 368, 370.
 voiniceă, *dim. roinică* 195, 198.
 voinicească: «*poveste roinicească*» (*baladă*) 1, 28, 109, 252, 274.
 voiscă, *armată* 60, 62, 367, 368.
 vorbia (a), *a rorbi*.
 vretie, «*sac de punem bucate în el*» 306.
 Zăcea (al), (*al*) *zecelea* 38.
 zăcelea (a), *a zecea* 306.

- zăfèt, zăifèt, *cinste, chef, petrecere*
 174, 302.
 zăstavă, «*stag*», *steag* II, 291.
 zărzălii, *un fel de fructe* 229.
 zătoni (a), *a se revărsa un râu,*
a se infunda încât să dea apa
peste țărături 40.
 zăuita (a să), *a se uita* 132.
 zbici (a), *a xmunci* 227.
 zburată: «*stătu inima zburată*»
(de frică) 316.
 zburătură, *lemn scurt cu care*
poți xărli 273.
- zdornoi (a), *a suna* 338.
 zdroncări, *a suna* 53.
 ziduleț, *dim. zid* 183.
 zmicele, (v. *zmincele*) 311.
 zminti (a), *a greși (un drum)* 315,
 374.
 zmoli (a), *a unge cu zmoală*
 224.
 zob, *grăunțe (orx, orăx)* 91.
 zorbalâc, *xaveră, răseală* 321.
 zvindui (a), *a rindea* 292.
-

TABLA DE MATERIE

	<u>Pagina</u>
Balade voinicești, (haiducești), cântări bătrâne :	1
Stănilav Voinicu	3
Cântecul lui Isirim Bogatu	11
Rădoiță	15
Novac cel Bătrân	19
Golea	24
Doicin Bolnavu	29
Stoian Bulibașa	38
Ienciu Viteazu	53
Aiduc Velcu	59
Miu Znobiu	63
Neacșu Haiducu	70
Miu Aiducu	76
Copilaș de Turc	82
Mizilca	88
Pătru Haiducu	95
Pătru din Cobilia	100
Busuioc	106
Vidu Țăranu	110
Pescărești :	119
Antofiță al lui Vioară	121
Pătru al cu pește	125
Dăscală Păscală	130
Păstorești :	135
Mocanu	137
De iubire :	141
Pătruț	143
Moșneanu al Bătrân	150
Novac	155
Rusca Rusculița	164
Oleacu	168
Pica lui Banu Măgureanu	172
Manole Zidaru	177

	<u>Pagina</u>
Manolea Zidaru (variantă)	183
Stoican	184
Mirea	189
Strângă fată din cetate	191
Raita Cătana	194
Jecman Crai	203
Cu coprius mitologie :	209
Ghiol Dumitru	211
Iana Sinziana	216
Ardiu Crăişor	229
Ion Botezătoru	246
Chilidor	251
Voichița	253
Legendă	261
Cu coprius variat :	265
Cozia	267
Pătru al cu șerpele	269
Colceag Pașa	275
Tudor Zăvălaș	278
Iancu Vodă	283
Tein și cu Bradu	286
Costăndin	289
A lu Pricu	293
Marcu Viteazu	298
Ianuș Unguru	304
Frângurele, Frânturele	309
Rușini	317
Frângurele de dragoste	331
Plugariu	336
Fragment de cântec pescăresc	339
Logofete Gligoraș	340
Frângurele	343
Cântecu Cucului	344
Frânturele sau Cântece de-ale mărunte	347
La Tăchîa vale mică	349
Urări	352
Povestiri în proză :	353
Poveste pascărească	355
Fica împăratului	359
Maria Văduva	362
Omul care știa ce vorbesc vitele	363
Poveastă la un împărat	366
Câteva lămuriri	375

INDREPTĂRI

Pagin

31	v.	159	<i>rășnițale</i>	a se ceti în loc de rășnițale
69	notă		<i>Stancu Greco, 41 ani</i>	Stancu Greco
186	v.	82	<i>ai</i>	ani
200	v.	229	<i>oculia</i>	ocolia
231	v.	72	<i>amăjuia</i>	amejuia
312	v.	13	<i>căsătorit</i>	căsărit
381	la		<i>Bordeie</i>	a se adăuga: sat la nord de Veleșnița
381	*		<i>Bucorcca</i>	a se adăuga: sat lângă Negotin
383	*		<i>Gruborîța</i>	la nord de Palanca
384	*		<i>Praora</i>	a se adăuga: sat la est de Geanova
386	indice		<i>Urocița</i>	(sat la sud de Palanca, p. 14) a se adăuga după: Urări
393	glosar		<i>ioltoman</i>	(ortoman, p. 63), a se adăuga după: Io
400	*		<i>zăifet</i>	(zăifet, p. 173) a se adăuga după: Zăfêt

---

TIP DE VIORAR :
GHEORGHE SÂRBU DIN VĂIUGA.

CIOBAN CU FLUER :
BLAGOE A LU GÂNZOVEANU,
la o stână deasupra satului SÂP.

CIOBAN CU FLUER :
BLAGOE A LU GÂNZOVEANU,
la o stână deasupra satului SÂP.

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 06563 4860

BOUND

NOV 7 1946

**UNIV. OF MICH.
LIBRARY**